

PS II

40.

CALENDARIUL ROMÂNULUI

pe anul comun dela Christos

1910

✂ Anul al XXII-lea ✂

Prețul 50 bani (25 cr.)

CARANSEBEȘ

Editura și tip. Tipografiei și Librăriei diecezane .
1909.

URMAȘII
IOSIF STICH

croitor de reverenți și haine civile

CARANSEBEȘ, peste drum de reșed. episcopescă.

Se recomandă domniilor înalte
cât și p. t. public pentru face-
rea de tot felul de

Haine bărbătești

din cele mai bune stofe din
țară și străinătate, care totdeauna
se află în depozit în mare mul-
țime de ales și după fașonul
cel mai nou, asigurând un ser-
: : viciu prompt și real. : :

**Comande din afară
se efeptuesc repede!**

Afară de aceea își recomandă
binesortatul sau depozit de

mantale pentru bărbați și pentru băieți, **pal-
toane, mikado, pardesiuri și bunzi**; **rânduri**
haine pentru bărbați și pentru băieți în toate
- - - - - calitățile. - - - - -

Tot ceea ce se vinde, se
vinde cu prețul fabricii!

PS. II. 40

CALENDARIUL ROMÂNULUI::

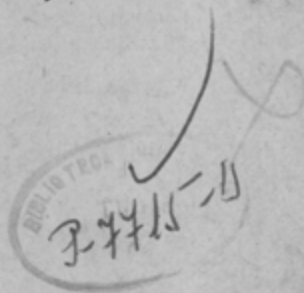
PE

ANUL COMUN DELA CHRISTOS

1910

ANUL AL XXII-LEA

- - - PREȚUL 50 BANI (25 CR.) - - -

CARANSEBEȘ

EDITURA ȘI TIPARIUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECEZANE

1909

PM 8764

ANUL COMUN-DELA CHRISTOS

ANUL XXII-LEA

Anal sufletelor bărbătești 524
femeiești 530
Luma 1054.

CRONOLOGIE

pe anul 1909

	Anii
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii noastre	7418
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii apusene (romano-catolice)	6623
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5914
După calculul comun	5893
După calculul nou al evreilor	5670
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprilie 753 înainte de Christos)	2663
Dela moartea lui Alecsandru cel Mare	2241
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1955
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1910
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1841
Dela descălcarea Rămanilor în Dacia sub împ. Traian	1805
Dela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1585
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întâmplată în 476 după Christos)	1433
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriteană	857
Dela reîntemeierea statului țerei romănesci prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	620
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	565
Dela aflarea artei tipografice	468
Dela luarea Constantinopolului de Turci	456
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	418
Dela reformațiunea lui Luther	393
Dela căderea Ungariei la Mohaciu	384
Dela desrobirea limbei romăne de cea slavonă prin întâia carte română	339
Dela aflarea mașinelor cu abure	211
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	210
Dela nașterea Maiestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	80
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	62

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	62
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	46
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	46
Dela sancționarea Statutului organic (16/28 Maiu 1869)	41
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	44
Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iunie 1873)	36
Dela proclamarea independenței României	33
Dela recunoașterea independenței României de către puteri	31
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	29
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	29

Date cronologice pe anul 1910

Litera pascăiei	24
Ciclul lunei	8
Temelia lunei	1
Ciclul soarelui	26
Măna anului	4

Sărbătorile și alte zile schimbătoare de peste an

Nasc. Dlui nostru Iisus Christos, Sâmbătă, mâncare de carne 8 săptămâni și 3 zile.

Triodul se începe în 7 Februarie.

Lăsatul de carne în 21 Februarie.

„ „ brânză în 28 Februarie.

Bunavestire, Joi a patra săptămână din Post.

Sfintele Paști, în 18 Aprile.

Înălțarea Domnului, în 27 Maiu.

Dumineca Rosaliilor, 6 Iunie.

Postul SS. Apostoli 2 săptămâni 1 zi; (lăsatul de carne 13 Iunie) ziua lor Marți.

Posturile în biserica răsăriteană dreptmăritoare

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 1 Martie până 17 Aprile. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 14 Iunie—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14. Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Vineri 1 Ianuarie
Mercuri 10 Februarie
Vineri 12 Februarie
Mercuri 21 Aprile
Vineri 23 Aprile

Mercuri 9 Iunie
Vineri 11 Iunie
Mercuri 29 Decembre
Vineri 31 Decembre

Săptămâna brânzei: 22—28 Februarie; deci deslegare la ouă și brânză: Mercuri 24 Februarie, Vineri 26 Februarie.

Semnele cerești și caracterul lor:

Soarele și celelalte planete	
Soarele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♀
Joie	♂
Saturn	♄
Urania	♁

Douăsprezece zodii ale ceriului	
Berbecel	♈
Taurul	♉
Gemenii	♊
Racul	♋
Leul	♌
Fecioara	♍
Cumpăna	♎
Scorpia	♏
Săgetătorul	♐
Căpriorul	♑
Udătorul	♒
Peștii	♓

Însemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr-Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioșii Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira (Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sântii Apostoli; Archep. Aep. Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM. Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Mucenița); Mii Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc); Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur; inv. învierii; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾
Pătrariul întâiu ☾

Lună plină ☀
Pătrariul din urmă ☀

Zilele Săpt. Zilele Săptemânii.

Vezi: Sărbătorile cele însemnate cu (+) roșie sunt sărbători împărătești, eară cele cu (+) neagră sunt sărbători bisericești.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Vin.	1	(†) Tăer. impr.; Vas. c. M.	14	Felix		7.49	4.28
Sâm.	2	C. P. Silvestru	15	Maurus		7.48	4.30
Dumineca înaintea Botezului Domnului, Marcu c. 1, v. 1-8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos, fiul lui Dumnezeu...”; ev. inv. 11; gl. 8.							
Dum.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel		7.47	4.31
Luni	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teodist	17	Antonie pust.		7.47	4.32
Merc.	5	Mii Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca		7.46	4.33
Merc.	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	19	Canut		7.45	4.35
Joi	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.		7.44	4.37
Vin.	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes		7.44	4.38
Sâm.	9	M. Polieuct	22	Vincentiu		7.43	4.39
Dumineca după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12-17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan...”; ev. inv. 1; gl. 1.							
Dum.	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Dometie	23	Logod. Mariei		7.42	4.41
Luni	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu		7.41	4.42
Marți	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel		7.40	4.44
Merc.	13	Mii Ermil și Stratonie	26	Policarp		7.39	4.45
Joi	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.		7.37	4.47
Vin.	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare		7.36	4.48
Sâm.	16	Inch. cinst. lanț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.		7.35	4.50
Dumineca Leproșilor, Luca (cea din Dumineca a 29-a după Rusalii); c. 17, v. 12-19 „În vremea aceea intrând Iisus într-un sat...”; ev. inv. 2; gl. 2.							
Dum.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina		7.34	4.52
Luni	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.		7.32	4.54
Marți	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat		7.31	4.56
Merc.	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Int. Domn.		7.30	4.58
Joi	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius		7.28	5.00
Vin.	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	4	Veronica		7.27	5. 2
Sâm.	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata		7.26	5. 3
Dumineca lui Zacheu, Luca a 15-a (cea din Dumineca a 32-a după Rusalii); c. 19, v. 1-10: „În vremea aceea trecea Iisus prin Ierichon...”; ev. inv. 3; gl. 3.							
Dum.	24	Ca maică Xenia	6	Dorotea		7.25	5. 5
Luni	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.	7	Romuald		7.24	5. 6
Marți	26	C. P. Xenofont	8	Ioan		7.22	5. 8
Merc.	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G d. a.)	9	Apolonia		7.20	5.10
Joi	28	C. P. Efrem Sirul	10	Scholastica		7.18	5.12
Vin.	29	Aduc. moșt. S. Ignatie	11	Desideriu		7.17	5.13
Sâm.	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia		7.15	5.14
Dumineca Cananeencei, Mateiu c. 15, v. 21-28: (cea din Dumineca a 17-a după Rusalii). „În vremea aceea intră Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului...”; ev. inv. 4; gl. 4.							
Dum.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina		7.13	5.16

Ianuarie.

Povește economice

Cară gunoiu. că locurile altcum sărăcesc și nu-ți respălătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți faci un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balebă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului :

Până la 10 vânt și ger, apoi întunecos, ceață și ger; dela 11—18 zăpadă și timp viitoros; până la 27 frig apoi timp mai moale; până la 31 zăpadă și ger.

Translature

Notițe:

28 fl 40.

2/I.	cu slugi bani gata (B. alba)	1 fl.	60
5/I.	" " " (negru bol)	—	—
9/I.	cu slugi bani gata	—	+ 50 cr
15/I.	cu " tran 5 pucile a 4 cr =	—	+ 20 cr
17/I.	" slugi bani gata	—	3 fl — cr
26/I.	cu slugi bani gata	—	2 fl 10 cr
	ceri 10 cr. Tîn scarla potreceri	—	—

Lature

35 fl 80 cr

Februarie,

are 28 zile
Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Faur.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.11	5.17
Mărti	2	(†) Întîmpinarea Domnului	15	Faustin		7. 9	5.19
Merc.	3	S. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		7. 7	5.21
Joi	4	C. P. Isidor	17	Constanția		7. 6	5.22
Vin.	5	Ma Agatia	18	Flavian		7. 5	5.24
Sâm.	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		7. 3	5.26

Triodul. Dumineca vameșului și a fariseului, Luca a 16-a (cea din Dumineca a 33-a după Rusalii) c. 18, v. 10—14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s'au suit în biserică să se roage...” ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		7. 1	5.28
Luni	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		7. 5	5.29
Mărti	9	M. Nichifor	22	Petru C.		6.58	5.30
Merc.	10	Sânțit. M. M. Haralampie	23	Romana		6.56	5.32
Joi	11	M. Vlasie	24	Matia ap.		6.55	5.33
Vin.	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Valburga		6.53	5.35
Sâm.	13	C. P. Martinian	26	Alexandru		6.50	5.37

Dumineca Fiului răstăcit, Luca c. 15, v. 11—32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori....” ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	14	C. P. Auxentie	27	Leandru		6.48	5.39
Luni	15	Apost. Onisim	28	Romanus		6.47	5.40
Mărti	16	M. M. Pamfilie	1 Mart.	Albin		6.43	5.43
Merc.	17	M. M. Teodor Tiron	2 Simpliciu			6.41	5.44
Joi	18	P. Leon	3 Cunigunda			6.39	5.46
Vin.	19	Apostolul Archip	4 Casimir			6.37	5.48
Sâm.	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	5 Eusebiu			6.35	5.49

Dumineca lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46 „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 7; gl. 7.

Dum.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	6 Frideric			6.33	5.51
Luni	22	Afl. moașt. SS. Mi din Eug.	7 Toma Acuin.			6.31	5.52
Mărti	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	8 Ioan			6.29	5.54
Merc.	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	9 Francisca			6.27	5.55
Joi	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	10 Cei 40 mart.			6.25	5.57
Vin.	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	11 Eracliu			6.23	5.59
Sâm.	27	C. P. Procopie mărturisit.	12 Grigorie			6.21	6.00

Dumineca lăsatului de brânză, Mateiu c. 6, v. 14—21: „Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor greșelele lor...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	28	C. P. Vasilie mărturisit.	13 Rosina			6.21	6.00
------	----	---------------------------	-----------	--	--	------	------

Februarie.

Povețe economice:

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și imprăstie gunoiu, ca pe când se desgheață zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaic, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș samănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de a fâta perd mielul, — ear celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umad, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și samănă țeler, ceapă, salată, călărabe, crăstăveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemnt în contra gerului.

Prevestirea timpului.

Dela 1—10 timp moale, cu zăpadă și ploaie; 10—18 plăcut, noaptea mai mult înghețuri; 19—25 timp schimbăcios, ploaie și zăpadă; 26—28 timp rece.

Traducere.

Notițe:

7/II. cu slugi banygata	35 fl. 80 cr.
12/II. " " la Biserica-alba b.g.	1 fl. —
18/II. pentru ceas cu slugi 7 cor 24 fl.	2 fl. —
23/II. cu slugi banygata	3 fl. 12 cr.
26/II. " " " p. duan	fl. 50 cr.
27/II. cu slugi banygata	10 —
	5 fl. —

Leture

47 fl. 52 cr.

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.19	6. 1
Mărti	2	M. Teodot Ep. Chirinie	15	Longin		6.17	6. 3
Merc.	3	Mii Eutropie. Cleonic, Vasilisc	16	Heribert		6.15	6. 5
Joi	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.13	6. 6
Vin.	5	M. Conon	18	Eduard		6.11	6. 7
Sâm.	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6. 9	6. 9

Dumineca a 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 43—51; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Florile Sulpiciu		6. 7	6.10
Luni	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		6. 5	6.12
Mărti	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		6. 2	6.13
Merc.	10	M. Codrat	23	Victorin		6. 6	6.15
Joi	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	(†) Gavril Arh.		5.58	6.16
Vin.	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	Vin. Patimitor		5.56	6.17
Sâm.	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons	26	Emanuil		5.54	6.19

Dumineca a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12; „În vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 10; gl. 2.

Dum.	14	C. P. Bened., M. Alexandru	27	Dum. Paștilor		5.52	6.20
Luni	15	M. Agapie	28	Lunia Paștilor		5.50	6.22
Mărti	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu		5.48	6.23
Merc.	17	C. Alexie omul lui Ddeu	30	Cuirin		5.45	6.25
Joi	18	P. Chiril Aep. Ierusalimului	31	Amos Pror.		5.43	6.26
Vin.	19	Mii Chrisant și Dărie	1	Apr. Hugo		5.41	6.28
Sâm.	20	CC. PP. uciși în mână. s. Sava	2	Francisc P.		5.39	6.29

Dumineca a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38; „Zis-a Domnul: Cei ce voește să vină după mine...”; ev. inv. 11; gl. 3.

Dum.	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian		5.37	6.30
Luni	22	M. Vasilie Preotul	4	Isidor Bunavest.		5.35	6.32
Mărti	23	C. M. Nicon și învățac. lui	5	Vincentiu		5.33	6.34
Merc.	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus		5.31	6.35
Joi	25	(†) Bunavestire	7	Herman		5.29	6.37
Vin.	26	(†) Sob. m. m. voevod Gavril	8	Dionisie		5.27	6.38
Sâm.	27	S. mă Matrona din Tesal.	9	Maria		5.25	6.39

Dumineca a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31; „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 1; gl. 4.

Dum.	28	C. Stefan f. d. m.	10	Ezechiel		5.23	6.40
Luni	29	C. P. Marcu Ep.	11	Leon		5.21	6.42
Mărti	30	C. Ioan Scărariul	12	Iuliu		5.19	6.43
Merc.	31	C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.17	6.44

Pe 26/III scroafa au luat pucei

Martie.

Povețe economice :

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu samănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre samănăturile tomatice, ce au esit rari, aruncă samănță de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face samănță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva samănțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului :

1—5 brumă și noaptea înghețuri; 6—11 vânt apoi plăcut; 12—20 timp întunecos și rece; 21—26 schimbăcios, zile calde; 27—31 ploaie cu zăpadă, rece.

Translature — — —

Notițe:

8/III. eu slugi bani gata la Riv. alba	—	—	47 fl. 52 c.
10/III. " " " " la plat	—	—	— fl. 20 c.
13/III. eu slugi bani gata	—	—	3 fl. — c.
22/III. eu slugi bani gata	—	—	1 fl. — c.
28/III. eu slugi bani gata	—	—	1 fl. 50 c.

Lature — 53 fl. 72 c.

Aprilie,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 oare

Prier.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare	apune
Joi	1	C. mă Maria Egiptenca	14	Tiburt		5.15	6.46
Vin.	2	C. P. Tit f. d. m.	15	Anastasia		5.13	6.48
Sâm.	3	C. P. Nichita märt.	16	Turibius		5.11	6.50

Duminea a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus, pe cei doisprezece...”: ev. inv. 2; gl. 5.

Dum.	4	C. P. Iosif scriit. de cânt.	17	Rudolf		5. 9	6.51
Luni	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5. 7	6.52
Mărți	6	C. P. Eutichie	19	Crescentia		5. 5	6.54
Merc.	7	C. P. George Ep. Melitinei	20	Sulpiciu		5. 3	6.56
Joi	8	Apli Irodion, Agav și Ruf	21	Anselm		5. 1	6.57
Vin.	9	M. Eupsichie din Cesarea	22	Soter și Caiet		5. 6	6.58
Sâm.	10	Mii Terentie și Pompie	23	Adalbert		4.58	7.

Duminea a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12 v. 1—18: „Mai nainte de Paști cu 6 zile...”.

Dum.	11	(†) Floriile	24	George		4.56	7. 1
Luni	12	C. P. Vasilie mărturisitoriu	25	Marcu ev.		4.55	7. 2
Mărți	13	M. Artemon	26	Cletus		4.53	7. 4
Merc.	14	P. Martin märt.	27	Peregrin		4.51	7. 5
Joi	15	SS. Apli Aristarch, Pud și Tr.	28	Vitalis		4.50	7. 7
Vin.	16	(†) Vin. Patim. Mle Ag., Ir., Ch.	29	Petru M.		4.48	7. 8
Sâm.	17	C. P. Simion	30	Ecatarina		4.46	7.10

Duminea SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul...”

Dum.	18	(†) Sf. Paști, Ioan inv. s. Grig.	1	Maiu Filip		4.44	7.11
Luni	19	(†) L. Pasc., C. P. I. d. p. v.	2	Atanasie		4.43	7.12
Mărți	20	(†) M. Pasc., C. P. T. Trichina	3	Afl. s. cr.		4.41	7.14
Merc.	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.39	7.15
Joi	22	C. P. Teodor Sicheotul	5	(†) Înalt. Dlui		4.38	7.16
Vin.	23	(†) S. M. M. George	6	Ioan		4.36	7.18
Sâm.	24	S. M. Sava, C. Elisaveta	7	Stanislau		4.34	7.20

Duminea a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind seara în ziua aceea...”; ev. inv. 1, gl. 1.

Dum.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.32	7.21
Luni	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.31	7.22
Mărți	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.30	7.24
Merc.	28	Apli Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.28	7.25
Joi	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	Pancratiu		4.27	7.26
Vin.	30	Ap. Iacob al lui Zevedeu	13	Servațiu		4.26	7.27

Povește economice:

1—10 timp plăcut, brumă; 11—17 zile frumoase; 18—25 nouros și rece; 26—30 schimbăcios, și cald.

Translatiune		53 fl 72 cr
2/4. 10 ⁴ lita slugi bani gata	Notițe:	— fl 50 cr
4/4. Cu slugi bani gata		3 fl 50 cr
11/4. Cu slugi bani gata		fl 50 cr
15/4. Cu slugi bani gata		5 fl — cr
17/4. Lita slugi la Pravita p. opina		1 fl —
25/4. ' slugi p. g. (patruze)		1 fl —
30/4. Lira s s p. ducan		10 cr
Latura		65 fl 32 cr

Maiu,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 oare

Florariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune

Sâm.	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.24	7.29
------	---	-------------	----	-----------	--	------	------

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...”; ev. Inv. 3; gl. 2.

Dum.	2	Ad. moașt. s. Atan. c. m. P. Alex.	15	(†) Rus. Sofia		4.23	7.30
Luni	3	Mii Timoteiu și Maura	16	(†) L. Rus. Ioan N.		4.22	7.31
Mărti	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.21	7.33
Merc.	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.19	7.34
Joi	6	Dreptul Iov	19	Celestin		4.18	7.35
Vin.	7	Am. s. Cruci; Mii Ac. și Codr.	20	Bernhard		4.17	7.36
Sâm.	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.16	7.38

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim...”; ev. Inv. 4; gl. 3.

Dum.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.14	7.39
Luni	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Desideriu		4.13	7.40
Mărti	11	M. Mochie	24	Ioana		4.12	7.41
Merc.	12	Gherm. pat. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.11	7.42
Joi	13	Ma Glicheria	26	(†) Joia verde		4.10	7.44
Vin.	14	M. Isidor	27	Ioan		4. 9	7.45
Sâm.	15	C. P. Pachomie c. mare	28	Wilhelm		4. 9	7.46

Duminea a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în cetatea Samariei...”; ev. Inv. 7; gl. 4.

Dum.	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maxminian		4. 8	7.47
Luni	17	Ap. Andronic	30	Ferdinand		4. 7	7.48
Mărti	18	M. Teodot	31	Angela		4. 6	7.49
Merc.	19	M. Patrichie Ep. Prusiei	1	Iunie Grațiana		4. 5	7.50
Joi	20	(†) M. Talaleu	2	Erasm		4. 5	7.51
Vin.	21	(†) Constantin și Elena	3	Clotild		4. 4	7.52
Sâm.	22	M. Vasilisc	4	Cuirinus		4. 4	7.53

Duminea a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus...”; ev. Inv. 8; gl. 5.

Dum.	23	C. P. Mihail mărturisit.	5	Bonifaciu		4. 3	7.53
Luni	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4. 2	7.54
Mărti	25	A3-afl. a cinst. cap. a.s. Ioan Botez.	7	Lucreția		4. 2	7.55
Merc.	26	Ap. Carp	8	Medard		4. 2	7.55
Joi	27	(†) Înălț. D.; M. Terapont	9	Primus		4. 1	7.56
Vin.	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	Înima Domnului		4. 1	7.57
Sâm.	29	Ca Mă Teodosia	11	Varnavas		4. 1	7.58

Duminea a 7-a d. Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus ochii săi la ceru...”; ev. Inv. 10; gl. 6.

Dum.	30	Cuv. P. Isachie	12	Ioan Fac.		4. 1	7.59
Luni	31	Sf. Ermia; M. Ermie	13	Antonie Pad.		4. 1	7.59

Mercuri în 19 Maiu seara am dat vaca
lui G. Rosca în 67 în loc în 159 fl —
am primit 100 fl restul de 59 fl până la
Măiu.
Săptămă mare în 20/VI a.c. cal. nou. —
Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă
cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată
cu jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lu-
terna înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierde multă din
ea. De o dai verde la vite svanteaz-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțe-
late. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte
rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuie sfârșit. Gândacii de Maiu se
scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii
ce-i dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

1—9 rece și puțină ploaie; 10—18 zile călduroase; 19—24 plăcut apoi
ceață; 25—31 timp furtunos cu ploaie și peatră.

Translature		
Roțițe:		
2/V. Cu slugi bani gata	—	65 fl 32 cr
2/V. " " " "	—	1 fl — cr
9/V. " " " "	—	1 fl — cr
9/V. Cu slugi bani gata	—	1 fl — cr
16/V. Cu slugi bani gata	—	2 fl — cr
23/V. " " " "	—	1 fl 8 cr
26/V. Cu slugi bani gata	—	1 fl 50 cr
31/V. " " " " la grădina.	—	fl 50 cr
Lature		73 fl 50 cr

Iunie,

are 30 zile
Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Mărti	1	M. ⁺ Iustin	14	Basilus		4.	8.
Merc.	2	P. Nichifor märt. Patr. Const.	15	Vitus		4.	8.
Joi	3	M. Lucian	16	Beno		4.	8. 1
Vin.	4	P. Mitrofan Patr. Const.	17	Adolf		4.	8. 1
Sâm.	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasie		4.	8. 2

Dum. Rusaliilor, Ioan c. 7, v. 37-53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului...”;

Dum.	6	(+) Pog. Duh. S.; CC. PP. Vic. și Ilar.	19	Iuliana		4.	8. 2
Luni	7	(+) L. Rus.; M. Teodot	20	Silverius		4.	8. 3
Mărti	8	(+) M. Rus.; M. Teodor Chalilar	21	Alois		4.	8. 3
Merc.	9	P. Chiril Archiep. Alexand.	22	Inima lui Iisus		4.	8. 3
Joi	10	Mii Timoteiu, Alex., Anton.	23	Edeltrud		4.	8. 3
Vin.	11	Ap. Bartolomeiu, Varnava	24	Ioan Botez.		4.	8. 3
Sâm.	12	C. P. Onufrie	25	Prosper		4. 1	8. 3

Duminea 1 d. Rusalii, a tuturor Sfinților, Mateiu c. 10, v. 32-33, 37-38: „Zis-a Domnul în vătăceilor săi...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	13	Ma Achilina; S. Trifilie Ep. Leuc.	26	Ioan și Paul		4. 1	8. 3
Luni	14	Pr. Elsea și Mitoi; Patr. Cons.	27	Ladislau		4. 1	8. 3
Mărti	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4. 2	8. 3
Merc.	16	Tihon f. d. m. Ep. Amat.	29	(+) Petr. și Pav.		4. 2	8. 3
Joi	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4. 3	8. 3
Vin.	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4. 4	8. 3
Sâm.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4. 4	8. 2

Duminea a 2-a d. Rusalii, Mateiu c. 4, v. 18-23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă marea Galileei...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4. 5	8. 2
Luni	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4. 6	8. 2
Mărti	22	M. Eusebie Epscoap Samosatelor	5	Domitiu		4. 7	8. 1
Merc.	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4. 7	8. 1
Joi	24	(+) Nasc. S. Ioan Botezat.	7	Vilibald		4. 8	8.
Vin.	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4. 9	8.
Sâm.	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4. 9	8.

Duminea a 3-a d. Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22-33: „Zis-a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	27	C. P. Sams. prim. de străini	10	Amalia		4. 10	7. 59
Luni	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4. 11	7. 58
Mărti	29	(+) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4. 12	7. 57
Merc.	30	(+) Adun. (Sob.) SS. Apost.	13	Margareta		4. 13	7. 57

Iunie.

Povețe economice:

Când e ferbințeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții mai bine după ploaie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pătimesc porcii la grumazi, din cauza căldurei, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Heleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cușitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe, închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului:

1—8 mai mult timp cald și uscat; 9—17 căldură cu furtuni; 18—22 schimbăcios, ploaie; 23—30 foarte cald și timp uscat.

Translature

Notițe:

7/VI	că	slugi	bani gata	—	73 fl 50 cr
8/VI	"	"	la B. albă b.g.	—	ifl -
15/VI	"	"	bani gata	—	- 450 cr
19/VI	"	"	"	—	ifl 100 cr
24/VI	că	slugi	bani gata	—	2 fl 50 cr
29/VI	"	"	Tran	—	- 708 cr

79 fl 8 cr

are 31 zile

Iulie, Ziua are 14 și noaptea 10 ore **Cuptoriu.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	SS. Cosma și Dam. f. d. m. ☾	14	Bonaventura	♊	4.14	7.56
Vin.	2	Vestmēt. Născ. de Ddeu	15	Împ. Apostol.	♋	4.15	7.56
Sâm.	3	M. Iachint, Anatolie P. Ct.	16	Maria B.	♋	4.16	7.55

Duminea a 4-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 5—13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”
ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie	♋	4.17	7.54
Luni	5	(†) C. P. Atan. al. At.; S. Marta	18	Frideric	♌	4.18	7.53
Mărți	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia	♌	4.19	7.52
Merc.	7	C. P. Toma, Acachie; Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie	♍	4.20	7.51
Joi	8	M. M. Procopie	21	Olga	♍	4.22	7.50
Vin.	9	M. Pancrație Ep. Tavrom. ☾	22	Maria Magd.	♍	4.23	7.48
Sâm.	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie	♍	4.24	7.47

Duminea a 5-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 28—34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergesenilor...”
ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	11	Ma Eufemia	24	Christina	♍	4.25	7.46
Luni	12	Mii Proclu și Ilar; C. Mih.	25	Iacob ap.	♍	4.26	7.45
Mărți	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana	♍	4.28	7.44
Merc.	14	Ap. Achila	27	Pantelimon	♍	4.29	7.42
Joi	15	M. Chiriș și Iulita mama lui	28	Victor	♍	4.30	7.41
Vin.	16	M. Antinogen ☾	29	Marta	♍	4.31	7.40
Sâm.	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.	♍	4.33	7.39

Duminea a 6-a după Rusalii, a SS. Părinți Mateiu, c. 9, v. 1—8: „În vremea aceea, intrând Iisus în corabie...”
Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”
ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiola	♍	4.34	7.37
Luni	19	C. P. Die și Ca Macrița	1	Aug. Lanț. s. Petru	♍	4.35	7.36
Mărți	20	(†) Pr. Ilie	2	Porțiuncula	♍	4.36	7.35
Merc.	21	CC. PP. Ioan și Sim.; Pr. Iezechil	3	Stefan	♍	4.38	7.33
Joi	22	(†) Mironos, Maria Magdal.	4	Dominicus	♍	4.39	7.32
Vin.	23	M. Foca ☾	5	Maria Schnee	♍	4.40	7.31
Sâm.	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față	♍	4.42	7.29

Duminea a 7-a d. Rusalii, Mateiu c. 9, v. 27—35: „În vremea aceea, trecând Iisus au mers după dânsul doi orbi...”
ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan	♍	4.43	7.27
Luni	26	M. Ermolae	8	Chiriac	♍	4.45	7.26
Mărți	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman	♍	4.46	7.24
Merc.	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	10	Laurențiu	♍	4.47	7.22
Joi	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana	♍	4.49	7.20
Vin.	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara	♍	4.50	7.19
Sâm.	31	Dreptul Eudochim ☾	13	Casian	♍	4.51	7.17

Iulie.

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să le poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescoapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se înece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului:

1—8 ploaie și furtuni; 9—15 zile calde și cu ploaie; 16—22 căldură și puțină ploaie; 23—31 căldură mare.

Translatures *Notițe:* *79 lei*

<i>3/VII</i>	<i>căslugi bani gata</i>	<i>—</i>	<i>4 fl</i>
<i>11/VII</i>	<i>căslugi bani gata</i>	<i>—</i>	<i>1 fl 50c</i>
<i>18/VII</i>	<i>ghita slugi</i>	<i>—</i>	<i>1 fl</i>
<i>20/VII</i>	<i>căslugi b.g.</i>	<i>—</i>	<i>1 fl</i>
<i>24/VII</i>	<i>ghita</i>	<i>—</i>	<i>1 fl</i>
<i>31/VII</i>	<i>căslugi b.g.</i>	<i>—</i>	<i>1 fl 50c</i>
			<i>88 fl 18c</i>

are 31 zile

August,Măsălarium.

Ziua are 13 și noaptea 11 oare

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Duminica a 8-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14—22: „În vremea aceea a văzut Iisus popor mult . . .”; ev. inv. 8; gl. 7.							
Dum.	1	Scôt. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie	♈	4.53	7.15
Luni	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	15	(†) Înăl. Mariei	♉	4.54	7.14
Martî	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	16	Rochus	♊	4.55	7.12
Merc.	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram	♋	4.57	7.10
Joi	5	M. Eusignie	18	Elena	♌	4.58	7. 8
Vin.	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic	♍	5. 7	7. 7
Sâm.	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Ștefan	♎	5. 17	6. 6
Duminica a 9-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 22—34: „În vremea aceea silit-a Iisus pe învățăceii sei să intre în corabie . . .”; ev. inv. 9; gl. 8.							
Dum.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.	♏	5. 27	3
Luni	9	Ap. Matia	22	Timoteiu	♐	5. 47	2
Martî	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip	♑	5. 57	
Merc.	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu	♒	5. 76	58
Joi	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic	♓	5. 86	56
Vin.	13	C. P. Macsim mărturisit.	26	Zefirin	♈	5. 96	54
Sâm.	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas	♉	5.10	6.25
Duminica a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14—24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om ingenuinchind înaintea lui . . .”; Luca c. 10, v. 38—42, c. 11, v. 27—28: „În vremea aceea intrat-a Iisus într'un sat . . .”; ev. inv. 10; gl. 1.							
Dum.	15	(†) Adorm. Născăt. de Dzeu	28	Augustin	♏	5.12	6.50
Luni	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan	♐	5.13	6.48
Martî	17	M. Miron	30	Rosa	♑	5.14	6.46
Merc.	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund	♒	5.16	6.44
Joi	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu	♓	5.18	6.42
Vin.	20	Pr. Samuil	2	Ștefan	♈	5.19	6.40
Sâm.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina	♉	5.20	6.38
Duminica a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23—35: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-s'a Împărăția Cerurilor . . .”; ev. inv. 11; gl. 2.							
Dum.	22	M. Agatonic	4	Rosalia	♉	5.22	6.36
Luni	23	M. Lup	5	Laurent	♊	5.23	6.34
Martî	24	M. Eutichie	6	Magnus	♋	5.24	6.82
Merc.	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina	♌	5.26	6.30
Joi	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Mar.	♍	5.27	6.28
Vin.	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie	♎	5.29	6.26
Sâm.	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.	♏	5.30	6.24
Duminica a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16—28: „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tânăr . . .”; Marcu c. 6, v. 14—30: „În vremea aceea auțit-a Irod împăratul vestea lui Iisus . . .”; ev. inv. 1; gl. 3.							
Dum.	29	(†) Tăerea capului s. Ioan	11	Protus	♈	5.31	6.22
Luni	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu	♉	5.33	6.20
Martî	31	Brăul Preacuratei Mariei	13	Matern	♊	5.34	6.18

90
88-76
41-34

August.

Povețe economice:

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă sălătă iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acum, le curățește și acață în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele, că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică coșnițele punnăd sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați văzând că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunii poți si sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

1—6 timp furtunos cu grindină; 7—13 schimbăcios, ploaie; 14—20 timp plăcut, nopți recoroase; 21—31 căldură mare.

Translatore

Notițe:

5/8 en slugi banan	2 packe	88 fl 18
15/8. en slugi bani gata		1208
18/8. en slugi B. g. (Pis. albă)		1250
29/8 " " "		170
		89 fl 76
		24

Luna 9 ofl 00

Septembrie,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpciune.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	(†) C. P. Simeon stălnicul	14	Înălț. Crucei		5.35	6.15
Joi	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicomed		5.37	6.13
Vin.	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila		5.39	6.11
Sâm.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard		5.40	6.9

Duminea a 13-a d. Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33—42: „Zis-a Domnul p ilda aceasta: Un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 2; gl. 4.

Dum.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.		5.41	6.7
Luni	6	Minun. Archang. Mihail	19	Ianuarie		5.42	6.5
Mărți	7	M. Sozont	20	Eustachiu		5.43	6.3
Merc.	8	(†) Nasc. Născ. de Dzeu	21	Mateiu ev.		5.45	6.1
Joi	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	22	Maurițiu		5.46	5.59
Vin.	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimfodora	23	Tecla		5.47	5.55
Sâm.	11	Ca Teodora	24	Rupert		5.49	5.57

Duminea a 14-a d. Rusalii, înaintea Înălțării sfintei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Zis-a Domnul Nimenea nu s'a suit la ceriu...”; ev. inv. 3; gl. 5.

Dum.	12	M. Autonom	25	Cleofa		5.51	5.54
Luni	13	M. Cornelia Sutașul	26	Ciprian		5.52	5.55
Mărți	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci	27	Cosma și Dam.		5.53	5.48
Merc.	15	M. M. Nichita	28	Vencisl. reg.		5.55	5.41
Joi	16	M. Mă Eufemia	29	Michail Arhan.		5.56	5.46
Vin.	17	M. Mă Sofia și ficele ei	30	Ieronim		5.57	5.48
Sâm.	18	C. P. Eumenie făc. d. min.	1	Oct. Remigiu		5.59	5.42

Duminea a 15-a d. Rusalii, după Înălțarea sfintei Cruci, Marcu c. 8, v. 34-c. 9, v. 1: „Zis'a Domnul: ceta ce voește să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 4; gl. 6.

Dum.	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar		6.1	5.30
Luni	20	M. Eustatie și fiii săi	3	Candid		6.2	5.36
Mărți	21	Ap. Codrat din Magnesia	4	Francisc Ser.		6.3	5.34
Merc.	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid		6.5	5.32
Joi	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno		6.6	5.30
Vin.	24	M. Tecla	7	Iustina		6.7	5.28
Sâm.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita		6.9	5.26

Duminea a 16-a după Rusalii, (cea din Duminea a 18-a după Evang.) Luca 1-a, c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	26	(†) Adorm. S. Ioan Ev.	9	Dionisie		6.11	5.24
Luni	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.		6.12	5.22
Mărți	28	C. P. Chariton mărtur.	11	Nicasiu		6.13	5.20
Merc.	29	C. P. Chiriack Sihastrul	12	Maximilian		6.15	5.18
Joi	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13	Coloman		6.17	5.16

Septembre.

Povețe economice :

În luna aceasta să începe culesul poamelor. Soiurile iernatice să culeg cu mâna și să împărțesc în clase după mărime și frumsețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a-le așeza în pivniță să întind la soare, ca să ese umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la sămănat, că te ve-i căi la secerat. Pe la capătul lunei să ia miera dela stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbii, le samănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Prevestirea timpului :

1—5 timp plăcut ; 6—11 ceață, peste zi plăcut ; 12—19 mai mult vânt și ploaie ; 20—27 ploaie apoi plăcut ; 28—30 ceață și zile plăcute.

Roțițe:

Octombrie,

are 31 zile
Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Vin.	1	Ap. Anania C.P. Rom. cânt.	14	Calistus		6.18	5.14
Sâm.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fec.	15	Teresia		6.19	5.12
Duminică a 17-a d. Rusali, Luca a 2-a (cea din Duminică 19-a după Evang.) Luca c. 8, v. 31—36. „Zis-a Domnul: precum voiți să vă faceți vouă oamenii...”; ev. inv. 6; gl. 8.							
Dum.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.21	5.10
Luni	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.23	5. 8
Mărți	5	Ma Charitina	18	Luca ev.		6.24	5. 6
Merc.	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		6.26	5. 4
Joi	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.27	5. 2
Vin.	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.29	5. 1
Sâm.	9	(†) Ap. Iac. și C.P. Andronic	22	Cordula		6.31	4.59
Duminică a 18-a după Rusali, a SS. Părinți, Luca a 3-a (cea din Duminică 20-a după Evang.) c. 7, v. 1—16: „În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceru...”; ev. inv. 7; gl. 1.							
Dum.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.32	4.57
Luni	11	(†) Ap. Filip; C. Teof. märt.	24	Rafail Archan.		6.33	4.55
Mărți	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.34	4.53
Merc.	13	Mii Carp și Papil	26	Amand		6.36	4.51
Joi	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Frument		6.38	4.50
Vin.	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.39	4.48
Sâm.	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.41	4.46
Duminică a 19-a d. Rusali, Luca a 4-a (cea din Dum. 21 după Evang.) c. 8, v. 5—15: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Eșit-a sămănătorul...”; ev. inv. 8; gl. 2.							
Dum.	17	Pr. Osie; C. M. Andrei Crit.	30	Claudie		6.43	4.45
Luni	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.44	4.43
Mărți	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. (†) Toți Sf.		6.45	4.41
Merc.	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.47	4.39
Joi	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.49	4.38
Vin.	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.50	4.37
Sâm.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.52	4.35
Duminică a 20-a după Rusali, Luca a 6-a (cea din Duminică a 23-a după Ev.) c. 8, v. 26—39: „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în laturea Gadarenilor...”; ev. inv. 9; gl. 3.							
Dum.	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.54	4.34
Luni	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		6.55	4.32
Mărți	26	(†) Ș. M. M. Dimitrie	8	Gottfried		6.57	4.30
Merc.	27	M. Nestor	9	Teodor		6.58	4.29
Joi	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andrei		7.	4.28
Vin.	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin		7. 1	4.26
Sâm.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		7. 3	4.25
Duminică a 21-a după Rusali, Luca a 5-a (cea din Duminică 22-a după Evang.) c. 16, v. 19—31: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Era un om oare care bogat...”; ev. inv. 10; gl. 4.							
Dum.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau		7. 4	4.24

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degereze. Resădesce în straturi bine lucrate sălătă iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul menit a se sămăna de cu primăvară gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face banii cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

1—4 ceață, zile plăcute; 5—11 zile plăcute, brumă și ceață; 12—18 vânturos, timp aspru și ploaie; 19—27 mai mult întunecos; 28—31 timp mai mult plăcut.

Rotițe:

In 27/X 1910 Au venit Adrian
 9/X Liia slugă la mine
 în prețul de 80 cor. în 23/II 1911
 In 28/X slugă lui
 10/X Adrian b.g. în 10
 in 31/X în slugă bani grata. — 40 cor —
 Lature 40 cor 10/10

Novembre,

are 30 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 oare

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	14	Venerand		7. 5	4.23
Mărți	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7. 7	4.21
Merc.	3	Mii Achepsima, Aitala, Iosif	16	Otmar		7. 9	4.20
Joi	4	C. Ionichie; Mii Nicandru, Ermen	17	Grigorie Teol.		7.11	4.19
Vin.	5	Mii Galaction și Epistimia soția sa	18	Odo		7.12	4.18
Sâm.	6	P. Pavel märt. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.13	4.17

Dumineca a 22-a după Rusalii, Luca a 7-a (cea din Dum. 24 din Evangelistariu), c. 8, v. 41—56
„În vremea aceea venit-a un om către Iisus căruia era numele Iair...”; ev. inv. 11; gl. 5

Dum.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.15	4.16
Luni	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	(†) Într. în biser.		7.16	4.15
Mărți	9	Mii Onisifor, Porfirie; Ca Matrona	22	Cecilia		7.18	4.14
Merc.	10	Ap. Erast și Olimo; M. Orest	23	Clement		7.19	4.13
Joi	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.21	4.13
Vin.	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecaterina		7.22	4.12
Sâm.	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.24	4.11

Dumineca a 23-a după Rusalii, Luca a 8-a (cea din Dum. a 25-a din Evang.) c. 10, v. 25—37: „În vremea aceea, venit-a un legiuitor la Iisus...”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.25	4.10
Luni	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.27	4. 9
Mărți	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.28	4. 9
Merc.	17	P. Grig. Ep. Neocesariei	30	Andrei ap.		7.29	4. 8
Joi	18	Mii Platon și Roman	1	Dec. Natalia		7.30	4. 7
Vin.	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.32	4. 7
Sâm.	20	G. Proclu Ap. Cons.; Grig. Dec.	3	Francisc Xav.		7.33	4. 7

Dumineca a 24-a d. Rusalii, Luca a 9-a, (cea din Dum. a 26-a din Evang.), c. 12, v. 16—21
„Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit țarina...”; Luca c. 10, v. 38—42, c. 1, v. 27—28. „În vremea aceea întrat-a Iisus într'un sat, era o femeie...”; gl. 7.

Dum.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.34	4. 6
Luni	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.35	4. 6
Mărți	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.36	4. 5
Merc.	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7.37	4. 5
Joi	25	M. Mă Ecaterina; M. M. Mercurie	8	(†) Zăm. Născ.		7.38	4. 5
Vin.	26	CC. PP. Alimpie și Nikon	9	Leocadia		7.39	4. 5
Sâm.	27	M. M. Iacob Persul	10	Iudita		7.40	4. 5

Dumineca a 25-a d. Rusalii, Luca a 13-a, (cea din Dumineca a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18—27:
„În vremea aceea un om oarecare s'a apropiat către Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 3; gl. 8.

Dum.	28	C. P. Stefan c. nou; M. Irinarh	11	Damasus		7.41	4. 5
Luni	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.42	4. 5
Mărți	30	(†) Ap. Andreiu	13	Lucia		7.43	4. 5

Novembre.

Povețe economice :

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voesci ai sădi în primăvară. Curătesce ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra epurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de samă, ca să nu se întemple nici prea repede dar nici prea încet. În cazul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului :

1—9 înghețuri, ploaie și zăpadă ; 10—17 timp neplăcut întunecos și ceață ; 18—25 schimbăcios și ceață ; 26—30 parte plăcut, ceață și frig.

Translatiure —

Notițe:

5/11/11 Aram slugi vară 100 drbe = 2 cor —
20/11 slugi b. g. pentru hran — cor 10/11
30/11 slugi 1/2 m. grăm a 1/2 1/2 cor = 11 cor 5/11

Lature — 53 cor 72

are 31 zile

Decembre, Ziua are 9 și noaptea 15 oare **Andrea.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare	apune
Merc.	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.44	4. 5
Joi	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.45	4. 5
Vin.	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.46	4. 5
Sâm.	4	(†) Ma Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.47	4. 5

Dumineca a 29-a după Rusalii, Luca a 10-a, (cea din Dumineca a 27-a din Evang.) c. 13, v. 10-18: „În vremea aceea învăța Iisus într-una din Sinagoge Sâmbăta...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.48	4. 5
Luni	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.48	4. 5
Mărți	7	P. Ambrosie Ep. Mediolanul.	20	Liberat		7.49	4. 6
Merc.	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.50	4. 6
Joi	9	Zămislirea S. Anei	22	Dimitrie		7.50	4. 6
Vin.	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4. 7
Sâm.	11	C. P. Dănilă Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.51	4. 8

Dumineca a 27-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a (cea din Dumineca a 28-a din Evang.) c. 14, v. 16-24: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare a făcut cină...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dlui		7.51	4. 8
Luni	13	Mii Axentie, Eugenia Orest, Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.52	4. 9
Mărți	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.52	4.10
Merc.	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.52	4.10
Joi	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.52	4.11
Vin.	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.53	4.12
Sâm.	18	M. Sebast.; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.53	4.13

Dumineca înainte de Nascerea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus...”; ev. inv. 6; gl. 3.

Dum.	19	M. Bonifacie	1	an. 1911		7.53	4.14
Luni	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.53	4.14
Mărți	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.53	4.15
Merc.	22	M Mă Anastasia	4	Titu		7.53	4.16
Joi	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.53	4.17
Vin.	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.53	4.18
Sâm.	25	(†) Nascerea Domnului	7	Valentin		7.53	4.19

Dumineca după Nascerea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13-23: „Iară după ce s-au dus magii...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	26	† Sob. Preac. Iosif Iogod., David împ. și Iacob fratele Domnului	8	Severin		7.53	4.20
Luni	27	Arhid. Stefan	9	Iulian		7.52	4.21
Mărți	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10	Pavel Pust.		7.52	4.22
Merc.	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.51	4.24
Joi	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.50	4.25
Vin.	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.50	4.27

Decembre.

Povețe economice :

Pivnița de mucezesce câte ceva în ea, trebuie afumată cu peatră pucioasă și aerizată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neaună puțină, se acopere cu frunze ori cu cotori de buruiene. — Iarna, nu e ca omul să se lenevească, ci ca să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuiesc ținute în curățenia deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se înfund e. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opăresce și astfel cu napi de nutreț ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut, ca să ști cum stai cu răsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendariu pe anul viitoriu, căci casa fără Calendariu e întreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului :

1—9 vânt, întunecat cu ceață ; 10—18 frig. vânturos și zăpadă ; 19—31 ger cu zăpadă.

Translatiure
Roțițe:

5/XII	cu slugi b. g. p. înan	—	—	53 cor 72
21/XII	" " " " " "	—	—	108 fil
24/XII	" " bani gata	—	—	2 cor fil
26/XII	" " begin calendariu/mai 1911	—	—	cor 50 fil
30/XII	cu slugi bani gata	—	—	12 cor

	<i>Lature</i>			68 cor 40
17/I 1911	cu slugi bani gata	—	—	20 fil
10/II	cu mărici (grâu 3 1/2 oche)	—	—	—
"	" slugi bani gata	—	—	20 fil

Scroafa au avut 140 kllb
 Mascurele - 4 148

248 x 2
 496
 1736
 78.56

288
 40
 248

Regentul anului 1910.

Regentul anului e Iupiter, care este planeta a cincia în şirul celor cunoscute de cei vechi, şi trabantul cel mai puternic al soarelui. Îndepărtarea de soare e circa 778 milioane de kilometri, deci de cinci ori mai departe decât pământul. Încungiură soarele în 12 ani. Cu toată enorma masă din carea consta, având un diametru de 141.000 kilometri se învârtă împrejurul osiei sale în 10 oare. Planeta aceasta are 8 luni, dintre cari 4 s'au descoperit în cei 20 de ani din urmă. Se susţine, că Iupiter are atmosferă, şi că să află încă în stadiu de dezvoltare timpurie.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara începe în 8 Martie la o oară 8 min. după am.
Vara începe în 9 Iunie la 8 oare 54 minute dimineaţa.
Toamna începe în 10 Septembrie la 11 oare 36 minute noaptea.
Iarna începe în 9 Decembrie la 6 oare 17 min. după amezăzi.

Întunecimi de soare şi de lună.

În anul 1910 se vor întâmpla două întunecimi de soare şi două de lună, dintre cari în părţile noastre să va vedea numai cea a două de lună.

I. *Prima întunecime totală de soare*, va fi în 26 Aprilie. Ea începe la 4 oare 44 min. dimineaţa şi să sfârşeşte la 8 oare 52 min. dimineaţa.

Să va vedea în Australia, Guinea nouă, în insulele sundice de ost, în partea sudică a oceanului indic.

Părinții Maiestății Sale.

Francisc Carol (Iosif), Archiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 7 Decembre 1802, răposat în 8 Martie 1878. A fost căsătorit cu:

Sofia (Friderica Dorotea), fca răposatului rege al Bavariei Măximilian născută în 27 Ianuarie 1805, răposată în 28 Maiu 1872.

Unchii Maiestății Sale.

Maiestatea Sa Împăratul Ferdinand I. născut în 19 Aprilie 1793; ajuns pe tron în 2 Martie 1835, abzis în 2 Decembre 1848, răposat în 29 Iunie 1875. A fost căsătorit cu

Maria Ana: (Carolina Pia), fca răposatului rege al Sardiniei Victor Emanuil I., născută în 19 Septembrie 1803. răposată în 4 Maiu 1884.

-
- Belgia.** Rege: **Leopold II.** născut în 28 Martie (9 Aprilie) 1835.
Britania. Rege: **Eduard VII.** născut în 9 Novembre (21 Octobrie) 1841.
Bulgaria. Țar: **Ferdinand I.** (principe de Coburg), născ. în 26 Februarie 1861, ales principe în 7 Iuliu 1887, proclamat de rege în 22 Sept. (5 Oct.) 1908.
Danemarca. Rege: **Frideric VIII.**, născut în 3 Iunie (22 Maiu) 1843.
Francia. Președintele republiei: **Armand Fallières** născut în 6 Nov. (25 Oct.) 1841 ales în 5/18 Februarie 1906.
Germania (Prusia). Împărat (rege): **Wilhelm II.**, născ. 27. Ianuarie 1859.
Grecia. Rege: **George I.**, născut în 12/24 Decembre 1845.
Italia. Rege: **Victor Emanuil III.**, născut în 29 Octobrie (11 Novembre) 1869.
Montenegro. Principe: **Nicolae I.**, născut în 7 Octobrie 1841; domnesce din 14 August 1860.
Norvegia. Rege: **Hacon VII.**, născut în 3 August (22 Iuliu) 1872 ales rege în 18/5 Novembre 1905.
Olanda. Regină: **Wilhelmina** născută în 31 August 1880.
Portugalia. Rege: **Emanuel II.** născut în 3/15 Novembre 1889, domnește din 20 Ianuarie (2 Febr.) 1908.
Romania. Rege: **Carol I.** (de Hohenzollern-Sigmaringen), născut în 8/20 Aprilie 1839; domnesce dela 10 Maiu 1867; căsătorit cu **Elisaveta** principesa de Wied născută la 5/17 Decembre 1843. Principele moștenitoriu: **Ferdinand**, născut la 12 August 1865, căsătorit cu **Măria** principesa de Edinburg.
Rusia. Împărat: **Nicolae II.**, născut în 6/18 Maiu 1868.
Serbia. Rege: **Petru Caragiorgievic I.** născut în 29 Iunie 1844.
Spania. Rege: **Alfons XIII.**, născut în 5/17 Maiu 1886.
Svedia. Rege: **Gustav V.**, născut în 4/16 Iunie 1858, domnesce din 25 Novembre (8 Decembre) 1907.
Turcia. Sultan: **Mehemed V.** domnesce din Aprilie 1909, fratele mai mic al de-tronatului sultan Abdul Hamid.
-

Tabela taxelor de poștă și telegraf.

A) Tariful pentru scrisori.

Țeara de destina- țiune	Scrisori				Carte po- stale		Imprimare		Mustre		Hârtii de afaceri				
	Greutatea in grame	francate nefrancate simple cu răspuns in fileri	francate nefrancate simple cu răspuns in fileri	francate nefrancate simple cu răspuns in fileri	francate nefrancate simple cu răspuns in fileri	francate nefrancate simple cu răspuns in fileri	Greutatea in grame	taxa in fileri	Greutatea in grame	taxa in fileri	Greu- tatea in grame	taxa in fileri	taxa de recomandare taxa de retour-recep.	taxa de reclamațiune	taxa de expres
I. Ungaria	până la 20 20—250 250—500	10 20 20 30 30 40	5 10				până la 10 10—50 50—150 150—250 250—500 500—1000	2 5 5 10 10 20 20 30	până la 50 50—250 250—350	3 10 10 20	nu se pot trimite		25 25 25 30		
Comunicația locală	până la 20 20—250 250—500	6 12 12 18 18 24	ca mai sus				ca mai sus		ca mai sus				10 10 25 30		
II. Austria (și principatul Lichtenstein), Bosnia, Herțegovina și Germania	până la 20 20—250	10 20 20 30	5 10				până la 50 50—100 100—250 250—500 500—1000	3 5 5 10 10 20 20 30	până la 250 250—350	10 20	nu se pot trimite		25 25 25 30		
III. Montenegro și Serbia	după câte 20 grame	10 20	5 10				după câte 50 gr. (ma- ximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maxim. 2000 gr.)	5 10	25 25 25 30		
IV. În comunicați- nea reuniunii postale și a teri- toriilor afară de aceasta (înțele- gându-se aici și Novibazar	până la 20 grame peste 20 gr. după câte 20 grame	25 50 15 30	10 20				după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 2000 gr.)	5 10	25 25 25 30		

*) În Montenegro precum și în Novibazar nu sã pot trimite hârtii de afaceri.

**) În comunicațiune locală serviciu expres are loc numai în capitala Budapesta.

B) Tariful pentru asigurațiuni postale.

1. **Austro-Ungaria** și vapoarele de resbel ces. și reg. ce umblă pe mări străine *)

{	până la 20 coroane 10 filer " " 100 " 20 " " " 300 " 40 " " " 600 " 60 " " " 1000 " 100 "
---	---

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 coroane)
2. **Bosnia și Hertegovina** și pašal. Novibazar;

{	până la 50 coroane 20 filer " " 100 " 30 " " " 300 " 60 " " " 600 " 90 " " " 1000 " 150 "
---	---

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 coroane)
3. **Germania** (maxim. 800 mărci), **Luxenburg** (max. 1000 franci) și **Mexico** *) (max. 400 mărci).

{	până la 40 coroane 20 fileri " " 60 " 30 " " " 80 " 40 " " " 100 " 50 " ș. a. m. d. după câte 20 co- roane cu 10 fileri mai mult. până la 50 coroane 25 filer 50—100 " 50 " 100—300 " 100 " 300—600 " 150 " 600—1000 " 250 "
---	--

(Maximul sumei ce se poate trimite cu o asigurațiune e de 1000 coroane).
4. **Montenegro** (max. 1000 cor.) și **Serbia** (maximum 1000 franci).

{	până la 25 coroane 25 fileri 25—50 " 50 " 50—75 " 75 " 75—100 " 100 " etc. după câte 25 coroane 25 fileri mai mult.
---	--
5. **Statele Unite din America** *) și colo-
niile *) (maxim. 100 dol.), *Canada* *) (maxim.
100 dollari), *Cap. bunei speranțe* *) Natal, țer-
murul apei Oranje, Rhodesia și Transval cu
coloniile *) (max. 40 funți șterl.). *Marea Bri-
tanie* și *Irlanda* (max. 40 funți șterl.) colo-
niile britice *) (max. 10 funț. șterl.) și *Rusia* *)
(maxim. 300 ruble).
6. **Argentina** *) (max. 200 peso argentine),
Belgia (max. 1000 franci), *Bolivia* *) (max.
530 peso chil.) *Bulgaria* cu Rumelia otică
(max. 500 franci) *Chilli* *) (max. 530 peso
chil.), *China* *) (la oficiile postale germane
800 marce, la oficiile p. japoneze 1000 franci),
statul Congo *) (max. 1000 franci), *Dania* cu
Islanda și insulele Farø (max. 720 coroane
danese), *Egipt* (max. 1000 franci), *Francia*
și *coloniile franceze* *) (max. 1000 franci),
Grecia *) (maxim. 1000 franci), *Japonia* cu
Corea *) (max. 400 yen), *Malta* *) (max. 1000
franci), *Marocco* *) (la oficiile postale franceze
1000 franci, la oficiile p. germane 800 ma ce),
Olanda și *India otică olandeză* *) (max. 480
florini olandezi), *Protectoratele germane* *) (max.
800 marce), *Norvegia* (maxim. 720 coroane
scandinave), *Italia* (max. 1000 franc), *Portu-
galia* cu Madeira și insulele azorice (max.
1000 franci), *coloniile portugheze* *) (maxim.
500 franci), *România* (max. 1000 lei), *Siam* *)
(max. 800 marce), *Șoifera* (max. 1000 franci),
Suedia (max. 720 coroane scandinave), *Turcia* *)
și *Creta* *) la oficiile postale austiace (max.
1000 franci), *Tunis* (max. 1000 franci).

) În țările însemnate cu steluță () nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) in
comunicația internă, precum Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală		II		III		IV		V		VI	
	75		75—150		150—375		375—750		750—1125		preste 1125	
G r e u t a t e a	K i l o m e t r i											
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani												
până la greutatea maximală de 250 grame :												
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :												
până la 5 kgr. francate	—	30	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
" " 5 " nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72	—	72
" " 6 " francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1	08	1	20
" " 7 " " " " "	—	42	—	84	1	08	1	32	1	56	1	80
" " 8 " " " " "	—	48	—	96	1	32	1	68	2	04	2	40
" " 9 " " " " "	—	54	1	08	1	56	2	04	2	52	3	—
" " 10 " " " " "	—	60	1	20	1	80	2	40	3	—	3	60
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă												
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48	—	60
III. Pachete voluminoase :												
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90	—	90
" " 5 " nefrancate	—	57	1	02	1	02	1	02	1	02	1	02
" " 6 " francate ori nu	—	54	1	08	1	26	1	44	1	62	1	80
" " 7 " " " " "	—	63	1	26	1	62	1	98	2	34	2	70
" " 8 " " " " "	—	72	1	44	1	98	2	52	3	06	3	60
" " 9 " " " " "	—	81	1	62	2	34	3	06	3	78	4	50
" " 10 " " " " "	—	90	1	80	2	70	3	60	4	50	5	40
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă												
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72	—	90

b) Tariful de valoare.

I. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani închise și pentru pachete				II. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani date deschise (bani numărați) în Ungaria și Austria			
Valoarea declarată		Valoarea dăclarată		Valoarea		Valoarea	
Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare	
cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
până la 100 cor.	06*	3600—3900 cor.	78	1000—1200 cor.	36	4500—4800 cor.	1 44
100—600 "	12	3900—4200 "	84	1200—1500 "	45	4800—5100 "	1 53
600—900 "	18	4200—4500 "	90	1500—1800 "	54	5100—5400 "	1 62
900—1200 "	24	4500—4800 "	96	1800—2100 "	63	5400—5700 "	1 71
1200—1500 "	30	4800—5100 "	102	2100—2400 "	72	5700—6000 "	1 80
1500—1800 "	36	5100—5400 "	108	2400—2700 "	81	6000—6300 "	1 89
1800—2100 "	42	5400—5700 "	114	2700—3000 "	90	6300—6600 "	1 98
2100—2400 "	48	5700—6000 "	120	3000—3300 "	99	6600—6900 "	2 07
2400—2700 "	54	și așa mai deparie după fie-care 300 cor. (sume mai mici se iau ca 300 întregi) cu 6 fileri mai mult.		3300—3600 "	1 08		
2700—3000 "	60		3600—3900 "	1 17			
3000—3300 "	66		3900—4200 "	1 26			
3300—3600 "	72		4200—4500 "	1 35			

*) Pentru Germania cea mai mică taxă de valoare e 12 fileri.

D) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicațiunea cu străinătatea.

I. În Bosnia și Herțegovina și în pašalicul Novibazar se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valoarea declarată și cu rambursă până la 1000 coroane, sau fără aceasta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru *scrisori cu bani*: **taxa unitară de greutate** (ungară și bosniacă): 60 fileri și **taxa de valoare**: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 coroane 6 fileri.

2. Pentru *pachete*: a) **taxa de greutate**: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 coronă, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) dela posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) dela Brod până la locul destinațiunei după fiecare Kgr. 10 fileri; b) **taxa de valoare**, după câte 300 coroane 5 fileri; c) **competință de rambursă** după fie-care 4 corone (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri; expres 50 fileri; retour rec. 25 fileri.

II. În România pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. Dela graniță până la locul destinațiunei a) taxa română de greutate: până la 6 kg. 120 fileri; porte 6 kg. după fiecare kg. 24 fileri; mai mult; b) taxa română de valoare până la 480 coroane (500 franci) 19 fileri, până la 960 coroane (1000 franci) 34 fileri, peste 960 cor. până la 1440 cor. 48 fil.; până 1920 cor. 62 fileri; 2400 cor. 77 fil.; dela 2400 cor. până la 9600 cor. după fiecare 480 coroane câte 14¹/₁₀ fil.; porte 9600 cor. după câte 960 cor. 4⁸/₁₀ fil.

3. Taxa de rambursă după câte 20 cor. 20 fil., pachetele cu rambursă trebuie francate; retour recep. 25 fil., expres nu se poate trimite.

E) Diverse taxe și competențe.

Taxa pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1¹/₂ kgr.) dela oficiile postale, cari nu sunt concedute cu ducerea la locuință, se plătesc o **taxă de înmanuare** de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o **taxă de avis** de 4 fileri după fie-care scrisore de transport.

Taxa de înmanuare la oficiile cari sunt concedute cu ducerea la locuință, este: a) pentru *asignațiuni* 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) pentru *scrisori cu bani* 6 fileri de bucată, c) pentru *pachete* 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocesce și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. **taxă de mijlocire**.

Pentru câte un sertar propriu de poștă la oficiile postale, cari nu sunt ale erariului, se plătesc 1 coronă, la ale erariului 2 corone *chirie* lunară. Taxa de *magazinagiu* în Budapesta e 10 corone pe lună, la officii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corone.

Pentru *încasarea* sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat, tot 10 fileri de bucată se plătesc după *ramburse* de scrisori. Taxa pentru *însciințarea* despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru *reclamațiune* și *retour-recepis* e 25 fileri de bucată.

F) Scrisori și cutii de valoare și colete postale (colis postaux) internaționale.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare					Pachete internaț. colis postaux						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.			Nr. b.	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursel	Competență de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursel	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg.	taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate		pentru pachete nevoluminoase	pentru pachete voluminoase					
		franci	fil.	fil.		fil.	fil.	fil.	frc.	fil.	cor.	
Belgia	10000	pană la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 15 f.	150	15	2	150	225	∞	15	1000	20	3
Bosnia și Herțegovina și pașalicul Novibazar (scrisori cu bani)	∞	pană la 250 gr. 60f. taxă de recom. nu este	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		pană la 100 cor. 11 fil., până la 300 cor. 17 fil., până la 600 cor. 22 fil., apoi tot după 300 cor. 11 fil.										
Bulgaria și Rumelia otică	10000	ca la Belgia	150	15	3	175	—	—	—	500	—	3
Danemarca cu insulele Farø, Grönland și Island	∞	"	150*	15	2	150	225	∞	15	1000	20	2
Egipt (ca Sudan)	∞ *)	"	200	20	2	150	225	10000	500	1000	20	2
Elveția	∞	"	100	10	2	100	150	∞	—	1000	—	2
Englita și Irlanda	10000	"	— ⁴	20	—	225 ¹	—	10000	25	1000	—	2
Francia cu Monaco și Algeria	10000	"	150	15	3	150	225	500	15	1000	20	2
	—	—	—	—	—	200	—	500	30	1000	20	3
Coloniile franceze	10000	"	300	30	2	200	—	500	35	500	20	3

∞ —nemărginit. *) În Grönland și Islanda nu se pot trimite cutii de valoare, *) la cutii de valoare 10.000; *) peste Hamburg; *) peste Belgia; *) în Montenegro în scrisori de valoare se pot trimite și monete.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare					Pachete internaț. colis postax						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		Nr. decl. de vamă ce sunt a se aclude la cutii de valoare	Nr. b.	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursei Competință de ramb. după fiecare 20 cor. ale rambursei	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se aclude	
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg.			de buc.	fil.					
		franci	fil.	fil.		fil.	fil.	fil.	fil.	fil.	cor.	fil.
Grecia numai scrisori cu bani	∞	până la 250 gr. a) până la Triest după tariful de sub 1 (scrisori cu bani), b) dela Triest până la locul destinației 96 f. (taxă de recom. nu este).	—	a) până la Triest după câte 300 cor 6 f., dară la o valoare mai mare de 100 cor. și puțin 12 f.; b) dela Triest până la locul desti- nației după câte 280 cor 9 6 f	—	150	175	∞	15	—	—	3
Italia	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 10 f.	100	10	2	125	—	1000	10	1000	20	2
Luxembourg	10000	—	—	15	—	125	190	10000	25	1000	20	2
Malta	10000	—	—	25	—	200	—	1000	25	—	—	2
Montenegro a) scrisori de valoare ori în ce loc b) scrisori cu bani numai la Antivari și Dulcigno	∞ ∞	după câte 20 gr. 10 f.	100	după câte 300 c. 10 f.	2	—	—	—	—	—	—	—
		până la 250 gr. a) până la Triest după tariful de sub 1 (scrisori cu bani) b) dela Triest până la locul destinației 72 f. (Taxă de recom. nu este)	—	a) până la Triest după 300 cor. 6 f. dară după valoarea de peste 100 cor. cel puțin 12 f. b) dela Triest p. la locul dest. d. câte 288 c. 9 6 f.	—	100	150	∞	10	100	—	2

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare						Pachete internaș. colis postax						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fl.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg. taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acționa la cutii de valoare	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursci	Competință de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursci	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa
		de buc.	pentru pachete vo- luminose				pentru pachete vo- luminose						
								de buc.					
franci	fl.	fl.	fl.	Nr. b.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	cor.	fl.		
Iaponia Formosa și Corea	10000	pană la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	250	25	2	—	—	—	—	1000	—	—	—
Norvegia	∞	—	—	25 ^{*)}	—	250	375	∞	35	1000	20	3	—
Olandia	25000	—	150	15	3	150	—	1000	15	1000	20	4	—
Portugalia cu Madeira și insulele azorice	10000	—	—	25 ^{*)} 300 ^{*)}	22	200	275	—	500	25	500	—	2
România	∞	—	100	10	2	125	175	∞	10	1000	20	2	—
Rusia	∞	—	—	10	—	175	—	10000	10	—	—	3	—
Serbia *)	∞	după câte 20 gr. 10 f.	—	10	—	100	150	∞	10	1000	—	2	—
Spania cu insulele Balearice și Anarice	10000	pană la 20 gr. 25 f., peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	—	20	—	225	—	—	—	—	—	5	—
Svedia	∞	—	—	20	—	250	340	∞	35	1000	20	3	—
Turcia la oficiile postale ces. și reg. 1. prin Triest 2. prin România : a) la Constantinop. și Adrianopol, Smyrna, Mitilene b) la alte poste	88	—	nu s-a putut trimite	20	—	125	—	—	500	1000	—	3	—
	88	—	25	—	—	125	190	88	25	1000	—	—	—
		—	35	—	—	175	265	88	35	1000	—	—	—

*) Peste Sassnitz 20 fl.; *) pentru scrisori de valoare; *) pentru cutii de valoare;
*) în Montenegro, România și Serbia în scrisori de valoare se pot trimite și monete.

G) Tariful pentru telegrame.

Țe r a d e d e s t i n a Ț i u n e	Taxa de cuvânt	Dar de fie- care tele- gramă cel puțin	
	fileri	c.	f.
I. Ungaria :*)			
a) comunicațiunea locală, adică între două stațiuni ale aceleiași localități	02	—	40
b) comunicațiunea generală	06	—	60
II. Austria și Lichtenstein, Bosnia și Herțegovina¹⁾			
	06	—	60
III. Alte țeri			
Algeria	30	1	—
Azorice (insulele)	97	—	—
Belgia	23	1	—
Bulgaria	20	1	—
Canare (insulele) (MP. exchis)	92	—	—
Danemarca	25	1	—
Englittera și insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	30	1	—
Elveția (D. exchis)	12	1	—
Francia, Corsica, Monaco și Andora	20	1	—
Germania	06	—	60
Gibraltar (XP., RO., MP. exchis)	37	1	—
Grecia a) continentul și insulele Euboea și Paros	28	1	—
b) insula Corfu	23	1	—
c) celelalte insule grecesci	32	1	—
Italia a) comunicațiunea limitrofă	12	1	—
b) generală	20	1	—
Luxemburg (RO., exchis)	25	1	—
Malta (D., RO., MP. exchis)	39	1	—
Marocco (RO., MP. exchis)	49	1	—
Muntenegro (RO., XP., exchis)	12	1	—
Norvegia	36	1	—
Olanda	20	1	—
Portugalia	37	1	—
România (șifrate și XP., exchis)	12	1	—
Rusia și Caucas (șifrate și D., RO., exchis)	28	1	—
Spania (XP., exchis)	32	1	—
Svedia	28	1	—
Turcia (șifrate MP. exchis) a) europeană	32	1	—
b) asiatică și insulele turcesci	44	1	—
Tripolis (șifrate și XP., exchis)	72	—	—
Tunis	30	1	—

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, se plătesc o taxă de expres. Taxa de expres poate fi plătită de adresat sau de trimițătoriu. Dacă trimițătoriu dorește să o plătească el, trebuie să depună o sumă în avans pentru acoperirea cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli eela oficiul destinațiunei se dă socotăla despre suma depusă. Avisul se poate cere prin pztă (XPP. aceasta este scutit de taxă) sau pe cale telegrafică (XPT., taxă : 60 fileri).

¹⁾ În comunicațiunea limitrofă (între S.-Brod și B.-Brod, Zavalje și Bihac, Dubița și B.-Dubița, Dvor și B.-Novi, Gradisca-veche și B. Gradisca, Samaț și B.-Samaț, Gunja și Breka, precum și Raca și B.-Raca) taxa de un cuvânt e 2 fileri, dar cel puțin 40 fileri de telegramă.

Scala I			Scala II			Scala III		
preste	până la	fl.	preste	până la	fl.	preste	până la	fl.
75	150	5	20	40	7	10	20	7
150	300	10	40	60	13	20	30	13
300	450	20	60	100	19	30	50	19
450	600	30	100	200	32	50	100	32
600	750	40	200	300	63	100	150	63
750	900	50	300	400	94	150	200	94
900	1050	60	400	800	125	200	400	125
1050	1200	70	800	1200	250	400	800	250
1200	1350	80	1200	1600	375	600	1000	375
1350	1500	90	1600	2000	5	800	1200	5
1500	3000	2	2000	2400	6 25	1000	1200	6 25
3000	4500	3	2400	3200	7 50	1200	1600	7 50
4500	6000	4	3200	4000	10	1600	2000	10
6000	7500	5	4000	4800	12 50	2000	2400	12 50
7500	9000	6	4800	5600	15	2400	2800	15
9000	10500	7	5600	6400	17 50	2800	3200	17 50
10500	12000	8	6400	7200	20	3200	3600	20
12000	13500	9	7200	8000	22 50	3600	4000	22 50

și așa mai departe dela câte 1500 fl. cu 1 fl. mai mult, resturi de sub 1500 fl. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 400 fl. și la scala III dela câte 200 fl. cu 1 fl. 25 cr. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, asigurațiuni dela neguțatori, obligațiuni, pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispusecuni speciale la scala III. Sumele de sub 2 fl. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru treburile private sub 50 fl. 1 cr.; altcum 5 cr.; pentru treburile la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vîndare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Scala I.			Scala II.			Scala III.		
peste	până la	cor.	peste	până la	cor.	peste	până la	cor.
150	300	10	40	80	14	20	40	14
300	600	20	80	120	29	40	60	29
600	900	40	120	200	38	60	100	38
900	1200	60	200	400	64	100	200	64
1200	1500	80	400	600	1 25	200	300	1 25
1500	1800	1	600	800	1 88	300	400	1 88
1800	2100	1 20	800	1600	2 50	400	800	2 50
2100	2400	1 40	1600	2400	5	800	1200	5
2400	2700	1 60	2400	3200	7 50	1200	1600	7 50
2700	3000	1 80	3200	4000	10	1600	2000	10
3000	6000	2	4000	4800	12 50	2000	2400	12 50
6000	9000	4	4800	6400	15	2400	3200	15
9000	12000	6	6400	8000	20	3200	4000	20
12000	15000	8	8000	9600	25	4000	4800	25
15000	18000	10	9600	11200	30	4800	5600	30
18000	21000	12	11200	12800	35	5600	6400	35
21000	24000	14	12800	14400	40	6400	7200	40
24000	27000	16	14400	16000	45	7200	8000	45
		18			50			50

și așa mai departe dela câte 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, resturi de sub 3000 cor. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 800 cor. și la scala a III. dela câte 400 cor. cu 2 cor. 50 fl. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, asigurațiuni dela neguțatori, obligațiuni pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispozițiuni speciale la scala III. Sumele de sub 4 cor. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru treburile private sub 100 cor. 2 fl.; altcum 10 fl.; pentru treburile la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vîndare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Din considerare la introducerea corônelor s'a compus tabela de sus despre timbre, și în corône.

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria şi
Transilvania şi spec. al diecesei Caransebeşului.

Metropolie.

(Reşedinţa : Sibiiu).

1. Ierarchii Metropoliei

Archiepiscop şi Metropolit :

Excelenţa Sa Înalt Prea Sântitul Domn **Ioan Meşianu**, arhiepiscop al Transilvaniei şi metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria şi Transilvania, cav. al ordinului coroanei de fer cl. 2. şi al crucei mari a ordinului „Francisc Iosif”, membru al casei magnaţilor.

Episcopii diecesani :

Scaunul episcopesc al Caransebeşului vacant.

Prea Sântia Sa Domnul **Ioan I. Papp** episcopul Aradului, membru al casei magnaţilor.

2. Sinodul episcopesc

Preşedintele : Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii : Episcopii diecesani.

Consiliari : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani

Dr. **Ilarion Puşcariu**, archimandrit şi vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc în Caransebeş.

Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al sântei mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Vasilie Mangra, archimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. **Eusebiu R. Roşca**, protosin cel, directorul seminariului teologic-pedagogic din Sibiiu.

Dr. **Iosif Tr. Badescu**, protosin cel, asesor ordinar iu la senatul bisericesc în Caransebeş.

Roman Ciorogariu, protosin cel, director al seminariului teologic şi pedagogic din Arad.

Dr. **Iosif Olariu**, protosin cel, director al institutului teologic şi pedagogic în Caransebeş.

Dr. **Miron E. Cristea**, protosin cel, asesor consistorial în Sibiiu.

1. Logia în Rachitova.
2. (Lăzăr Ignea în Reclina².)
(P. Caprăriu preot.)

1. Deputații din dic. Caransebeșului la congresul național-bis. pe anii 1909—1911.

Deputați preoțesci :

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, deputat dietal, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: vacant.
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovosalo: Stefan Popa, paroch în Seleuș;
8. în cerc. VIII Iam: Sofr. Nediciu adm. protopresb. în Biserica-albă;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova;

Deputați mirenesci :

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
4. în cerc. IV Buziaș: Baron Géza Duca de Kádár, consilieriu de legatiune, proprietariu mare în Cădar;
5. în cerc. V Ghilad: George Breban, proprietariu mare în Ghilad;
6. în cerc. VI Vêrșet: Ioan M. Roșiu, avocat în Biserica-albă;
7. în cerc. VII Iam: George Szerb, consilieriu aulic, în Budapesta;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Petru Corcan, protopretor în Iam;
9. în cerc. IX Oravița-mont.: Ilie Trăilă, adv. în Oravița-montană;
10. în cerc. X Bogșa-mont.: Ioan Budințian, adv. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Constantin Burdia, consilieriu aulic, deputat dietal, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Patriciu Drăgălina, profesor-dirigent în pensiune în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș;
14. în cerc. XIV Domașnea: Dr. Valeriu Olariu, medic în Teregova;
15. în cerc. XV. Mehadia: Dr. Virgil Nemoian, medic în Mehadia;
16. în cerc. XVI Prigor: Zacharia Miulescu, comerc. în Pêrvova;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, deputat dietal, avocat în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Dobrin, avocat în Logoj;
20. în cerc. XX Satul nou: Stefan Petroviciu, deputat dietal, avocat în Logoj.

2. Sinodul eparchial.

Membrii aleși pe periodul 1909—1911.

- Valeaboului : *Andrei Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Cornel Cornean, secretariu con. în Caransebeș.
Maxim Dalea, învățătoriu în Jupa.
- Logoj : *Dr. George Popoviciu*, deputat dietal, protopresbiter în Logoj.
Dr. Stefan Petroviciu, deputat dietal avocat în Logoj.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
- Zgribesci : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor cons. în Caransebeș.
Dr. Nicolae Petroviciu, avocat în Logoj.
Nicolae Găvrilă, învățătoriu în Zgribesci.
- Făget : *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Dr. Iosif Popoviciu, profesor, Clciova.
Samson Crisciu, prof. de pedag. în Caransebeș.
- Coșava : *Dr. Petru Ionescu*, diacon secret. min. în Budapesta.
Titu Dragonescu, concepist ministerial în Budapesta.
Dr. George Gârda, avocat în Făget.
- Buziaș : *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Baron Geza Duca de Kádár, proprietariu mare în Cadar.
Ioan Marcu, învăț. pens., primariu în Bogșa-montană.
- Jebel : *Moise Alexiu*, capelan în Sacoșul-turcesc.
George Szerb consilieriu aulic în Budapesta.
Dr. Dimitrie Cioloca, profesor de teologie în Caransebeș
- Ghilad : *Pavel Iancu*, preot în Obad.
George Breban, proprietariu mare în Ghilad.
Ioan Gruescu, învățătoriu în Cebza.
- Fizeș : *Avram Corcea*, paroh în Coșteiu.
Ioan M. Rosiu, avocat în Biserica-albă.
Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj.
- Vêrșeț : *Traian Oprea*, protopresbiter în Vêrșeț.
Dr. Petru Zepeniag avocat în Vêrșeț
Dr. Octavian Proștean, medic în Vêrșeț.
- Iam : *Sofronie Avramescu*, paroh în Nicolinț.
Petru Corcan, protopretor în Iam.
Adam Albu, notariu pens. în Becicherecul-mare.
- Sasca-mont. : *Simeon Luca*, paroh în Iladia.
Iustin Chirilă, notariu în Sasca-montană.
Simeon Vișian, neguțătoriu în Slatina.
- Oravița-mont. : *Dr. Iosif Olariu*, protosincol director al institutului teol. și ped. în Caransebeș.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
Dr. Ioan Nedelcu adv. în Oravița-montană.
- Recița-mont. : *Dr. Petru Barbu*, presbiter, profesor în Caransebeș
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
George Jian, învățătoriu pensionat în Oravița-montană.
- Bogșa-mont. : *Petru Ieremia*, adm. protopresbiterial în Bogșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșa-montană.
Dr. Cornel Petric, notariu public regesc în Bogșa-mont.
- Caransebeș : *Filaret Musta*, archimandrit, vicariu eppesc în Caransebeș
Ioan Dobren, forestieriu la comunitatea de avere în Ohaba-bistra.
Constantin Burdia, consilieriu aulic, deputat dietal, președintele Com. de av. în Caransebeș.

- Teregova: *Pavel Sandru*, paroh în Teregova.
Dr. Valeriu Olariu, medic cerc. în Teregova.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș.
- Mehadia: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orșova.
Dr. Virgil Nemoian, medic în Mehadia.
Nicolae Cena, locot. marșal campestru în Mehadia.
- Bozoviciu: *Alexandru Popoviciu*, protopresbiter în Oravița-montană.
Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu.
Petru Borșun, prim forestieru la comunitatea de avere în Caransebeș.
- Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Alexandru Birescu, avocat în Panciova.
Petru Stoica, director de bancă în Satul-nou.

3. Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) În senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol.

Onorari:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Iosif Olariu, protosincol, director la inst. teol. și ped. în Caransebeș.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
Alexandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.
Nicolae Popoviciu, paroh în Jupani.

b) În senatul școlar.

Ordinariu:

Vacant.

Onorari:

Ioanichie Neagoie, paroh în Petrovoselo.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.
George Petrescu, profesor de tipic și cântări la inst. teolog. și pedag. în Caransebeș.
Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte în pensiune.
Titu Hașeg, avocat în Logoj.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș.
Ioan Marcu, primariu și învățătoriu pens. în Bogșa-montană.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș.

c) În senatul episcopesc.

Ordinariu :

Aurel Moacă.

Onorari :

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în Caransebeș.

Spiridon Șandru, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.

Ioan Budinjan, avocat în Bogșa-montană.

Constantin Burdă, cons. aulic, dep. diet., președ. Com. de avere în Caransebeș.

Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.

Dr. Dimitrie Florescu, protonotariu în Logoj.

Ioan M. Roșiu, avocat în Biserica-albă.

Dr. Petru Zepeniag, avocat în Vêrșet.

Cancelaria consistorială

Secretariu : *Cornel Cornean.*

Fiscal consistorial : *Dr. Ștefan Petroviciu*, avocat în Logoj.

Defensor matrimonial : *Dr. Ștefan Petroviciu*, adv. în Logoj.

Arhivariu : ca substitut *Ioan Raduloviciu.*

Canceliști : *Dimitrie Roșca, George Borlovan.*

4. Oficiul de contabilitate și de cassă

Controlor : *Spiridon Șandru*, presbiter.

Contabil ajutătoriu : *Isidor Saberca.*

Cassariu : vacant.

Esactor : vacant.

5. Institutul teologic

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, protosincol director.

Dr. Petru Barbu, presbiter.

Dr. Dimitrie Cioloca.

Dr. George Dragomir.

George Petrescu, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesti atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

6. Institutul pedagogic

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, protosincol director.

Dr. Nicolae Regman.

George Noaghea.

Simeon Crisciu.

Dr. Constantin Popasu, propune igiena și la institutul teologic.

Antonie Sequens, propune muzica vocală și instrumentală la ambele institute.

7. Representanța fundațiunei Dimitrie Peța

Episcopul diecesan.

Fisc. cons. *Dr. Ștefan Petroviciu*, adv. în Logoj.

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.

Iuliu cav. de Pușcariu, jude de tablă în pens. în Budapesta.

8. Protopresbiteratele

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Iam. — Numărul sufletelor : 44.623.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Sofronie Nedici administrator protopresbiteral.

Membri:

Vasile Iorga, paroch în Slatina.	Sofronie Avramescu, par. în Nicolinț
Simeon Luca, paroch în Iladia.	Ioan Murgu, paroch în Sasca-montană
Sofronie Nediciu, preot în Bis.-Albă.	Petru Danescu, paroch în Berliște.

Membri suplenți:

George Simu, par. Petrila.	Pavel Popescu, par. Gornea-Liubcova.
----------------------------	--------------------------------------

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu: Stefan Draghiciu învățătoriu în Iam.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Berliște, *Berlistye*, (p. Iam), Petru Danescu, par., Romul Popa cap. — Ioan Stefan, învă. Berzasca, *Berzászka*, Arsenie Golumba, adm. paroch. — Ilie Ambruș, învă. Biserica-albă, *Fehértemplom*, Sofronie Nediciu, adm. paroch. — Traian Lazar, învă. Bogodinți, *Bogodincz*, (p. Szászkabánya), post. de preot și învă. vacant. Cărbunariu, *Kohldorf*, (p. Szászkab.), Ioan Gropșan, paroch, Ioan Muntean, învă. Carlsdorf, (p. Ț-Moldova), filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu (pr. Ț-Moldova).

Ciorda, *Csorda*, (p. Iam), Nicolae Otonoga, adm. paroch. — Aureliu Novac, învă. Ciuchici, *Csukics*, (p. Rakasdia), Iosif Paunovicu și George Lința, adm. par. — Jivan Belca, și Constantin Petra, învă.

Coronini, (p. Ț-Moldova), Pavel Bufan, adm. par. — Gavrilă Băiaș, învă. Gornea-Liubcova, *Gornya-Ljubcova*, (p. Szikeyicza) P. Popescu, par. — N. Farcaș, învă. Iam, parochia vacantă, administrator Nicolae Chicomban. — Stefan Draghiciu, învă. Iosif Bogdan, învă.

Iertof, *Henerdorf*, (p. Vrány), Teodor Panciovan, paroch. Cornel Panciovan, cap. — Vasile Miclea, învă.

Iladia, (p. Rakasdia), Simeon Luca, paroch, Iosif Ania paroch. — George Verca și Mateiu Milencovicu, învă.

Lagerdorf, filie la Biserica-albă.

Macoviște, *Makovistye*, (p. Rakasdia), Pavel Brinzeiu, paroch. — Mihail Copie, învă. Mircovaț, (p. Iam), Remus Perian, adm. par., George Daina, învă. Mina Nemoian, învă. Moldova-noauă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, Constantin Bălean, paroch, Aurel Popovicu cap. prov. — Romul Bortoș și Valeriu Popovicu învă.

Năidaș, *Naidas*, (p. Fehértemplom), Svetozar Mutașcu, paroch. — Petru Muntean, capelan. — Nicolae Săcaci și Romul Pitic învă.

Nicolinț, *Nikolincz*, (p. Rakasdia), Sofronie Avramescu, paroch. — Vichentie Vinca, adm. par. — George Truia învă. Ana Ciorega, învățătoare prov.

Padina-Mateiu, filie la Moldova-noauă, administrată prov. prin Aurel Popovicu capelan în Potoc. — Sofronie Mărșiu, învă.

Petrila, *Petrilova*, (p. Rakasdia), George Simu, paroch — Traian Bosică, învă.

Pojejena-rom., (p. Szerb-Pozsezsena) Alexandru Blasiu, adm. par. — Ioan Lariu, învă.

Potoc, (p. Szászkabánya) Nicolae Popovicu, paroch., Aurel Popovicu cap. — Dimitrie Dogariu, învă., N. Frențescu, învă.

Răcășdia, *Rakasdia*, Ioan Luca, paroch. — Iacob Muntean și Simeon Ciulin, adm. par., Aureliu Ciulin și Corneliu Mircea capelani. — Nicolae Mircea, învă., Silvia Ciulin, învățătoare, Silviu Verca și George Guga învă. prov.

Rusova-noauă, *Uj-Rusova*, (p. Iam) Pavel Vișan preot — Simeon Muia învă.

Rusova-veche, *Ō-Ruszoa*, (p. Iam), postul de preot vacant. — Preotul Nicolae Băiaș învă.

Sasca-montană, *Szászkabánya*, Ioan Murgu, paroch, — Damian Izvărnician, inv. prov. (Filip Băiaș și Constantin Dăneți, inv. de stat).
 Sasca-rom., *Román-Szászka*, (p. zászkabánya) George Mihailoviciu, adm. par., Traian Secoșan inv. Nicolae Vasile inv. prov.
 Slatina, *Szlátina*, (p. Szászkabánya) Teodor Iorga, preot fubilat. — Vasile Iorga, paroch. — Nistor Trandafir și Teodor Murgu inv.
 Socolari, *Szokolar*, (p. Rakasdia), Valerie Nediciu, paroch — Dimitrie Petroviciu, inv. Toma Radulea inv.
 Șichevița, *Szikevicza*, Vasile Blașiu, administr. parochial — Titus Fărcașiu, inv. Șușca, *Szúska*, (p. Belobreszka), parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — N. Blaj, inv.
 Vraniu, *Vrány*, Iosif Muntean, paroch, Alexandru Atnagea paroch — Nicolae Balmez, capelan. — Michail Anca inv. Maria Vuia, învățătoare.
 Vraniuș, *Vranyucz*, (p. Rakasdia), Iosif Belu și George Băiaș, adm. par. — Corneliu Lazăr, inv.

Tractul Bogșei-montane.

Reședința protopresbiterală Bogșă-Montană. — Numărul sufletelor 36.274.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Petru Ieremia* adm. prespiteral.

Membrii:

Ilie Balanescu, preot em. în Văliug.
 Iuliu Bumbescu, preot în Țerova.

Ioan Stoica, paroch în Ezeriș
 Lazar Balean, paroch în Docnecea.

Membrii suplenți:

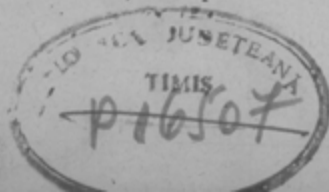
Coriolan Zuiac, paroch în Vasiova.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșă-montană.

Notariu: Ioachim Perian, inv. Bogșă-montană.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), Alexandru Dobrescu, paroch. — Nicolae Popoviciu, inv.
 Biniș, (p. Rom.-Bogsán), Solomon Andreescu, paroch. — Vasile Bojinca inv. — Iuliana Firca măritată Bojincă, învățătoare.
 Bogșă-montană, *N.-Bogsán*, vacantă. Petru Ieremia adm. par. și ppter. — Ioachim Perian, inv. prov.
 Bogșă-română, *R.-Bogsán*, Iancu Ișfan Stan, paroch. Petru Vuc paroch. — Una parochie vacantă. — Dimitrie Pruneș și Miron Popoviciu, inv.
 Călnic, *Kölnik*, Petru Ieremia, paroch. — Iosif Ieremia, adm. paroch. — Sofronie Andrițoiu, inv. — Maria Drăgan învățătoare.
 Cuptoare, *Kuptore*, (p. Resicza), administ. paroch Mihaiu Belcea, postul de învățătoriu vacant.
 Dezesci, *Dezest*, (p. Furlog), Iacob Dabiciu, adm. par. — Petru Bernat, inv.
 Doclin, *Doclin*, (p. Királykegye), Teodor Șandru, paroch; Pavel Drăgan, adm. par. Ernil Băiaș inv.
 Docnecea, *Dognácska*, Lazar Bălean, par. — (Lazar Ciorman, inv. de stat).
 Doman, (p. Resicza), Ioan Oprea, administrator paroch. — Aurel Gherguția inv.
 Duleu, *Duleo*, Nestor Damșa, adm. paroch. — Romul Crainicescu inv.
 Ezeriș, *Ezeres*, (p. Nemet-Bogsán), Mihaiu Eremia, paroch emerit; Ioan Stoica și Ioachim Jurca, parochi. — Iancu Străin inv.
 Fizeș, *Fúzes*, (p. Királykegye), Iosif Crăciunel, adm. par. Una parochie vacantă. — Ioan Cotêrlă și Simeon Tomescu învățători.
 Fărlug, *Furlog*, Aureliu Avramescu, adm. par. — Mihail Jumanca, inv.

Iersig, *Jerszeg*, George Dogariu adm. paroch. — Iosif Groza inv.
 Jidovini, *Zsidovin*, Alexandru Ogerlaci, paroch. — Petru Sfera învățător, Spasoie
 Crêsta, inv. prov.
 Moniom, *Monió*, (p. Kölnik), George Costescu, adm. par. — Grigorie Jivan, inv. învăț.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Nemet-Bogsán), Constantin Paușan, adm. paroch. — Dim.
 Isvernicean inv. de stat).
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), Ioan Pincu, paroch. — Dănilă Ilițescu, inv.
 Recița-montană, *Resiczabánya*, Ioan Popoviciu, paroch. — Petru Bandu, inv.
 Recița-română, *R.-Resicza*, (p. Resicza), Mateiu Bălan, administr. paroch. Ioan
 Mănilă inv. învăț.
 Soceni, *Szocsány*, (p. Resicza), Antoniu Foiș, paroch. — Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurduk*, (p. Királykegye), Ioan Biruescu, administrator paroch,
 Nicolae Șola, inv. subst.
 Târnova, (p. Resicza), Ioan Turnea, paroch; o parochie vac. — Petru Dalea inv.
 Țerova, *Czerova*, (p. Resicza), Iuliu Bumbescu, administrator paroch. — George
 Petro viciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Valeamare-Poganeszt*, (p. Duleo), Trăian Călțun adm. parochial.
 Vasile Stamureanu inv. prov.
 Valea-paii, (p. Raffna), Emil Stoian, paroch. — Cornel Crainicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, — Ilie Balanescu emerit. preot. — Romul Ancușă paroch. —
 Vasile Măreșcu, inv.
 Vasiova, *Vasziova*, (p. Nemet-Bogsán), Coriolan Zuiac, par. — Serafin Jurca, inv.
 Vermeș, (p. Vermes), Augustin Aldan, paroch. — Damian Neagoe, inv. învăț.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 29.513.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Membrii:

Georgie Lupșa, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Avram Ciocoiu, preot în Vucova
Vincentiu Murariu, preot în Racovița	Vichentie Pirtea, preot în Sinersig

Membrii suplenți:

Iuliu Colojoară, paroch în Denta.

Defensor matrimonial: Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

Notariu: Ioan Folea, inv. în pensiune în Sacoșul-turcesc.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Berini, *Berény*, (p. Liebling), Ioan Stefan, adm. par. — Ioan Prohab, inv.
 Berecuța, filie la Birda. — Zaharie George, inv.
 Birda, (p. Birda), Ioan Mărgineanțu, paroch. — Zaharie Lațcu, inv.
 Blajova, (p. Niczkyfalva), Georgiu Lupșa, adm. par. — Petru Bulgia, inv.
 Buziaș, *Buziásföldő*, Ioan Pepa, protopresb. Corneliu Stefan, capelan — Ioan Ciur-
 ciu, inv.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár), Eugeniu Georgiu, paroch. — Tovie Perian capelan —
 Alesandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Keped*, (p. Szinérszeg), Nicolae Iancoviciu, paroch.
 Cerna, *Cserna*, (p. Liebling), Alesandru Ioanoviciu paroch — Iuliu Putcoviciu, inv.
 Chevereșul-rare, *Nagy-Kővéres*, Ioan Chișoșan, paroch. — George Popescu, adm.
 par. — George Părvu învățătoriu, Iuliana Popoviciu, învățătoare.
 Dragșina, (p. N.-Kővéres), Ioan Buliga, paroch. — Valerie Bălan, inv.
 Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), Isaia Suru, paroch. — Moise Băcila învățătoriu.

Folia, *Folya*, (p. Folya), Dimitrie Șandru, paroch. — Nicolae Crăciunescu, inv.
 Hitias, *Hittiyás*, (p. Buziásfürdő), Georgiu Ciocoiu, paroh. — Nicolae Jancovicu, inv.
 Icloda, *Ikloda*, (p. Török-Szákös), Ioan Gherga, adm. par. — Iancu Băcila, inv.
 Jibel, *Zsebely*, (p. Zsebely), Ioan Ionescu, paroch, Ioan Surlașiu, paroch. —
 Una parohie vacantă. — Gregoriu Paliciu, inv., Nicolae Danciu, inv., Persida
 Bărean măr. Goga, învățător.
 Opațița, *Opaticza*, (p. Detta), Vasile Usonescu, paroch. — Nicolae Lighezan, inv.
 Racovița, *Rakovicza*, (p. Buziásfürdő), Vichentie Murariu, paroh. — Antonie Peia inv.
 Sacoșul-turcesc, *Török-Szákös*, (p. Török-Szákös), Ioan Bărbosu, adm. par. — Moise
 Alexiu, cap. — Simion Paulescu inv.
 Sacoșul-ung., *Magyar-Szákös*, (p. Magyar-Szákös), una parohie vacantă. George
 Popoviciu, adm. par. — Petru Savi, inv., Sofia Băiaș, inv.
 Săn-George, filie la Birda. Zacharie George, inv.
 Sculea, *Székelya*, (p. Gattaja), Constantin Doboșan, paroch. — Ioan Draghiciu, inv.
 Silagiu, *Szilás*, (p. Buziásfürdő), Aron Moise paroh. — Ignatie Petroviciu, inv.
 Sinersig, *Szincerszeg*, Vichentie Pirtea adm. par. — Octavia Pirtea inv.
 Șipet, (p. Sipet), Teodor Cioloca și Nicolae Stoia, parochii. — N. Zgriban, învăț.
 prov., Octavia Gaspar, învățător prov.
 Sirbova, *Szirbova*, (p. Bakovár) Ilie Gherban, adm. par. — Aureliu Popescu inv.
 Șoșdia, *Soósd*, Emiliu Georgiu, paroch. — Traian Cherla, inv.
 Stamora-rom., *Rom.-Szlamora*, (p. Liebling), Valeriu Petroviciu, paroch. — Pavel.
 Râmneanțu inv.
 Uliuc, *U lak*, (p. T.-Újlak), Ilie Cocoș, paroch. — Constantin Radu, inv.
 Unip, (p. T.-Újlak), Iuliu Crainic paroch — Iosif Nanu, învăț.
 Vucova, *Vukova*, (p. Niczkifalva), Avram Ciocoiu, paroch. — Iulian Cărmu, inv.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 55.289.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Andrciu Ghidiu*, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Meda, preot în Valeadeni.	Iuliu Musta, preot în Glimboca.
Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.	George Popoviciu, preot în Zăguzeni.
Ilie Pepa, paroch în Armeniș.	Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Petru Domil, preot în Buceoșnița.	Ioan Velovan, paroch în Ohababistra
-----------------------------------	-------------------------------------

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie.

Notariu: Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Apadia, (p. Delinyest), Nicolae Cornean, paroch. — Postul de învățător vacant.
 Armeniș, *Örményes*, (p. Temes-Szlatina), Ilie Pepa, paroch. — Floria Băcila, inv. —
 Sofia Faur, inv.
 Bolvașnița, *Bolvasnicza*, (p. Körpa), Ioan Muntean par. — Ioan Gergulescu, inv.
 Borlova, (p. Karánsebes), Eliseiu Drăgălina paroch. — George Neamțu, inv., Eli-
 saveta Belcota măr. Neamțu, învățător.
 Brebul, *Prebul*, (p. Nagy-Zorlencz), Postul de preot vacant. — Florea Ivan inv.
 Buchin, *Bukin*, (p. Körpa), Romul Tinca, adm. par. — Ioan Stoica, inv.
 Buceoșnița, *Bukosnicza*, (p. Körpa), Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 — Petru Suru, inv. subst.

- Caransebeș. *Karánsebes*, Andreiu Ghidiu, protopresb. — Ioan Stoian, paroch. — George Buru, capelan protopresbiteral. — Pavel Jumanca, învăț. Elena Biju, învățătoare.
- Cârpa. *Körpa*, Nicolae Usonescu, paroch. Valeriu Nemoian capelan. — Zacharie Gabriel, învăț.
- Cicleni. *Csikleny*, (p. Karánsebes), filie la Dalci.
- Cireșa. *Csiresa*, (p. Nándorhegy), Ioan Turcan, paroch. — Mihail Bobiș, învăț.
- Ciuta. *Csutta*, (p. Karánsebes), Ioan Radoiu, adm. par. — Romul Pêrvu, învăț.
- Crâjma. *Kröcsma*, (p. Nándorhegy), Andreiu Jucos, adm. par. — G. Francescu, învăț.
- Dalci. *Dálc*s, (p. Karánsebes), Mihut Săraci, adm. par. — Alexa Țigriș, învăț.
- Delinesci. *Delinyest*, Teodor Muntean, adm. par. — Constant. Velcu, învăț.
- Feneș. *Fényes*, (p. Teregova), Luca Paica, adm. par. — Vasile Paica capelan. — Ioan Șandru, învăț.
- Ferdinandsberg. *Nándorhegy*, filie la Cireșa.
- Glimboca. *Glimboka*, (p. Nándorhegy), Iuliu Musta, adm. par. — Virgil Stefanigă și Nicolae Simeria, învățători.
- Goleț. *Golecz*, (p. Körpa), filie la Buceșnița. — Mih. Copocean, învăț.
- Iaz. (p. Karánsebes), Ioan Popoviciu, adm. par. — Ioan V. Miklosy, învăț.
- Ilova. *Illova*, (p. Temes-Szlatina), Postul de preot vacant. — George Tatucu, învăț.
- Jupa. *Zsuppa*, (p. Karánsebes), Adrian Iancoviciu, paroch. — Macsim Dalea, învăț.
- Maciova. *Macsova*, (p. Szákul), Ioan Borlovan, preot. — Sol. Bistrean, învăț. prov.
- Mal. (p. Nándorhegy), filie la Crâjma. — Mihai Petroviciu, învăț.
- Marga. (p. Ruzskabánya), Nic. Ivanescu, paroch. — Iosif Olariu, învăț. Emilia Olariu, învăț.
- Mêrul. *Mörl*, (p. Nándorhegy), Dimitrie Popoviciu, administr. par. — Ioan Humița și Todor Anca, învățători.
- Mutnicul-Mare. *Nagy-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Bogdan, adm. par. Ioan Roșca, învăț.
- Obreja. *Obrezsa*, (p. Karánsebes), Patriciu Rădoi, paroch. — Pavel Cepău, învăț.
- Ohababistra. (p. Nándorhegy), Ioan Velovan, paroch. — Iosif Suba, învăț.
- Ohabamutnic. *Ohába-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Lăpăduș, paroch. — Toma Suru, învăț.
- Ohabîța. *Ohabicza*, (p. Delinyest), Postul de preot vacant. — Ioan Ivan, învăț.
- Peștere. *Pestyere*, (p. Szákul), Romul Jurchescu, paroch. — Ioan Stan, învăț.
- Petroșnița. *Petrosnicza*, (p. Körpa), Ilie Popoviciu, adm. par. — Nistor Stoichescu, învățător.
- Poiana. *Pojána*, (p. Karánsebes), Florea Cioloca, paroch. — V. Oltean, învăț.
- Prisaca. *Priszaka*, (p. Zaguzsén), Ioan Lața paroch. — Dionisie Popoviciu, învăț.
- Prisian. *Priszián*, (p. Körpa), filie la Buchin.
- Rueni. *Ruicni*, (p. Karánsebes), Nicolae Cojocariu, adm. par. — George Rădoi, învăț.
- Rugi. *Ruzs*, (p. Karánsebes), Petru Suru, paroch. — Ianăș Belciu, învăț.
- Ruginosu. *Ruzsinosz*, (p. Zaguzsén), Vasile Corneanu, adm. par. — Pavel Jurcescu, învăț.
- Rusca. *Ruszka*, (p. Teregova), Ioan Sêrbu, adm. par. — Pavel Tismonariu și Valeriu Ionescu, învăț.
- Rusberg. *Ruszkabánya*, Ioan Velovan, par. — Simeon Botescu, învăț. — Un post de învăț. vacant.
- Ruschița. *Ruszkicza*, filie la Rusberg.
- Sadova-noaună. *Uj-Szádova*, (p. Temes-Szlatina), George Ivaniciu, adm. par. — Mihail Ionescu, învăț.
- Slatina-mică. *Temes-Szlatina*, filie la Sadova-nouă. — Simeon Șandru, învăț.
- Teregova. Ioan Bogoieviciu și Pavel Șandru, parochi. — Ilie Sirbu, Atadi Bela, Atadi Eugenia, Areti Tirbu, învățăți.
- Turnul. (p. Karánsebes), filie la Rueni.
- Valeaboului. (p. Karánsebes), Valeriu Nicolaeviciu, adm. par. — Grigorie Lața, învăț.
- Valeadeni. (p. Delinyest), Ioan Meda, adm. par., Emanuil Pirtea, capelan. — George Cătană, învăț.
- Valeamare. (p. Nándorhegy), filie la Voislova.
- Valișóra. (p. Körpa), Florea Suru, adm. par. — Traian Damșescu și Ana Damșescu, învăț. subst.

Vamamarga, (p. Ruszkahánya), filie la Marga.
 Var, (Karánsebes), Sinesic Bistreanu, preot. — Eliseiu Știopu, inv.
 Verciorova, *Vercserova*, (p. Körpa), Martin Vernichescu, paroch. — Ioan Benghia, învățătoriu.
 Voislova, *Vóiszlova*, (p. Nándorhegy), George Adam, paroch. — Ales. Bijan, inv.
 Zăvoiu, *Zavoi*, (p. Nándorhegy), filie la Cireșa.
 Zăgujeni, *Zaguzsén* George Popoviciu, adm. par. — Nicolae Cornean, inv.
 Zervești, *Szervestye*, (p. Karánsebes), Ioan Jucos, adm. par. — Petru Adam, inv.
 Slagna, *Szlagna*, (p. Karánsebes) Nichifor Lazar adm. paroch, Solomon Negrei, inv.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 18,029.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Aurel Drăgan*, adm. protoqresbiteral.

Membrii:

Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.	Pavel Cimponeriu, paroch în Cebza.
Pavel Iancu, preot în Obad	Petru Cherla, preot în Banloc.
Iustin Cotta, preot în Giulvez.	Nicolae Popa, paroch în Feni.

Membrii suplenți:

Teodor Petcu, preot în Banloc.	Ioan Coșariu, paroch în Tolvadia.
Silviu Colojoară, paroch în Denta.	Vasilie Terebenț, paroch în Petroman.

Defensor matrimonial: Vincențiu Pop, avocat.

Notariu: vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Banloc, *Bánlak*, Teodor Petcu, administrator paroch. — Petru Cherla administrator paroch. Filip Pop, capelan. — Petru Borcan, inv. Ana Urdărian învățătoare. Nicolae Ioan inv.
 Cebza, *Csebz*, (p. Csákova), Pavel Cimponeriu paroch; Gheorghe Treta administrator paroch. Ioan Gruescu, inv., Alexandru Florei, inv. prov.
 Ciacova, *Csákova*, parochia vacantă. — Ioan Gruescu inv.
 Denta, (p. Denta), Silviu Colojoară paroch. — Vasilie Stoica, inv.
 Denta, filie la Denta.
 Foen, *Fény*, Nicolae Popa par. — Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazaroviciu mărit. Șimian, învățătoare.
 Gaiul-mic, *Kis-Gaj*, (p. Nemet-Sztámora), Zacharia Lațcu, administr. paroch. — Traian Blasiu, capelan. — Corneliu Mircea, inv.
 Ghilad, *Gilad*, Aureliu Drăgan, paroch. — una parochie vacantă. — Iosif Badescu, inv. Solomon Bistrean, inv. prov. — Maria Popoviciu, învățătoare prov.
 Giulvez, *Gyűlvész*, Iustin Cotta, administrator paroch. — Stefan Alexa inv., postul de învățătoare vacant.
 Lighet, *Liget*, (p. Zsebely), Romul Muntean paroch. — Petru Arnăut, inv.
 Macedonia, (Csákova), Ioan Tinca, paroch. — Teodor Savescu, inv.
 Obad, (p. Csákova), Pavel Iancu adm. paroch, — Stefan Voin, inv.
 Omor, (p. Denta), Augustin Ghilezan adm. paroch. postul de inv. vacant.
 Partos, *Pártos*, (p. Bánlak), Trifon Cocora, paroch. — Petru Chiu inv.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csákova), Vasiliu Tărăbenț, paroch. — Victor Giurgiu, inv. prov.
 Togir, *Togyér*, (p. Gyér), Aureliu Maghețin par. — Ioan Belciu, inv.
 Tolvadia, *Tolvád*, Ioan Coșariu paroch. — Eftimie Crașovan, învăț.
 Voiteg, *Vojték*, Stefan Țeran, administrator paroch. — Alesandru Țeran, inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.714.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
Antoni Angel, preot în Coșava.
Serafim Băian, paroh în Margina.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
George Gerbacea, preot în Branesi.
Alex. Popovici, par. în Bucoveț.

Membrii suplenți:

Loc vacant.

Teodor Baianți, paroh în Românești.

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Inocențiu Bogdan, capelan în Făget.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Balosești, *Ballosest*, (p. Facset), filie la Jupanesci.
Bănesci, *Baszest*, (p. Facset), Ioan Iclozan paroh. — Post inv. vacant.
Bătesci, *Batyest*, (p. Facset), Romul Raduloviciu adm. par. — Nicolae Popoviciu inv.
Bichigi, *Bikiș*, (p. Facset), Traian Borduz, paroh. — Dimitrie Bugariu, inv.
Birna, (p. Bozsúr), Parohie vacantă. — Ioan Petrescu inv.
Botesci, *Botyest*, (Bozsúr), filie la Juresci.
Botinesci, *Bottinyest*, (p. Bozsúr), Virgiliu Logojan, adm. par. — Stefan Iancoviciu, inv. prov.
Brănesci, *Branyest*, (p. Facset), George Gârbacia, adm. par. — Aurel Arone inv.
Breazova, (p. Kossava), Ioan Alesandrescu adm. par. — George Seracin, inv. subst.
Bucovețiu, *Bukovecz*, (p. Bozsúr), Alex Popoviciu, paroh. — Simeon Vornic, inv.
Bujor, *Bozsúr*, Dimitrie Iosof adm. par. — George Drăgoiu inv.
Cliciova, *Klicsova*, (p. Bethlenháza), Ioan Stefanovici paroh. — Coriolan Belgia și Adrian Ardelean inv.
Coșava, *Kossova*, Antoniu Angel, adm. par. — Aureliu Angel inv.
Coșavița, *Kossovicza*, (p. Kossava), filie la Homojdia.
Coșteiu, *Felső-Kostej*, (p. Kossava), Eugeniu Sudreșan, paroh. — Ioan Ieva, inv.
Crivina, *Felső*, (p. Kossava), Parochia vacantă. — Post inv. vacant.
Curtea, *Kurtya*, (p. Kossava) Filimon Titel, adm. par. — Ioan Caba și Romul Titel, învățători.
Drăgsinești, *Dragsinyest*, (p. Facset), filie la Mutnicul-mic
Drinova, (p. Bozsúr), George Rabagia, adm. par. — Post inv. vacant.
Făget, *Facset*, Sebastian Olariu, protopresb. — Inocențiu Bogdan cap. protopresb. — Pavel Constantin Iacob, inv.
Fărășești, *Forasest*, (p. Kossava), Nicolae Gherga adm. paroh — Post inv. vacant.
Fârdia, (p. *Facset*) George Garoiu, Emil Damșa, parohi — Vasile Brașovan, inv.
Gladna-română, *Román-Gládna*, (p. Facset), Ioan Neagu, paroh. — Stefan A. C. Vulpe, inv.
Gladna-montană, *Nemet-Gládna*, (p. Facset), filie la Gladna-română.
Goizesci, *Goizest*, (p. Kossava), filie la Romanesci.
Hauzesci, *Hauzest*, (p. Nadrág), filie la Furdia. — Vasile Olariu inv.
Homojdia, *Homojdia*, (p. Kossava), Ioan Fărăș preot. — post inv. vacantă.
Jupanesci, *Zsuppunyest*, (p. Facset), Iosif Unipan adm. Post inv. vacant.
Juresci, *Zsurest*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. — Avram Stepanescu, inv.
Luncani, *Lunkany*, (p. Tomest), parochia vacantă. — Post inv. vacant.
Margine, *Marzsina*, (p. Kossava), Serafin Băian, paroh. — Simeon Ionașiu, inv.

Mutnicul-mic, *Kis-Mutnik*, (p. Facset), parochia vacantă. — Post inv. vacant.
 Nemeșesci, *Nemesest*, (p. Kossova), filie la Coșava. — Post inv. vacant.
 Petrósa, *Petrosza*, (p. Kossova), Dimitrie Nistor, preot. — Post inv. vacant.
 Poeni, *Pojén*, (p. Kossova), Liviu Radu, preot. — Cornelia Radu n. Pop, învățătoare.
 Pogănesci *Poganyest*, (p. Bozsúr), Iosif Hanches. par. — George Secoșan, inv.
 Povêrgina, *Poverzsina*, (p. Facset), Patriciu Miclăuș, adm. par. — Postul inv. vacant.
 inv. prov.
 Romanesci, *Romanyest*, (p. Kossova), Teodor Baianțu, paroch. — Ioan Gander, inv.
 Sarazani, *Szárázány*, (p. Bozsúr), Iosif Olariu, adm. par. — Post inv. vacant.
 Seceni, *Szecsény*, (p. Bozsúr), parochia vacantă.
 Sintesci, *Szintyest*, (p. Facset), Partenie Mateiu, paroch. — Traian Mihailoviciu inv.
 Sudriaș-Jupani, *Szudriás-Zsuppany*, (p. Bozsúr), Nicolae Popoviciu, adm. paroch.
 Dimitrie Tătar capelan. — Dimitrie Stepanescu, inv. — Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, *Kis-Szurduk*, (p. Bozsúr), Nicolae Brândeu, paroch. — Trifon Ardelean, inv.
 Susani, *Szuszány*, (p. Bozsúr), Samson Petric, adm. par. — Ioan David inv.
 Temeresci, *Temerest*, (p. Facset), Nicolae Cibian, par. — Ioan Terfeloagă, inv.
 Tomesci, *Tomest*, Aureliu Barboniu adm. par. — Post inv. vacant.
 Zolt, *Zold*, (p. Facset), Romul Furdul, adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossova), filie la Margine.

Tractul Lugoșului.

Reședința protopresbiterală Logoș. Numărul sufletelor 28,878.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoș.	Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
Isaia Popoviciu preot în Silha.	Nicolae Birăescu, preot în Logoș.
Nic. Sciopone, preot în Remetea-Pogăniș.	Ioan Pușcan, paroch în Criciova.

Membrii suplenți:

Aureliu Spătan, paroch în Sacul.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Corneliu Biro.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii.

Boldur, (p. Lugos), Vasile Voda, administrator paroch. — Ioan Murgu inv.
 Căvărnan, *Kavarán*, (p. Szákul), Eftimie Lăpăduș, par. — Postul inv. vacant.
 Ciresu, *Cserestemes*, (p. Kricsova) Nic. Jurca, paroch. — Dimitrie Secoșan, inv.
 Criciova, *Kriciova*, Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. — Nicolae Drăgălina inv.
 Crivina, *Krivina*, (p. Kricsova), Pavel Popoviciu, administrator paroch.
 Dragomiresci, *Drăgomiresti*, (p. Furlog), Ioan Jurca preot. — Postul inv. vacant.
 Gavojdia, *Gavosdia*, Nicolae Groza și Moise Blidariu, administrator paroch. —
 Nicolae Groza, capelan. — Ion Sêrbu, inv.
 Harmadia, (p. Lugos), Eugeniu Căltun, administrator paroch. — Postul inv. vacant.
 Herendesci, *Herendjest*, (p. Lugos), Corneliu Biro, par. — Alexandru Novac, inv.
 Hezeriș, (p. Bethlenháza), Traian Gașpar, preot. — Postul inv. vacant.
 Hodoș, (p. Lugos), Simeon Blajovan adm. paroch. — Mihail Crăciun inv.

Honorici, *Honoris*, (p. Lugos), Romul Popoviciu par. — Gherasim Popoviciu, inv.
 Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), George Vior, paroch. — George Bălțean, inv.
 Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), Dimitrie Lupea, preot. — Iuliu Ioanoviciu, inv.
 Logoj, *Lugos*, Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Iosif Tempea, Nicolae Birăescu, adm. par. Michail Gaspar, diacon. — Ioan Vidu, George Joandrea, diacon, Const. Liuba, Alexandru Onaie, inv. Sofia Florescu, Sidonia Vița, Livia Russu inv. et.
 Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), Ioan Chevereșan, paroch. — Ioan Bontilă, adm. paroch, Nicolae Șosdean, capelan. — Petru Costescu, inv.
 Măguri, *Magur*, (p. Lugos), Iulian Balangean, preot. — Postul inv. vacant.
 Nădrag, *Nadrág*, (p. Nădrág), filie la Criciova.
 Oloșag, *Ollóság*, (p. Lugos), Ioan Enuica, preot. — Constantin Popoviciu, inv.
 Remete-Pogănici, *Remete-Poganeșt*, (p. Furlog), Nic. Scjopone, adm. par. — Petru Lădăriu, inv.
 Sacul, *Szákul*, (p. Szákul), Aurel Spătan, adm. par. Dimitrie Soceneanțu, capelan. — Vasile Tărian, inv.
 Satul-mic, *Satuníc*, (p. Lugos), Ioan Danciu, paroch. — George Sêrbu, inv.
 Scăiuș, *Szkeus*, (p. Furlog), Solomon Petrescu, administrator paroch. — Postul inv. vacant.
 Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), Marian Groza preot. — Aurel Aldan inv.
 Silha, *Szilha*, (p. Szapárfalva), Isaia Popoviciu paroch. — Ioan Stan, inv.
 Tapia, *Tápia*, (p. Lugos), Const. Cheveseșan, adm. par. — P. stul inv. vacant.
 Tincova, *Tincova*, (p. Szákul), Dionisie Popoviciu, administrator paroch. — Arsenie Voscinaru, inv.
 Visag, *Viszág*, (p. Dulco), Ión Stăncociu, preot. — Grăia Soceneanțu, inv.
 Zgribesci, *Zgribest*, (p. Szákul), Parochia vacantă — Andrei Rachitovan, inv.
 Zorlențul-mare, *Nagy-Zorlencz*, Iacob Dabiciu, paroch. — Antonie Atnăgia, adm. par., Iacob Dabiciu jun. capelan — Posturile inv. vacante.
 Zorlențul-mic, *Kis-Zorlencz*, (p. Nagy-Zorlencz), Petru Bêlu, preot și inv. et.

Tractul Mehădiei.

Reședința protopresbiterală Mehădia. Numărul sufletelor 65.922.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.	Gheorghe Tatucu, par. ch în Iablanita.
Iosif Câmpean, preot în Prigor.	N. Novacoviciu, adm. par. în Gêrbovet.
Const. Vlăducean, preot în Plugova.	Dionisie Goanță, paroch în Lăpușnic.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.	Mihail Costescu, adm. par. în Eșelnița.
Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.	Ilie Imbrescu, paroch în Dalboșet.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Cónstantin Dure, adm. par. în Mehădia.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Bănia, *Bánya*, Dimitrie Bogoeviciu paroch., Pavel Bogoeviciu, par. — Nicolae Bêrsan și Vasile Marineasa, învățători.
 Băile erculane, *Herkulesfürdő*, filie la Pecenișca.
 Bêrza, *Börza*, (p. Toplecz), filie la Topleț. — Nicolae Șchiopu, învățătoriu.
 Bogoltin, (p. Kornyaréva), Grigorie Vasilescu, adm. par. — Vasile Balanescu și Simeon Răsvan, învățători.
 Borlovenii-noi, *Uj-Borloveuy*, (p. Prigor) Parochia vacantă. — George Mateiu inv.
 Borlovenii-vechi, *Ó-Borloveny*, (p. Prigor), Timoteiu Borchescu. ad. par. — Zaharie Lazarescu, inv. Páth Etelka, învățătoare.

- Bozoviciu, *Bozovics*, Ioan Brinzeiu, paroch. Nicolae Bihoiu, paroch. Teodor Chirilean
 Ioan Sopercian la cea comună, Létai Antal și Létai Antalné la școala de stat.
 Canicea, *Kanizza*, (p. Domasnia), filie la Domasnia, — Gheorghe Benghia, inv.
 Coramnic, *Korammnik*, (p. Orsova), file la Tuferiu.
 Cornea, *Kornya*, Nic. Vălian par. — Nic. Grozuța, Nic. Aron și Nic. Brumbea inv.
 Cornereva, *Kornyaréva*, Ioan Grozavescu par. — George Belcota par. — Mihail
 Spunei, Stefan Tigris, învățători.
 Crușoveț, *Krussovecz*, (p. Kornya), filie la Cuptoare. — Trifon Ațel, inv.
 Cuptoare, *Kuptoria*, (p. Kornya), I. Trailoviciu, adm. par. — Trifon Adamescu, inv.
 Dalboșeț, *Dalbosecz*, (p. Dálbosecz), Ilie Imbrescu paroch. — Petru Budescu inv.
 Kály Vilma, învățătoare.
 Domasnia, *Domasnya*, (p. Domasnia), Simeon Răsvan, paroch. — Vasile Usonescu
 par. — Mihail Vladucean, Iosif Simon, inv. Maria Vladucean, învățătoare.
 Dubova, (p. O-Ogradena), filie la Ogradena. — Petru Humița inv.
 Eșelnița, *Jeselnicza*, (p. Orsova), Michail Costescu, adm. par. — Constantin Vladu inv.
 Hermina Fabry, învățătoare.
 Gêrbovêț, *Gerbovecz*, (p. Bănya) Nicolae Novacovicu adm. paroch. — Ioan
 Novacovicu, diac. — Nicolae Bololoi, inv.
 Globucraiova, *Globucraiova*, (p. Jablanicza), Zacharie Popovicu, adm. par. — Vichentie
 Ursulescu inv.
 Globurêu, (p. Plugova), parochia vacantă. — Simeon Răsvan, inv.
 Iablanița, *Jablanicza*, George Tătucu, paroch. — Gheorghe Jurchescu, inv.
 Jupalnic, *Zsuppanek*, (p. Orsova), Pavel Magdescu, adm. par. — Lazar Topor, inv.
 Cristina Nedomacsky, învățătoare.
 Lăpușnicel, *Lapusnicel*, (p. Mehádika), Felician Nemoian adm. par. — Ioan Ba-
 derca, inv.
 Lăpușnic, *Lapusnik*, (p. Dálbosecz), Dionisie Goanță, paroch. — Nicolae Budescu, inv.
 Kovács Katinka, învățătoare.
 Luncavița, *Lunkavicza*, (p. Teregoval), Iosif Nemoian, adm. paroch. — Isaia Tîrziu,
 George Urderean, inv.
 Mehadia, o parochie vacantă. Constantin Dure, paroch. — Remus Popa și
 Nicolae Mergea, inv., Livia Popa, învățătoare, Ioan Têrfâloga și Pékh János
 inv. la școala de stat.
 Mehádika, *Mehádika*, Nicolae Coca și George Marșavea, administratori par. —
 Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv.
 Moceriș, *Mocseris*, (p. Dálbosecz), Petru Duci, paroch. — Dionisie Bădinu, inv.
 Ogradena-vechie, *Ó-Ogradena* Antoniu Mișescu, administrator parochial. — Sofron
 Sîrbu, Daniil Țunea, inv.
 Orșova, *Orsova*, Mihail Popovicu, protopresbiter. — Traian Hențu, inv.
 Pătaș, (p. Prigor), Vasile Popovicu, adm. paroch. — Zacharie Lazarescu, invăț.
 Maria Lazarescu, învățătoare.
 Pecenișca, *Pecseneska*, (p. Herkulesfürdő), V. Popovicu, adm. p. — St. Mihalca, inv.
 Pêrvova, (p. Pervova), Ioanichie Călțun adm. par. — Iacob Berzanescu, învățător,
 Meinhardt Hedvig, învățătoare.
 Petnic, *Petnik*, (p. Jăblánicza), Ioan Chendi adm. par. — Constantin Giurginca inv.
 Szeitl Jolan, învățătoare.
 Plavișevita, *Plavisevicza*, Iacob Dragulescu adm. par. — Nicolae Cismaș, inv.
 Plugova, Constantin Vlăducean, adm. par. — Dimitrie Gherghinescu, învățător. Maria
 Chindea, învățătoare.
 Prigor, (p. Prigor), Iosif Câmpean, adm. par. — Iosif Toader, inv.
 Prilipêț, *Prilipecz*, (p. Bozovics), Eremia Borchescu par. — Dănilă Țunea, So-
 fronie Sîrbu și Ioan Bojincă inv.
 Putnă, (p. Prigor), filie la Prigor. — Nicolae Coca, inv.
 Rudăria, (p. Bănya), Ambele parochii vacante. — I. Grozav, învățător.
 Șopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dalbosecz), Ioan Gontă, adm. par. Nicolae Gontă, ca-
 pelan. — George Micicoi inv.
 Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dalbosecz), Pavel Chimbir, paroch., Emil Chimbir,
 capelan. — Ioan Gontă, inv. Găbos Adelgondó, învățătoare.

Tisovița, *Tiszovicza*, (p. Pláviszevicza) filie la Plavișevița.
 Topleț, *Toplecz*, Dimitrie Popoviciu, par. — Romul Pêrvu, învățătoriu.
 Tuferiu, (p. Orsova), Ilie Jurescu, adm. par. — Luca Ghergulescu inv.
 Valeabolvășnița, *Valeabolvashnicza*, (p. Plugova), Zacharia Grozavescu, administrator
 par. — Ilia Feneșan inv.
 Verendin, (p. Mehădika), George Ionescu, par. — Michail Jurchescu inv.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 29.730.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Alecsandru P. Popoviciu*, protopresbiter.

Membri:

Ioan Petroviciu, paroch în Ciclova-rom.	George Popa, paroch în Greovaț.
Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	Aurel Iana paroch în Majdan
Sinesie Bistrean, paroch în Jurjova.	Petru Bernaz, paroch în Secaș.

Membrii suplenți:

George Neda par. în Oravița-rom.	Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.
----------------------------------	----------------------------------

Defensor matrimonial: Ilie Trailă, avocat în Oravița.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Agadici, *Agadics*, (p. Majdán), Aureliu Nemoian, adm. par. — Traian Radu, inv. prov.
 Anina, filie la Maidan.
 Broșteni, *Broștyán*, (p. Oravicza), Petru Alecsiu și Ilie Ciorei, parochi. — Aureliu
 Popoviciu, inv.
 Căcova, *Kákova*, Martin Pincu, par. — Fotie Adamescu, par. — Veniamin Bălan
 și Valeriu Dabiciu, capelani. — Ioan Cioc, inv. și Aurel Bălan, inv. prov.
 Calina, *Kalina*, (p. Kákova), Vasile Mitrofan, adm. par. — Nicolae Blaj inv.
 Cârnecea, *Kernyécza*, Damaschin Mitter, par. Toma Simu, capelan. — Alexa Crețu,
 învățător.
 Ciclova-montană, *Csiklovabánya*, (p. Oravicza), — Vasile Murgu, adm. par. —
 Alecsandru Frâncu și Vasile Jian, inv.
 Ciclova-rom., *Román-Csiklova*, (p. Oravicza), Ioan Petroviciu, paroch. — Ioan Mă-
 ran, adm. par. George Runcan capelan — Nicolae Călnicean, inv. — Simeon Ve-
 verița, învățător, Ivan Mărgan, învățător.
 Ciudanovița, *Csudanovecz*, (p. Majdán), Ioan Toader, par. — Visilie Milencoviciu inv.
 Comoriște, *Komoristye*, (p. Kákova), O parochie vacantă, Petru Șușan paroch. —
 Alexa Jian, inv.
 Forotic, *Forotik*, (p. Kákova), Martin Ciulin, paroch. — Ioachim Dabiciu, paroch.
 — Ioan Dabiciu, inv. Pavel Frențiu inv.
 Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), Acsentie Popoviciu, paroch. — Iancu Duda, inv.
 Giurgiova, *Zsurzsova*, (p. Kákova), Sinesie Bistrean, paroch. — Ioan Caprița, inv.
 Goruia, *Goruja*, (p. Dognácska), Mateiu Popoviciu, par. — Pavel Gherga, inv.
 Greovaț, *Greovác*, (p. Kákova), Ioan Oprean paroch, George Popa paroch, Valeriu
 Oprean, cap. — Rusovan, inv.
 Jittini, *Zsittin*, (p. Majdán), Filip Voina, adm. par., post. inv. vac.
 Maidan, *Majdán*, Aureliu Iana, paroch. Nicolae Câmpian, paroch — Pavel Miclea,
 inv., Livia Penția, învățătoare.
 Mărcina, *Mercsina*, (p. Vrány), parochie vacantă — Petru Poenariu, inv., Ersilia
 Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, Alesandru P. Popoviciu, protopresbiter. — Gheorghe Lipovan, învățătoriu.
 Oravița-rom., *R.-Oravicza*, (p. Oraviczabánya), George Neda, paroch, Cornel Jurca, paroch. — Constantin Lazăr inv.
 Rachitova, *Rakittova*, (p. Oravicza), Toma Stan și Mitrofan Simu, parochi. — Constantin Simu, inv.
 Secaș, *Szekás*, (p. Kákova), Petru Bernaz, paroch. — Rusalin Mihu, inv.
 Ticvaniul-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kákova), Aureliu Giuca, par. — Ioan Drinca, inv.
 Varadia, *Nicolae Mioc*, paroch. — Paul Mioc, capelan. — Ioan Alesandrescu, și Stefan Dragulescu, inv.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 35.095.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Damian Popescu, paroch în Ovcea.
Sim. Popoviciu, preot în Mramorac.	Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.

Membrii suplenți:

Stefan Popa, paroch în Seleuș.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Nicolae Popoviciu, paroch în Alibunariu.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Alibunariu, *Alibunár*, Nicolae Popoviciu, paroch — Augustin Miuț învățător, Emilia Arsenieviciu, învățătoare, Strizu și Roșculeț, învățători.
 Cubin, *Kubin*, (p. Temes-Kubin), Lucian Secoșan paroch. — Remus Bortoș, Petru Nica, inv.
 Deliblata, *Deliblat*, Timoteiu Popoviciu, paroch. — Ioan Nita și George Bujigan învățători, Maria Lazarescu inv.
 Dobrița, *Dobricza*, George Lungu, paroch. — Nicolae Tomiciu, inv.
 Dolóve, *Dolova*, Cornel Panciovan, adm. par. — Romulus Roman, și George Zagaicean, învățătoriu. Sofia Rusovan învățătoare.
 Franzfeld filie la Panciova.
 Glogon, Valerie Perin, adm. paroch. — Simeon Perin inv.
 Iabuca, *Torontál Almás*, filie la Glogon. — Cornel Doboș, inv.
 Mramorac, *Mramorák*, Sim. Popoviciu, adm. par. — Traian Popoviciu capelan. — Guțu și N. Sofariu inv.
 Omolița, *Homolitz*, Nicolae Popoviciu adm. par. — Pavel Topal, inv.
 Ovcea, *Báránys*, (p. Pâncsova), Damian Popescu, paroch. — N. Dehelean, Dimitrievidu, inv.
 Petrovasela, *Román Petre*, Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. — Constantin Dimian capelan, Stefan Sperchez, capelan. — Romul Teorean, Antonu Nica, Nicolae Pența și Alesandru Brădean, învăț., Maria Rațiu învățătoare.
 Panciova, *Pâncsova*, cu filia Franzfeld, Ioan Stroca, adm. paroch.
 Satul-nou, *Réva-Uifalu* Trifon Miclea, protopresbiter, Martin Pincu, preot. — Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar, Pavel Rudnianu, Iuliu Barbu-lescu inv., Maria Stoica, Emilia Fizeșan Christof și Valeria Desean Gașpar, inv. și 2 școle de stat și una ovoidă.
 Seleuș, *Kévi-Szöllös*, Stetan Popa, paroch, George Șdicu, paroch. — Ilie Bojin, Mihail Pepenariu, și Iosif Popa inv. Olimpia Staiciu învățătoare.

Uzdin, *Ozora*, Iancu Milu paroch, Onoriu Conopan, paroch. — Nicolae Onciu, Nicolae Tuciu, Avram Pența, Ioan Lăcătuș învățători, Virginia Tuciu născ. Stanciu, învățătoare, și una școlă de stat, învățătoriu Augustin Bontilovicu și 1 ovoidă.

Tractul Vêrșetului.

Reședința protopresbiterală Vêrșet. — Numărul sufletelor 30.882.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Membrii:

Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț.	Luca Lazarescu, paroch în Ferendia.
Simeon Popoviciu, adm. par. în Voivodinț.	Iuliu Iorgoviciu, par. în Marghita-mare.
Martin Șdicu, paroch în Straja.	Avram Corcea, paroch în Coștei.

Membrii suplenți:

George Suciu, paroch în S.-Mihai.	George Gaspar, paroch în Gataia.
Pavel Stoian, paroch în Marcoveț.	Alecsandru Guga, paroch în Coștei.

Defensor matrimonial: Antoniu Crenian, avocat în Vêrșet.

Notariu: Avram Corcea, paroch în Coșteiu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Butin, *Temes-Buttyin*, Șerban Stoilă, adm. par.
 Clopodia, *Klopodia*, Petru Olde, par. Postul de inv. vacant.
 Coșteiu *Kustély*, Avram Corcea, Victor Trailovicu și Alexandru Guga parochi. —
 Ștefan Otonoga și Patrichie Ramneanțu învățători. Ana Ioanovicu, inv.
 Ferendia, Luca Lazarescu, paroch, George Olde, capelan. — Petru Colojoară și
 Aurel Crăciun, inv. provisorii.
 Gataia, *Gattaja*, George Gaspar, paroch. Dimtrie Bulgea, inv.
 Gherman, (p. Nagy-Zsám), George Pascu, paroch. — Spasoe Crêstea, inv.
 Gherteniș, *Gertyenes*, Vichentie Goțiu, adm. par., Serafin Berariu cap. — Damian
 Radoiu inv.
 Grebenaș, *Gerebencz*, Simeon Balea, par., Sava Secoșan, paroch. — Iosif Miclea,
 învățătoriu. — Catinca Ioanovicu măr. Miclea învățătoare.
 Iabuca, *Jabuka*, (p. Versecz), Ioan Mităr, paroch. — Sava Petroviciu, inv.
 Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Moravicza), Terentiu Bota, paroch. — Ioan Rotariu inv.
 Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, filie la Gherman.
 Karlsdorf, filie la Nicolințul-Mare.
 Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), parochia vacantă.
 Marcovăț, *Markovecz*, (p. Temes-Kutas), Pavel Stoian, par. — Ioan Adam, inv.
 Marghita-mare, *Nagy-Margitta*, Iuliu Iorgoviciu, paroch. — Ioan Naea inv.
 Mesici, *Meszics*, (p. Versecz), filie la Iabuca. — Petru Cioc, inv.
 Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, Antonie Popoviciu, paroch. — Nicolae Pincu, par.
 — Traian Petcu, Ion Ionescu, Drăghina Andreiu, Dimitrie Petcu, învățători.
 Lucreția Andreșescu Ana Boroancă inv.
 Oreșăț (Temes-Strazsa), Ioan Mităr, adm. paroch.
 Percosova, *Perkoszova*, (p. Temes-Buttyin), Iuliu Nediciu, par. — Lazar Mircea, inv.
 Ritișor, *Réthely*, (p. Vljakovecz), — Ilie Luchiciu paroch și Alecsandru Luchiciu
 capelan. — Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, inv.
 Sălcița, *Szolicsza*, (p. Versecz), Ioan Tătucu paroch. — Filimon Popoviciu, inv.
 Srediștea-mică, *Kis-Szredistye*, (p. Nagy-Szredistye) Mihail Juica, adm. paroch. —
 Ioan Albai, inv.
 St.-Mihaiu, *Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt.-Mihály), George Catarescu și George Suciu
 parochi. — George Olariu, Pantelimon Dajdea, Nicolae Miuța, Stefan Gavrila,
 Damaschin Stefan și Amalia Pop, inv.

St.-Iánoş, *Szt.-János*, (p. Zichfalva), Aurel Popoviciu, par. — Post inv. vacant. Straja, *Temesvársza* Martin Sdicu, paroch. Aureliu Sdicu, capelan. — George

Manescu, învăţătoriu, Teodor Cozac inv., Alesandra Nicoricu născ. Rusu inv. Şemlacul-mare, *Nagy-Semlak*, Petru Folea, şi Dimitrie Stoilă, adm. paroch. Teodor Popovici, capelan. — Constantin Baia, inv.

Vlaicoveţ, *Vlajkovecz*, Emilian Micu, adm. paroch. — George Popoviciu şi Mihail Andreiu, învăţători.

Voivodinţi, *Vo'vodnicz*, (p. Kustély), Simeon Popoviciu, adm. par. Ioan Andreescu paroch. — Iliu Dabiciu, capelan. — Eufrosina Pincu, învăţătoare, şi Mihail Simu învăţătoriu.

Monachi.

Macarie Guşcă, ieromonach la biserica dela „Izvor“ (Valea-Godinova).

Preoţi militari.

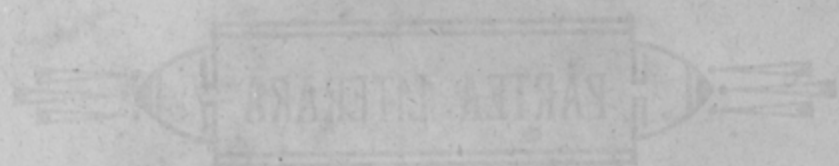
Pavel Boldea, protopresbiter militar, cavaler al ordului Francisc Iosif, oficer al ordului „Steaua României“ şi al ordului „Sântului Sava“ al Sârbiei, posesor al medaliei iubilare comemorative, şi a crucei militare iubilare, staţionat în Sibiu.

Terenşiu Bugariu, preot militar, posesor al medaliei iubilare comemorative şi a crucei militare iubilare, stat. în Timişoara.

Iosif Serafin, preot militar, posesor al crucei militare iubilare, stat. în Serajevo (Bosnia).

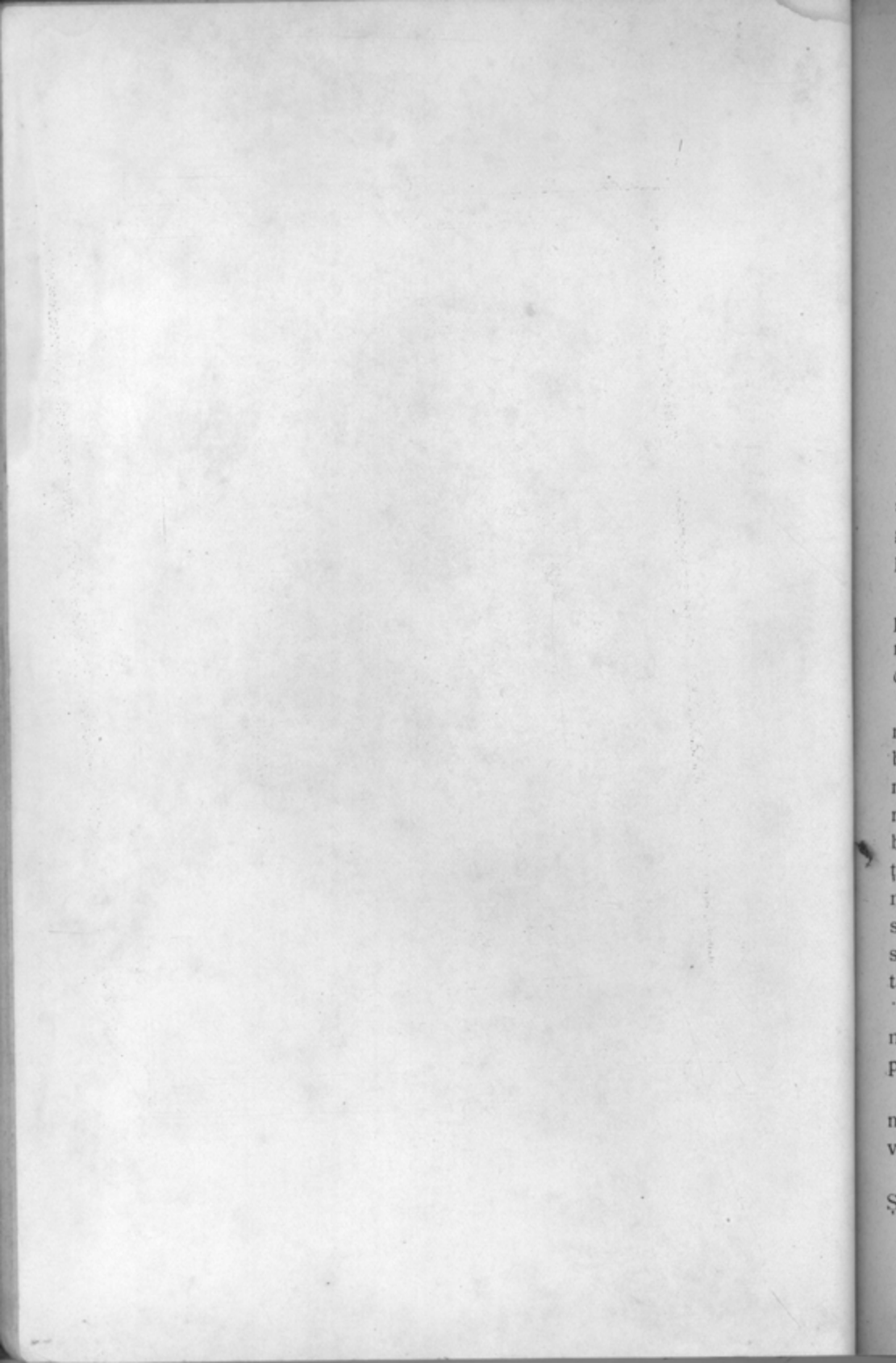
PARTEA LITERARĂ

ANDREIU BARON DE ȘAGUNA

20 Decembre 1808 — 16 Iunie 1873.

Andrei Baron de Șaguna.

20 Decembrie 1808 — 16 Iunie 1873.

În 4 Octombrie 1909 s'a sărbătorit centenarul (o sută de ani) dela nașterea marelui Mitropolit Andrei Baron de Șaguna. Centenarul s'a încheiat anul trecut, trebuia dară ca încă anul trecut să se sărbătorească încheierea centenarului, s'a așteptat însă întrunirea congresului, ca așa sărbătorearea să aibă o mai mare splendoare în ce privește Sibiiul și Reșinariul, unde odihnește marele Arhiepiscop.

Cine a fost Șaguna pentru români în genere și în special pentru biserica noastră, o știe fiecare dintre noi. El a fost instrumentul cel ales, prin care Dumnezeu a mântuit biserica noastră din robie.

Născut în familie aleasă, macedo-română, în Mișcolț, din părinții Naum Șaguna și Anastasia născută Mutșu, a primit în sfântul botez numele Anastasiu. Înzestrat de Dumnezeu cu însușiri alese, mâna Domnului l-a condus în întreaga sa viață. Tatăl său, în urma nenorocirilor suferite în întreprinderile sale comerciale, a trecut la biserica romano-catolică, și așa și tânărul Anastasiu cu forța a fost ținut și crescut în legea romano-catolică. Dară îngerul păzitor, mama sa evlavioasă, a știut să înrăurească asupra sufletului fiului său așa, că îndatăce a ajuns vârsta legală (18 ani), s'a reintors la sânul bisericii strămoșilor săi, a cărei mare Arhiepiscop a devenit mai târziu.

Căci, după ce a absolvat studiile sale, a intrat în tagma monahală, primind numele „Andrei“, și apoi a fost repede înaintat până la rangul de arhimandrit.

După moartea episcopului din Ardeal Vasile Moga, la recomandarea mitropolitului sârbesc Rajacici, Șaguna fû numit în 1846 vicar al episcopiei române din Ardeal.

Acum și cu deosebire după ce în 1848 ajunsese Episcop, începu Șaguna activitatea sa mănoasă, și înfruntând toate furtunile și toate

greutățile, ajunse cu ajutorul lui Dumnezeu ținta sa, desrobirea bisericii noastre, a cărei Mitropolit deveni.

Cu drept cuvânt zice domnul profesor universitar Nic. Iorga în „Neamul românesc” următoarele :

„În toată viața lui el a luptat — și a isbutit — pentru trei scopuri de căpetenie, pentru trei scopuri culturale și morale, afară de scopul politic, al organizării bisericești autonome, pe care l-a atins”.

„A vrut să facă din preoții săi oameni de cultură și de conștiință, și reprezentanți adevărați ai nației românești”.

„A vrut să înalțe demnitatea unui arhiepiscop român așa de sus, încât să poată sta alături cu cei mai mândri reprezentanți ai oficialității civile și militare”.

„A vrut ca această Biserică, de cultură și demnitate, să fie pentru cei de altă lege și de alt neam cetate de cremene cu porțile închise”.

Șaguna, după o viață binecuvântată de Dumnezeu, a trecut la cele vecinice în 16 Iunie 1873. A lăsat urmașilor săi o biserică liberă cu o organizație frumoasă, iară demnitatea arhiepiscopală la o înălțime respectată.

După votarea în congres a statutului organic, în momentul închiderii congresului a dat povața : *„Să fiți râvnitori legii, să dați sufletele voastre pentru legătura părinților voștri !”*

Oare s'a urmat și să urmează această povață ?

Va răspunde istoria.

Din amintirile unui bătrân.

Întâmplare petrecută înainte de desrobirea Țiganilor.

Întâmplarea pe care o povestesc astăzi, nu e știută de nimeni: ea s'a petrecut înaintea nașterii mele. Totuș, mă voiu sili a o pune supt ochii cetitorului așa precum mi-a fost povestită de tatăl meu, care a jucat un rol de căpetenie.

Tatăl meu, Costache Moruz Pecheanu, primise dela bunicul său, Alexandru Voevod Moruz, — ca dar de botez —, două moșioare în munții Munteniei și alta, mai mărișoară, în Moldova (cam vre-o mie de falci, *) lângă Focșani), iar pe de-asupra, vre-o cinci mii de ȝigani.

Cum se cheamau moșioarele din Muntenia, n'am știut nici-odată; dar, spunea tata, pe una se afla cogiamite muntele de sare, iar pe amândouă niște păduri feciorelnice încă; agricultura nu o puteai face și nici exploata pădurile, din cauza lipsei de cale, fie pe uscat, fie pe apă. Locuitorii, cari ocupau două sate, adevărate moșii avea câte un sat, lucrau albiț, coveți, cufe și linguri, pe care le încărcau pe niște cai de munte, venind să le vândă la Buzău sau la Râmnic, de unde își cumpărau făina și ce li mai era de lipsă. Ei erau datori să dea un fel de dijmă, dar cine era să-și mai bată capul s'o strângă?! Mai mare ar fi fost cheltuiala decât folosul!

Tata, văzând că nu are din ele nici un belșug, găsi mai ne-merit să le joace în cărți cu vărul său, Alexandru Plagino, care i-le câștigă pe amândouă.

Cu moșioara din Moldova însă, e astfel:

Nu numai că numele de Făurei, pe care-l poartă și astăzi, a rămas săpat în sufletul meu, dar, pot spune, dorul de dânsa nu mă va părăsi decât odată cu viața! Și astăzi, după cincizeci de ani de când am plecat de acolo, am proaspăt încă în ochii mei casa părintească, cu fiecare odaie, fiecare mobilă pe locul unde

*) fâlcea = 14.322 m □

era așezată; cu grădina plină de flori îmbălsămate și de copaci pe cari ciripeau mii de păsărele; cele două sălcii umbrase, care-și scăldau crengile în apa unui braț din Putna, adus de tata, cu multă greutate, până la vre-o douăzeci de metri depărtare dela peronul casei; cu dulcile șoapte ale unei cascade, făcută tot de dânsul; dar mai ales cu campania sa largă, îmbătătoare de mirosuri, strălucitoare de soare, ce se întindea până la poalele dealurilor acoperite de codri, printr'ai căror copaci, scânteietori în lumina soarelui asfințit, mănăstirea se oglindea! Apoi, peste dealuri, munții Vrancei ridicau, semeți, frunțile lor, în albastrul cerului, învăluți, par'că într'o maramă străvezie. Iar din cele șapte sate ale Vrancei se coborau, uneori, niște flăcăi mândri și frumoși, înalți și suptiri, cu pletele pe spate, îmbrăcați în hainele lor de plăieși, aducându-ne plocon câte o biată căprioară, atunci împușcată de dânsii.

Smulsu-m'a soartea din acele locuri, pe când eram abia de 4 ani! Și m'a smuls tot atuncea și din sânul patriei, aruncându-mă tocmai peste Prut! Tot în neam și-n limbă, dacă e vorba, dar în neam subjugat și rușinos de mândra sa obârșie! Avut-a tata moșii mai mari și mai bogate în Basarabia; cam vre-o cinci la număr, și nici-una mai mică de trei mii de falci! Ei bine, chiar pe când le stăpânea el și le priveam ca ale mele, cu drag le-aș fi dat pe toate pentru micul Făurei! Acolo începusem a răsări supt cerul dulce al patriei; a-mi scălda trupșorul meu de copil în apa românească a Putnei; plămânii în miresmele florilor noastre de câmp, auzul în ciripit de păsări și în cântări de doină, iar ochii în niște priveliști pe cari nu le-am mai întâlnit aiurea!

Văd însă că m'am depărtat cam mult de șirul povestirii mele. Să-mi iertați cusurul, dragi cetitori, dar așa mi-e năravul, să dau drumul inimii, și-atuncea, afurisitul de condeiu o ia razna înainte, până ce-i lipsește cerneala! Tocmai asta am pățit-o cu dânsul chiar acum. Îmi urmez dar povestirea:

Când s'a înapoiat tata dela Universitățile din Germania, unde avuse norocul să nemerească tocmai în toiul acelei tinerimi generoase, care era menită să făurească mai târziu unitatea poporului german, dar care fierbea numai, pe atunci, de avânturile frumoase cătră libertate, cu dorul de a se jertfi pentru neam, pentru dreptate și egalitatea între oameni, îndată cum sosi la Pechea, fu pus de cătră părintele său, beizadea Dumitrache, în stăpânirea celor trei moșioare și a celor cinci mii de ȱigani!

Tata, dorit să-și inaugureze stăpânirea prin o faptă mare, menită să slujească drept pildă în țara Moldovei, trimise poruncă bulibașilor săi, ca, într'o anumită zi, să adune la Făurei toate sălașurile lor. Și, în ziua hotărâtă, porni din Pechea, însoțit numai de arnăutul său, un anume căpitan Manoli, înarmat ca întotdeauna până 'n dinți.

La sosire, abia putură bieții surugii să aducă trăsura până la scară, fără a strivi pe nimeni supt roate, atât era de multă țigănimie adunată în curtea dela Făurei. Dancii și țigăncușele, înveșmântați în hainele lui Adam și Eva; țigănci tinere sau bătrâne, purtând salbe și icosari până și pe cozi, unele rufoase, altele zdrențaroase, țigani de toate vârstele, cheli sau pletoși, rași sau bărboși, care cu o umbră de ilic pe o umbră de cămașă, care numai cu o umbră de cămașă sau de ilic; dar toți cu niște chimiruri de piele bătute în ținte și, în ascunzătorile cărora ai fi găsit lesne câștigul furtișagurilor din ajun, sau chiar din ziua aceia.

„Să trăiască coconașu nostru! Dumnezeu nostru! Împăratul nostru; că de acum nu avem altul, mō; că ai lui suntem; Dumnezeu să-l înzilească, pentruca să-i fie milă de țiganii lui!“ Cam astfel se rostea „vox populi“ în această clipă de pornire! Căci de! strigătul de „ura“ îl învățaseră doar Românii dela oștirile străine sau dela ipocomisari, pe când țiganii strigau și ei după cum li venia în gând și la gură. Când se dădu jos din trăsură și începu să urce scările, tata dădu chiar de primejdie. Fiecare țigan voia, după datină, să-i sărute poalele antereului; dar tata, fiind îmbrăcat nemțește, unii îi sărutau poalele jachetei, înemerind câte odată mai jos; iar alții apucau poalele pantalonilor, împiedecându-i mersul așa de rău, că, de nu-i săria în ajutor căpitanul Manoli, ar fi căzut cât era de voinic!

Scăpat cu bine și de asta, tata intra în iatac, ceru de spălat, și, după ce se răcori bine, se trânti pe un divan, unde i-se aduseră dulcele, cafeaua și ciubucul. Cu câtă mulțămire sufletească sorbia el, când din felegeanul cu zarf, când din imameaua de chilimar! Nu ași da ziua de astăzi, zicea el în gând, pentru îndoitul zilelor ce am să le trăiesc! Mulțămesc cerului că m'am născut într'un veleat, unde binefaceri ca aceia, pe care o plănuiesc, sunt încă cu puțință! Ce faptă poate fi mai măreață, decât să scoți pe semenul tău din lanțul robiei?! Să-l așezi lângă tine, la marele ospăț de libertate, de dreptate și de frăție; spuindu-i: na frate!

împărtășește-te și tu, cu mine, de bunurile vieții! Și aceasta o fac nesilit, decât de cuget; și nu pentru unu sau zece din semenii mei, ci pentru cinci mii de ființe omenești, pe cari mi le-a dat soarta lor vitregă, ca să mă folosesc de ele ca și de calul pe care îl crăp supt mine, când îl gonesc peste măsură! Dar ce mai stau pe gânduri și pe odihnă? Fiecare clipă pe care o pierd aicea, înfățișează cinci mii de clipe de fericire și bucurie, ce le răpesc acelor cinci mii de sclavi! Și, trecând prin salon, eși în ceardac și se înfățișa țiganilor:

„Oameni buni“, strigă el.

La această denumire, neobicinuită lor, țiganii se dădură puțin înapoi, căutând împrejur de nu intraseră printre ei și ceva oameni, cu cari voia boierul să vorbească. Nevăzând dar nici un om, ci numai țigani, își ziseră în gând că, pe unde a umblat coconașul mult trebuie să fi uitat obiceiurile și rosturile țării.

„Ziua de astăzi“, își începu tata cuvântarea, „este cea mai mare și mai frumoasă din câte le-ați trăit. Neam de neamul vostru va pomeni prin veacuri frumoasa zi de astăzi“.

„Frumoasă, Măria Ta“, zbierară țiganii! Frumoasă, că ai venit să-ți vezi țiganii Măriei Tale. Numai să-ți fie milă de ei, Măria Ta!“

„Tocmai pentru că mi-a fost milă de voi, am și venit degrabă să vă aduc vești de bucurie“, zise tata.

„Să trăiești, Măria Ta“, începură a striga țiganii; dar tata le făcu semn să tacă, și urmă înainte:

„Știți că fericitul întru pomenire Alexandru Moruz Voevod, bunicul meu, v'a dăruit mie, când m'a botezat...“

„Să trăiască Vodă Moruzi, îș făcură iar țiganii obiceiul, că la mândru și frumos stăpân ne-a dat!“

„Haoleu, rataciților și prapadiților“, li strigă un bulibașă, „nu știți că Măria Sa Vodă Moruzu a murit de când lupt' cățel?! Strigați, mō, că Dumnezeu să-l odihnească întru sfinții săi!“

„Apoi de unde să știm noi, țiganii, că Măria Sa a binevoit să moară? Când se mazilește, știm, că vine altul; dar când moare, nu știm. Dacă-i așa, Dumnezeu să-l odihnească, pentru că la bun stăpân ne-a dat. Auziți, mō? Măria Sa vine cu poșta tocmai dela Pechea, ca să aducă țiganilor bucurie mare, pentru că i-i milă de țiganii lui“.

„Da, oameni buni“, reluă tata. „Numai de milă cătră voi am alergat să vă aduc bucurie mare. Dar ascultați ce am să vă mai spun: cât eram copil, tata s'a folosit cu voi, dar nu putea nici să vă vândă, nici să vă dea drumul, pentrucă nu erați ai lui, ci ai mei...“

„Ai Măriei Tale! ai Măriei Tale“, zbierară din nou țiganii. „Cum să ne vândă, dacă nu eram ai lui?! Și, de ni da drumul, noi tot nu ne duceam, că nu ar fi fost cu dreptate. Și unde eram să ne ducem, decât tot la Măria Ta!“

Pierzând răbdarea, tata zise cătră bulibași: „dar faceți-i să tacă odată, căci nu mai isprăvesc cu voi nici poimâne!“

„Apoi asta trebuia să ni-o pomeniști dela început“, făcu unul, „că nu mai crâcnea nimeni!“ Apoi, răstindu-se pe țigănește fiecare bulibașă cătră ai lui, se făcu deodată cea mai deplină tăcere.

„Din folosul muncii voastre“, urmă tânărul entusiast, „și cu banii ce i-a mai adăogat dela dânsul scumpul și bunul meu părinte, m'am dus să mă luminez într'o țară frumoasă, unde am aflat că toți oamenii sunt fiii aceluiași Dumnezeu; că toți sunt deopotrivă înaintea lui, și că mare nedreptate și păcat este ca om să robească la om!“ — „Haoleo“, nu se putu opri a întâmpina unul, „da țigani n'or fi în țara aia?“ — Dar tata se făcu că nu-l aude, și urmă: „Fiecare om are dreptul să fie slobod, să meargă unde-i place, să trăiască precum vrea, și nimeni nu are dreptul să-l împiedece; să muncească cinstit, cât poate și cum îi place! Ceeace a câștigat prin munca lui, al lui este! Să nu omoare, să nu fure, să nu facă rău altuia, și nimeni nu are nici un drept asupra lui! Asta, oameni buni, am învățat în țara cea mai frumoasă, și mai fericită decât a noastră! Așa am văzut că este drept și bine pe acolo, și așa m'am încredințat că trebuie să fie de acum și la noi. Iar, odată ce aceasta este credința mea, voiesc s'o aduc la îndeplinire chiar din ceasul acesta. Abia cu o săptămână în urmă ați intrat în stăpânirea mea, și, de astăzi chiar, nu mai sunteți robi, nici ai mei, nici ai nimănui. Ieri erați în rând cu dobitoacele, astăzi sunteți de o seamă cu oamenii! Vă voi da tuturor hârtie la mână, cumcă slobози sunteți. Duceți-vă dar cu Dumnezeu! Fiți de acum oameni vrednici, harnici și de treabă, cinstiți și muncitori, căci pentru voi și pentru copiii voștri munciți de astăzi înainte. O să ajungeți și voi oameni între oameni, și mare îmi va fi bucuria când voi auzi că, din țiganii moruzești, au ieșit oameni de seamă ș

folositori țerii. Dumnezeu să vă ajute, dragii mei; cu el să mergeți în pace sănătoși și în voie bună, că nu mai aveți stăpân”.

După aceste cuvinte, spuse din inimă, tata, căruia nu-i plăceau fumurile, crezu bine să se sustragă entuziasmului fără margini, ce trebuia negreșit să izbucnească în inimile acestor nenorociți, readuși atât de neașteptat din bezna sclăviei la orbitoarea lumină a libertății! Se retrase dar, foarte înduioșat, în odaia lui de lucru, cerând alte dulceturi, altă cafea și alt ciubuc. N'avu însă parte de ele!

I-se părea lui că aude manifestându-se așteptatul entuziasm; dar, lucru curios, svonurile care-i veniau la urechi, par'că ar fi sămănând mai mult a ceartă, decât a strigăte de bucurie. De-odată ușa se deschise, și apăru unul dintre bulibași, care îi și căzu tatei în genunchi, zicându-i: „Fugi, Măria Ta, că s'au răsculat țiganii! Nu pierde nici o clipă; treci prin fereastra din iatac, care dă spre pădure: vei găsi calul meu legat de un copac, chiar pe poteca care duce la Putna; încalecă și fugi repede la Focșani, căci altfel nu e bine de Măria Ta!”

„Dar, bine, de ce s'au răsculat”, întrebă tata cu uimire. „Ce le-am făcut și ce vor ei cu mine?”

„Ce voiesc ei cu Măria Ta? Iacă să-ți spui — urmă țiganul —, dar nu pierde vremea. Ei umblă să te lege burduf și să te ducă peșcheș tocmai la Pechea, pentruca să te dea pe mâna Măriei Sale beizadea Dumitrache, tatăl Măriei Tale. Ia, asta o vor ei; îi place?”

„Pentruce?”, întrebă tata, sculându-se grăbit.

„Ei zic așa” — răspunse credinciosul bulibaș, tot împingându-l pe tata spre fereastra iatacului —, „că pe Măria Ta te-au înebunit Nemții, fiindcă vrei să alungi cinci mii de suflete țigănești, cari de îndată vor rămânea pe drumuri, fără niciun sprijin în lume, ca niște copii orfani. Și, de, Măria Ta, poate au și ei cuvânt: cum vor trăi așa numai, dela dâșii, fără ciortit? Iar, de vor ciorti ceva, cine să-i sprijine, să-i bată, dar apoi să-i și miluiască?! Apoi mai zic că una ca asta nu poate fi cu știrea beizadelei; dar, fiindcă ei nu te pot judeca, fiindu-le stăpân, să te dea legat pe mâna bătrânului boier, ca el să te judece!”

Auzind cum merg lucrurile, tata nu mai stătu la îndoeală. Frica de a da ochii cu beizadeaua Dumitrache, în capul unui asemenea alaiu țigănesc, îl hotărî să încalece mai întâiu fereastra, apoi calul bulibașei și să fugă drept la Focșani!

De acolo trimese răspuns ȝiganilor că este mulțămît de cre-
dința lor, pe care a voit numai s'o încerce: dar că nici gând n'a
avut vre-odată să-i alunge.

Venindu-i apoi trăsura dela Făurei, se întoarse cu bine la
Pechea, fără să se mai laude cuiva de frumoasa lui încercare; în-
telegând că nu este de-ajuns a se jertfi unei idei înalte și frumoase,
dar mai trebuie așteptat și timpul când ea poate fi pricepută de
toți, ca jertfa să fie folositoare.

Tatăl meu a avut norocul să vadă împlinite multe din visurile
ce le făurise în tinereță; deasemenea și eu le văd zilnic împlinindu-se.
Împlinească-se dar și vouă, iubiți cetitori, toate visurile curate ce le
veți fi făurind pentru fericirea Neamului nostru românesc și pentru
reîntregirea lui!

(Neamul Românesc literar).

Dumitru C. Moruzi.

Strigoi.

E 'n mijlocul verii; e noapte, și-i pace de jur împrejur,
Doar codrul cel negru visează, iar visu-i e-un molcom susur.

Acceas tăcere e 'n schitul ca vremea bătrân,
Ce-așcută cum codrul de-alături cu iazul șoptesc și se 'ngân'.

Pe cerul albastru se vede cum scânteie luna pe cer,
În aer e-atâta mireasmă și liniște ca 'ntr'un mister.

Deodată, s'aude un tropot: e-acolo... și-aici e acum, —
C'un nor de colb călărețul ca fulgerul trece pe drum.

C'un steag desfăcut într'o mână, el pare străin după port,
Și fața-i e albă ca varul, și ochii sticloși ca de mort.

Un șuier s'aude; de fierul săgeții se simte atins;
Cu sfântul lui steag se răstoarnă în șanț călărețul învins.

Iar steagul, cu flamura-i scumpă, prelung îl sărută, plângând,
Căci simte cum par'că se pierde; — e tânăr..., și-atât de curând?

În urmă veniau într'o goană o ceată de-ai noștri călări,
Ce fug după calul cel slobod, pierind ca nălucile 'n zări.

Și trec călăreți 'nainte, și alții în urma lor vin;
Nu văd ce aproape-i de dâșii chiar prințul polon Valentin.

Și iarăș tăcerea se lasă, în codrul bătrân, speriat,
Iar iazul în cercuri s'adună și tremură, înflorat.

Dar cine-a deschis o fereastră, în schitul de spaimă 'ngrozit,
Cerând în tăcere iertarea aceluia ce 'n luptă-i rănit?

E sora cea tânără Tecla, podoaba Sucevii întregi,
Frumoasă cum numai cu mintea abia ai putea s'o 'nțelegi.

O lacrimă-i tremură 'n gene, iar ochii ei negri și mari
Se pierd cu privirea în zare, în codrii bătrâni, seculari.

Închide fereastra, și-aleargă la stărița vechiului schit,
Și-i spune că 'n groaznica luptă un om a căzut, și-a murit.

Și voie își cere să meargă, să vadă de-i omul în drum,
Iar frică de ea să nu-i fie, că-i ziua de-a binele-acum.

Și-o soră cu stărița vine, s'aducă oșteanul rănit,
Că-i slab și fără simțire și palid, de par'c'a murit.

Iar prințul, în haina lui scumpă, pe brațe în schit e purtat,
Și pieptu-i e 'n zale de stele, iar coiful de aur curat.

Și coapsa-i e 'ncinsă c'o spadă, și-alături e steagul lui sfânt:
Cu ochii închiși, nu simțește nimica, — nu spune-un cuvânt.

Trei zile aproape de moarte a fost bietul prinț Valentin:
Se fac rugăciunile într'una și maicele toate se 'nchin.

Iar Tecla, și ziua și noaptea, veghiază pe bolnavul prinț,
Cu apă sfințită-i stropește obrajii și ochii fierbinți.

* * *

E noapte, și prințul, în friguri, vorbește de-o luptă în vis,
Iar spaima de-odată-l trezește, și ochii, din somn, i-a deschis.

În juru-i privește cu groază, și vede că totu-i străin;
Nici sunet de trâmbiți n'aude, nici caii ce 'n urma lui vin.

De-odată, și-aduce aminte de luptă, și cum a căzut;
Și fruntea-i grozav se încruntă, gândindu-se iar la trecut.

Privește 'n chilia cea strâmtă, pe Tecla o vede dormind
Aproape de dânsul, pe-un scaun, surâsu-i pe față lucind.

Ar vrea s'o trezească, s'o 'ntrebe, să-i spună de ce n'a murit;
Dar milă-i de ea și, în față, el lung o privește uimit.

E albă ca crinul și, par'că frumoșii ei ochi is plecați
În jos, ca privind cu sfială, de dragoste înfiorați.

În pacea chiliei ea doarme, și 'n somnul ei dulce, ușor,
Visează că prințul o chiamă, s'o strângă la pieptu-i cu dor.

În visul ei, vede că prințul acum s'a făcut sănătos,
Iar ea e 'n genunchi la icoana preablândului mire Cristos.

De-odată s'aude un sgomot, și Tecla tresare din somn,
Iar ochii ei mari se 'ntâlnesc cu ai celuiice 'n inimă-i domn.

Și prințul, surprins ca 'ntr'o crimă, s'arată atât de sfios,
Că ochii lui — flori de cicoare —, îi lasă de-odată în jos.

Pe-un cot se razimă 'nctul, și cât e de trist și de blând!
Cu vorba ce-i tremură 'n șoaptă, o 'ntreabă aproape plângând:

— „O... spune-mi, copila mea sfântă, de ce n'am murit în rășboiu,
Și care-i minunea, de astăzi putem să vorbim amândoi?

„În mânilor căror din dușmani mă aflu acuma învins?
Nici calul nu-l văd, și nici steagul, nici șoldul cu spada-i încins!

„Și mâna mea stângă mă doare!... De când sunt aice? De ieri?
Iar pentru 'ngrijirea-ți pioasă, avea-voiu destule averi?

„Copila mea preacuvioasă, e-atât de greu să-mi răspunzi?
Iar mâna de ce îți ascunde și fața și ochi-ți rătunzi?

„Ți-i milă de-un fără-de-lege, și căruia tu-i dai ajutor, —
De unul ce țara ți-o pradă, crezându-se învingător!

„Acum ți-e rușine de mine, de-un prinț răsplătit pe nedrept!
Ori crezi că străinii n'au lacrimi, nici milă, nici inimă 'n piept?

„Întinde-mi mîloasa ta mână și sufere să ți-o sărut,
Și iartă-mi iubirea curată, ce 'n sufletul meu s'a născut!“

Iar Tecla 'n zădar se încearcă, în ochi să-l privească pe prinț,
Căci simte cum lacrima curge din ochii ei negri, cumînți.

Iar prințul, prinzându-i o mână, sfios, o sărută ușor
Și Teclei îi tremură pieptul și vorba de spaimă și-amor:

— „Nevrednică-s, prințe, eu astăzi, de cinstea pe care mi-o faci,
Dar sus e-o ființă în ceruri... ne vede, și cum ai s'o 'mpaci?

„Și rana-ți va trece, și poate chiar mâne sau poimâne să pleci,
Iar clipa aceasta, de-acuma, ea nu se va șterge în veci!

„Aici e un schit; de trei zile pe patul de moarte ai fost,
Deși ești străin, dar, din milă, rugat-am să-ți dea adăpost.

„Și spada-i aice, și coiful, și scumpul, preasfântul tău steag;
Doar calul, de când tu căzut-ai, de-atunci el umblă pribeag!“

Iar prințul în sus își ridică albaștrii lui ochi către cer:
Cu mâinile prinse-amândouă, se roagă ca într'un mister.

O scumpă brătară de aur din mâna-i bolnavă a scos,
Și-o 'ntinde spre Tecla, vorbindu-i încet și atât de duios:

— „O tu, cea mai sfântă copilă ce ochi-mi vre-odat' a 'ntâlnit,
Această brătară înseamnă amorul meu nețarmurit.

„Primește-o; într'ansa-i figura și chipul sărmanului prinț,
Ce viața i-o scapi, arătându-i o alta, în ochi-ți cuminiți.

„O Teclo, preascumpul meu inger și blândul meu vis, te iubesc!...
Învinsu-m'au ochii cei negri și farmecul lor cel ceresc!

„Eu ție ți-am dat chiar gândirea, e totul ce 'n mine-i mai sfânt;
Atâta iubire 'ncăpea-va și-un loc vom găsi pe pământ?

„Urâtă e haina ta lungă, schilod comanacul rotund,
Căci ele și mijlocul gingaș și părul tău negru ascund.

„N'ai vrea să-mi fii tu stăpână, pe-un suflet atât de pustiu?
În lumea aceasta imensă, din nou iarăși singur să fiu?

„O vino 'n țara mea, Teclo, și fugi de aici, dintre morți;
Primești ca să-mi fii tu soție, coroana-mi de nobil s'o porți?“

Și prințul se roagă 'ntr'una, și câte mai are de spus, —
Dar ziua-i aproape și luna de mult după deal a apus.

Și, galbenă, Tecla, ca ceara, se mistue toată de dor,
Dar totuși ea fuge, să ascunde, de neprețuitu-i odor.

Iar inima-i bate, zvâcnește, să-i iasă afară din piept;
Credința ei sfântă-i greșală, ori dorul ei poate-i nedrept?

* * *

Trei zile trecuse, și prințul pe nimenea n'a mai văzut:
Din noaptea aceea fatală, e posomorit și tăcut.

Și, ziua întreagă, se plimbă în jurul bătrânului schit:
Ar vrea s'o mai vadă pe Tecla, căci mâne va pleca negreșit.

Iar soarele leneș apune, pe un munte coboară încet,
Pe-ale iazului maluri stă prințul cu dorul lui nemângăiet.

A lacului undă privește, și ochii în adânc se afund,
Să-și uite durerea din suflet, sădită atât de profund.

Dar vecinic el vede 'nainte un chip de fecioară întrupat,
Și ochii îi cunoaște... e Tecla, e visul lui blând, adorat.

Deodată aude că-l strigă pe nume duiosul ei glas,
Că cina de seară e gata și singur afară a rămas.

Iar prințul rămâne de piatră, din cale afară-i de trist,
Și singur vorbește, se întreabă, „O Doamne, de ce mai exist?

„Ea fuge de mine, s'ascunde, iar eu nu mă îndur să mai plec,
În brațe s'o țin doar o clipă, și 'n cealaltă lume să trec!“

Și prințul cu greu se întoarce în strâmta-i chilie din schit;
Nu simte nici foamea, nici trupu 'n dureri amorțit.

Se culcă și iarăși se scoală, se plimbă grăbit și mereu,
Un gând cu un altul se leagă și capu-i ca plumbul de greu.

Iar noaptea-i adâncă și neagră, și cerul de nouri e plin,
Furtuna se vaietă în codru, și ale iazului unde suspin!

O clipă mai stă ca pe gânduri: — deodată, părând inspirat,
El ușa zorit o deschide, și în noaptea cea neagr'a plecat.

Și iarăși mai stă și ascultă, c'aude un zgomot prin vânt,
Dar nu e nimica: tăcerea domnește'n chilii, ca'n mormânt.

Trei

Atuncea aleargă 'ntr'o goană, din ochi parcă-i iese scânteii,
 Și-o mână-o 'ndeasă, s'oprească a' inimii dese bătaii.

Privește biserica veche... o... nu, nu se poate, e-un vis,
 Că ușa cea mare e 'n lături și-acuma de-odată s'a 'nchis.

Încet, el pășește, se suie, pe vechile trepte de lemn,
 Iar ochiul lui stâng i se bate..., e-a morții chemare, și semn.

Și ușa cea mare-o deschide și face un pas în pridvor,
 Iar pintenii lui cei de aur sânt muți, când se'ngroapă'n covor.

O, Doamne, ce 'nseamnă lumina aprinsă pe iconostas?
 Și cine'n genunchi la icoane ca 'ncremenit a rămas?

E sora cea tinăra Tecla, podoaba Sucevei întregi,
 Ce cată să 'nfrâne iubirea sărmanei ei inimi pribegi...

Și lacrimi îi picur' din ochii cei negri și-atât de cumiți,
 Iar gura ei murmur' o vorbă: e numele scumpului prinț.

Și noaptea-i adâncă și neagră, și cerul de nouri e plin,
 Furtuna se vaietă 'n codru și-a' iazului unde suspin!

Iar ploaia, cu'n zgomot lugubru, puternic lovește'n ferești,
 Și prințul se 'ndreaptă spre Tecla, zicându-i: „Tu nu mă iubești?”.

Și, galbenă Tecla de spaimă, spre ușă privește 'nnapoi,
 Iar groaza ei crește, pârându-i că umbra ce o vede-i strigoi.

Și repede-o cruce își face, și fuge, s'ascunde'n altar,
 Iar prințul în goană aleargă și trece sfințitul hotar.

În brațe-o cuprinde pe Tecla, o strânge la piept furios,
 Și gura-i sărută, și ochii, și părul ei negru, frumos.

Iar ea ca pierdută-l sărută, uitând că iubirea-i păcat...
 Și ploaia afară răsună sinistru și înfricoșat.

Iar noaptea-i adâncă și neagră, și cerul de nouri e greu;
 E noaptea grozavă din urmă, și fulgere scapăr' mereu.

De-odată se face lumină ca ziua, pe 'ntregul pământ...
 Trei trăsnete asurzitoare străpung în lăcașul cel sfânt.

Biserica arde în flăcări, se năruie zidul pe ei
Iar catapeteasma trăsniță aruncă în snopuri scântej.

Și focul s'alină o clipă, cenușă din toate — a rămas,
Iar îngerul Domnului vine și'n nouri s'aude un glas:

— „Așa vor peri toți aceia ce sfântu-mi lăcaș necinstesc;
În veci n'or să vadă lumina, nici harul meu dumnezeiesc!“

* * *

De-atuncea în oricare noapte, când cântă cocoșii întâi,
S'aude cum jalnic răsună la poarta din schit trei bătai.

O umbră s'avântă... dar cade cu fața în jos la pământ;
Mergând în genunchi, altă umbră s'afundă'n lăcașul cel sfânt.

Dar cine mai turbură pacea, dând viață bătrânului schit?
Și cine stropește cu lacrimi cenușa-i de când l-a trăsniț?

O... Doamne! O umbră, e Tecla, e 'ntregul ei chip pe deplin;
Ceilaltă, cu coif și cu spadă, e prințul polon Valentin.

Cu lanțuri de fier, ruginite, de mâni și picioare-s legați;
Cu ochii lor roșii de plânset și 'n haine de doliu 'mbrăcați.

Ei stau în genunchi pe cenușa ce 'n vremuri era un altar;
Și cer să le ierte greșala și chinul atât de amar.

Iar gura lor toată e 'n flăcări, cu smoală aprinsă 'n văpăi,
Și vaietul lor îngrozește trei sate, trei dealuri, trei văi.

Și unul la altul se uită, sălbateci, ca fiare 'n păduri,
Și unul spre cellalt și-aruncă din focul nestinsei lor guri.

Cuprinși de o ură adâncă, cu ochii în ochi se privesc,
Se blastămă unul pe altul, cu lanțuri în cap se lovesc,

Cu sânge ei vreau să s'adape, să capete viață 'nnapoi,
Căci focul cel vecinic îi arde nestins, până 'n ziua de-apoi.

Zădarnic așteaptă 'ndurarea și mila Acelui de sus;
Căci vorba lui nestrămutată-i, iar steaua pe veci li-a apus.

Atuncea ei pleacă 'ntr'o goană, spre iazul adânc și pustiu,
Să-și stâmpere focul și chinul și 'n el să găsească un sicriu.

Pe maluri ajung și s'aruncă... dar cerul, e, vai!... nendurat,
Căci apa în clocote fierbe și spumegă neîncetat.

De-odată s'aude cum cântă, departe, cocoșii pe rând,
Și-o slabă lumină gălbuie răsare, ca 'n minte un gând.

Iar apa din iaz se retrage spre maluri și iese din fund
O limbă de foc, — și cuprinde strigoi, ce'n iad se cufund.

Și iarăși tăcere se lasă în codrul bătrân, speriat,
Iar iazul în cercuri s'adună și tremură înfiorat.

O... Doamne!... în totu-i greșeală, din leagăn și pân' la mormânt:
Greșală e chiar și iubirea, ce-avem noi mai scump pe pământ...

(Neamul Românesc literar).

Constantin Dobos.

Botezul de sânge

Era un vuet de tunuri așa de puternic în cât s'auzia până în munții Balcanilor și până la Dunăre. Tunurile creștinilor se tot apropiu de redute, căci fiind mai multe dovedeau pe ale Turcilor, iar aceștia erau siliți să și-le dea tot mai îndărăt spre Plevna. În locurile lor, înaintau tunurile noastre.

Răspundeau și Turcii cu nespusă urgie. Aveau tunuri bune și ghiulele din belșug, și știau și să ochiască bine.

Așa s'au frământat din tunuri patru zile ai noștri cu Turcii. Le isbeau redutele și le stricau păreții de pământ, dar peste noapte Turcii cârpeau stricăciunile și a doua zi redutele erau tot întregi.

Tunurile Românilor băteau numai spre cele doue redute, rânduie nouă.

Dar era în fața redutelor, la o depărtare de câteva sute de pași un redan turcesc, strașnic apărat de pedestrima din el și de tunurile Griviței. Tunurile noastre nu mai putea de răul acestui redan: atâta de puternic era focul pedestrimii încât ai noștri, cei mai din stânga, și-au scos tunurile din întăriturile lor și s'au ascuns.

Noi trebuia să ne luăm nădejdea că vom bate reduta cea mare a Griviței, din partea asta. Dar lucrul acesta stânjenea rostul bătăii întregi: tocmai de unde trebuia bătută Grivița mai cu putere, acolo nu era chlp să s'apropie tunurile ca s'o bată.

Redanul trebuia cucerit, căci numai alungând pedestrima de-acolo se putea deschide dealul. Iar cucerirea redanului nu se putea altminteri decât cu o luptă de baionete.

Dorobanții din Vaslui și din Iași erau cei mai aproape de redute, în șanțurile lor. Lor li s'a dat deci porunca să plece cu năvală și să alunge pe Turci din redan. Asta era să fie cea dintâi luptă a noastră piept la piept cu Turcii, botezul de sânge, cum îl numesc oștenii.

Dorobanții din Vaslui și Iași, trecuseră cei dintâi Dunărea și, fiind rânduiți să ție paza cetății Nicopole, au fost cei dintâi oșteni români al căror steag a fluturat pe zidurile unei cetăți turcești. Și acum tot ei aveau să deschidă șirul luptelor cu baioneta și s'arate cât de vrednic e dorobanțul. Purtarea lor avea să fie o prorocie a întregului războiu. Se făcea acum cu ei încercarea trăinicieii și a vredniciei ostășești, iar străinii aveau de bună seamă să judece după purtarea dorobanților din Vaslui și Iași pe toți dorobanții noștri.

Ziua bună se cunoaște de dimineată, iar chipul războiului întreg s'a vădit în lupta Vâslușenilor.

Cei mai buni ochitori din regiment au plecat înainte, resfirați pe coastă. Unii s'ascundeau după răzvoarele din cale și, culcați așa, ochiau spre redan apoi se ridicau cu grabă alergând înainte spre alt răzor, și s'ascundeau din nou culcându-se și ochind iarăși. Și în chipul acesta, răslețiți vânătoarește, tot înaintau trăgând în Turci, de după toate adăposturile câte le puteau găsi.

Turcii din redan ochiau și ei și așterneau ici-cole pământului pe câte un dorobanț. De pe un deal, la spatele lor, șase tunuri de-ale noastre, ale căpitanului Hertel, băteau redanul cu ghiulele și zăpăceau pe Turci. Și sprijiniți de tunuri, dorobanții ochitori se tot virau înainte.

Iar când au fost la vre-o câte-va asvârlituri de piatră dela redan, în urma lor răsăriră de după o sprânceană de pământ cele șase companii de navalitori, căci numai șase în loc de opt, avea regimentul pe atunci — și începură s'ălerge spre adăpostirea Turcilor. Ele erau la vre-o mie de pași în urmă.

Atunci toate tunurile turcești de prin redutele învecinate și de prin șanțurile resfirate pe dealuri începură „să radă pământul”. Asvârleau adecă o ploaie de obuzuri înaintea companiilor noastre, de-a curmezișul, ca să le închidă calea. Și se târau obuzurile ca șerpii pe fața pământului și scormoneau dealul și vărsau fier aprins în toate părțile.

Dar dorobanții în șiruri strânse și dese alergau din răspunerile sufletului, cu baionetele întinse fără să tragă foc.

La stânga alerga compania a treia, la dreapta compania întâiu, amândouă ale leșenilor, iar la mijloc, drept înainte năzuia compania a patra a Vâslușenilor. În urma acestei companii, la vre-o sută de pași, alerga compania a doua cu steagul regimentului, cu fașine și cu scări. Și cu toții răsbeau prin ploaia de obuzuri, și cei ce cădeau, căzuți erau și peste ei treceau înainte cei teferi și s'apropiau ca urgia lui Dumnezeu, de șanțul turcesc.

Căpitanul Morțun a fost trântit de obuz la pământ și flăcăii au trecut peste el. Lui Dumitru a Teclei din Cosești, un obuz i-a retezat capul și i l-a isbit până la compania steagului, lui Costache Miazănoapte din Birlești i-a spintecat o schijă pânțele, de-i curgeau mâțele, și flăcăul a avut puterea să se întoarcă la ambulanță cu mâțele pe palme.

Și se tot duceau flăcăii înainte, iar Hertel, căpitanul cu tunurile, se ținea după ei, alergând pe câmp deschis și isbind pe Turci. El alerga la pas cu năvălitorii, oprindu-se într'un loc și trăgând, apoi plecând iarăș și iarăș stând pe loc. Dar a venit o schijă de obuz, a isbit pe Hertel și l'a trântit cât colo, rănindu-l; gloanțele turcești curgeau ca grindina spre tunuri, și rând pe rând au fost uciși toți caii, și căzură pe rând toți tunarii, și rămaseră tunurile pustii.

Atunci văzură ai noștri, alergând în galop de peste deal pe căpitanul Lupașcu, cu tunurile lui, aducând oameni și cai și pentru tunurile lui Hertel, și acu începură să bată douăsprezece tunuri spre redan.

În vremea aceasta, compania din stânga ajunsese la baionetă și se întinse lupta piept la piept. Turcii își apărau redanul cu mania fiarei care-și apără puii din vizuină. Ieșiseră mulți întru întâmpinarea dorobanților și se îndesură mai ales să oprească compania a patra, cea din mijloc, și pe cea cu steagul. Pe cei mai din frunte îi străpunseră Turcii iute-iute.

Văslușenii, ruși pe la mijlocul șirurilor, se revărsară pe de lături și întăriră aripile șirurilor, dar lăsară descoperiți pe cei ce veniau cu steagul.

Pe de lături era încăerare de furnici. Sosiseră de pe de margini și compania a cincea și a șasea care porniseră de după deal de-adreptul spre laturile redanului, ca să-l ocolească. Iar pe creasta dealului se mai ivise un batalion de linie dintr'al cincelea, și năzuia să ajungă într'ajutorul dorobanților.

Sergentul Mihail Gârbea din Iași a apucat să sară în șanț cu Ioan Sturza și cu Teodor al Lupului. Lui Gârbea i-au despicat Turcii capul cu toporul, iar spre bietul Sturza așa de cu urgie s'au repezit vr'o câțiva, că implantând în el baionetele l-au ridicat și l-au asvârlit afară din șanț, cum svârli cu lopata pământul.

Dar cum se prăvălește apa peste o stâncă, așa se prăvăliau șirurile de dorobanți în redanul Turcilor și-i copleșiră acolo. Ion al Frusinei din Vaslui, stetea în șanț cu genunchii pe pieptul unui căpitan turc și se trudea să-l sugrume. L'au văzut și-ai noștri și

Turcii cei mai de-aproape, și au sărit ai lor să-și scoată căpitanul și-au sărit ai noștri să-l sfârșească de zile mai iute, și s'a făcut acolo o grămadă de oameni încleștați unul cu altul.

Dar afară, pe coamele șanturilor era altă încăerare, mai des-nădăjduită. Când s'au rupt în două Vaslueții, au sărit Turcii pe compania steagului. Flăcări noștri se îndesară spre stânga unde era dorobănția mai strânsă. Turcii se opinteau din toate puterile — cum n'au mai făcut după aceea niciodată — să pue mâna pe steagul regimentului. Voiau să ne facă de rușine chiar dela început. Mai târziu, în câte lupte am mai purtat, nu le mai ardea să se uite după steaguri.

Apărătorii steagului au fost isbiți cu iuțime și au fost trântiți pământului cât ai bate în palme. Sergentul-major Alecu alui Alexandrescu din Vaslui, care ținea steagul, a fost isbit cu un topor drept în creștetul capului și a căzut cu fruntea despăcată. „Săriți la steag, copii!” strigară dorobanții, cu inimă sărită. „La steag!” Și, văzând primejdia, flăcări cari erau mai pe de lături s'asvârliră îndărăt la steag, ba unii, cari se svârcoleau prin șanturi, auzind strigătul, ieșiră din șanț și alergară într'acolo.

Trei oficeri turci se învâteau cu ai lor pe lângă steag; pe unul dintre ei l-a apucat sergentul de gardă Dumitru Pungă și ridicându-l sus, de peste brâu — căci era un oficer mititel și slab, dar turbat de îndrăsneț — îl isbi de o peatră ce era acolo pusă anume în fața redanului, așa că-i rupse șira spinării. Pe alt oficer l-a tăiat sergentul din gardă Tănase Baci, tocmai în clipa când oficerul a descărcat revolverul. Turcul și Românul căzură deodată morți, unul lângă altul.

Sergentii Pungă și Scărlătescu au murit amândoi, în vremea când steagul era primejduit cu totul. Acești sergenți și cu alți vreo șese flăcări se făcură roată pe lângă steag, toți având mâna stângă pe prăjina steagului, iar cu dreapta învârtind săbiile ori descărcând revolverele.

Pe steag n'au pus Turcii mâna, dar am pus noi mâna pe redan. Pe când eram strâmtorați așa, ne sări într'ajutor batalionul de linie care s'asvârli cruciș în turcime. Dorobanții deteră acum să înconjoare pe Turci, aceștia însă nu așteptară sfârșitul, ci ieșiră din șanț, resfirându-se spre reduta cea mare a Griviței.

Românii intrară în redan și împlăntară steagul pe coama șantului. Acum Turcii din toate redutele mărginașe, văzând steagul,

începură să bată cu tunurile, căci până'acum n'au putut bate spre redan, ca să nu bată într'ai lor. Își adunară focul de pe toate crescele numai spre redan, ca să ne alunge ori ca să ne împedice de a ne întocmi redanul așa ca să ție pept cu tunurile din spre Plevna.

Căpitanul Lupașcu veni repede cu tunurile și ascunzându-se după redan isbea cu multă mânie ca să dovedească focul Turcilor. Iar dorobanții îndată ce se văzură în redan, începură să sape și să schimbe redanul, făcându-i coama de adăpost pe partea despre Grivița, adecă luară movila de pământ de pe o lature a șanțului și o puseră pe cealaltă lature.

Până noaptea târziu au tot împușcat Turcii spre redan și l-au bătut cu tunurile. Peste noapte Românii au săpat în liniște și cu mare zor și și-au făcut din redan o redută, cea dintâi a noastră, în fața dușmanului. Dorobanții din Vaslui și din Iași s'au așezat apoi temeinic în reduta lor, și steagul României fâlfăia acum pe o cetățue înaltă, în ochii Turcilor la vre-o câteva sute de pași. Chiar în noaptea aceea străjerii noștri s'au apropiat de Plevnița și de Grivița până la vr-o șapte sute de metri și și-au făcut gropi de adăpostit și au rămas acolo.

Vitejia Românilor a pus în mirare chiar și pe Ruși. Țarul Alexandru a trimes cincizeci de cruci de-ale Sfântului Gheorghe, ca să fie împărțite dorobanților, căprarilor și sergenților, cari se bătură pentru redan, și tunarilor cari îl apărară. Iar Domnitorul nostru împărți oficerilor și oștenilor mai multe cruci „Virtutea militară” și „Steaua României”, și înșuși cu mâna a decorat steagul regimentului.

Acesta a fost botezul de sânge al pedestrimii noastre. Erau dorobanți acei ce se botezară în foc, dorobanți, pe care ne obicinuisăm să nu-i prea băgăm în seamă până atunci. Curcanii își schimbaseră porecla în renume, prin lupta lor cea vitejească, la movilă, și au dovedit trăinicia firei românești.

Biruința asta a umplut de veselie pe toți Românii, căci era un semn bun pentru viitoarele lupte. Mare laudă li se cuvine leșenilor și Vâsluenilor, că au fost nu numai cei dintâi în luptă dar și cei mai frământați și mai încercați în luptele câte le-am purtat la Plevna. De aceea poetul Alexandri spune că Peneș Curcanul era din Vaslui.

(Din „Războiul pentru neatărnare”) de

George Coșbuc.

Povestea lui Furga Murga

-- poveste populară din Bănat *) --

A fost odată dragii mei și ai cui vă are, a fost odată o babă săracă și avea numai o colibă mică, unde ședea și un copil cu care împărția bucuria, dar mai mult năcazul vieții.

Biata babă lucra ziua la alții și pe mult și pe puțin cum se nimerea, și astfel își câștiga de mâncare și țolite pentru ea și pentru copilașul ei, că altă ce putea și stăci; era bucuroasă că poate să și le câștige fără a cerși.

Într-o zi a dat baba copilașului trei bani și i-a zis: „Na banii ăștia copile și te du la pitar să ne cumperi pită, dar ia sama să nu-i perzi, că atunci ce vom mânca, că alți bani n'avem!”

Copilul a luat banii și apoi tot într'un picior fuga la pitar. Pe drum însă află el o grămadă de copii ce să jucau cu o „rugace”, știți de cele cu coarne. Rugacea tot vrea să zboare și copiii nu o lăsau.

Dar copilul babii fiind milos, zise celorlalți copii: „Nu chinuiți biata goangă, că nu v'a făcut nimica rău, mai bine dați-mi-o mie, că vă dau un ban pe ea!”

Și copiii bucuroși, îi deteră rugacia și copilul babii o luă frumos, o netezi și o băgă în sân, apoi plecă mai departe către pitar.

Nu merse mult și iată altă grămadă de copii. Copiii prinseră un hârce (șoarece) și se jucau cu el. Copilul babii văzând bietul hârce că-i mai mort de ostenit, zise către copii: „Măi copii! nu chinuiți bietul hârce, că nu v'a făcut nimic, mai bine dați-mi-l mie, că vă dau un ban pe el!”

Și copiii bucuroși îl deteră.

*) Din „Povești populare” din Bănat p. I. și II. culese de George Cătană și apărute de curând în tipografia Ciurcu din Brașov.

Copilul babii luă hârcele, îl netezi dela cap spre coadă, și-l băgă și pe el în sân, apoi plecă mai departe.

Pe drum iar află o grămadă de copii, cari se jucau cu un puiu de șarpe.

Șarpele tot voia să se bage într'o gaură, și copiii nu-l lăsau.

Cum ajunse copilul babii la ei, i-se făcu milă de puiu de șarpe și zise copiilor: „Măi copii! nu chinuiți puiu de șarpe, că nimic rău nu v'a făcut, mai bine dați-mi-l mie, că vă dau un ban pe el!”

Copiii se învoiră, primiră banul și copilul babii luă șarpele frumos, și-l băgă în sân lângă hârce și lângă rugace.

Dar bietului copil milos nu-i mai rămase nici un ban, ca să cumpere pită, că îi dase toți pentru lucrurile din sân. N'avea deci la ce să se mai ducă la pitar, se întoarse acasă la mamă-sa și în loc de pită goli din sân rugacea, hârcele și puiu de șarpe.

Mamă-sa, adică baba, cum văzu bidigăniile aduse, se îngrozi de ele, și înțelegând că nu a cumpărat pită, îl ocări rău, ba îl și frecă oțiră.

Copilul însă îi zise: „Nu mă bate maică, poate că ne-or prinde bine odată și astea, nu știi!”

Apoi copilul luă șarpele, îi dete de mâncare ce biet avea și-l băgă într'o oală, iar hârcele și rugacea le băgă și pe ele în alte două olcuțe, puse olcuțele pe o scândură a fărgașului, și era d'asupra ferestrilor și era în tot ciasul la ele să vadă ce fac, cum trăesc și cum dorm.

Ziua când era cald, le scotea la soare, își trăgea bucătura dela gură, ca să le dea lor și le învăța să asculte la vorbele lui. Când striga el:

Da! rugace, gace
Vino iute 'n coace
Vin' să-ți dau pogace!

rugacea ieșia din olcuță, întindea labele cele ca foarfecile și copilul îi da pogace, ori mălaiu ce avea el, și rugacea mânca și-i juca ca o păpușă.

Copilul nu mai putea de fâlos.

Ba dela o vreme și mamă-sa se împrietenii cu ele și se râdea și ea când le vedea pe toate jucând și făcând exitirul ca cătanele.

La hârce striga copilul așa :

D'auzi hârce micucele
Vin de mîncă jumerele.

Și hârcele de loc se suia cu piciorușele dinainte pe dunga olcuței, se scărpină cu ele pe la bot și

Sucia din mustăcioare
Ș'aștepta mbucăturioare.

Și copilului îi sălta inima văzând cum mînăncă „vitișoarele“ lui și le mergea bine.

Pe șârpe îl desmierda copilul așa :

Vin șârpe bălaur
Cu solzii de aur
Vino „pân' la mine,
Să mă joc cu tine.

Și puiul de șârpe cum auzea glasul copilului șuera una și ieșia cu capul afară, iar limbile și-le ascuția cătră copil în semn de bucurie.

Copilul îi da de mîncare și apoi se juca cu el.

Dupăce crescură toate vitișoarele lui, cum le zicea el, mai mari, le striga numai și ele ieșiau din olcuțe, veniau la copil și el se juca cu ele, cum se joacă un copil cu alți ortaci de ai lui.

Dela o vreme șârpele crescuseră așa de mare, că nu mai încăpea în olcuță, și copilul îl băgă într'un ciubăr și mai apoi dupăce tot creștea ca din apă, îl băgă într'o cadă mare.

Și copilul sălta de bucurie când îl vedea mare și șuerând ca un voinic, de se cutremura coliba.

Baba, mama copilului se împrietenise și ea cu bidigăniile ăstea, așa de mult, că acum parcă nu se simția așa săracă ca mai nainte și nu strica voia copilului nici pentru toată lumea. De mergea copilul undeva, mamă-sa grijea de vitișoare și le hrănea și le scotea la soare, să se joace și-i era și ei inima la loc, văzând că acum nu e așa singură, așa părăsită de toată lumea ca pân' aci.

Și copilul când venea o întreba :

— „Măicuțo ! ai dat la vitișoare de mîncare?“

— „Am dat, puiul maichii!”

— Le-ai scos la soare?

— Le-am scos maichii!

Și copilul îi săria în grumaz și o săruta, iar mamă-sa îl neția pe cap, se uita țință în ochii lui, apoi îl săruta și i-se părea să-l mănce de bucurie. I-se părea că așa copil ca ea n'are nime în toată lumea și nu l-ar da nici să-i fi dat cineva un colț de țară.

Așa trăiră multă vreme fericiți.

Dar într-o zi șarpele începu a șuera mai tare ca de obicei și copilul îndată se duse la el și-l întrebă:

— „Dar ce-ți lipsește dragul meu? au nu ți-am dat toate îndeajuns câte ți-au lipsit?”

— „Ba mi-ai dat stăpâne, mi-ai dat toate îndeajuns, și-ți mulțamesc, numai mi-o venit și mie dor de tata, de mama și de frații mei, că de mult nu i-am văzut și apoi mi-o venit și mie vremea stăpâne să mă însor și în țara mea e mireasa mea. Te rog dară dă-mi voie și slobozenie ca să merg acasă!”

— Te slobod puiul meu, răspunse copilul, deși fără tine aș fi cu o bucurie mai puțin, dar nu voesc să-ți stric voia, mergi unde te-o învața Dumnezeu sfântul.

— Atunci șarpele îi zise: Bine! stăpâne, îți mulțamesc, dar te rog să mergi cu mine, că uite, mi urit singur, și eu vreau ca tata și mama să-ți respălătească marea binefacere ce mi-ai făcut!

Și copilul îi zise: Bine! puiul meu, merg, cum să te las singur cale așa departe. Așteaptă numai.

Și copilul se duse la maică-sa și-i spuse gândul său, rugându-o să-i facă o turtă pentru drum și să-i gate straița.

Mamă-sa când îl auzi vorbind așa, se întristă mult, și-l rugă să nu plece pe o așa cale lungă și primejdioasă și pe ea să o lase acum la bătrânețe singură numai cu dorul.

Dar copilul îi zise: Maicuțo! rămâi dta cu celelalte vitișoare și îngrijește de ele până vin eu, că eu mă grăbesc și nu zăbovesc și când voi veni, bine de noi va fi; eu acum trebuie să plec, că nu pot lăsa puiul nostru singur.

Apoi copilul sărutând mâna mamei sale, luă traista la grumaz, băta 'n mână și cu șarpele după el, plecă la drum, iar biata mamă rămase singură cu ochii uzi de lacrimi și cu inima zdrobită și îi petrecu în zare până pieriră, de nu-i mai văzu.

Și se duse copilul cu șarpele după el, se duse trei zile de

vară din zi până în seară, ș'apoi alte trei și mai treizeci și trei până ajunseră la marginea unei păduri. Acolo odihniră la umbra unui copac mare, copilul scoase mâncarea din straiță, mănca el, și dădu și șarpelui, apoi băură apă dintr'un izvor și se întinseră se tragă un puiț de somn.

Dupăce se treziră iar apucară drumul lung, prin pădure, până ajunseră la cealaltă margine a ei.

Aci zise șarpele către copil: „Stăpâne! acuș ajungem la o apă mare și dacă o vom trece și aceea, am ajuns în țara mea; de aci nu e departe casa părinților mei. Când vom ajunge acasă însă, și mă vor vedea părinții, ei de bucurie te vor înghiți, dar tu să nu te spării, că iar te vor lăpăda napoi, mai frumos și mai voinic de cum ești. Și apoi când te vor întreba că ce ceri pentru că ai îngrijit de mine, tu să nu ceri altă, nici aur nici argint, ci să ceri „mărgeaua“ de după măseaua tatei, că aceia e fermecată și cu ea poți face ce voești și ce gândești, numai să suflă peste ea de trei ori!”

Atunci șarpele se scutură odată și dintre solzii lui ieșiră aripi și zise copilului: „Stăpâne! suiete pe mine!” și copilul se sui pe el și șarpele zbură cu el și trecură apa ca fulgerul până de cealaltă parte. Acum erau în țara șerpilor.

Pe unde mergeau și se întorceau numai de șerpi dedeau, dar nici unul nu era frumos și voinic ca puiul copilului. Pe la amiază ajunseră la curțile împăratului șerpilor, că puiul copilului era chiar copilul împăratului șerpilor.

Cum îl văzură ei pe copilul lor intrând pe poartă, îi săriră înainte, îl îmbrățișară și-l sărutară, apoi îl întrebară că ce a pățit și cum a ajuns aci.

Șarpele le arătă pe copil spuind, că el este mântuitorul lui.

Atunci împăratul șerpilor de bucurie îl înghiți pe copil, dar iar îl scoase afară mai frumos de cum fusese. Apoi îl înghiți împărăteasa șerpilor și iar îl scoase afară mai frumos de cum fusese.

După aceea împăratul șerpilor îl întreabă pe copil: „Mai voinice! ce ceri tu pentru binefacerea ce mi-ai făcut, păstrându-mi și aducându-mi aici copilul meu, ce-l credeam pierdut?”

— „Ce să cer” — răspunse copilul — că aur și argint nu pot duce, că e greu și calea e departe, dar dacă vrei ca totuși să-mi faci un bine să te pomenesc, dă-mi mărgeaua de după maseaua ta și voiu fi îndestulit!”

Și cum auzi șarpele ce cere copilul, se mânie și înghiți copilul și nu mai vru să-l lapede afară.

Atunci puiul de șarpe se rugă cu lacrimi în ochi de tatăl său, ca să-l scoată afară, și să-i îplinească dorința, că fără acest copil nici ei n'ar avea pe copilul lor. Și se îndură împăratul șerpilor și-l lăpădă pe copil afară și mai frumos de cum fusese și dându-i și mărgeaua cerută, îl lăsa să se ducă.

Puiul de șarpe merse cu el și-l petrecu până trecu apa dincolo, apoi sărutându-se se despărțiră.

Puiul de șarpe se întoarse la tatăl său, iar copilul luă drumul înapoi de unde venise.

Când ajunse la marginea pădurii, unde odihnise mai nainte, voi să cerce puterea mărgelei, de-i așa cum spusese puiul de șarpe și gândi să se facă o casă mare, plină de tot felul de bunătăți și..... minune mare, toate se făcură deloc și așa cum doria el.

Și copilul se puse după masă, mănca și se ospătă și plecă iar la drum, lăsând casa așa și pentru alții, ce s'or fi abatând pe acolo.

Și copilul după multe zile ajunse acasă și află pe mamă-sa supărată și cântându-se după el, ca după un mort.

Dar cum își văzu odorul venind mai frumos de cum fusese, jalea i-se schimbă în bucurie, îl sărută și-l dezmierdă și iar era fericită știindu-l aproape de ea.

Într-o zi ce-i pică copilului în gând, zise către mamă-sa: „Măicuță! e greu să fii singur în lume, că trebuie multe făcute și dta ești bătrână și slabă, și nu le poți face. Eu unul singur ce pot face? că nu-i unul ca doi și nici doi ca trei. Deci măicuță, uite ce m'am gândit eu, să te mai scăp de năcaz, adă-ți dtale o noră în casă, și mie o muiere cuminte și harnică, că destul ne-am năcăjit noi până acum singuri! Ce zici măicuțo, fi-o bine?”

— „Bine maichii! bine, dar mă tem că noi cum ni-s săraci, nime nu ne-o da fata, că uite nici casă nu avem și ști

cum e la omul sărac
nime nu-i face pe plac.

Din sat dela noi nime nu ne-o da fata, ci să mergem poate într'alt sat, unde nu ne cunosc așa d'aproape“.

— „Că nici nu te mân eu măicuțo în pețite în sat, că mie

nici o fată din sat nu-mi place, ci te îmbracă frumos și să te duci chiar la împăratul, să-i ceri fata pentru mine!"

— Auleo! maichii! dar smintit ești, ori ce altă poate să fie pe capul tău, dar cum cutezi tu să și gândești la așa ceva? tu, care ești cel mai sărac din sat, tu, un zdrăntos cu o babă ca vai de mine!

Doamne apără-mă copile! că-mi fac cruce cu mâna stângă, dar ce gânduri te bat; iacă m'oi duce eu coala în satul vecin la un om de sama noastră, dar nu să te înalți în nori, unde nu e de noi, că vom cădea de toți ne-om sparge!" — „Ba maică nu vom cădea, eu știu ce știu maică, dta ai să te duci chiar la împăratul și să-i ceri fata și de ți-o dă bine, de nu ți-o dă iar bine, nu-i nici o supărare; dar eu știu că ți-o dă, că eu am putere mai mare ca el, și ca să vezi maică și să mă crezi, iacă doresc ca dta să ai haine frumoase ca muierea chinezului dela noi, să te îmbraci cu ele și să pleci numai decât în pește!"

Și copilul babii zicând astea, suflă peste mărgea de trei ori și deloc veni în mijlocul colibei o masă încărcată cu mâncări și beuturi alese și o ladă îndesată de haine frumoase, cu poale ciurate, cu păpuși cu copcii, cu mărâmi de mătăasă, cu pieptar cu oglindute, cu mărgele și zghiordane, cu salbă la grumaz, cu oprege și cătrânțe țesute numai cu fir și ibrișin, cu pui și perți de-ți fugiau ochil de pe ele.

Și se minună baba de lucrurile astea și par'că visa așa i-se făcea pe dinaintea ochilor. Și mâncară ei din masa încărcată de bunătăți și se îmbracă baba frumos ca o nevestă tineră și se uita în oglindă să vadă cum i-se șede, că așa haine nu îmbrăcase ea nici odată; numai salba dela grumaz și de pe cap și zghiordanele nu le luă, că erau prea din cale afară frumoase și ea prea bătrână pentru ele și nu se potriveau.

Și apoi iar se uită baba în oglinda ce-o aflase în puiul lăzii și se miră și ea de norocul, ce dase peste dânsa.

Și plecă baba în pește la împăratul, dar tot par'că un ghimpe îi sta pe inimă și când se apropiă de palatul împăratului i-se muia picioarele, inima începu a i-se bate cu putere și de nu afla la poartă un scaun să se odihnească, ar fi căzut de pe picioare, așa slăbea o cuprinsese.

Nici nu îndrăzni să se bage în lăuntru ci stete acolo până înnoptă.

Atunci se duse la casa cu turn, unde şedea împăratul că acolo văzu lumină în lăuntru şi strigă la fereastră:

„Înălţate împărate! am venit să-mi dai fata după feciorul meu!“ şi zicând acestea o luă tot de-a fuga către casă.

Împăratul auzi vorbele babei, deschise fereastra se vadă cine strigă, dar nu văzu pe nime, şi i-se păru că nu strigase aieve nimenea, ci lui numai i-se păruse aşa.

A doua noapte iar veni baba şi strigă la fereastra împăratului: „Înălţate împărate, să-mi dai fata după feciorul meu“ şi iar o luă la picior.

Împăratul auzise acuma bine, nu ca în noaptea trecută, ba auzise chiar şi fata lui şi deschiseră ferestrele, dar fiind întunec nu văzură pe nime, căci baba o ştersese ca fulgerul; că de frică ce nu face omul?

Atunci împăratul, care acuma cunoscuse aieve că strigase cineva, puse păzitori, să străjuiască şi să prindă pe cel ce va mai striga la ferestrele sale, sau se va apropia de ele.

A treia noapte iar veni baba, că nu avea pace de copil şi strigă la fereastră: „Înălţate împărate, să-mi dai fata după feciorul meu!“

Atunci păzitorii, cari stăteau la pază în ascunzişurile lor, puseră mâna pe ea, şi pe sus o duseră înaintea împăratului. Când o văzu împăratul îi zise: „— Vai! babă slabă! dar cine eşti şi ce vrei? şi ce mă nelinişteşti noaptea strigând pe la ferestrele mele?“

— „Să trăeşti înălţate împărate“, — zise baba, — „m'a trimis copilul meu în peşit la fata măriei tale, dar eu nu am îndrăznit să mă arăt pe faţă, că mi-s babă slabă, iar măria ta o faţă luminată!“

— „Bine babo! eu am fată de măritat, iar tu precum zici ai fecior de însurat, e lung drumul de suit dela tine până la mine, dar vom vedea de va fi vrednic de fata mea! Să-ţi trimiţi dară feciorul aici să-l văd şi eu şi fata mea, şi de va zice şi Dumnezeu ne-om încuscri, iar de nu, va plăti cu capul său cutezarea sa!“

Şi ieşi biata babă din casele împăratului şi cuvintele din urmă: „va plăti cu capul său cutezarea sa“ nu-i mai eşiau din urechi.

O să rămân fără fecior, îşi zise baba în sine; ştiu că împăratul îşi va căuta un ginere din neam mare, şi copilaşul meu frumoşel ca un inel o să piară în furci ca un făcător de rele. Voi stărui pe lângă el, să se lase de ast gând afurisit.

Ne-om alege noi o fată de postavul nostru și vom trăi cum vom putea, ca toți oamenii săraci, când mai bine când mai rău, cum va zice Dumnezeu.

Cu gândul acesta ajunse baba acasă. Feciorul îi ieși înainte și o întrebă: „Ai fost măicuțo? ce a zis împăratul?”

— „Ce să zică puiule, rău! mă tem că nu vei păți bine. A zis împăratul să mergi să te vadă și de-i vei plăcea lui și fetei bine, de nu, vei plăti cu capul cutezarea ta; iu! maichii! par'că un fier roșu im trece prin inimă; lasă-te țuce-l maica, lasă-te de gândul ăsta, că merge maica coala în satul de după deal la moșu Stanimir și-ți pețește fata lui, că e de pânura noastră, o să trăiești bine, că-i fată bună și frumoasă; nu te duce cu gândul așa sus, țuce-te maica, puiul maichii, că mă tem că o fi rău de tine. De mine mă las, că și așa iș bătrână, acuș de muchie, numa mi jele de tinerețele tale să peri în furci ca un făcător de rele. Ascultă de măicuță-ta numai odată și apoi de aci încolo fă cum te-o învăța Dumnezeu!

Dar feciorul îi zise: „Măicuță! nu te teme, nu avea frică de mine, mie altă fată nu-mi trebuie, ci numai fata împăratului, eu mi-s vrednic de ea, vei vedea acuș că o să fiu ginerile împăratului, nu te tângui pentru mine, eu știu ce știu eu și bine are să fie!”

— „Să de-a Dumnezeu să fie bine” — răspunse baba, numai mie mi frică și mi jele după tine!”

Și copilul se îmbracă frumos își luă mărgeaua, sărută mâna mamei sale și plecă la împăratul.

Cum ajunse acolo, împăratul îl întrebă: „Cum te cheamă voinice? Copilul răspunse: „Furga Murga, măriă ta!”

— „Dar ce ai învățat tu? ce ști?” îl întrebă de nou împăratul.

— „Știu toate” — răspunse copilul — „de ce mă cauți is vrednic. Poruncește măriă ta și eu deloc ț-o-i împlini toate voile!”

— „Vom vedea” zise împăratul. „O fată de împărat nu se poate căpăta așa ușor și să ști, că atunci o vei avea, când vei face până dimineață căși ca ale mele peste drum, ca să nu-i fie urât fetei mele. Altfel să ști, că de furci vei avea parte!”

— „Bine” zise copilul, și împăratul îl băgă într-o casă mare și puse slugile sale ca să-l ospeteze bine cu cei poștește inima. Copilul era vesel, că știa că la el toate-s cu putință.

Când fu coala cătră ziuă se pomeni copilul din somn, suflă peste mărgeauă de trei ori gândind să se facă peste drum căși ca ale împăratului și toate se făcură așa după cum poftea el.

Dimineața o slujnică văzu mai nainte cășile și alergă la împăratul să-i spună minunea. Împăratul mănios, cum o auzi vorbind, ceea ce el nu credea, îi trase o palmă așa de pipărată, că slujnica căzu jos moartă.

Să spăimântă și împăratul de fapta sa, și deschisă fereastra să vadă de e așa cum zisese slujnica. Când colo, era așa, adevărul curat.

Casele de peste drum străluciau în lumina soarelui mai mândru decât casele sale și se minună împăratul și-i păru rău, că omorise slujnica.

Deci puse de chemă pe Furga Murga și-i zise: — „Voinice! văd că ai putere mare, dar să știi, că nici acum nu-ți pot da fata mea de muere; până nu învii pe slujnica mea ce a murit, căci moarte cu nuntă cine a văzut și până nu vei face dela casele mele până la ale tale două poduri, unul de aur, altul de argint, ca să meargă fata mea pe ele dela mine până la tine. Și minunea asta să mi-o faci până dimineață, altfel nu-i bine de tine!”

Și iar puse să ospăteze pe Furga Murga cu bere și mâncare ca pe un împărat.

Când fu coala de cătră ziuă, copilul iar suflă peste mărgea și dori să fie cum zisese împăratul, și iată că se făcură podurile unul de aur și altul de argint, ce împreunau casele unele cu altele, iar slujnica se pomeni ca dintr'un somn greu, se frecă la ochi și spuse că a visat un vis tare frumos.

Cică a fost într'o grădină mare plină de cărări drepte și largi. Pe deoparte și pe de alta a drumurilor erau flori frumoase de toate colorile, pomi roditori, iarbă verde, fântâni ce aruncau apă în formă de raze drept în sus, din care se stropeau florile și pomii și iarba verde. Pomii erau înfloriți și o mulțime de paseri zburau printre crengile lor și cântau cântece frumoase; și o mulțime de albine zbârnăiau încoaci și încolo prin florile pomilor și era așa de bine și așa de dulce traiul acolo, că acum îi pare rău că s'a pomenit.

Și a mai văzut pe acolo biserici zugrăvite numai cu aur și preoți și călugări făcând slujbe și un împărat mare cu împărăteasa se prepurtau pe acolo ținându-se de mână și încotro priveau toți

li-se închinau lor și-i ascultau. Și bătea pe acolo un vânt lin și din turnurile bisericilor la suflarea vântului se auziau sunete de clopoței de argint, și mirosul de tămâie și smirnă se suia în sus către Dumnezeu.

Și un soare luminos încălzia lumea pe acolo și oamenii ce erau pe acolo ședeau la umbra pomilor pe scaune de aur și se desfătau în mirosul florilor, în cântecul păsărilor, în ciripitul rândunelelor, în zbârnăitul albinelor, în murmurul apelor, în sunetul de argint al clopoțeilor din turnurile bisericilor, în slujbele sfinte ce le făceau preoții și călugării. Și era așa mândrețe pe acolo, cum ochiul omului așa ceva nu a văzut, cu mintea sa nu poate cuprinde și nici cu vorbe nu se poate spune.

Și-mi pare rău, de o mie de ori rău, că m'ați pomenit și nu m'ați lăsat să trăesc vecinic în acest vis al meu, în acest raiu de fericire!"

Așa vorbi servitoarea după ce se pomeni, adecă înviă.

Și dimineța cum se crepă de ziuă, împăratul se pomeni și deschise singur fereastra să vadă făcut-a copilul cum poruncise el; și dacă le văzu toate făcute așa cum dorise el, mult se minună și alergă la slujnică să vadă înviat-a și dacă o văzu, ba și auzi visul ei, deloc chemă pe Furga Murga la sine și-i zise:

— „Auzi voinice! mai ai să-mi îplinești o dorință, cea din urmă, și de-o vei împlini și aceasta, vei fi ginerile meu, de nu, ești fiul morții!"

— „Și care va fi aceea?" — întrebă Furga Murga.

— „Un lucru mare", răspunse împăratul. „Să-ți spună slujnica visul ei ce a visat, până a fost adormită și visul ei să-l faci tu aieva!"

Și slujnica începu a-și spune visul și Furga Murga o ascultă până în capăt, apoi zise:

— „Înălțate împărate! la mare grijă mă bagi, eu voiu cerca și, de-mi va ajuta Dumnezeu, se poate să-l fac aieva, de nu, facă-se voia Domnului!"

Și împăratul își caută de treburi, iar Furga Murga merse și el să-și petreacă până dimineța viitoare, când era cea din urmă cercare a sa.

Slugi și slujnice aveau să-i servească cu ce pofta el, mai ales acum, când împăratul și toți ai curții văzură că Furga Murga nu e om de rând, ci un vrăjitor iscusit, sau un om de pe altă lume, care știe face minuni.

Dimineața viitoare, care fu mirarea tuturor, când lângă curțile împăratului se ridicară Doamne niște grădini frumoase, întocmai ca cele visate de slujnica împăratului. Și era așa mândrețe în ele, ca și care nu se mai poate închipui. Și văzu toate acestea împăratul și mult se minună și zise lui Furga Murga:

— „Cu adevărat, voinice, mare meșter ești, dar slujnica mea visase, că era pe acolo și un împărat, ce se preputa cu împărăteasa de mână și toți li-se închinau și îi ascultau; unde e acela?”

— „Înălțate împărate!” răspunse Furga Murga, „acela sunt eu, și împărăteasa e fata ta, soția mea”.

— „Așa să fie!” zise împăratul, „tu ești vrednic de-a-mi fi ginere!” apoi cunună pe fiica sa cu Furga Murga într-o biserică din grădina aceea și făcură o nuntă Doamne num'asa.

La nuntă veni și mama lui Furga Murga, care nu mai înceta sărutându-și nora și feciorul și simțindu-se cea mai fericită femeie de pe pământ. Că așa și era, și i-se și cădea așa să fie.

Și trăiră fericți Furga Murga cu soția sa o vreme lungă, dar știți cum e în lume:

După nor vine senin,

După dulceață venin.

Așa și traiul lor fericit începu să se schimbe, îndatăce Furga Murga află că soția sa înainte de a se cununa cu el, avusese draguț pe un arap, copil de împărat și el, dar urit, slutul lumii, negru și buzat, bun de înțarcat copiii mici cu el. Și fata împăratului prinsese dragoste cu el și urit așa, că ajunsese la vârsta aia, și apoi știți Dvoastră că

Dragostea cea de demult

Nu prea poți ca s'o zăuți.

Așa fu și aci. Cu toate că Furga Murga era un voinic sdravăn și frumos și câte minunății făcuse, dar închinata de fată nu putu uita pe arap și odată, când veni arapul pe la' ei, fără ca Furga Murga să știe, și dându-și în vorbă cu fata, o rugă să-i spună și lui în ce-i stă puterea bărbatului ei, de face toate câte le voiește. Fata îi zise că nici ea nu știe, că nu vruse să-i spună nici ei taina de câte ori îl rugase. Dar arapul naibii nu se puse jos, ci atâta stărui pe lângă fată, iar fata pe lângă Furga Murga, până aflară secretul și rostul lui Furga Murga.

Atâta îi trebui arapului. El înduplecă pe fată să fure mărgeaua bărbatului ei și să i-o dea lui.

Și fata proastă, ca toate femeile, poale lungi și minte scurtă, cum dormia într-o zi bărbatul ei, îi luă frumos mărgeaua și o dete arapului, drăguțului ei.

Arapul deloc suflă peste ea și cugetă ca să se mute casele și grădinile lui Furga Murga în ostrovul mării, și el cu drăguța sa să fie acolo. Și se făcură toate așa.

Și bietul Furga Murga când se pomeni, se văzu iar în coliba lui și i-se păru că visase, dar deloc își aduse aminte că totuș nu e vis, ci e lucru aievea.

Își căută mărgeaua, dar nu o găsi. Acum pricepu el că muiera îl înșelase, dar era prea târziu și începu și el a se întrista și a se gândi că ce e de făcut.

Văzându-l așa de îngândurat, rugacea și hârcele, îi ziseră :

— „Stăpâne! de mult nu te-am văzut noi așa întristat ca acum, ce poate fi? spune-ne și nouă, dar de vom putea și noi ajuta ceva, cum îngrijești tu de noi de atâta vreme!”

Și Furga Murga le spuse năcazul, ce-l paște și îi ziseră rugacea și hârcele: „Las' pe noi, stăpâne, că dăm noi de ea!” și se luară la drum așa mereu, mai pe jos, mai pe sus, tot pe urma fugarilor până ajunseră la mare. Aci șoarecele încălecă pe rugacea și rugacea sbură cu el și-l trecu în ostrov la casele arapului. Aci șoarecele începu a roade ușă după ușă, până își făcu loc în soba, unde dormia fata împăratului cu arapul. Aci se sui la ei în pat, dar mărgeaua era legată de cheutoarea arapului și fata era cu capul baș pe ea.

Atunci hârcele o mușcă o leacă de frunte, fata se scărpină și se suci cu capul într'altă parte, atunci hârcele roase cheutoarea, luă mărgeaua în gură și ieși afară.

Iar rugacea, care și ea s'a fost băgat în lăuntru pe urma hârcelui, se sui în pat la ei și-i mânji și-i morceli cu balega ei pe obraz și pe la gură, și lăsându-i astfel batjocuriți, ieși și plecă cu hârcele la drum. Ajungând la apă, iar se sui hârcele călare pe rugacea și trecură la țărnițele dimpotrivă.

Dar sburând ei așa peste apă, începu rugacea a spune hârcelui ce batjocură făcu ea cu fata și cu arapul și începură amândoi să se rădă din chicote.

Dar hârcele care ducea mărgeaua, râzându-se își uită de ea și mărgeaua pică din gură-i în mare și văzu bine pân' o înghiți un pește mare, care pieri cu ea în adânc.

Bietul hârce și biata rugace, săracii de ei, cât se năcăjiră ei văzând nădejdea lor înghițită de pește; dupăce ajunseră la țarmure, începură a plânga ca doi copii mici.

Și veni la ei împăratul peștilor și văzându-i plângând, i se făcu milă de ei și-i întrebă de ce plâng. Ei spuseră totul cum se întâmplase. Atunci zise împăratul peștilor: „Nu plângeți, că deloc vă voi da eu mărgeaua“, și porunci la toți peștii din mare, că acela care a înghițit-o, deloc să o aducă.

Și nu fu aici cât ai scăpăra odată în cremene, și veni un pește cu mărgeaua în gură și o dete împăratului peștilor, iar acesta o dădu hârcelui.

Mare bucurie simțiră ei acum; mulțamiră împăratului peștilor și plecară iară la drum, răsând și hurezând ca doi voinici.

Nu peste mult ajunseră la stăpânul lor și-i deteră mărgeaua, spunându-i toată întâmplarea.

Furga Murga cum își văzu iară mărgeaua, mulțami întâiu lui Dumnezeu, apoi vitișoarelor sale, ce i-o aduseră și deloc dori, ca să vină arapul cu drăguța lui călare pe doi măgari. Și iată-i că veniră rușinați ca vai de ei, că toată lumea îi scuipa și batjocuria.

Atunci Furga Murga îi legă pe amândoi de coadele măgarilor și puse servitorii să-i alerge prin cetate și să-i bată până nu se alese nimic din ei.

Apoi Furga Murga se însură de nou cu altă fată de crai și murind socrul său, îi urmă lui în domnie și fu împărat bun și cu dreptate și toți erau îndestuliți cu el.

Și de nu va fi murit cumva — că-i cam mult de atunci — și acum trăește.

Iar eu mă suii
P'un cal murg înșelat
Și plecai prin Banat
Povești să adun
Și să vă mai spun.

Dumneavoastră să trăiți
Mai multe să auziți,
Dar și eu să trăiesc
Să mai povestesc!

Altădată; — dar acum

Noapte bună și bun drum!!

George Cătană,
învățător.

Biserica gr. or. română din Cacova

Harnicii locuitori din Cacova și-au zidit o frumoasă biserică, carea s'a sfințit în 4 Octomvrie 1909. E zidită după catedrala mitropolitană din Sibiiu, și va fi un vecinic monument de diligență și râvnă pentru casa Domnului, cu cari însușiri e înfrumșetată frunțașă comună bisericăscă Cacova.

Din suferințele înaintașilor noștri

Războiul cu Turcii 1736—1739

Populațiunea indigenă a Timișanei, copleșită de neamuri străine în limbă și obiceiuri* și împovărată cu multe feluri de sarcini, nu putea să aibă inimă și iubire pentru aceia, cari sistematic lucrau la ruina ei.

Românii, arătându-și în plânsori năntate la locurile mai înalte durerile și năcazurile, cerură în mai multe rânduri sanarea relelor. Iată vr'o câteva gravamine: „Pe când stăpâneau Turcii, — se zice într'o rugare — ne-a fost iertat să facem și să vindem șerbet și răchie; dreptul acesta însă acum s'a esarendat Jidovilor din Timișoara, dela cari cu bani grei trebuie să cumpărăm beuturile, atât de nedispensabile pentru muncitori“.

Poporul de rând trebuia și acum să facă robotă și încă mai grea decât odinioară; căci nu numai provizorul și vicecomitele, ci fiecare funcționar districtual, — iar numărul acestora era destul de considerabil, — avea pretenziuni de clacă. „Preoțimea română și sărbă era pe timpul Turcilor dimpreună cu familiile ei scutită de robotă și de zeciuală, acum însă pe lângă aceste sarcini trebuie să supoarte încortelări de militari“, — observă petenții adânc jigniți. Se plâng mai departe: că nici pentru locuința clădirilor proprii, ba nici chiar pentru ridicarea caselor lui Dumnezeu, nu le este permis să taie lemne din pădure, fiind pretutindenea împiedecați de silvaniști, cari le secuestrează bărzile și securile. Prăsirea vitelor cornute stagnează; oficianții și ofițerii mănâncă numai carne de vițel și dacă țăranul zice că prețul de 2 fl., care de regulă se plătește de cap, e prea mic, — averea i-se ia cu puterea. Românii sunt constrânși a lucra gratuit la restaurarea cetăților și la zidirea fortificațiunilor. Mai mult: nici mâncare nu li-se dă. Poruncitori, domni și stăpâni, sunt atâta, că nu știm de cine să ascultăm. Poporul de rând, în-deosebi cel din regiunile Dunării de jos, n'are ce să mănânce, n'are

* S'au făcut colonizări de nemți mai cu samă, apoi bulgari, boemi etc.

sămânțe de sămănat și nu posedă nici vite, căci Tatarii, chemați întru ajutorul Turcilor (1717), au pârjolit satele, au pustiit holdele și au dus în robie partea cea mai mare a locuitorilor“.

„Districtele Caransebeș, Orșova, Almăj, Lugoj, Verșeț și Palanca-nouă au ajuns la sapă de lemn“.

Nici peana cea mai iscusită n'ar fi putut să zugrăvească mai potrivit starea deplorabilă și robia la care au fost ajuns Românii din Banat. Și fiindcă forurile mai înalte, cărora dânsii și-au fost înaintat plânsurile, n'au avut ochi să vadă, nici urechi să audă tipetele de durere, Românii în desperarea și amărăciunea lor au fost nevoiți să se revolte și cu arma în mână a-și face dreptate. Încăierarea Austrieilor cu Turcii a fost prilej binevenit.

Deja în 6 August 1726 s'a fost legat între Austria și Rusia o alianță defensivă, în care contrahenții prămit a se ajuta, dacă vor fi atacați din oareșcare parte.

Fiind Turcii încăierați cu Persii, țarevna Ana crezu, că a venit timpul să se desfacă de pactul umilitor, care a fost impus lui Petru cel mare prin pacea de lângă Prut (1711). Turcii sunt învinși. Persii ocupară Georgia și năvăliră asupra Daghestanului turcesc. Pentru evitarea unei catastrofe eventuale, la porunca sultanului năvăli Tătarimea din Crimeea spre Caucas. Tatarii călcară în calea lor pământul Ucrainei, ceea ce a fost pentru Rusia de ajuns, ca să trimită (1 Martie 1835) pe mareșalul Münnich cu armată puternică spre Azov și Perecop.

Austria n'avea motive a se bucura de erumperea acestui războiu, căci regimintele sale se aflau în Italia și pe lângă Rin, iar genialul principe, Eugen de Savoia, murise în 6 Aprilie 1735. Dar temerea, că Rusia va repune Turcia și va cuceri Moldova, a îndemnat curtea din Viena să între cu toate forțele în luptă, cu atât mai vârtos, că în pactul încheiat (1736) Rusia i-a fost promis Bosnia, Albania până la Drin, Valahia până la Brăila și Moldova până la Prut.

Sub steagurile imperiale se adunară încurând (finea lui Iunie 1737) 52.000 infanteriști, 43.000 călăreți și 310 tunuri. Cea mai însemnată parte s'a concentrat la Belgrad, un corp la Gradișca și altul în Transilvania.

E adevărat, că mareșalul Seckendorf, în a cărui mână era pusă comanda supremă, s'a distins în războaiele de mai înainte, dar îi lipsiau talentele unui conducător: urmarea a fost un șir de pierderi dezaastroase, în fine pacea rușinoasă dela Belgrad.

Armata principală înaintând repede d'alungul Moravei, lua (23 Iulie) Nissa (Niş) prin capitulare şi cu cetatea dimpreună 144 tunuri. Corpul din Gradişca, fiind în Bosnia bătut, trebui să se retragă peste Sava; iar cel din Ardeal, după ce cuprinsese Muntenia până la Piteşti, întâmpinând, pretutindenea duşmănia boierilor şi a ţăranilor, şi neavând ce să mănânce, fu nevoit a se adăposti la Craiova, de unde fără multă vărsare de sânge, Turcii îl fugăriră în Transilvania.

Scopul lui Seckendorf a fost asedierea şi cuprinderea cetăţii Vidin; dar înţelegând de nenorocirile corpului de Gradişca, porni spre Bosnia; pe Khevenhüller îl trimise cu 10.600 ostaşi asupra Vidinului. Acesta convingându-se, că este prea slab să cuprindă cetatea, preferă a rămânea în valea râului Timoc, unde, încunjurându-se cu şanţuri, aştepta desvoltarea mai departe a evenimentelor.

Tocmai în momentul, când armata principală, prin marşuri forţate fără scop, era aproape ruinată, năvăliră Turcii asupra provinciilor cuprinse de Austrieci. Generalul Doxat copitulă la Niş a doua zi după ivirea Turcilor, iar următorul lui Khevenhüller, generalul Salm, între lupte continue trebui să părăsească castrerele de lângă Timoc şi să se retragă spre Orşova.

Austriecii pierdură Nissa şi Oltenia, marginile Banatului rămăseră deschise invasiunilor turceşti şi puternica armată imperială era acum incapabilă de acţiune.

Lupta dela Orşova, 8 Maiu 1738. Orşova-veche, Ada-Kaleh (Orşova-nouă) şi fortul Elisabeta, nişte fortificaţiuni ridicate lângă Ada-Kaleh pe ţărmul drept al Dunării, se aflau în posesiunea Austriecilor; o garnisoană avea să apere Media, iar rămăşiţele armatei ţineau valea Timişului şi a Cernei dela Caransebeş până la Orşova.

De astădată Turcii luară de timpuriu ofenziva. Guvernatorul Vidinului Hadji Mohamed, avea să năvălească cu 20.000 ostaşi asupra Banatului şi să cuprindă Orşova. Înţelegând Neipperg, că Turcii s'au încăierat cu garnisoana fortului Elisabeta, trimise numai-decât trupe auxiliare intru apărarea Orşovei. Dar abia o parte a ajuns aici, când iată, că 4—5000 de spahii năvălesc, la 8 Maiu pe la 3 oare după amiază, asupra cetăţii. Miseroni, neştiind cât de numeroase le sunt forţele, le ieşi înainte numai cu 340 călăreţi. Lupta fu scurtă, dar sângeroasă. Miseroni rămase, dimpreună cu cea mai mare parte a cavaleriei, mort pe câmpul de luptă. Ca fulgerul se repeziră apoi spahii asupra Palancei şi o iau din mâinile batalionului

așezat întru apărarea ei. Căderea Orșovei este prima zală din lanțul lung al nenorocirilor, ce se descărcară asupra Banatului.

Prin luarea Orșovei li-se deschise Turcilor calea spre Media (Mehadia), în ale cărei fortificațiuni încă neterminate se afla colonelul Piccolomini cu 1200 Austrieci. Piccolomini a respins cu bărbăție 3 asalturi înverșunate, dar văzându-se (în 26 Maiu) atacat de 6000 Turci, trebui să capituleze. Dându-i-se voie a se retrage cu toate onorurile militare, a fost petrecut de o escortă turcească până la Caransebeș.

Dela Media hordele turcești se respândiră asupra Almăjului și d'aci asupra câmpiei. Venerabilul protopresbiter Nicolae Stoica de Hațeg descrie această invasiune în chipul următor: „Omîr pașa în fortul Mehădiei s'a așezat Domn..... oamenilor din Almăj, (Stoica scrie Halmăj), veniți cu poclôn, pașa pe viață le-a poruncit, ca ei în haia țară cătră Oravița, nici să meargă, nici cuvânt de venirea Turcilor să le dea, că altfel toate satele Almăjului cu oamenii vor pieri, și le-a spus, că în cutare zi la toată casa pâne sau mălaie, azime, coleasă (mămăligă) gata să fie și Turcilor trecători prin Almăj dărabe în mână să le dea, cari așa au și făcut, și oastea turcească peste Cârjie și Stancilova la Potoc, Socolari coborând, foc și sabie au pus; aceasta s'a întâmplat în sărbătorile Rusaliilor, când erau acolo în sate jocuri, oameni, feciori, muieri, fete mari, la joc adunați; tiranii de Turci cu caii după dealuri, satele văzând, în fugă au alergat, o ceată pe un sat, alta pe altu; dela Socolari, Răcăjdia, Ciuchiciu, Iertof, Vraniuț, Iladia, Oravița, Broșteni până și la Vărădia peste Căraș au trecut: oameni, feciori, junelași, neveste, fete mari și mici chitite, cete mari turme au luat. La 3 zile, ceice s'au întors ciopoare, robii prin Almăj la Mehădia la pașă i-au trimis; Turcii copiii (pruncii mici) în disagi mari, câte 4 băgați, pe cai i-au adus. Cu aceasta Turcii sau acela pașă își răsplăti patimile, care acelea sate, oamenii lor, în valea rea anul 1717 Turcilor făcuse. Turcii unii cu robi s'au dus, iară alții verbăluiau seimeni nu numai pe Căraș, ci și dela Sebeș, Lugoj, Chizătău și Belint. Ciacova, mănăstirea Sâmbgiorgului, Denta arseră și robiră, dar și voluntiri (seimeni) cu simbrie adună“.

Va să zică: pe lângă jaful și prada obicinuită Turcii adună și inarmară cete de Români ca să le folosească, dupăcum se va arăta mai la vale, contra Neamțului.

Un istoriograf al Banatului confirmă în general această inva-

siune a Turcilor în Banat, arătând: că un corp de 6000 Turci, desfăcut în cete mai mărunte, dimpreună cu Românii, parte constrânși, parte asociați lor de bunăvoie, au prădat Ciacova, mânăstirea St. Giorgiului și au înaintat până la Denta. A fost spart și orașul Caransebeș, precum mărturisește notița lui Popescul, scrisă într'un vechiu st. apostol din biserica S. George.

Alt scriitor străin arată, că sarcinile apăsătoare ale guvernului provincial, de cari Almăjenii pe timpul lui Mercy au fost scutiți, au contribuit ca Românii să între în tovărășia Turcilor.

Asedierea cetății Orșova-nouă (Ada-Kaleh). În decursul acestor întâmplări sosi seraskierul Mehemed pașa cu oaste număroasă la Ada-Kaleh. În cetate erau 2000, iar în fortul Elisabeta numai 240 Austrieci, un număr de tot nesuficient pentru a o apăra și pe d'asupra a ținea și șanțurile ridicate la vama podului de pe țărmul stâng al Dunării. Pe lângă toate neajunsurile, colonelul Kehrrenberg era decis a se lupta până la cea din urmă picătură de sânge. Un atac al Turcilor asupra fortului Elisabeta (27 Maiu) l-a respins majorul Stein cu vitejie, proviant era în abundență, deci nu era vorba de capitulare rușinoasă. Nici blocarea formală a cetății prin trupele lui Hadji Mohamed, care după reîntoarcerea dela Media se postase pe țărmul stâng al Dunării, nici focul îngrozitor al artileriei turcești, n'a fost în stare să intimideze pe cei asediați și să-i clătine în propusul lor. Ei erau de credință că ajutorul este apropiat.

Dar armata împărătească abia acum se aduna. Concentrările decurgeau atât de greoiu, încât corpul dela Belgrad, care pe la mijlocul lui Maiu trebuia să ajungă la Caransebeș, numai pe la începutul lui Iunie era capabil de acțiune.

Acum însă era prea târziu, căci locuitorii Timișanei, amăriți până în suflet de fărădelegile organelor de guvernare, iar acum, în urma letargiei armatei imperiale, copleșiți de un dușman feros, — preferară a se supune Turcilor și a se lupta pentru conservarea proprie.

Ocuparea Mediei la 26 Maiu. Corpul din Belgrad ajunsese în fine în 19 Iunie la Șag. La Lugojel s'a împreunat cu corpul de armată al lui Neipperg, iar la Caransebeș cu cel transilvănean. Pe vastul Platou de lângă Slatina, numit „Câmpul Fomii“ s'au adunat 40.000 ostași. Conducătorul nominal al ostășimei era ginerele împăratului, ducele Francisc de Lotharingia, pe când lupta faptică se încredințase mareșalului campestru Königsegg, persoana responza-

bilă pentru urmările războiului. Întru asigurarea Banatului și întru susținerea comunicațiunii neîntrerupte cu Timișoara s'au separat deja în Logojel 3 regimente de cavalerie, cari, sub comanda general-majorului contele Pálffy, țineau linia Logoj—Caransebeș—Slatina. Această dispoziție, anume dislocarea unei puteri atât de considerabile pentru asigurarea comunicațiunii neîntrerupte pe linia Logoj—Slatina, e o nouă dovadă, că Banatul era în fierbere și că Românii erau ostili Neamțului. Și așa și era, căci după mărturisirea lui Iosif Novac, a preotului catolic din Slatina: „la sosirea armatei imperiale satele erau aproape deșerte de locuitori“.

Ziua sântilor apostoli Petru și Pavel, adică 29 Iunie, a fost o zi de odihnă pentru ostășime. Cu ocaziunea aceasta Francisc și fratele său Carol aranjă o vânătoare, dar se pierdură în desimea pădurilor. Aranjatorul vânătoarei a fost Petru Vancea din Bucoșnița. Observând dânsul rătăcirea prinților, s'a dus, dimpreună cu alți tovarăși, ca să-i caute, și Vancea avu norocul să-i afle. Acum însă nu putea să-i conducă pe aceeaș cale, fiindcă Turcii înaintaseră și desimea pădurilor ascundea mulțime de dușmani. Vancea, care din excursiunile sale de spionaj cunoștea toate potecile acestui ținut, l-a povățuit pe o cale lungă și obositoare peste culmea Ratcoanii, Semenici, prin valea Polomului la Tâlva de soc, și d'aci peste Răchita, Măgura, Chiciora și prin valea Slatinei la o colină d'asupra Slatinei, de unde se vedea tabera așezată în „Câmpul Fomii“. În locul unde s'au odihnit prinții, s'a ridicat mai târziu biserica catolică de astăzi din Slatina.

Bătălia dela Cornia, 4 Iulie: recucerirea Mediei la 9 Iulie. În 2 Iulie Austriecii înaintară către dealul Domașnei, ciocnindu-se neîncetat cu cete turcești, de cari clocotiau pădurile. Marșul prin cheile Armenișului, ale Teregovei era anevoios și cerea multă băgare de samă. Greul armatelor turcești ocupaseră dealurile de lângă Cornia și din mulțimea corturilor și a stindardelor se vedea, că puterea lor era considerabilă. Austriecii văzându-i, se așezară în ordine de bătaie. Aripa stângă ținea platoul pe lângă Cornia, cea dreaptă „Turcii Morți“, iar centrul ridicăturile, cari formează cum-pena apelor între Timiș și Bela-Reca. O vale afundă despărția beligeranții.

Prințul de Hildburghausen cunoscuse însemnătatea unui deal dela aripa stângă și cu învoirea lui Wallis aduse aici 5 batalioane infanterie și artilerie suficientă; la porunca lui Königsegg însă, re-

vocându-se aceste dispozițiuni, rămaseră întru apărarea acestui punct însemnat numai 100 de infanteriști și tot atâta dragoni.

Observând Turcii cele petrecute pe deal, năvăliră asupra aripei din stânga. Asaltul fu atât de vehement, încât, pe lângă toate sursele, austriecii nu putură să reziste. Încurajați de primul succes, dușmanii atacă, sparg centrul și străbat chiar în cvartirul general, unde după vechiul lor obicei începură să jăfuiască și să facă pradă. Generalul Philibert alergând aci cu un regiment de chirasiri, îi respinse și puse capăt succesor turcești. Cu mai mult noroc s'a luptat aripa dreaptă, condusă de ginerile împăratului. Austriecii uciseră atâta mulțime de Turci, încât d'atunci acele locuri sunt numite: „Turcii Morți”. Aripa dreaptă decise lupta. Turcii fugiră în ruptul capului pe întreaga linie, lăsând în mâinile învingătorilor 5 tunuri, proviant și munițiunea toată. Bătălia a ținut dela 1—5 ore după amiazi.

Ajungând austriecii în 9 Iulie la Media înțeleseră, că Turci au fugit în ruptul capului spre Orșova. Efectul învingerii dela Cornia a fost pentru ei atât de deprimător, încât nu cutezară să reziste, ba chiar garnisoana Mediei, constătătoare din 2000 ianiceri și 300 spahii, capitulă în aceeași zi.

În 10 și 11 Iulie, pe când austriecii tândăliau cu luarea în posesiune a fortificațiunilor din Media, îi surprinseră rapoartele colonelului Kehrenberg, că Turcii au ridicat în pripă asediarea cetății Ada-Kaleh și că au părăsit castrele, lăsând tunurile, munițiunea și proviantul în mâinile creștinilor.

Königsegg n'a priceput situațiunea; în loc să arunce repede cavaleria în urma inamicilor aduși în disordine și să cuprindă Orșova, preferă a-și întocmi batalioanele, ca să fie cu atât mai sigur de biruință.

Într'aceea căpătând Turcii ajutoare proaspete, se reculeseră și pe când coloanele imperiale înaintau cu gravitate spre Orșova (14 Iulie), le veni știrea neplăcută, că inimicul a apărut iarăși. Acțiunea Austriecilor era întârziată, cu mult prea întârziată.

Retragerea armatei imperiale către Belgrad. Rapoartele despre biruința vulturilor imperiali au stârnit nespusă bucurie în toate păturile popoarelor austriece. Bucuria însă n'avu durată lungă, căci înainte de ce curierul a ajuns la Viena cu vestea despre laurii secerați, învingătoarea armată era deja în retragere spre valea Timișului. Iată amănuntele nenorocirii. Marele vizir Iegen Mohamed

având de scop să recucerească Belgradul, năvălise cu 60000 ostași asupra Sârbiei. Auzind de înfrângerile din Banat, se întoarse spre Vidin și d'aci trimise pe aga ianicerilor contra trupelor austriece, rezervându-și asediarea cetății Ada-Kaleh.

Tocmai în momentul, când 59 companii de grenadiri înaintau spre Orșova, iar 7 batalioane de infanterie pregăteau trecerea la Ada-Kaleh, 7000 de spahii se aruncară fără veste asupra coloanelor noastre, cari mergeau înainte fără grijă, ca și când nici nu s'ar fi aflat în vreme de războiu. Ofensiva fu atât de surprinzătoare, atacul atât de energic, încât grenadirii abia aflară timp a se împreuna cu greul armatei, iar batalioanele auxiliare și oamenii ocupați cu transportul tunurilor părăsite de inamic, numai după pierderi grele putură să se arunce în șanțuri și d'acolo să se retragă pe inzulă. O panică cumplită a cuprins rândurile ostașilor și conducătorii își pierdură capul cu desăvârșire.

Königsegg privi încăierarea dela Orșova ca o luptă desperată a cetelor, cari n'au putut să scape încă peste Dunăre. Nime n'avea cunoștință de acțiunea marelui vizir și chiar Francisc era să devină jertfă orbecării și neorientării cartirului general.

Greul armatei părăsi (15 Iulie) Media fără piedeci, însă nu așa ariere-garda, care se încăierase cu Turcii. Francisc, fiind încunoștințat despre această întâmplare, trimise sucurse suficiente. La râpele dimprejurul Mediei și înaintea fortificațiunilor se născu o luptă pe viață și moarte. La primul asalt Turcii cuprinseseră palisadele și bastioanele din jurul castelului și apărătorii sunt măcelăriți; tot așa o pățiră Turcii în ziua următoare, dar nici ei nu cedează. Trei asalturi ale ianicerilor sunt respinse. Cu iataganul lucitor în mână deteră Turcii al patrulea asalt, dar fără folos; fiind nevoiți a se retrage, suferiră mai cu samă în cheia Toplețului pierderi ireparabile. Stoica mărturisește, că la apărarea fortăreței s'a distins stegarul Mihail Sorinca și militari tisaști.

La Media învinse Francisc pentru ultima dată. Friguri grele îl constrânseseră a se întoarce la Viena pentru a-și restaura sănătatea sdruncinată. Lui i-a urmat Königsegg dimpreună cu armata, motivând: „că din lipsa subzistintelor nu poate să meargă înainte, dar nici să stee locului“. Remășițele armatei, decimate prin marșuri forțate și prin boale ajunseră în 28 Iulie la Chevereșul-mare, iar în 13 August la Cuvin.

Detașamentele, cari însoțiră pe Francisc în călătorie, au fost

atăcate în decursul retragerii de Români în mai multe rânduri, ceea ce se arată în cele scrise de Stoica și într'un ziar, păstrat în arhivul ministerului de războiu.

Aflăm între străini și bărbați, cari iau cuvântul întru apărarea Românilor. Între aceștia se cuvine locul de onoare Baronului Engelshofen, viceguvernatorul d'atunci al Banatului. Bărbat cu sentimente nobile, și plin de iubire față de cei încredințați ocrotirii sale, arătând într'un raport către conziliul din Viena starea nesănătoasă a Banatului, provenită din mulțimea sarcinilor nesuportabile, din maltratarea locuitorilor și din abuzurile comise de oficianți la încassarea dărilor, ceru sanarea răului și ușurarea poporului, singurele mijloace, prin cari se poate câștiga iubirea Românilor.

Raportul lui Engelshofen s'a înaintat conziliului din Viena imediat după terminarea războiului turcesc (1739). El numește mișcările înarmate ale Românilor revoltă (Aufstand), provocată de sarcini nesuportabile și de vexațiunile funcționarilor, comise la încassarea dărilor, cari prin sângele supușilor (al Românilor) voiau să-și câștige merite. Provocându-se d'odată la datorințele reclamate de oficiul său, zice: să se pună stavilă abuzurilor de până acum, pentru că numai astfel se vor asigura marginile monarhiei, dacă poporul bănățan, care de sine s'a oferit să presteze servicii mai extraordinare, decât oricare altul dintre popoarele monarhiei, se va ținea în bună dispoziție.

Mărturisirea lui Engelshofen este prețioasă. Ca organ al guvernului și ca agreatul curții, arată cu obiectivitate cauzele revoltei, indicând totodată mijloacele potrivite pentru câștigarea acestui popor viguros, capabil de muncă și de prestațiuni extraordinare.

Capitularea cetății Ada-Kaleh la 15 August; invasiuni în Banat. După retragerea trupelor imperiale și după căderea Mediei (colonelul Bärenklau e silit s'o predea Turcilor în 17 Iulie), cetatea Ada-Kaleh rămâne fără ajutor. Garnisoana, redusă prin hărțuiri continue la 800 ostași, trebui în fine să capituleze (15 August).

Anul 1739. Dispozițiuni pentru continuarea războiului. Königsegg a fost ridicat din postul său, și conducerea războiului s'a încredințat lui Francisc de Lotharingia. Zicându-se, că n'ar fi conzultat ca ginerile împăratului să-și pericliteze viața în niște ținuturi, în cari peste iarnă a grasat ciurma și alte boale contagioase, s'a hotărât, ca mareșalul campestru, contele Wallis, cu dreptul de liberă dispozițiune, să-i fie ca „ad latus” întru ajutor.

În virtutea planului de rebel aveau a se concentra 54.000 combatanți la Futak, lângă Panciova; la Arad avea să se adune corpul bănățan sub comanda contelui Neipperg, iar în fruntea corpului transilvănean rămase și mai departe principele Lobkovitz.

Atacurile curajoase ale Românilor asupra maroderilor și asupra trupelor, cari cutrierau Banatul fără cap și fără țință, au contribuit mult la dezastrul și înfrângerea Austrieilor, fiind îndeobște cunoscut, că în timpurile de războaie inimicii din lăuntru sunt mai primejdioși, decât cei din afară.

La ordin mai înalt pleacă din Timișoara în 14 Ianuarie, sub conducerea locotenent-colonelului Nisemeuschl 1600 infanteriști, 1200 cavaleriști și 70 voluntari miliție rasciană spre Caransebeș, ca aici să se împreune cu generalul Lentulus, care concentrase la Gradiște (l. Hațeg) 1000 cavaleri germani și 300 călăreți miliție națională ardelenască. Scopul acestor expedițiuni era pedepsirea exemplară a Românilor, nimicirea proviantului și a tuturor mijloacelor de alimentare, ca să le înăduască pofta de a se dușmăni cu oastea împărătească. Timpul a fost bine ales; roatele de Români erau împărășiate, voinicii aruncaseră armele la o parte, căci fiind timp de iarnă, nimenea nu s'a gândit la continuarea ostilităților.

Din motiv, că locuitorii din Marga și Marul au tras cu foc asupra patrulelor împărătești, comunele acestea, la 16 Ianuarie de către seară, au fost scăldate în sânge, 50 țerani sunt uciși, iar satele dimpreună cu mijloacele de subzistență sunt prefăcute în cenușă.

În 17 Lentulus înaintă până la Ohababistra și pârjolind satele Crâcima, Mal, Cireșa, Bistra și Ohaba ucise locuitorii după exemplul de mai înainte. D'aci pleacă a doua zi (18 Ianuarie) 200 călăreți germani și atâta miliție transilvăneană spre Caransebeș, unde „lotrii și tâlharii“, crezându-se în siguranță, se adunară în mare număr la târgul de septemână. Ostășimea imperială, întâmpinând aici rezistență, ucise până la 300 de „scelerați“, 2 ianiceri și puse mâna pe o turmă de oi, care se recuirase pe seama Turcilor.

Cronica lui Stoica ne descrie măcelul dela Caransebeș în următorul chip; în Noemvrie 1738, Joia în Caransebeș zi de târg, pe poruncă regimentele raitări (călăreți) husari plecând, pe ameză Caransebeșul cu târgul său de toate părțile fără de veste lovind, oameni, femei, copii, fete, preoți, negustori, în biserica românească și nemțască, ce la Franciscani scăpase, cu ei împreună ascuțitului

sabiei și a puștelor jertfă s'au dat, biserici și case focul le-au miștuit, d'aci regimentele au plecat către Carașova, așa au lucrat și în coaci până la Slatina au tăiat și au ars, ca să se pomenească.

Din Caransebeș Lentulus a trimis ostășimea prin comunele vecine, ca să recuireze furajă și de cele trebuincioase pentru armată. Execuțiunile nu s'au făcut fără vărsare de sânge...

Revolta fu înecată în sânge. Cavaleria împărătească, aruncându-se asupra Românilor, într'o lună de zile bătut drumurile dela „poarta de fer ardelenască” până la Dunăre și dela Timișoara până la Slatina, prefăcu în cenușe o mare parte a satelor, ucise fruntașii și pe cei mai voinici ai satelor, lăsând în timp de iarnă bătrâni neputincioși, mame, soții și copii fără căpătăiu, pradă foamei și greului cumplit.

Suferințele și necasurile Românilor ni-le arată chinezii sâtelor, adunați la Cornia pentru conscrierea populațiunei (1741). „Domnii din Timișoara, între altele au zis Kinezilor, de ce voi sântului steag cu cruce n'ați fost credincioși, iară steagului fără cruce v'ați închinat?” Kinezii au răspuns: „Steagurile cu sânta cruce trei ani toate bucatele și verdețurile câmpului nostru ni le-au mâncat, și grea foamete am răbdut; în păduri coajă de cer am mâncat, iar viind steag fără cruce (Turcii), adunând satele, le-au împărțit bucate și seimeni cu simbrie, care au voit, s'au pus”, ceea-ce se tâlmăcește așa: Nemții, ca prieten, a răpit avutul Românului, iar Turcul i-a alinat suferințele și nu l-a lăsat să leșine de foame.

Nu mult după acestea a urmat lupta dela Groczka (22 Iulie 1739), unde Austrieii au suferit pierderi enorme, apoi pacea dela Belgrad (25 August 1739).

(Din „Istoria Banatului Severin”) de

Patriciu Drăgălina.

A fost cândva

Plutia'n văzduh miros de floare
La casa de lângă imaș;
Copii cu ochii plini de soare
Cântau pe drum din fluieraș.

Pocnia pe vatra din ogradă
Uscatul vreasc supt pirostrei;
Prelung se răspândea'n livadă
Duiosul muget de viței.

Și, din al casei prag, pisica
Cată, tiptil, cu ochii'n sus:
La cuib sosise rândunica
Cu'n gândăcel în plisc adus.

Senin amurg era, și-o fată
Cânta un cântec în vecini;
Suspîn de frunză fermecată
Venia din funduri de grădini.

Sumet purtând pe umăr coasa,
Din deal coboară un flăcău,
Și'n vale, — 'n stînga, la frumoasa,
Din drum cotește pasul său.

A fost cândva, în fapt de șeară,
Departe supt un cer senin...
De ce, de ce suspini tu iară,
Biet suflete al meu străin?

G. Rotică.

DATORIE.

*Un semn s'arată 'n zări: — se luminează!
Pe vale ziua zgomotoasă crește,
Din somnul de odihnă ne trezește,
Să fim de-acum, să fim străjeri de pază!*

*Ce luptă 'n jurul nostru se 'ntețește!...
Se 'nallă soarele mereu spre-amiază,
Și multă vreme nu întârziează...
La lucru dar! îndată asfințește!...*

*Ființa toată s'o jertfim iubirii,
Iubirii largi ce-'n adâncimi pătrunde
Și zdrobește tot ce-'n umbră zace...*

*Astfel urma-vom calea fericirii!...
Iar, când în vălu-i noaptea ne-o ascunde,
Îndeplinind — vom odihni în pace!*

I. Pajură.

CÂNTEC.

*Mi-e dor de-o mândră primăvară,
De-un plâns de fluer fermecat,
De-un suflet drag și depărtat,
De-o strângere de mâni ușoară.*

*Mi-e dor de-un crâng bălăt în flori,
De-o lună priultre nori ivită,
Mi-e dor de vraja nesfârșită
A doi ochi mari și visători.*

C. Carp.

C u g e t ă r i.

Distruge ce trebuie distrus, dar nu lovi cu cazmaua supt picioarele tale. Dacă ești îndrăzneț, treci întâiu pe teren sănătos.

Banul e bun când vine din muncă și se poate preface în viață. Încolo, o bucată de metal murdară, cu un chip șters pe dânsa.

În lucrurile mari nu se poate îngădui egoismul individual ori social: poți, călătorind cu alții, să ții mâncarea pentru tine, dar nu-ți poți face focul, în odaia tuturoră numai pentru tine.

Adevărul e ca apa rece de care dor numai dinții bolnavi.
(Neamul Românesc literar). N. Iorga.

Vasilie Mangra

Unul dintre cei mai vrednici, merituoși și mai însuflețiți dignitari bisericești e arhimandritul Vasilie Mangra, vicariul Consistorului din Oradea-mare. Nu va fi neadevărat, dacă se afirmă, că e și cel mai cunoscut în cercurile largi ale poporului nostru. Un bărbat, despre carele cu drept cuvânt se poate zice, că până mai ieri-

alaltăieri numai de apăsări și neplăceri a avut parte; apăsări, cari numai l-au înălțat moralicește, pânăce în cele din urmă avu parte și de recunoștința celor buni.

Vasilie Mangra s'a născut în comuna S.-Săldăbagiu, comitatul Bihor, în 1850. A studiat gimnazul în Beiuș și în Oradea-mare, iară după terminarea gimnazului a urmat cursul teologic la seminarul din Arad. După terminarea teologiei a studiat drepturile la academia din Oradea-mare, de unde a fost chemat, în urma schimbărilor întreprinse în ierarhia bisericii noastre prin moartea mitropolitului Șaguna și alegerea episcopului din Arad Procopiu Ivacicovici în scaunul mitropolitan, ca să ocupe funcțiunea de redactor la revista „Lumina”.

Încă în anii 1870—1872, ca elèv seminarist a redactat revista literară bisericească „Speranța” din Arad. Această revistă a redactat-o cu atâta pricepere, încât însuș marele mitropolit Andreiu Baron de Șaguna a ținut să-l distingă, trimițând prin Consistorul din Arad sub Nr. 337 pres. din 1871 actul de recunoștință către redacțiunea „Speranța”, prin care act îi mai trimite „ca un mic semn de plăcere” lui mai multe cărți teologice și canonice.

La 1873—1875 a redactat revista bisericească „Lumina” din Arad, iară dela 1877 până la 1880 revista „Biserica și Școala”, care a apărut în locul „Luminei”.

Dela 1875 până la 1900 a funcționat ca profesor la seminarul teologic din Arad, fiind în anii din urmă suspendat dela catedră pentru participarea sa în deputațiunea, carea a dus în 1892 Memorandul Românilor la Viena, rămânând însă în folosința beneficiilor avute.

Bărbat activ, vioiu și energic, ține cu tăria caracterului ales la aceeace a recunoscut de adevăr și dreptate, și nu s'a lăsat abătut prin nici o considerațiune dela calea sa, necultivând interesele sale personale și astfel neumblând după grația celor mari. Astfel pe lângă toată activitatea sa, capacitatea sa, pe lângă toate că era membru al sinodului eparhial și al congresului național bisericesc, a rămas în starea de ieromonah până după alegerea arhimandritului vicariu episcopesc în Oradea-mare Iosif Goldiș de episcop al Aradului, care apoi l-a hirotosit de protosincol.

Dupăce Iosif Goldiș a ocupat scaunul episcopesc, devenind vacant postul de Vicariu și președinte al Consistorului din Oradea-mare, sinodul eparhial în 1900 a ales pe Vasilie Mangra de Vicariu episcopesc și președinte al acestui Consistor.

După trecerea din viață a Episcopului Iosif Goldiș sinodul l-a ales pe vicariul Mangra de Episcop. Alegerea însă n'a fost confirmată din partea Majestății Sale. — După câțva timp a primit hirotesirea de arhimandrit.

Părintele Vasilie Mangra, pe lângă revistele ce le-a scris dela anii 1870—1880 a mai colaborat la „Familia”, unde a publicat studiul despre continuitatea elementului roman în Dacia. A scris și tipărit: „Cercetări istorice literare”, studiu despre activitatea dărilor moldoveni în Transilvania; „Mitropolitul Sava II Brancoviciu”; „Slujba sfințirii bisericei”, manuscript din 1674; „Ierarhia și Mitropolia Românilor din Ungaria și Transilvania”.

Pentru meritele sale literare, Academia Română din București l-a ales în primăvara anului 1909 membru ordinar.

Părintele Vasilie Mangra este cunoscut, cum am zis și mai sus, în cercurile largi ale poporului nostru în urma activității sale multi-laterale; de aceea am ținut ca să prezentăm în calendarul nostru fotografia sa.

Pățania părintelui Spiridon

De două zile ninge neîntrept. Ceriul întreg e acoperit cu nori plumburii din cari se cerne mereu puzderia de fulgi moi. Ți-se pare că s'a desfundat ceriul, așa nu mai voesc să înceteze. Îi vezi venind din înălțime ca un roi urieș de albine albe, cari se rostogolesc unele peste altele sărutându-se și îmbrățișându-se și apoi nizuindu-se care de care să ajungă mai iute jos pe patul moale.

Crengile pomilor sunt aplecate până aproape de pământ de greutatea zăpezii, iar drumurile sunt troenite de nu mai cunoști pe unde li-e urma.

Vântul șueră a pustiu pe la ferestrii și le zgâțae din țițini ca un voinic ce nu-i pasă de nime. Câte odată mai dă razna și prin coșurile caselor, întorcând fumul și mânându-l d'a valma pe câte o ușă deschisă.

Vai de călătorul pe care l-a apucat pe drum așa o vreme proastă, să-i plângi de milă.

În odaia caldă părintele Spiridon se preumbla cu pași grei, apăsăți și își ținea o mână în barba sa cea lungă și neagră ca covorul, iar în ceealaltă mână ținea o hârtie pe care o scosese din un cuiu, unde fusese acățată.

Din când în când deschidea fereastra și se uita la ceriu încrețind din sprincene, apoi iar iute să trăgia în lăuntru și închidea fereastra, pe carea vântul voia să i-o zmulgă par'că din mână.

— Auzi tu preoteasă — zise părintele Spiridon soției sale, — auzi, pe mâne sum chemat ca martur la judecătorie, și uite, chiar acum se puse ăst căbuz de nea. Și să nu mă duc nu pot, că sum chemat acum a două oară și domnii ăia cum sunt mănioși pe mine dela alegeri, o să'mi mâne jandarmii pe cap, ca să mă ducă ca pe un hoț numai să mă facă de rusine, nu, de mers trebuie să merg, negreșit trebuie să merg și uite, vremea asta par'că anume se pune în potrivire.

— Ia lasă părinte — zise preoteasa, — că Dumnezeu e bun, și până mâine poate să înceteze viscolul; caii ni-s buni, îi prinzi la sanie și hi! cu Dumnezeu; îți trebuie patru oare până acolo de pleci la 3 ciasuri după miezul nopții, ești la 7 acolo, apoi până te mai dezmurți, numai bine la 9 ești în fața judecătorilor. Dacă isprăvești însă, să nu stai mult, să pleci deloc acasă, că de cu seară nu e lună, ziua e mică, când cauți e seară, și prin vremea asta nu ști ce ți-se poate întâmpla. Doamne ferește!

— Așa voi și face, draga mea, dar uite nu știu ce mi mie, îți spun drept, nici odată nu m-a fost par'că așa silă, ca acum să plec. Aș da ori cât numai să pot să nu mă duc, par'că îmi spune ceva din lăuntru că nu-i bine cu mine, înaintea ochilor mei sufletești parcă zăresc ceva monstruos, greșos, ce mă face să mă cutremur. Că ori cum, dar o călătorie de 4 ciasuri cu trăsura prin așa o vreme nu e lucru ușor. Cât de rău e că nu avem tren pela noi. Și să-mi iau atestat dela medic că sum bolnav, iar nu pot face, că nu mă lasă conștiința, și nu se potrivește minciuna cu demnitatea unui preot. Nu, așa ceva nu pot face. Mă voi duce, da, mă voi duce, mă învălui bine, cai buni am, slugă credincioasă asemenea, de ce să-mi fie teamă, doar nu sum copil; îmi pot lua chiar pușca cu mine pentru siguranță și voi pleca dimineată.

Și părintele Spiridon par'că se rușina de această slăbiciune a sa, ce ș'o arăta în fața preotesei, prinse curaj, chipul i-se însenină, și și o greutate par'că căzu de pe inima sa. Luă o gazetă și începu a ceti noutățile zilei. În odaie era cald, un miros plăcut de tămâie se înălța prin aer, că părintele făcuse înainte de amiazi slujbă la un creștin bolnav. Și era cu leac părintele Spiridon, că veniau la el bolnavi de peste noaună hotară, chiar și acum prin asta vreme viscoloasă venise unul și plecase mângăiat din casa sa. Că unde pune el ruga, pune și Dumnezeu sântul mila. Și așa nu trecea zi să nu vie cineva la casa părintelui Spiridon. Molitvelnicul său era pururea deschis pentru tot felul de boale și așa cu oamenii curgiau și banii la casa părintelui și-i făceau traiul liniștit. Afară de aceasta Dumnezeu îl mai dăruise și cu o preoteasă bună și înțeleaptă, păstrătoare și milostivă de să-i cauți păreche.

Și nu-și doria părintele Spiridon alt trai mai bun decât acesta. Numai din când în când își aducea aminte că avusese și el doi copilași, doi îngerei, cari astăzi zac sub glia rece și lacrimi îi izvoriau în ochi; dar se mângăia cu aceea, că Domnul a dat Domnul

a luat, și preoteasa e încă tineră, le mai poate da Dumnezeu, că la el este darul și puterea.

Apoi părintele Spiridon chemă sluga în lăuntru și-i zise:

— Auzi Ioane!

— Aud Părinte!

Pe mâne sum chemat la judecătorie la oraș. Să puni fân în sanie și se grijești bine de cai; să te scoli la doauă după miezul nopții, să strigi și la mine și să hrănești bine caii așa ca la 3 să plecăm, că ști că ne trebuie cel puțin 4 ceasuri până acolo. Eu la noauă ceasuri trebuie să mă prezentez la județ. Să fii dară cu grijă, să nu întârziem.

— Ai înțeles Ioane!

— Am înțeles părinte! Ias, grija mea.

Apoi cinară și se culcară mai de vreme ca de obicei ca să se poată scula dimineața.

* * *

Pe la miezul nopții numai ce să pomeni preoteasa că părintele visează ceva, dă din mâni, resuflă greu, vrea se strige și nu poate. Îl deșteptă numai de cât zicându-i: părinte! părinte! ce ai?

— Părintele Spiridon se pomeni buimăcit din acest somn greu, își făcu cruce și zise:

— Tu preoteasă! să-ți spun ce am visat; e ceva grozav și înfrorător. Mi se făcea că vin asupra mea duhuri necurate multe, multe, de nu mai încăpiau, și ah! ce urîți erau. Aveau coarne pe cap și cozi lungi ce să trăgiau după ei.

Gura le era căscată și limba de foc, iar ochii lor sclipiau ca cărbunii aprinși.

Ah! ce lucru grozav, și acum tremur de spaimă. Și veniau toți asupra mea, auzi veniau așa, ca să mă sfășie și eu sărmanul nu aveam altă armă, fără numai o cruce albă în mână. Cu ea îmi formai pe pământ un cerc larg împrejurul meu și stam liniștit și mă rugam. Duhurile necurate, — vai batale santa cruce că urite mai erau, — veniau cu limbele lor de foc asupra mea, dar din linia cercului nu treceau spre mine. Așa mă bălăbănam cu ele, eu făcându-mi cruce cu crucea albă ce o țineam în mână, iar ele rîndindu-se la mine, până mă pomeniși tu. Ah! ce vis grozav. Tremur din toate membrele.

— Semn rău părinte — zise preoteasa! mai bine ai face să te lași de dus, ce o fi, o fi, uite că și vremea și chiar inima ta ți se pun în potrivire.

Dacă ai fi — ferească Dumnezeu — bolnav, ce ai face? Atunci ai putea să nu te duci. Așa fă și acum, că nu ți sabia la cap; ce să ți primejduiești viața pentru nește fleacuri de vorbe; vor spune ceilalți martori și poate să sfârșește cauza, nici nu te vor mai chema. Eu așa zic, în sfârșit, tu fă cum gândești că e mai bine.

— Ba nu preoteasă, de dus trebuie să mă duc, nu pot să mă las, visurile sunt visuri și câte nu visează omul în nopțile astea lungi.

Și părintele se sculă din pat, aprinse un chibrit și uitându-se la orologiul din părete zise: Sunt numai 11 ciasuri, mai este timp. Și se culcă din nou în așternutul cald lângă preoteasa lui.

Pe la vro 2 oare iacă cineva îi bate în fereastră: părinte, părinte! o fi vremea să plecăm?

Era sluga.

Părintele se sculă, aprinse lumina și zise slugii: Grijeste caii loane și prindei că eu îndată mă îmbrăc,

Peste jumătate de ceas sania sta gata în drum la trepte, numai să se urce. Părintele Spiridon să îmbracă bine în o bundă mare, la picioare își luă un burduș cald, preoteasa îl învâluie la grumaz cu o cârpă groasă și zise slugii: Sa iai sama loane, să nu'mi răstorni pe popa, că atâta am și eu.

Părintele Spiridon simți o căldură în inimă la auzul astor vorbe măgulitoare spuse din gura preotesei și când fu gata se plece „stai“, își aduse aminte: la dute preoteasă adă-mi pușca și câteva patroane, nu ști ce ni se poate întâmpla, mai bine ce-i bine; ști că paza bună trece primejdia rea.

— Bine zici părinte — grăi sluga, că eu încă mi-am luat toporul cu mine, că colo în valea afundă cam vin lupii, mai ales acum pe vremea asta cu ninsoare.

Într'aceia preoteasa aduse pușca. Părintele o pusă bine dinainte între genunchi, iar patroanele le pusă în pozonar și zise făcându-și cruce: haida loane, mâna!

Și sluga dete zbici cailor și plecară. Viscolul contenise, dar neaua era mare, abia o vânzoliau caii. Pe ceriu luna era sus și se vedea ca ziua. Stelele sclipiau cu ochii lor ca de foc, iar neaua scârțâia de înghețată ce era.

— Numai să nu greșești drumul loane! să ne bagi în vr'un șant.

— Nu avea frică părinte! eu știu drumul chiar întunec se fie, dar acum, că se vede ca ziua.

Și caii mergeau în trap. La grumaz le pusese sluga clopoșele mici, care zingăneau cu un sunet argințiu.

Părintele învăluit în bundă ședea dinapoi și mii de gânduri, cari de cari mai fantastice, îi resăriau prin minte. O căldură neînțeleasă îl cuprinse și zingănitul acesta argințiu al clopoșelelor îi suna așa plăcut în urechi și se îmbina cu gândurile sale purtându-l ca pe niște aripi ușoare de serafim. Ațipise.

Când se pomeni, caii mergeau lin. Sluga ținea strâns frânele în mână. Luna își tremura discul pe ceriul înstelat. Un norișor alb o acoperi ușor și luna părea acum ca un fund spălăcit. Dar norul trecu repede și fața lunii iar se lumina parcă și mai tare. Stelele sclipeau și ele și luminau fața albă a zăpezii până în mari depărțări. Din când în când un vânticel sufla așa de subțire și trăgănat de te tăia ca cu briciul.

Întrară în pădure și ajunseră la locul cel mai primejdios, la valea afundă. Aci era o vale largă și făcută ca o căldare ocolită jur împrejur de dealuri acoperite cu păduri bătrâne. Drumul mergea prin mijlocul ei și dela un loc începea a sui la deal.

Cum intrară în pădure vântul încetă și luna parcă numai lumina așa cu putere. Umbrele arborilor se lungiseră pe zăpada sclipicioasă ca niște brațe de urieși. În colo era liniște ca în mormânt. Numai râul ce eșise din pădure și își așternea patul dealungul drumului mare își mai suna valurile lovindu-le de pietrii și făcând spume de mânie.

În valurile lui umflate și turburi, luna își oglinda fața tremurătoare de câte ori izbutia să se ridice de după câte un norișor albastru ce-i sta în cale.

Părintele Spiridon ședea ghemuit în bunda sa, era treaz și deștept și gândurile îl frământau în feluri și chipuri. De-odată i-se păru că aude în depărtări urlete nedeslușite. Își trasă gulerul de pe urechi, și ascultă mai bine, și iată că urletele se auziră de data asta destul de lămurit.

— Auzi părinte! zise sluga. Bine ai făcut că ai luat pușca și eu toporul, poate o să avem de furcă cu lupii. Numai de n'ar fi așa mulți și noi singuri p'aici.

— Nu fi fricos loane! Am zece patroane la mine și în pușcă două, de ce să ne temem? Să vină numai, că avem noi ac de cojocul lor.

Și nici nu sfârși părintele vorba bine, când iată urletele erau

tare aproape și de amândouă laturile pădurii în umbrele arborilor se iviră o grămadă de puncte negre, ce veniau urlând și în număr destul de respectabil.

Caii simțindu-i își iuțiră pașii, de sluga abia îi ținea în frâne; ei se strângeau între sine, se încruntau, săreau, sforăiau pe nări și aburi groși ieșau de pe corpul lor inferbântat. Sania luneca ușor ca trasă de doi bălauri.

Părintele Spiridon văzându-se urmărit de bestiile sălbatice își lăpadă bunda de pe sine, luă pușca și se puse în poziție numai se tragă. Dar văzând mulțimea de lupi simți oarecum un fior de ghiață prin inimă, și dispoziția sufletească așa bună de mai nainte, să schimbă acum în un hap amar.

Când lupii fură așa de aproape ca să-i poată lua în țel, se auzi deodată o detunătură, apoi alta și pe loc doi lupi căzură, roșind zăpada cu sângele lor. Îndată ceialalți se aruncară asupra lor și-i rupseră în bucăți. Părintele mai trase câteva focuri și tot plumbul culca la pământ câte o bestie sălbatică.

În sfârșit lupii se retraseră — urlând — în adâncul pădurii.

Doamne mulțămescu-ți — zise părintele Spiridon făcându-și cruce — că scăparăm de primejdie.

Apoi sluga opri caii să mai răsufle puțin, îi acoperi cu provițele lor și-i frecă la ochi ca să-i mai imblânzească.

Părintele Spiridon luându-și curaj, zise slugei: „Tu Ioane! n'ar fi bine să punem noi lupii pușcați în sanie, că pielea lor e scumpă; după atâta frică să avem cel puțin o mică răsplată”.

— „Că zău, părinte, bine zici”, grăi sluga. „Rămâi sănția ta aici la cai și eu merg să-i aduc la sanie, că nu-s așa departe”.

Și merse sluga de 4-ori și aduse trăgându-i după sine prin zăpadă patru lupi mari, și cu ajutorul părintelui îi aruncă în sanie dinapoi în șireghie. Apoi se sui să-i acopere cu fân și să împingă mai nainte siturile.

Dar cum sluga fiind sus, iar părintele jos, deodată caii simțind lupii în sanie, se spăriară și plecară ca o vijelie năpraznică, iar părintele rămase în mijlocul drumului, trângându-și mâinile de năcaz. El alergă după sanie, strigă după ajutor, dar sluga nu mai fu în stare a opri furia cailor. Ei fugiau ca turbați și din copitele lor fulgerau scânteii. După o cotitură a drumului părintele îi pierdu din ochi și numai zingănitul clopoțelilor și tropotul copitelor se mai auziau.

Acum lupii se iviră din nou, ieșind din pădure și alergând în număr par'că și mai mare, încercând un nou atac asupra părintelui, gata să-și răsbune poate pentru cele petrecute mai nainte.

Părintele Spiridon sârmanul, desperat și buimăcit, cu mâinile goale, ce era să facă? Se credea pierdut.

La un moment i-se înfațișă înainte-i chipul preotesei, de care n'ascultase, apoi își ridică ochii spre ceriu, implorând ajutorul lui Dumnezeu, ca prin o minune să-l scape din ghiarale acestor monstri.

Dar lupii alergau spre el, urlând și cu gurile căscate, gata să-l sfășie.

Părintele începu a striga, apoi o lua pe drum fuga până la crucea ce se înălța la marginea drumului la locul unde începea suișul.

Aci un gând îi veni, un gând mântuitor. Crucea era jur-împrejur îngrădită cu lătezi. Părintele se prinse cu mâinile de ei, și cât ai bate în palme și fu sus în vârful crucii, sprijinindu-se cu picioarele și cu mâinile de brațele ei.

Dumnezeu îi luminase gândul de făcuse așa, căci iată, când fu sus în vârful crucii și bestiile sălbatice fură aci, și ocoliră crucea, căutând în sus cu ochii lor sclipitori ca cărbunii aprinși și urlând de te prindeau fiorii morții. Și din ce în ce bestiile veniau în număr tot mai mare și ocoliau crucea urlând și căutând în sus ca să le cadă prada în gură.

Părintele Spiridon sta în vârful crucii și sudori picurau de pe fruntea sa. Părul i-se făcuse măciucă în vârful capului și căciula par'că nici nu o mai simția. Inima îi bătea cu putere în piept, urechile îi țiuiau, îi veniau amețeli și era aproape să cadă jos în gura fiarălor sălbatice.

Să strige după ajutor nici nu mai putea, așa își pierduse toată nădejdea.

Și lupii se rotiau împrejurul crucii, se mușcau unii pe alții, rânjiau fioros, arătându-și colții flămânzi; se urcau cu picioarele dinainte pe lătezii crucii, așteptând că doară-doară le va cădea prada.

Crucea era și ea veche și amenința în tot momentul să cadă cu greotatea ce era pe ea, și gândul acesta măria și mai mult spaima părintelui.

Numai acum își aduse aminte părintele Spiridon de visul din noaptea trecută.

— „Iată diavolii“, își zicea dânsul, „cari mă încunjurau cu

gurile lor de văpaie, dar nu se atingeau de cercul ce-l formasem împrejurul meu. Iată crucea ce o țineam în mâni în vis, o țin acum în realitate. Oh! Doamne, mare ești Doamne și ne descoperi de multe-ori și nouă păcătoșilor tainele tale, dar numai în vis, ca văzând să nu vedem și vorbind să nu înțelegem. Ajută-mi Doamne și mă mântue de această primejdie și-ți promit să fac în acest loc o altă cruce, o cruce albă, carea să mărturisească lumii de această întâmplare, din carea tu Doamne m'ai scăpat prin crucea fiului tău, cu puterea ta cea mare și cu brațul tău cel înalt“.

Așa se ruga părintele Spiridon și lacrimi fierbinți curseră în decursul rugăciunii pe obrajii săi fripți de frigul nopții.

Și bunul Dumnezeu ascultă glasul său. Sluga reușise în satul cel mai de aproape să oprească caii, și luând într'ajutor oameni înarmați, se întoarseră cu sania la locul de primejdie și ajunseră chiar la timp, înainte de a îngheța de tot părintele Spiridon și a cădea în gura fiarălor ce-l pândeau.

Luna chiar atunci asfinția, palidă, tristă, spălăcită, iar împrejurul ei norișori par'că stropiți cu sânge, așa se vedeau la lumina ei ce muria.

La răsărit creștetul munților se albi dintr'odată ca de niște săgeți de lumină galbinie aruncate din mari depărtări.

Erau zorile zilei.

Oamenii veniți într'ajutorul părintelui risipiră haita de lupi și pușcară o mulțime din ei.

Vă puteți închipui bucuria părintelui Spiridon când îi văzu venind; el fu luat jos de pe cruce, unde stătuse mai bine de o oră în cele mai cumplite chinuri și torturi sufletești, cari îl îmbătrâniră înainte de vreme.

El căzu în genunchi înaintea crucii, o sărută și mulțami lui Dumnezeu care l'a scăpat din acest pericol prin o minune nemai auzită.

Între cei dintâi, cari ajută părintelui Spiridon să se dea jos de pe cruce, fu credinciosul său servitor, care privia mirat la stăpânul său, dar nu zise nimic.

Numai dupăce plecară și erau afară de orice pericolu zise sluga:

— Părinte! sânția ta nici nu ști ce schimbare s'a petrecut cu D-Ta în timpul cât ai stat pe cruce.

— Nu, zise părintele.

— Ia poștește și te uită — și sluga scoase din pozonarul său o oglindă ce o purta totdeauna cu sine — și o întinse părintelui.

Cum se uită părintele și-și văzu chipul, îl cuprinseseră nește ameteți de-i venea par'că se cadă din sanie; urechile îi vijia, iar peste ochi par'că i se întinse o pânză fină de paianjin. Nici nu se mai cunoștea, par'că nu era el, îmbătrânise înainte de vreme, iar barba și părul îi albise cu totul ca și omătul ce-i încunjura.

— Ce va zice preoteasa când mă va vedea? Eu om de 30 ani, alb ca oaia, dintr'odată, ca și când aș fi un moșneag de 80 de ani. Curată minune!

Apoi zise cu voce tare către slugă: — mă loane! Nici un fir de păr nu ni-se clătește fără voia lui Dumnezeu. A fost voia lui să se întâmple așa o minune, căci minune a fost și această scăpare a mea.

— Să-i mulțămim lui Dumnezeu pentru toate, că toate câte ni-le trimite el, sunt bune și folositoare noauă!

Când se întoarseră acasă, tot satul auzise de cele petrecute și curtea părintelui era plină de poporeni, cari veniseră să-l vadă pe păstorul lor iubit și să-l mângăie compătimindu-l.

Iar preoteasa când îl văzu plângea, se boccia, și-și frângea mâinile de durere.

— Nu plânge — îi zise părintele, a fost voia lui Dumnezeu să se întâmple așa; să dăm laudă lui Dumnezeu, că am scăpat numai cu atâta.

Vestea aceasta se lăți ca fulgerul în tot aretul acela.

* * *

La vre-o două săptămâni, după cele petrecute, pe locul, unde se făcuse mântuirea părintelui Spiridon în aceea noapte de groază, se înălța falnic o cruce mare și frumoasă, colorată alb și, în sărbătoarea cea mai apropiată i se făcu sfințirea.

Din cinci comune de prin prejur veniră preoți cu litia și cu popor mult de făcură sfințirea crucii celei noi, ridicată pe spesele părintelui Spiridon, intru aducerea aminte de această întâmplare firoasă și minune a Dumnezeirii.

Aci părintele Spiridon ținu poporului adunat o cuvântare foarte frumoasă despre însemnătatea crucii, apoi își descrie pătania sa din aceia noapte de groază și îndemnă poporul să creadă în sf. cruce, căci numai prin cruce ne putem mântui.

Poporul privea la părintele Spiridon, ca la un sfânt, și-i sorbea învățăturile din gură, mai ales când îi vedea chipul blând, așezat, barba lungă și albă, părul întors spre spate și de culoarea crinului. — Un adevărat chip de sfânt.

Iar valea aceia, unde se petrecuseră cele istorisite, poporul o numi „valea popii“, și așa se numește ea și până'n ziua de astăzi.

Valeadieni, în August 1909.

George Cătană, învățător.

Sub sară

<i>Ca un cânt din vremuri grele,</i>	<i>Un copil de vânt se scoală,</i>
<i>Buciumul la stână plânge;</i>	<i>Din culcuș de flori mărunte,</i>
<i>Peste ulmii din porană</i>	<i>Și se culcă vesel iarăș,</i>
<i>Cerne-amurgul flori de sânge.</i>	<i>Îmbrăcat în vis de munte,</i>

Pe când noaptea zăbovită,

Scrie zarea c'un cărbune

Un dulău lungil pe labe

Parc'ar spune-o rugăciune!

C. Seche.

Solie

Primii scrisoarea dela tine, mamă!...
 Așa de blând mă rogi să vin acasă!...
 Căci nu știi ce-i. Puterile te lasă,
 Și plângi cu ochi-ascunși într'o năframă!...

Și lanul copt, și fânul e de coasă,
 Pădurea 'n deal cu glas par'că mă chiamă,
 Dar boii-s răi, tu nu le afli samă,
 Căci ziua pasc, și noaptea dorm în leasă...

Scăldate 'n dor sunt rândurile tale,
 Le-am recitit în rugă către tine,
 Și par'că mă priveai din zări senine!

Spre tine-aleargă dorurile mele,
 Spre tine, să-ți aducă bucurie,
 ...Și câte-or să-ți mai spună ele ție!...

Const. A. Giulescu.

Fuga lui Tepeș

Plete lungi îi fâlfăie pe spate,
 Ochi sălbatici sub sprâncene-apar,
 Pieptu-i saltă 'n oțelit pieptar,
 Sabie grea de coapsa lui se bate
 Și pe buze-i joacă un râs amar.

Pe poteci muntoase călărește
 Singur și de-ostași-i părăsit:
 Pe-un sultan să prind' a nizuit,
 Pătrunzând prin oaste-i nebunește,
 Dar a fost de soartă biruit.

*Fuge-acum în trista pribegie,
 Dar nu geme, nici e 'ndurerat,
 Doar de furie tâmpilele-i se sbat,
 Cad pe obraji-i lacrimi de mânie
 Și goneste 'ntr'una 'n mers turbat.*

*Iar din raze luna scânteiază,
 Peste brazii 'nalți și șoptitori,
 Verzi străjeri ai negrelor strâmtori,
 Și-i privește Domnul și oftează:
 Ce țepi bune pentru trădători!...*

I. M. Marinescu.

Cugetări

Idealul tău nu-l duci cu tine în mormânt, dar oricând o rază din el se va opri pe piatra mormântului tău și va arde mai puternic decât candela de aur a celui mai mare bogat din lume.

*

Când mori, nu te uita la întunerecul de 'nainte, ci la lumina ce lași în urmă, și te vei stinge cu zâmbetul pe buză.

*

Ți-se pare prost totdeauna omul pe care nu ți-ai dat osteneala să-l înțelegi.

*

În toate iernile de suferință gândește-te că va fi, că nu poate să nu fie o primăvară.

N. Iorga.

„Luceafărul“.

În zilele noastre — ba putem zice că întotdeauna așa a fost că — omul sărac fie cât de cuminte e cam luat peste picior de cei avuți. Nu numeră mult. Tot așa și un popor, fie acel popor înzestrat cu ori câte însușiri frumoase, dacă e sărac, nu e luat în

samă. Așa suntem și noi românii, un popor încă sărac, și trebuie să recunoaștem, că nu prea suntem luați în samă, cu toate că nici un popor nu să poate lăuda că ar fi înzestrat de bunul Dumnezeu cu însușiri mai frumoase, mai alese decât noi.

Trebuie să ne înmulțim mijloacele de traiu, să grijim ca prin lucru, cumpăt și trezvie să facem economisări, ca așa să ajungem

la stare materială mai bună, și apoi prin aceasta să ne dezvoltăm tot mai mult prin școală însușirile noastre frumoase cu cari ne-a dăruit Dumnezeu. Urmarea va fi apoi, că nu să va mai uita nima preste umăr la noi, nu ne vom lăsa ademeniți de alții, de multeori cu un păhar de răchie, cu un papricaș, cu o strângere de mână, și nu vom sta cu căciula în mână înaintea oricărui pripășit.

Dacă ne îmbunătățim starea noastră materială va crește și mândria noastră de popor, și prețul nostru în ochii altora.

Pentru îmbunătățirea stărei materiale servesc și băncile, casele de păstrare. S'au înființat și la noi în multe locuri case de păstrare, bănci, și una dintre cele de frunte este acum, banca înființată în Vêrșet, „Luceafărul“.

Laudă merită acei bărbați cari au pus la cale înființarea acestei bănci în Vêrșet, care oraș e încungiuat de comune fruntașe românești, așa că oamenii noștri nu trebuie să meargă cu banul lor la alte bănci.

Laudă merită și bărbații cari stau în fruntea acestei bănci, căci după o activitate scurtă au și isbutit se cumpere în loc de frunte al orașului un plațiu (intravilan) pe care plațiu au zidit casa frumoasă, a cărei fotografie e în fruntea acestor șire. Banca are deci acuma casa sa proprie. Deasupra casei se vede figura femeii române cu furca în brâu, semnul hărniciei femeii române. Avem nădejde deplină că sub acest semn al hărniciei „Luceafărul“ va merge tot pe calea progresului, spre binele poporului nostru.

Director executiv al acestei bănci e domnul avocat din Vêrșet Dr. Petru Zepeneag, de origine grăniceriu din Mehadia, a cărui devotământ pentru binele public, iubire de ordine, activitate desinteresată este garanță pentru dezvoltarea normală a acestui institut de bani, chemat a se rădica în șirul celor mai dintâiu institute de bani de ale noastre.

Străinul

— Nuvelă —

Îi merseseră bine trebile lui domnu Tănăsică și, din slab ce era, de-l osândiseră și doctorii și babele, începuse omul să prinză față; pielea i-se întinsese pe obraz că i-o puteai tăia cu un fir de mătase; se rotunjise ca un măr domnesc și când te uitai la mustața lui mică, la ochii lui copilăroși, ai fi zis că e un băețan crescut în neștire, iar nu omul serios trecut de patruzeci de ani, proprietar de casă, stăpân de prăvălie și însurat de nu se mai ține minte.

E drept că nici nu prea cunoscuse necazurile. N'avusese copii, nu dase faliment, iar în privința banilor deschisese totdeauna ochii în patru. Nu se născuse pe lume omul care să-l înșele. De altfel îi era și firea bună. Coana Fănița, nevasta dumnealui de ce nu pusese nici un dram de carne de când se măritase? An după an o lăsa tot mai uscată și mai costelivă ca pe o nucă fără noroc.

Ei, dar tot ce e prea mult nu e sănătos. Grăsimea lui domnu Tănăsică se întrecuse cu gluma. Începea să-l supere. După un umblet, după o vorbire ceva mai îndelungată, găfăia ca un găscan. De câteva ori, s'a întors dela afaceri cu birja. Nu e vorba, ședea și departe, tocmai în strada Francmasonilor.

— Să-i ia ciorile de farmasoni, se plângea sosind acasă domnu Tănăsică, mai mult ca să închiză gura coanei Fănichii să nu-i zică de ce cheltuește.

Vara, mai cu seamă, o ducea greu de tot. Caldura îl îneca în așa hal, că îi era frică să nu înțepenească într-o bună dimineată la teșghea. Ascultă de sfaturile prietenilor și se duse la un doctor mare. Când pătrunse în salonul bogat unde trebuia să aștepte, la rând cu alții, îl străbătu un fior de descurajare. Să ajungă până într'atâta, el, omul sănătos și voinic ca tunul, să alerge după meremeturi! Când îl chemă înăuntru, era galben și îi lucea pielea feței.

Doctorul îl desbracă la cămașă, îl ciocăni pe osul pieptului, îi puse o pălnie de lemn la inimă, îi ascultă respirația, îl puse să zică „A!!“ Când isprăvi, domnu Tănăsică pare că mai prinsese viață.

Era un doctor cam posac, scurt la vorbă.

Îi dete o rețetă; apoi adaogă:

— Dumneata trebuie să mergi negreșit vara viitoare la Marienbad ca să urmezi o cură serioasă; altfel o pățești.

Domnu Tănăsică ieși în stradă cu urechile țiuind.

Se apropie de zidul casei doctorului, puse rețeta la înălțimea ochilor, scoase un plaivaz lătăreț de zugrav și scrisese sub iscălitura medicului — ca să nu uite — vorba „marinbad“.

Apoi se îndreptă spre casă, dus pe gânduri.

Două zile a umblat buimăcit căutând pe cineva care să fi fost la Marienbad, ca să-l întrebe cum se călătorește până acolo, cum e localitatea, cât e de scump traiul, ce tren trebuie să ia, și altele. Și află că Herman, negustorul de mărunțișuri din colț, Herman cu care nu vorbea de câțiva ani, fusese cu o vară mai înainte la Marienbad. E, dar erau certați; se ciocniseră din niște vorbe. Herman aflase dela cineva că domnu Tănăsică l-ar fi ocărând pe toate potecile, făcându-l târtan și șarlatan. Atunci i-a trimes și el răspuns printr'un cunoscut că e lipsit de condițion, ceeace pe domnu Tănăsică l-a costat așa de mult încât i-a făgăduit că o să-i moaie oasele. Dar, nu și-a pus mintea cu el.

Acum trebuia să uite tot. Să se unilească la Herman, să umble după dânsul, ca să se impace. N'a stat mult pe gânduri. De când cu Marienbadul, Herman se ridicase grozav în ochii săi.

— Ei, și ce a fost între noi? Un fleac de nimic...

Seara, după masă, pe când la biserica din apropiere se auzia toaca la denie, domnu Tănăsică deschidea cu sfială ușa prăvăliei lui Herman.

Avu norocul să-l găsească singur, ca să nu mai vază și alții cum se înjosea. Câteva clipe s'au privit lung. Mai cu seamă negustorul de mărunțișuri puțin îngrijat se uita cercetător vrând să-i cetească din ochi gândul. Și îl ghici repede, căci fața pietroasă a domnului Tănăsică zămbia toată.

— Uită și dumneata, domnule Herman.

Și-i întinse mâna.

Iar când Herman află scopul venirii, abia putu să-și stăpânească bucuria. Cinstea ce îi făcea domnu Tănăsică era destul de

mare. Dar acesta nu trebuia s'o simtă. Și-și încruntă cât putu sprâncenile și-și încreți fruntea deasupra nasului. Din vorba lui plină de spor însă, din belșugul de lămuriri ce îi da, un om mai băgător de seamă ar fi văzut ce e în inima fostului dușman. Dar domnu Tănăsică n'avea acum vreme de cercetat șiretenia oamenilor. Dumnealui venise cu o sumă de întrebări, își luase hârtie și creion și-și însemna de zor răspunsurile de aur ce primea dela vechia sa cunoștință.

Și într'adevăr, află multe lucruri: Până unde să meargă cu un tren, până unde cu o clasă; la ce hotel să tragă la Viena. Cât să dea la hamal, cât la birjari și cât la chelneri. Mulțimea bacșișurilor îl înspăimântă și-l făcu să ocărăască cu indignare. Toate le putea ierta nemților, dar pomana asta cu sila nu-i intra în cap cu nici un preț.

— Dar dacă n'oi avea poftă să le dau?

— Atunci te injură.

— Ei și? Ce-mi pasă mie de paguba lor? Rămâi eu cu loganii la chimir?... Lasă domnule Hermănel, că în asta am să te întrec eu pe dumneata pe acolo.

Partea grea de tot însă fu limba. Nici domnu Tănăsică, nici coana Fânica nu știau nemțește. Domnu Herman se legă să le arate câteva vorbe trebuincioase. Până în lunie mai aveau două luni. Un ceas de lecție pe seară le-or fi folosit mult. După închiderea prăvăliei, Herman putea veni la dânsii. Nu era lucru așa mare; mai cu seamă că domnu Tănăsică ținea magazin de băuturi și aveau cu ce să-și petreacă de urit.

În noaptea aceea se despărțiră târziu. Ca o mică încercare, domnul Herman se grăbi să-și înceapă întâia lecție, urându-i noapte bună în limba germană, pe care o cunoștea de mititel de acasă.

— Gudi nacht!

— Gude, gude, răspunse domnu Tănăsică râzând. Mâne seară te aștept.

Coana Fânica, femee blândă și ascultătoare, cam tăcută din fire, primi să ia și dumneaei, alături de bărbatul său, lecțiile hotărite.

Lucrul însă nu merse așa de ușor cum se credea. Bietul Herman își pusese în joc toată inima și toată știința. Amândoi soții holbau ochii, lăsându-l să vorbească aproape câte un sfert de ceas, tăcând ca mușii. Iar când el, crezând că i-a deslușit pe deplin, se uita cu mulțămire în ochii domnului Tănăsică și-i zicea: „Acum

spune și dumneata". Acesta, incurcat, lua creionul, se uita crunt când la hârtie, când la Herman, ofta; apoi, izbucnind deodată uşurat:

— Cumă? Ia mai spune odată:

Cumă era prelungirea disperată a lui cum, era vorba care ieşia fără ştire din gura bietului domn Tănăsică, nedumerit indestul de vorbele fără înţeles ale profesorului.

Şi Herman nu-şi pierdea curajul. Mai spunea încă odată şi încă odată. Ba, mai des îşi ieşia coana Fănica din răbdări şi-i făcea observaţie:

— Dar fie, omule, că greu mai pricepi. Unde îţi sunt gândurile?

La care, domnu Tănăsică răspundea cu filozofie:

— Ia las'o domnule Herman, să spue şi dumneaei odată, c'a priceput până 'n tindă.

Coana Fănica făcea atunci nişte ochi de om vinovat, întorcea capul şi începea să râză ca o fetiţă.

În multe rânduri, domnu Tănăsică a motăit şi a sforăit de-a binele. Nu ştiu cum, dar glasul lui Herman, gros şi tremurător, ca de herbec, ascundea în el un balsam aşa de bun pentru somn, încât — la venirea lui — soţii Tănăsică abia îl auziau dându-le bună seara din uşă, şi începeau să caşte. Poate şi lecţiile de nemţeşte îi apăsau cu greutatea lor.

— Îndrăcită limba! striga uneori domnu Tănăsică la disperare.

Cu timpul, lecţiile se răriră. Se făceau de trei ori pe săptămână. Apoi numai odată. Coana Fănica se plângea de dureri de cap, iar Herman par'că făcea cură de pastramă; venia la ei cu prea multă sete. Îi speriaşe.

Totuş vorbele de căpetenie fuseseră scrise într'o condicuţă cumpărată anume pentru călătorie. Din cele mai neobişnuite, una singură prinse rădăcini temeinice, în creierul muncit al domnului Tănăsică: vorba beşeţ, care însemnează pe româneşte: ocupat, şi pe care domnu Tănăsică o rostea aidomă cum o auzise din gura profesorului: „bezeţ"... Pe toate celelalte, par'că i-le ştergea din minte cineva, până a doua zi, cu buretele. Domnu Tănăsică se pomenea peste zi cu bezeţ în gură, din senin. Când avea ceva de căutat prin casă şi se împiedica în drum de coana Fănica, o da în lături uşor cu mâna, zicându-i:

— Bezeţ, Fânico!

Când isprăvea de adunat la registru și-i ieșia socoteala bine, lovia cu pumnul în tejghea, răsuflând cu mulțumire: „Bezeț!“ Iar dacă se'ncurca în vre-un loc, la vre-o țifără și nu-i da de căpătăiu, își aduna gândurile, cântând la piano pe genunchi cu mâna stângă și repetând în neștire: bezeț, bezeț, bezeț, până prindea greșala. Bezeț îl urmărea la masă, pe stradă, pretutindeni. Simțea o deosebită mulțumire să-l pue, ca sarea în bucate, oriunde avea nevoie să îplinească un gol.

Dar tocmai bezeț i-a adus cea mai mare supărare în călătorie. Că altfel, — ce să zică? — să-i dea Dumnezeu sănătate bietului Herman, că-l învățase tot de bine. Cum zisese el, așa s'a și împlinit. Condiuța cu vorbe nemțești făcea minuni. Doar la ducere, în gară la Pesta, l-au cam supărat hamalii, cari tot inghesuindu-se, era să dea pe Fânica jos. Dar atâta le-a fost: s'a întors și a strigat la ei odată pe românește de i-a băgat în pământ:

— la ascultă onorabile ce vă îmbulziți așa în nesimțire? Unde vă treziți aici?

Uitase că e în țară străină. Tocmai pe urmă și-a adus aminte că trebuia să le zică: „E, mein Herr was ist das?“ și îi veni să râză singur.

În colo, toate merseseră strună. Nemerise casă ieftină, doctor bun. Cura de apă îi topea grăsimea. În ajunul plecării, cumpără dela un turc pentru Herman, ca recunoștință, o țigaretă frumoasă de lemn de vișin, pe care se cetea în litere săpate: „Marienbad“.

Părăsi băile nemțești în toiul verei dupăce avusese grije să se cântărească din ajun.

Ajunseră la Viena cu bine. Aici însă incurcă trenul accelerat și — ca să nu piarză vremea — fu silit să ia un altul de persoane, care făcea o noapte întreagă până la Pesta. Veniră la gară de vreme. Vorbi conductorului la ureche, prietenos și tainic, mai mult cu semne decât din gură. Scoase o piesă de cinci coroane și i-o strecură pe furiș strângându-i mâna și zicându-i tare pe nemțește: „Gut“. Șeful trenului, cu o chee îngustă, le deschise un compartiment de clasa doua, și dupăce îi ajută la bagaj, îi încuie înăuntru. Traseră perdelele. Erau fericiți. Domnul Tânăsică se lăsă la vestă, își desfăcu butonul dela pieptul cămeșai și începu să-și facă vânt cu un evantail de hârtie, cumpărat cu patruzeci de heleri din gară, din pricina zădufului. Dase cam mult, dar era și frumos, pestriț și

zugrăvit cu două capete de nemțoaice pieptănate lins și cu chipul fără umbre.

Când trenul începu să se miște, domnu Tănăsică își făcu trei cruci și deschise fereastra, pe când coana Fânica întindea tartane și geamantane pe locurile libere. Pe cer un sfert de lună roșietic părea că aleargă să se ia la întrecere cu trenul. Câmpul trimetea în vagon, în chipul unei adieri ușoare, valuri-valuri de căldură. Ziua fusese o arșiță nesuferită.

La ușa vagonului încercase în trei rânduri cineva. Domnu Tănăsică și coana Fânica, își făceau semne cu arătătorul la gură și așteptau înghemuiți până înceta primejdia. O umbră pe sală nu mai avea astâmpăr. Trecea de colo până colo și din când în când par'că s'a s'asculte în dreptul lor. La oprirea într-o stație, tocmai în clipa când cea din urmă sgduitura a vagonului îi făcu să cadă fără voe pe canapele, o chee se suci în ușă și un domn cu pălărie moale, cu un geamantanaș de mână și cu un tartan cadrilat pătrunse înăuntru.

Ca un tigru, domnu Tănăsică sări din colțul dela fereastră unde îl trântise smucitura trenului, și arătând jumătate politicoș, jumătate poruncitor lucrurile întinse pe pielea neagră a canapelelor, zise cu un glas ascuțit :

— Bezeț!!...

Străinul însă păru că nu-l aude. Își asvârli lucrurile în plasa de sus, dete binișor la o parte un tartan al coanei Fânichi și se așeză din greu, scoțând un „uf” prelung de oboseală și căldură, cu ochii țintă în zare.

Domnu Tănăsică și coana Fânica își țintuiră ochii pe el. Era un om înalt, voinic, mai mult bălan, cu mustașa groasă, bine imbrăcat de altfel; cine știe ce lighioană de neamț moșic, care le-ar putea face scandal.

Cu toate astea, domnu Tănăsică mai făcu o încercare și zise ceva domol de astădată către coana Fânica :

— Bezeț... de ce nu înțelege că e be-zeț!

Străinul întoarse capul și-l fulgeră cu ochii. Domnu Tănăsică se făcu că se uită pe fereastră.

Toți tăceau, pe gânduri.

Apoi negustorul se uită la ceas și făcu un semn din sprâncenă nevestei.

— Ei, dar știi că e târziu! Noi nu ne mai culcăm astă-seară? Dacă dumnealui nu se simte, nouă ce ne pasă. Ia scoate pernele din geamantan și culcă-te pe toată banca. Eu o să mă chinuesc cum oiu putea dincoace...

Și zicând, se și trânti pe cele două locuri rămase libere în partea sa și-și întinse picioarele până în dreptul necunoscutului, mai-mai să-l atingă. Acesta se făcu că nu pricepe și închise ochii.

Domnu Tănăsică și coana Fânica veneau cu capetele față în față. Un mare neastâmpăr nu-i lăsa să doarmă. Le era par'că frică să apropie geană de geană. Făcuseră ochii mari și îi plimbau pe florile de pe tapetul vagonului, pe regulamentul nemțesc pus în ramă neagră, pe globul lămpii din tavan, unde juca uleiul la lumina gălbue a flăcării, lăsând urme grase când într-o parte, când într'alta, dupăcum îl apleca iuțeala trenului.

Domnu Tănăsică văzu îndată pricina răului. Îl muncea setea. Mâncase în gară tot lucruri sărate, care-l prididiseră odată cu căldura. Când privirile li-se întâlniră, zise așa de tare că străinul tresări ușor:

— Fânico, știi ce-am uitat noi? Să luăm o sticlă de apă. Și până mâne e o vecie. Jos la gări nu mă dau să mă tai. Ne-am topiiit!... Ce ne facem?

La stația următoare, necunoscutul se ridică și ieși fără să-și ia bagajul. Vagonul, fiind cam la urmă, se oprea în dreptul câmpului de unde se auziau țărături de greeri prelungi și leneșe, în trecându-se cu pufuitul greoiu al mașinei.

Deodată soții Tănăsică săriră în sus. De afară venise pe fereastră un glas îndepărtat, care rostise o vorbă sfântă.

— Ai auzit, Fânico?

— Dar tu ai auzit?

Tăcură s'asculte. Glasul se apropia; acum deslușiră bine:

— Apă reece!

Strigase chiar sub fereastra lor. Amândoi dând năvală scoaseră capetele. O umbră se depărta repede. Auziau din ce în ce mai pierdut: „Apă rece!”

— Ala cu apă!! strigă domnu Tănăsică răgușit, cu glasul stins, uscat. Și făcu un semn zadarnic cu mâna. Dar umbra pieri fără să-l auză, trenul plecă și domnu Tănăsică băgă de seamă atunci, că dacă Fânica nu s'ar fi înghesuit și ea în geam, ar fi avut și glasul și brațele mai deslegate și n'ar fi scăpat din mână

apa rece atât de scumpă în clipele acelea. Începu s'o certe, s'arunce pe ea toată vina :

— Dar dumneata ce te mai vârai, soro dragă? Urît mi-a fost mie femeia când se amestecă în toate. Bine e acum că mor de sete și am plecat fără apă?

Străinul intră; se așează la loc. Domnu Tănăsică urmă fără sfială să-și dojenească nevasta. Trenul alerga neobosit; iar setea creștea par'că din ce în ce, chinându-l tot mai tare.

La stația apropiată, nimic. La cealaltă, glasul binecuvântat se auzi iar. Niciodată vorba apă rece n'a sunat mai dornic și mai scump în urechile domnului Tănăsică. Dar umbra fugi nebunește. Strigătele disperate ale însetatului călător dela urma trenului se pierdură în pustiuul câmpului, în noaptea oarbă. Când văzu că-i sboară și de rândul acesta, simți că-l înecă paraponul și plânsul. De astădată, Fânica nu mai era de vină. Iar între stații timpul părea o veșnicie și sărăturile atâtea de căldură îi ardeau ficiții.

Străinul ieșia pe afară la fiecare stație.

— Neamțu ăsta nu mai are astâmpăr — zicea domnu Tănăsică infuriat. Îmi vine să-l iau de un picior și să-l asvârl să nu se mai vază.

Până după miezul nopții cele două vorbe de aur „apă rece” mai cântară la încă două stații. Umbra se depărta ca în visuri fără s'o poată prinde. Domnu Tănăsică abia deslușia o palărie cu marginile lăsate în jos, un guler de haină ridicat ascunzând aproape jumătatea capului. Ce putea face? O soartă blestemată părea că-l urmărește. Simția că încă o noapte ca asta l-ar slăbi mai rău decât Marienbadul.

Răcoarea nopții îl mai liniști. Coana Fânica adormise. Se trânti la locul lui, își propti cu necaz tălpile în șoldul drept al necunoscutului care nu zise nimic — și simți că ațipește.

I-a deșteptat lumina aurie a soarelui și dogoarea care începuse să incingă perdelele strânse. Domnu Tănăsică deschise ochii, își lipi și deslipi buzele ca și cum ar fi gustat ceva și se uită la Fânica.

— Mi-e gura amară. Par'că am mâncat fiere.

Tovarășul de călătorie se ridică și ieși pe sală.

Domnu Tănăsică rămase câțva timp pe gânduri. Apoi își duse mâna pe frunte, căscă de două ori tare și zise:

— I-asculță, Fânico, mie îmi răsare în minte o bănuială. Cine

avea să strige în stațiile astea nemțești apă rece pe românește? N'o fi vre-o iscoadă? Mă gândeam la jupănu...

Și arată cu degetul cel mare spre ușa pe unde ieșise necunoscutul.

Dar coana Fânica răsă:

— Ce copil ești... Bine că nu fuse cineva să te audă. Dumneata nu știi că aici în Transilvania sunt români d'ai noștri cari se gălesc, cum s'ar zice supuși ungurilor?

— Ce tot spui, Transilvanie la Viena? Ia lasă-mă, soro...

— Ei, știi că-mi plăcuși! Vrei acuma să mă'nveți pe mine istoria românilor. Are haz!...

Și-l stăpâni cu o privire atât de triumfătoare, încât domnu Tănăsică își aduse numaidecât aminte cu cine vorbește și nu mai zise nimic...

Dumnealui era un simplu băiat la stăpân pe vremea când Fânica urma la profesional.

Trenul intră în gară la Pesta, necunoscutul veni, își luă liniștit bagajul și vru să plece. Dar un prieten care-l aștepta, sărise în vagon, veni la el și vorbiră românește. Domnu Tănăsică îi auzi și crezu că-i vine damblă. Apa de Marienbad îi tăiașe puterile, îi lustruise obrazul ca pe un ibric de aramă, și-l slăbise, par'că-l vedeai printr'un ochian care micșorează.

Simția că nu mai e cel de altădată, că altfel nu s'ar fi uitat că e în țară străină. I-ar fi arătat el calpuzanului să-și mai bată joc, să facă oamenii să se prigorească de dorul după apă o noapte întreagă.

(„Convorbiri Literare“)

Ioan A. Bassarabescu.

C u g e t ă r i

Banul te înjosește sau te ridică dupăcum îi ești slugă sau stăpân.

*

Negând existența lui Dumnezeu, afirmi numai propria ta mărginire.

*

Pe pomul vieții înflorește de veacuri floarea speranței în fericire; dar roada ei o așteaptă omul zădarnic cât trăește, și omenirea de când există.

*

Precum petele din soare nu întunecă lumina lui, asemenea
și slăbiciunile nu micșorează strălucirea sufletelor mari.

*

Reutatea cea adevărată e reutatea prostului.

*

Dușmanul cel mai primejdios e prietenul cu care te-ai înduș-
mănit, pentru că te cunoaște.

*

Acela care are cunoștința că moare pe fiecare zi câte puțin,
nu se teme de clipa de pe urmă a morții, care e o simplă forma-
litate.

A. C. Cuza.

(Din volumul „Poezii, epigrame și cugetări în proză”)

Nicolae Tincu Velea.

Nicolae Tincu Velea e un bărbat bine cunoscut atât între bărbații de știință cât și între preoții mai vechi. Un bărbat de toată vrednicia, și cu multe merite pentru biserică și neamul nostru.

Nicolae Tincu Velea e de origine din Ticfaniul-mare. Ziua nașterii nu se cunoaște, pentru că matriculele mai vechi în unele locuri arată numai ziua botezării. S'ă botezat în 4 Novembre 1814.

Dupăce a absolvat studiile sale, în 18 Aprilie 1837, în Duminica Paștilor a fost hirotonit întru diacon, iar în 1840, tot în Duminica Paștilor a fost hirotesit întru protodiacon, apoi în 1842 a fost hirotonit întru presbiter și numit paroch în Sinersig, lângă Logoj. Nu mult după aceasta, în 17 Aprilie 1843 a fost numit asesor consistorial.

Ca paroch în Sinersig a fost chemat profesor la institutul teologic din Vêrșet, la despărțământul teologic, unde a avut câțva timp de coleg pe fericitul Andreiu Baron de Șaguna, care încă fusese profesor la teologia din Vêrșet*) și unde a funcționat până în 1860.

*) Se vorbește, că, Șaguna era foarte strict cu Românii, nu așa însă cu Sârbii, pe cari îi prefera. Dacă am eugeta superficial asupra acestui lucru am crede că Șaguna ura pe Români. Dară dacă avem înaintea ochilor activitatea lui Șaguna

Nicolae Tincu Velea, care mai apoi, adevă în 17 Maiu 1845 a ajuns paroh în Secaş, ca profesor a desvoltat o activitate mare literală, ocupându-se cu studiul. Pentru tinerimea română dela institutul teologic era un adevărat părinte, şi de aceea îl şi stimau şi iubeau mult. A avut o comoară de cunoştinţi.

După despărţirea ierarhică a fost numit prin Consistorul din Caransebeş sub episcopul Ioan Popasu de administrator protopresbiter mai apoi protopresbiter al Vêrşeşului, mutându-se cu locuinţa în Vêrşeş, în senzul dispoziţiunilor consistoriale. Fiind om bolnăvicios, activitatea sa de protopresbiter a avut scurtă durată, căci a răposat în 4 Maiu 1867. S'a înmormântat în Vêrşeş.

Nicolae Tincu Velea a fost, cum s'a atins mai sus, activ pe terenul literar. A scris în „Gazeta şi foaia pentru minte şi literatură” articole politice-naţionale, apoi „Istoria bisericească politico-naţională”, care s'a tipărit în Sibiiu în anul 1865.

Atât purtarea sa în calitate de profesor faţă de tinerimea română din teologie, cât şi activitatea sa literară arată, că Nicolae Tincu Velea a fost un român însufleţit, un naţionalist adevărat.

Este deci vrednic lucru să ne aducem cu pietate aminte de dânsul. De aceea şi prezentăm aici cetitorilor noştri fotografia sa şi a soţiei sale.

trebuie să recunoaştem, că Şaguna din iubire era strict cu Românii, dorind ca să facă din ei preoţi adevăraţi, păstori vrednici; căci altminterlea i-ar fi lăsat în pace, desconsiderându-i precum făceau Sârbii.

Mânia.

Nimic nu e pe lume mai primejdios decât omul în mânie, fiindcă în starea asta îi lipsește omului judecata limpede.

„Omul la mânie,

„cade'n nebunie“,

zice proverbul poporului. Câte fapte n'au făcut adeseori oamenii mânioși, fapte cari au avut ca urmare nenorocirea lor pe viață, ba și a altora!

Îmi aduc aminte de o întâmplare pe care o povesteau gazetele noastre, petrecută într'un sat undeva în Muntenia. Un sătean își vânduse boii și, în loc să-și pue banii toți în hârtii, într'un loc adăpostit, i-a lăsat pe brâul ferestrei. Un copil ce-l avea, de vr'o trei patru ani, a dat de bani și a început să se joace cu ei. Când a intrat săteanul după o vreme în casă, a văzut pe lângă copil mici bucățele de hârtie, și cu spaimă a aflat că bietul copil rupsesse hârtiile. Cuprins de mânie, tata a târât după sine pe copil, în curte, i-a pus mâinile pe un lemn și cu toporul i-le-a tăiat pe amândouă din încheetura palmelor! La țipetele copilului a alergat mamă-sa, și când a văzut sângele și pe copil leșinat și fără mâni, a înebunit de groază! Bărbatul, după câteva clipe și-a venit în fire și cunoscându-și păcatul, și văzându-și și copilul mort și nevasta nebună, a intrat într'o poiată și s'a spânzurat!

În fapta aceasta negreșit, cauza cea dintâiu a fost nesocotința omului, să-și lase banii ori-și unde. Dar pricina cea mare a nenorocirii, a fost turbata mânie a lui!

Și mai citisem un caz, întâmplat tot la noi și povestit de gazete, cum un sătean, infuriindu-se, pentru nimica toată, dintr'o neînțelegere cu nevastă-sa, a luat pușca din cuiu și și-a ucis soția cu un glonte, apoi de teamă și de desnădejde, și-a aprins casa și s'a spânzurat și el. Și avea trei copii mici, pe care într'o năvală de mânie i-a lăsat orfani de amândoi părinții, le-a aprins și căsicioara, ca să rămâe pe drumuri.

Dar chiar dacă în mânie omul nu face rău altora, își face sieși totdeauna, pentru că mânia când năvălește deodată pe om cu

toată puterea ei, îi poate pricinui și moartea. Câți oameni n'au murit trăzniți în clipe de furie!

În istorie se povestesc multe cazuri de acestea. Împăratul Romei Nerva, acel care a luat copil de suflet pe Traian și l-a făcut urmaș al său în scaunul împărăției, era un bătrân bun și blând de altfel, dar se mânia lesne, fără însă a face vr'un rău cuiva. Și tocmai din mânie a murit, căci într'o zi văzând fără veste în fața sa pe un senator (sfetnic înalt) care-l vătămase cu niște vorbe pe împărat, atâta mânie l-a năpădit că a căzut jos fără suflare. Alt împărat roman, Valentinian, a murit tot într'o mânie ce l-a cuprins, auzind de biruințele Germanilor! Un vestit doctor rus, Rogianowsky, văzând la o operație pe un ajutor al său că umblă neîndemânat cu cuțitul, s'a mâniat așa de tare, că a căzut grămadă mort. Și faimosul doctor englez Sir Iohn a murit tot din mânie.

Însumi eu am văzut într'un oraș din Germania murind trăznit în fața mea, un bărbat tânăr, din cauza mâniei. Era insurat de curând și călătoria cu soția sa; iar mânia l-a apucat pentru întârzierea chelnerului de a-i aduce o mâncare ce o ceruse. Adevărat e, că-l amânase prea mult chelnerul, și când la vorba lui, chelnerul i-a răspuns cam batjocuritor, el s'a ridicat furios, cred că cu gândul să palmuiască pe chelner, dar abia s'a repezit în sus, când a căzut ca un buștean sub masă!

Mânia, firește, nu aduce totdeauna moarte, dar totdeauna pricinuește vr'un rău și face tulburări mari înlăuntrul omului.

De multeori ne vatămă sănătatea; mulți din mânie capătă dambale (gută), alții se îmbolnăvesc de alte boale. Mânia, mai ales pe vremea când ești la masă îți face grele boale de stomac, și în cel mai bun caz îți perde cu totul pofta de mâncare.

Astfel mânia aduce omului mănios multă vătămare sănătății, și e deci în binele sănătății sale proprii, ca omul să nu se mânia! Că mânia e o pornire naturală a oricărui om, o pornire înăscută, asta nu e coperire, căci fiecare om are minte și atârână de el să-și domolească și să-și ție în frâu mânia. Nu e scuză că ai făcut ceea și ceea în mânie, câtă vreme ai judecată, peste care poți fi stăpân! Sunt, adevărat, și oameni, cari nu se pot stăpâni, dar virtutea cea mare este tocmai obișnuirea de a te stăpâni.

Cugetări.

Dușmanul ți-ar bea mai bucuos lacrimile decât sângele, fiindcă în cele dintâiu vede topită fericirea ta care îl ucide.

Când vei vedea că dușmanii tăi, lovindu-te pierd însușirile lor și se fac ticăloși sau proști, sa iei aceasta drept cea mai înaltă dovadă că ești virtuos și tare.

Nerecunoștința e urmarea cea mai sigură, deși cea mai puțin firească, a binefacerei.

N. Iorga.

F a b u l e *

Lupul și păstorul.

Un păstor își pierduse printr'o ciumă întreaga turmă. Lupul, auzind despre aceasta, veni să-l compătimească.

„Adevărat e, păstorule — vorbi lupul —, că a dat peste tine o nenorocire așa de mare? Întreaga turmă ti-ai pierdut-o? Ah! turma cea dragă, blândă, grasă! Îmi vine să plâng în pumni de milă“.

„Îți mulțamesc, frate lupule“, răspunse păstorul. „Văd că ai o inimă foarte compătimitoare“.

„Într'adevăr e compătimitoare — adause Hylax, cânele păstorului — când suferă și el cu nenorocirea aproapelui“.

Uriașul.

Un uriaș răzvrătit arunca săgeata lui înveninată în sus spre ceriu, spre a curma cu dânsa firul vieții unui zeu însuși. Săgeata zbură în văzduhul nemărginit, unde n'o mai putu urmări dela o vreme nici privirea pătrunzătoare a uriașului. Nebunul credea că și-a ajuns acum scopul, și începu, de bucurie, să îngâne un cântec hulitor de Dumnezeu. În sfârșit săgeata-și pierdu puterea, pe care o primise dela arcul cel grozav, căzu în jos cu răpeziciune cumplită și ucise pe săgetătorul nelegiuit.

* („Floarea darurilor“ de N. Iorga).

Hulitorilor nebuni ai legii, săgețile limbii voastre cad înapoi de supt tronul cel veșnic și prin hulirea voastră vă veți pedepsi pe voi înșivă.

Măgarul, tovarășul leului.

Mergând măgarul spre pădure cu leul lui Esop, care-l întrebuința ca buciom de vânatoare, îl văzu alt măgar, dintre prietenii săi, și strigă către dânsul: „Bună-ziua, frate!” — „Nerușinatule!” primi el ca mulțămită.

„Pentruce-asta?” — urmă măgarul. — „Fiindcă mergi la olaltă cu un leu, ești mai presus de mine? Ești mai mult decât un măgar?”

Despre viclenie.

În față una-ți vorbește
 Și în dos alta-ți voiește. — Și,
 În ochi cu gura te unge
 Și'n dos cu ac te împunge. — Și,
 În față dinți-ți albește
 Și inima își negrește. — Și,
 În față te netezește
 Și în spate te cioplește. — El este,
 C'albina în gură cu miere
 Și'n coadă cu ac și fiere. — Vicleanul,
 Fiție coada ca vulpea în toate părțile. — Îl vezi numai,
 Bună ziua, toată ziua și din cap la toți mereu moț. — Și,
 Te mângăie cu ghimpi. — Și,
 Te atinge cu bumbac. — Pe vicleanul,
 Cât să umbli să-l pipăiești
 Nici în piuă nu-l nemerești. — Cum a zis unul,
 — De scund este scund
 Dar nu-i dai de fund. — Cu un cuvânt,
 Este taler cu două fețe.

Anton Pan.

Economie*)

Îngrijirea pomilor iarna. Firea întreagă odihnește. Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă. Totul e alb pe câmp, pe dealuri. Câmpul e gol și pustiu. Nu mai răsună de sgomotul vesel al lucrătorilor, pentru că și omul trebuie să se odihnească de munca grea săvârșită peste an. Având acum destulă vreme, economul se poate gândi la curățirea, gunoirea și îngrijirea pomilor săi, cari de multeori îi aduc câștig foarte mare și-l scapă din o mulțime de năcazuri. Tocmai de aceea nu trebuie să-i lase părăsiți nici acum în timpul de iarnă. Deși cele mai multe lucrări în grădina de pomi se săvârșesc primăvara, vara și toamna, — economul bun și acum poartă grijă de moșioara sa.

Pentru ca să ținem pomii în bunăstare și totdeauna sănătoși, trebuie ca încă de cu toamnă să se sape pământul într'un cerc mai mare împrejurul fiecărui pom. Mai cu samă la pomii tineri trebuie săpat pământul în fiecare an. Dacă săpatul acesta al pomilor nu s'a putut face toamna din cauza lucrului prea mult ce l-a avut economul, îl poate face și iarna, când sunt zile frumoase și moină și se topește neaua. Nu se poate îndeajuns aprecia, cât de însemnat este săpatul pomilor.

Știm doară cu toții, că fără aer, fără lumină și fără căldură nu poate trăi nici o ființă viețuitoare de pe pământ. Și tocmai prin săpatul acesta înlesnim intrarea aerului, a căldurii și a umezelii în pământ, cari străbat până la rădăcinile pomilor. Apoi aerul, căldura, apa de ploaie și de nea, părți de plante (scoarță, frunze, paie, ș. a.) intrând în pământ se amestecă cu el, putrezesc și-l îmbunătățesc, producând o mulțime de materii, pe cari pomul le sugă din pământ și le folosește la formarea de muguri, frunze, flori și fructe.

*) Din „Economia“ foaie economică ilustrată ce apare în Caransebeș de două ori pe lună; abonamentul 4 coroane pe an.

Dacă putem câștiga aceste comori neprețuite din pământul nostru, ar fi păcat strigător la cer să nu ne folosim de ele. Tot prin această săpătură se nimicesc o mulțime de buruiene, cari crescând pe lângă pom sug din pământ hrana pomului și astfel îl împedecă în dezvoltare și-i strică rodul.

Săpatul să-l începem la o departare de doi pași dela tulpina pomului, săpând jur împrejur în formă de cerc. Pământul săpat să se mărunțască bine. Dacă pământul e mai greu, trebuie să se facă săpătura mai afundă; iar dacă pământul e năsipos, să se sape numai la suprafață. Trebuie să grijim încă, ca la săpat să nu vătămăm rădăcinile pomului, fiindcă prin aceasta îi stricăm foarte mult. Dacă la săpatul pomilor aflăm rădăcini de pir sau de alte buruiene, cari se nutresc din hrana pomului, — pe acestea le scoatem din pământ și le facem grămadă la o parte. Aceste rădăcini uscate sau trecute în putrejune pot fi amestecate mai târziu cu pământ, pe care-l îmbunătățesc. Astfel poate economul să-și facă folositoare și lucruri, cari de altcum i-ar aduce sticăciuni în economie.

Pământul săpat din jurul pomilor trebuie gunoit, observând, că 20 cm. împrejurul trunchiului lăsăm negunoit. Cel mai potrivit gunoiu pentru pomi este o amestecătură de diferite gunoiuri de animale, cu cenușă, ghips, var și de toate lapădăturile (bucăți de piei, de lână, de corn, de sânge, escremente omenesti, ș. a.), care amestecătură de gunoiu, se numește compost. Compostul acesta însă trebuie să fie descompus bine înainte de folosire. În lipsă de compost se poate folosi orice gunoiu de animale bine putrezit. Mai bun este gunoiul bătrân (putred) de vită. Un alt mijloc de a gunoi pomii — mai cu sămă pomii tineri — este următorul: În jurul pomului facem un șanț sau câteva gropi, în cari punem zama de gunoiu din când în când, iarna numai când timpul e moale, ca să nu înghețe zama de gunoiu, ci să poată străbate în pământ. Adâncimea șanțului sau a gropilor să fie de 30—50 cm. iar departarea dela tulpina să fie asemenea crengilor celor mai îndepărtate dela tulpina.

Tot când e timpul moale și se poate săpa, e bine ca acum iarna să se facă gropile pentru plantarea pomilor primăvara. Dacă voim să facem într'un loc o grădină nouă de pomi, pământul trebuie mai întâiu rigolat în afunzime de 1 metru; iar dacă avem să plantăm numai câte un pom unde și unde, să se facă câte o groapă de 60—80 cm. afundă și de 1—1½ metru lată. Groapa să

Poftiți a vă convinge
≡ că în prăvălia de oroloage și giuvaiere ≡

a lui

GUTSCHMIED LAJOS, KARÁNSEBES

Piața principală vis-à-vis de biserica rom. catolică
puteți cumpăra mai avantajos

Oroloage de buzunar de aur, de argint etc.

Oroloage cu pendulă și pe stativă

Oroloage de perete și oroloage în miniatură

Brilianți și alte giuvaiere

Mărfuri în aur și argint

Mărfuri în alpaca și în argint de China,

pentru că :

prăvălia aceasta este cea mai modernă în ramul acesta și ac
serviciul este cel mai culant.

Toate lucrurile din specialitatea orologiei și a artei de giuvaiercali
precum și reparaturi se execută cu adevărată pricepere de spe-
cialist și conștientos.

Nu ieftinătatea

□ ci bunătatea fabricatului □
decide la cumpărarea unei mașine de cusut

Cele mai noi
înbunătățiri

Cea mai mare
durabilitate

Mașinele de cusut Pfaff

= pentru CASĂ și pentru INDUSTRIE =
corespund cerințelor celor mai înalte.

Pentru escelelenta lor calitate primesc orice garanță.

Depozit și unicul loc de vânzare la
ADALBERT BLASCHEK
Karánsebes

Piața principală 450 în casa proprie.

se lase deschisă, ca gerul să pătrundă pământul și să-l îmbunătățească.

Alt lucru de mare însemnătate este îngrijirea coroanei la pomi. Aerul și lumina, fără de cari nu poate fi vorba de viață, trebuie să străbată vara-iarna până în cele mai dinlăuntru ascunzișuri ale coroanei pomilor, pentru că altcum fructele, cari cresc înlăuntrul coroanei nu vor fi nicicând așa de frumoase, de gustoase și de aromatice, ca și cele ce cresc pela periferia coroanei. Coroana pomilor trebuie să fie astfel întocmită, ca la timpul său fiecare fruct să primească o rază de soare, care dă fructului culoarea, gustul și aroma plăcută. De aceea toate crengile, cari fac coroana prea deasă, cari se încrucișază și cresc înlăuntru către centrul coroanei, și astfel împiedecă aerul și lumina de a străbate în lăuntru coroanei, precum și crengile uscate și cele frânte de vânt sau de greutatea zăpezii încă trebuiesc delăturate. Crengile de prisos se delătură prin tăiere. La tăiere însă trebuie să fim cu băgare de seamă, ca tăietura să fie cât se poate de netedă și să nu rămână clenciuri. Dacă tăietura nu e netedă sau rămân clenciuri, acestea putrezesc și bureții, cari produc putrejunea, pe această cale străbat în inima pomului și-l nimicesc găurindu-l. Afară de aceea în găurile formate astfel își caută adăpost o mulțime de insecte, cari primăvara, vara și toamna nimicesc toate nădejtile economului. Curățirea coroanei de crengile de prisos are să se facă la pomii tineri în fiecare an sau cel puțin tot în al doilea an, iar la pomii bătrâni (trecuți de 15 ani) tot în al 4-lea an.

După curățirea coroanei de crengile de prisos, trebuie să curățim și tulpina și crengile mai groase de mușchi, de bureți și de scoarța crăpată și uscată. Mușchiul trebuie curățit de pe pomi, pentru că el acoperind coaja lor, la aceasta nu poate străbate aerul și lumina, apoi în mușchi își au culcușul o mulțime de gadini stricacioase pomilor. Afară de aceea mușchiul și bureții de pe pomi se hrănesc din sucurile ce le sug din scoarța pomului, și astfel îl împiedecă în dezvoltare. În scoarța crăpată și uscată de asemenea își au cuibul o mulțime de insecte stricacioase, apoi ouă și larve de ale lor. Toate acestea năpădesc pomul și-l ruinează, dacă nu le stărpim la timp curățind trunchiul și crengile groase de mușchi, de bureți și scoarța bătrână, crăpată și uscată. Toate acestea se pot curăți cu o mezdreală, sau cu o perie aspră ș. a. Răsăturile de pe pomi să nu le lăsăm să intre în pământ, ci trebuie arse, ca

astfel să nimicim de tot insectele, ouăle și larvele lor. Dacă la curățirea tulpinei și a crengilor s'ar fi întâmplat să facem vr'o rană în coajă, aceasta trebuie unsă cu o scrobeală făcută din baligă, lut și leșie.

Dacă tulpina și crengile mai groase n'au fost văruite toamna târziu, atunci lucrul acesta trebuie săvârșit iarna. Varul proaspăt stâmpărat să se amestece cu baligă de vită și să se subție cu zamă de gunoiu, ca să poată fi mânjit pe pomi cu perie. Văruirea aceasta scutește pomii de stricăciunile iepurilor, nimicește insectele de pe coajă și larvele lor, și împiedecă pomii de înflorirea și infrunzirea prea timpurie.

Pomii îngrijiți peste iarnă în chipul acesta, vor rămânea pomi bineroditori, sănătoși și rezistenți, și vor fi bucuria economului.

Timpul cel mai potrivit pentru a văruii pomii este toamna și primăvara cu câteva săptămâni înainte de s'ar începe vegetațiunea. Să folosim numai var de curând stâmpărat, cam 4—5 kgr. pentru 100 litre de apă și să mai adaugem 250 gr. peatră vântată. Nu e bine a mai adauge și lut, gunoiu de vite, cenușă, petrolu, zahăr, sânge ș. a., căci toate acestea paralizează numai influința bună a varului și îngreunează respirarea coajei. Înainte de a văruii pomii, trebuie să-i curățim bine cu mezdreaia pentru a rade pomii și cu o perie de oțel. Delăturând scoarța să fim cu băgare de samă ca să nu rănim coaja verde, căci astfel am strica mai mult pomilor de cât le folosește văruitul. Când curățim pomii așternem pe jos niște saci, pentru a putea aduna și nimici larvele și ouăle insectelor. Pomii să-i văruim numai când nu e ger și timpul e uscat.

Gunoiul de pasări, mai cu samă gunoiul hoarelor ținute în curte și hrănite cu grăunțe este un îngrășământ foarte substanțios și bun. Găinațul pe lângă amoniac conține și mult acid fosforic și pentru aceea este un îngrășământ foarte potrivit pentru resadurile și straturile de resad, precum și pentru alte plante de grădină. Gunoiul de pasări conține și mult azot și astfel nu numai că vedem plantele cu o materie de care negreșit au lipsă pentru alimentarea lor, ci azotul ajunge în pământ, înlesnește și descompunerea altor materii nutritoare. Gunoiul de pasări topit în apă sau urină e foarte potrivit pentru a îngrășa sămănăturile slab răsărite

sau atacate de insecte. Gunoii de pasări fiind iute și concentrat, este a se folosi la plante, cari se desvoaltă mai mult în tije și foi.

Gunoirea grădinei de legumi. În grădina de legumi pământul trebuie să fie în condițiune bună, căci aici în cursul unui an așteptăm 2—3 recolte. Cu legumele stoarcem din pământ multe materii nutritoare, pe cari trebuie să le înlocuim, dacă voim să împedecăm sleirea totală a pământului. Materiile amintite se pot înlocui prin gunoiu de vite, prin gunoiu industrial chimic sau prin compost. Dacă se folosește gunoi de vite se ivesc în număr mare purecii de pământ și alte insecte, dar mai cu samă golopreșnițele, acești dușmani primejdioși ai grădinilor, cari se adună cu plăcere în gunoiul vitelor. Dacă am tracta separat gunoiul fiecărui soi de vite, l'am putea folosi cu mult succes pentru unele soiuri de legume. Astfel calarabii și pătrânjelul se desvolta foarte bine în pământ îngrășat cu gunoi de oaie, iar rădichea de vară și cea de toamnă în pământ gunoit cu gunoiul vitelor cornute. Iar dacă am folosi gunoiu dela alt soi de vite, nu l'am putea consuma. În grădina de legumi este mai bine a îngrășa pământul cu compost sau cu gunoiu de hoare sau cu îngrășăminte chimice.

Însămănătatea așternutului. Vitele de jug după munca grea de toate zilele neapărat au lipsă de odihnă, ca să stringă puteri noi. Vitele însă numai atunci se pot odihni și recrea, dacă au culcuș moale și uscat. Un grajd murdar, în care vitele se așază pe un culcuș umăd și murdar, nu numai că nu ajută vitelor, ci este chiar și stricăcios pentru sănătatea lor. Dacă grijă în măsură cuvenită de așternut curat, nu numai că facem bine vitelor noastre, ci totodată căpătăm gunoiu mai bun și mai prețios. Se înțelege de sine, ca vitele ținute totdeauna în grajd, au lipsă de așternut mai bogat decât vitele, cari numai peste noapte se leagă în grajd. Vitele masculine au lipsă de mai mult așternut decât cele feminine, căci la cei dintâi udul ajunge și se strânge sub vite. Să așternem sub vite totdeauna în așa măsură ca să le putem ținea curate și ca să aște un culcuș moale și svântat.

Ghinda ca nutreț pentru hoare. Ghinda, care până acum s'a folosit numai pentru îngrășarea porcilor, s'a dovedit de nutreț

foarte bun pentru hoare și mai cu samă pentru găini. Găinile hrănite cu ghindă ouă mai des. Ghinda, care o strângem toamna, trebuie uscată bine în cuptor și măcinată. Făina de ghindă sau că o dăm hoarelor muiată în apă caldă, sau că o presărăm peste rămășițele de carne, cartofi ș. a. din cuină, cari le dăm hoarelor tot caldă. Mai cu samă hoarele hrănite în chipul acesta să fie ținute la loc cald, iar cocoșii se fie separați de găini. Mai bine e a coace din ghinda măcinată niște turte în mărimea jămiștilor. O jumătate turtă muiată în apă și amestecată cu hrana găinilor, ajunge la zi pentru 12 găini.

Un mijloc foarte bun pentru a curăți cotețul găinilor de parasiți (păduchi ș. a. gânganii) este praful de var. Aruncăm pe pereții și plafonul cotețului câte un pumn doi din praful acesta, astfel, ca tot cotețul să se umple de nuori de praf. O parte din praful acesta așezându-se pe pereții cotețului și în crepăturile pereților nimicește orice ființe viețuitoare ce se află aici, iar restul prafului cade jos și se scoate din coteț împreună cu gunoiul hoarelor.

Sentințe*

Cine iscălește cambii să bea
Și la termin nu-l va regula
Va fi scos din casa sa;
Și din casă și moșii
Ș'ajunge pe drumuri pustii.

Cine la tinerețe își petrece cu *in!* și hai!
La bătrânețe n'are mălai.

Cine cheltue bani pe mătasa
Se pomene cu ploaia'n casă
Și fără mălai pe masă.

Plătește-ți datoriile la șparcassă
 Apoi cumpărăți și mătasă ;
 Că vai, rău îți va ședeă,
 Când mătasa se va licita.

*

Mulți zic : lucră puțin și odihnește.
 Dar feru ne'trebuințat ruginește,
 Pe urmă cam greu se curățește.

*

De vrei să fii bogat,
 Ia și dela cocoși sfat,
 Cocoșu strigă de noapte la stăpâni
 Sculați ! luați lucru'n mâni !

*

Când faci cuiva bine,
 Dumnezeu e lângă tine ;
 Când faci cuiva rău,
 Te-a părăsit Dumnezeu !

*

De vrei lui Dumnezeu să-i placi,
 Fapte rele să nu faci.
 Fapte rele de-i plini,
 Dumnezeu te-a prigoni,
 Dracii sări-vor 'ntr'un picior
 De drag că faci pe voia lor.

*

Nu sudui pe jidan
 Că te-a celuit cu vr'un ban ;
 Sudue tu capul tău,
 Și zi că ești nătărău.

*

Jidanu-i om cu minte,
 Te ia cu buna nainte,
 Și vorbește frumusețel
 Păn' dai tot ce cere iel.

Glume

Într'o șatră cu haine.

— Cât costă bunda asta, domnule?

— Ca să nu-ți cer zece prețuri, 100 de coroane, apoi 90, apoi 80, ca să nu ne tocim, prețul cel de pe urmă e 70 coroane.

— Nici mie nu-mi place să mă tocmesc! Nu-ți dau nici 10, nici 15, nici 20 coroane. Vrei s'o dai cu 25 coroane?

— Adă banii!

Dela judecătorie.

— Pungașule, când stai în fața unui judecător, ții mâinile în buzunar?

— Iertați-mă, domnule judecător, dacă țin mâinile în buzunarele mele nu e bine, dacă am băgat mâinile în buzunarele altora, iar nu e bine. Atunci unde să-mi țin mâinile?

Țiganul curagios.

La manevră un ofițer sărind cu calul peste un șanț, cade jos. Un țigan, care se afla în apropiere, începe să ridă.

— Haoleo! Don Căpitan! Ce-ai pățit?

Eu hunu n'ași fi căzut dă pă cal!

— Cum țigane, așa bine știi să călărești?

— Eu nu m'aș fi suit pă cal, și atunci cum eram să mai cad dă pă cal jos?

La țară.

— Zici că vaca asta îți dă zece litri de lapte pe zi?

— Da.

— Și cât vinzi din el?

— Așa, vr'o treizeci.

Calendarul alfabetic.

A.

Acachie și Codrian martiri 7 Maiu.
 Acachie, Toma și Chiriachi mart. 7 Iulie.
 Adormirea Anei (mama Născăt.), 25 Iulie.
 Adormirea Născătoarei, 15 August.
 Adrian și Natalia martiri, 26 August.
 Aducerea icoanei Domnului, 16 August.
 Aduc. moașt. s. Atanasie cel m., 2 Maiu.
 " " " Chir și Ioan, 28 Iunie.
 " " " Ignatie, 29 Ianuarie.
 " " " Ioan Chrisost., 27 Ian.
 " " " Nichita, 13 Martie.
 " " " Stefan, 2 August.
 " " " Teodor Stratilat, 8 Iun.
 Adunarea, vezi Consiliu, Soborul.
 Adun. arhang. Gabriel, 26 Mart., 13 Iulie.
 Adun. apostolilor 4 Ianuarie, 30 Iunie.
 Adun. s. martir Aitala, 1 Septembrie.
 Adun. s. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie.
 Aflarea cap. s. Ioan Botezătorul I și II.,
 24 Februarie, III., 25 Maiu.
 Aflarea moaștelor s. celor din Eugenia,
 22 Februarie.
 Afxentie cuviosul, 14 Februarie.
 Agap, Irodion, Ruf și cei cu dâșii, apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agapi, Elpida și Pistis fiicele Sofiei, 17
 Septembrie.
 Agapia, Chionia și Irina surori, martire,
 16 Aprilie.
 Agapie, martir, 15 Martie.
 Agatangel și Climent martirii, 23 Ianuarie.
 Agatia fecioara martiră, 5 Februarie.
 Agatonie martir, 22 August.
 Agatopod și Teodul martiri, 5 Aprilie.
 Agav, Irodion Ruf și cei cu dâșii apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agheu profet, 16 Decembrie.
 Agripina martiră, 23 Iunie.
 Aitala, Achepsima și Iosif martiri, 3 Nov.
 Ajunul Crăciunului 24 decembrie.
 Akepsima, vezi Aitala, 1 Noiembrie.
 Akindin martir și Pigas e, 2 Noiembrie.

Alex. Ioan și Pavel patriarhi, 30 August.
 Alexandru și Benedict, 14 Martie.
 Alex., Timot. și Antonina mart., 10 Iun.
 Alexie și Benedict, vezi Alex., 14 Mart.
 Alexie omul lui Dumnezeu, 17 Martie.
 Alimpie Stălpnic., Stilian și Nicon, 26 Nov.
 Ambrosie episcopul Mișanului, 7 Dec.
 Amfilochie episc. Iconiei și Grig., 23 Nov.
 Amos profetul, 15 Iunie.
 Ample apost., Narcis și Strachie, 31 Oct.
 Amun diaconul, dascăl celor 40 femei
 martire, 1 Septembrie.
 Ana, vezi Adormirea Anei, 25 Iulie.
 Ana și Simeon profeți, 3 Februarie.
 Ana și Ioachim părinții Născăt. 9 Sept.
 Ana zemis'irea, 9 Decembrie.
 Ananie apost. și Roman cântăreț, 1 Oct.
 Ananie unul din cei 3 coconi cu Daniel,
 17 Decembrie.
 Anastasia martira, 22 Decembrie.
 Anastasia Rom. și cuv. Avramie, 29 Oct.
 Anastasie Persul cu 70 soți și apost. Ti-
 moteiu, 22 Ianuarie.
 Anatolie patriarhul Constantinopolei și
 Iachint, 3 Iulie.
 Andrea luna lui Decembrie.
 Andrei apostol, 30 Noiembrie.
 " arhiep. Critului, 4 Iulie.
 " Criteanul și Osie, 17 Octobrie.
 " Stratilatul martir, 19 August.
 Andronic apostol, 17 Maiu.
 Andronic cuviosul și Iacob a lui Alfeiu
 apostol, 9 Octombrie.
 Andronic, Prob și Tarah mart., 12 Oct.
 Anichit și Fotie martiri, 12 August.
 Anisia mart. și Zotie preotul, 30 Dec.
 Antim episc. Nicomidiei și Teoctist, 3
 Septembrie.
 Antinogen ieromonahul martir, 16 Iulie.
 Antipa episc. Pergamului martir, 11 Apr.
 Antonina, vezi Alexandru 10 Iunie.
 Antonie cel mare, 17 Ianuarie.
 Anul are patru anotimpuri; 12 luni
 sau 52 săptămâni și una sau două
 zile. O sută de ani e un veac sau

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la finitul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt biseții.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect.

Anul nou se număra mai înainte dela 1 Martie, Rușii numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie.

Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoiului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc., 13 Iunie.

Apolonie, Tirs, Calinic, Filimon și Lifchie martiri, 14 Decembre.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andrei înțai chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges ce înseamnă: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea.

Vartolomeu care se numea Natanail.

Mateiu vameșul să numea Levi.

Toma să numea Didim, era pescar.

Iacob a lui Alfeiu.

Tadeiu numit și Levi.

Simon Cananeul Zilot și Iuda Iscariotul, carele a vândut pre Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. În locul lui aleseră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Novembre.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Arătarea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin, 15 Apr.

Arsenie arhip. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arșenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei marele martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhip. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măslăriu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembre.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Novembre.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Decembre.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembre.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Eudochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeiu, vezi Vartolomeiu, 11 Iunie.

Bartolomeiu reintoarc. moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericeii din Ancyra. 22 Martie.

Basiliu arhip. Cesariei și Capadochiei, 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict. vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu ieromonahul și Vlasie episc. Sevasticii, 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
Bonifatie martirul, 19 Decembre.
Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea
Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
Brăul Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
Brumar luna lui Novembre.
Brumărel luna lui Octombre.
Bunavestirea, 25 Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește așa după cuvântul latin „Calende” care înseamnă la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul Iulian sau vechi cu care se servesc creștinii ortodoci-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cesar la anul 40 a. Ch. și primit de creștini în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servesc creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină desclădire.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Muhamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre.

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneval, Măncarea de carne, Cășlegiul, Carnelegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papil diacoulul său, martiri, 13 Octombre.

Casian Romanul preot și stareț, 29 Febr. Cășlegiul, vezi Carneval.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octombre.

Chiriach Sihastrul (Mioiu), 29 Septembrie.

Chiriachi, vezi Acachie, 7 Iulie.

Chiric și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhiep. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iunie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iunie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisant, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul lunei (Crugul lunei) e un timp de 19 ani, începe 1 an înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adăugem acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul lunei. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul Iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după:

Calend. iulian = $1908 + 1 = 1909 : 19 = 100$ și rămâne 9.

Cal. ortodox = $1908 - 2 = 1906 : 19 = 100$ și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, iar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adăugem anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e Ciclul. $0 = 28$. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian $1909 + 9 = 1918 : 28 = 68$ și rămâne 14 = ciclul ortodox $1909 + 20 = 1929 : 28 = 68$ și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codria, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nazaretul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliu, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte:

I în Nichea la a. 325, a fost 318 s. par.

II „C.-nopole” 381, „” 156 „”

III „Efes” 431, „” 200 „”

IV „Halchidon” 451, „” 630 „”

V „C.-nopole” 553, „” 165 „”

VI „” 680, „” 170 „”

VII „Nichea la a. 787, a fost 367 s. par.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Gornile sutaşul 13 Septembrie.

Cosma şi Damian doi fraţi doctori 1 Iulie şi 1 Novembre.

Crăciunul, vezi Naşterea Dom. 25 Dec.

Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.

Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul 29 August.

Crucea, Scoaterea, (Închinarea) ci şi s. s. şapte martiri Macavei 1 August.

Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.

Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.

Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust şi Isachie 3 Aug.

Damian şi Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.

Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie

Mişael şi Azarie 17 Decembre.

Daniel Stălpnicul 11 Decembre.

David cel din Tesalonie 26 Iunie.

Decembre numit şi Undrea luna do aşprezecea în an, are zile 31.

Denia (Priveghiu) Mercuri şi Vineri în a cincea săptămână a postului mare (de la lăsatul de brânză) şi Joi în săptămâna mare (înaintea Paştilor).

Deslegarea postului: Săptămâna între Paşti şi Dumineca Tomei; între Rusalie şi începutul postului s. s. Apostoli şi între Crăciun şi Anul nou.

Deslegarea la ouă şi brânză: Miercuri şi Vineri în săptămâna albă.

Deslegarea la Peşte: 2 Februarie de nu este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie, 30 Iunie, 6 August, 14 Novembre, 21 Novembre şi în Dumineca Floriilor.

Dia şi Macrina făcători de minuni 19 Iul.

Dimitrie (Să Medru) marele martir 26 Oct.

Dionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.

Dionisie Areopogitul 3 Octombrie.

Ditala şi 40 femei martire 1 Septembrie. Douăzeci de mii martiri arşi în Nicomedia 28 Decembre.

Dochia, vezi baba Dochia 1 Martie.

Dominica cuv. şi George al Nisiei 8 Ian.

Dometie făcători de minuni 7 August.

Dometie şi Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.

Dorimedont, Savatie şi marele martir Trofim 19 Septembrie.

Doroteiu Episcopul Tirului martir 5 Iun.

Dumineca e sărbătoare şi sunt în an 52 dintre care se numesc:

Dumineca înaintea Botezului.

Dumineca după Botez.

Dumineca Vameşului şi a Fariseului şi

Începutul Triodului e totdeauna a doua

Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Paşti sunt 70 de zile.

Dumineca fiului răstăcit, între Dumineca

Vameşului şi Dumineca Lăsat. de carne.

Dumineca Lăsatului de carne.

Dumineca Lăsatului de brânză.

Dumineca întâia din post sau Dumineca Ortodoxiei. După s. Liturghie să afurisească ereziacii şi toţi aceia cari să lăpădă de ortodoxie. Să pomenescă scutitorii şi apărătorii religiei.

Dumineca din post a 2. 3. 4. şi a 5.

Dumineca Floriilor.

Dumineca Paştilor. Ziua cea luminată.

Dumineca Tomei când sau arătat Iisus lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.

Dumin. Mironosişilor după Dum. Tomei.

Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a patra după Paşti.

Dumineca Samarinenă, a 5 după Paşti.

Dumineca Orbului, a şasea după Paşti.

Dumineca S. S. Părinţi a şeptea d. Paşti.

Dumineca Rusalilor.

Dumineca Tuturor Săntilor totdeauna întâia după Rusalie. Lăsatul de carne pentru postul s. s. Apostoli.

Dumineca înaintea Înălţării s. Cruci.

Dumineca după Înălţarea s. Cruci.

Dumineca Strămoşilor a doua înaintea Crăciunului.

Dumineca înaintea Crăciunului.

Dumineca după Crăciun.

Dumineca tânără după lună nouă.

Duminecele Triodului sunt: Dela Dumineca Vameşului până la Paşti.

Duminecele Pentecostarionului (Cincizecimeii) sunt: Dumineca Paştilor până inclusive Dumineca Tuturor Săntilor.

Duminecele Octoichului sunt: Dumineca a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecatarina mare Martiră, vezi Catarina 25 Noembrie.

Efplu arhidiacon şi Nifon cuv. 11 Aug.

Efshie din Cesarea martir 9 Aprilie.

Efrem cel din Hersova martir, Vaşileu şi alţii 7 Martie.

Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.

Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.

Eftihie martirul 6 Aprilie şi 24 August.

Elefterie martirul şi Pavel cuv. 15 Dec.

Elena, vezi Constantin şi Elena 21 Mai.

Elisaveta cuv. şi Sava Stratilat martir 24 Aprilie.

Eliseiu profetul fiul lui Safat şi învăţăcelul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.
Emanuel (Manuil), Savel și Ismail mar-
tir 17 Iunie.

Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug.
Emilian și Iachint martiri 18 Iulie.

Epacta după Calendariul iulian e numărul care arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Ianuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: In anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox.

Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adăuș Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuiesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.

Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinopolei 12 Mai.

Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.

Epistimia și soț. ei Galact. mart. 5 Nov.

Erast apost. Olimp și Orest mar. 10 Nov.

Ermen, Ioanichie și Nicandru mar. 4 Nov.

Ermia și Ermie martiri 31 Mai.

Ermil diaconul și Stratonice 13 Ianuarie.

Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.

Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.

Ermolae ieromonahul martir 26 Iulie.

Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.

Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sep.

Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.

Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.

Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.

Eugenie, Eustratie Axentie, Mardare,

Orest și Luca 13 Decembrie.

Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.

Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.

Eumenic făcători de minuni 18 Septem.

Euplu arhidiacon și Nif n 11 August.

Eupsihie, vezi Epsihie 9 Aprilie.

Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.

Eusignie martirul 5 August.

Eustatie-Placida și fiii săi 20 Septembrie.

Eustatie și Timoteiu din Simvoli 21 Feb.

Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.

Eutihie martirul 24 August.

Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.

Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.

Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatie, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a doua lună în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.

Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.

Fevronia sfânta 25 Iunie.

Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec.

Filimon apostolul 22 Novembre.

Filimon, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Filip apostolul și Lăsatul de carne pen-

tru Crăciun 14 Novembre.

Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.

Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.

Flor și Lavru frați, martiri 18 August.

Florar luna lui Maiu.

Floriile, Dumineca Florilor, Staulele Florilor cade totdeauna o săptămână înaintea Paștilor.

Foca facătoriu de minuni i Iona profetul 22 Septembrie.

Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul.

Fotie, vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.

Gabriel și Mihail mai mari Voezozi-A-

rangelul de iarnă 8 Novembre.

Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.

Galaction și Epistimi soția sa martiri 5 N.

Gavril, vezi Gabriel.

George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.

George Episcopul Mitilenei 7 Aprilie.

George marele Martir-Sân George 23 Apr.

Gerariu luna lui Ianuarie.

Germenariu luna lui Maiu.

Gerasim avă în Palestina 4 Martie.

German, vezi Epifanie 12 Maiu.

Glicheria martira 13 Maiu.

Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.

Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept.

Grigorie Deca olitul și Proclu arhiepiscopul Constantinopolei 20 Novembre.

Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.

Grigorie, vezi Dometie 10 Ianuarie.

Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.

Grigorie și învățăcelul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.

Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.

Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.

Haritina martiră 5 Octombrie.

Hariton mărturisitorul 28 Septembrie.

Hrisant și Darie martiri 19 Martie.

Hristina fîca Stratilatului din Tir mare
martiră 24 Iulie.
Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.
Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.
Iacob a lui Alfeiu unul din cei 12 apostoli 9 Octombrie.
Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.
Iacob episcop și martir 21 Martie.
Iacob fiul lui Zavedeu unul din cei 12 apostoli 30 Aprilie.
Iacob Persul martir 27 Novembre.
Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.
Ianuarie—Gerariu luna primă în an. are 31 zile.
Ianuarie episcopul 21 Aprilie.
Iarna anutimp, durează 90 zile dela 9. Decembrie până la 9 Martie.
Iason apostolul și Sosipatru 28 Aprilie.
Icoana Domnului vezi Aducerea ei 16 Aug.
Ierarhi trei, Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomol 30 Ianuarie.
Ieremia profetul 1 Maiu.
Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.
Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.
Iezechiel profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.
Ignatie arhiepiscopul Antiohiei și purtător de Dumnezeu 20 Decembrie.
Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ignatie 29 Ianuar.
Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.
Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.
Ilarion cel mare 21 Octombrie.
Ilarion egumenul și Stefan făcător de minuni 28 Martie.
Ilarion și Visarion 6 Iunie.
Ilie profetul 20 Iulie.
Înălțarea de toată lumea a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucii) 14 Septembrie.
Înălțarea Domnului — Ispasul, cade totdeauna la 40 de zile după Paști și la 10 zile nainte Rusaliilor.
Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.
Închinarea cinstitelui lanț al s. Petru Sîn Petru de iarnă), 16. Ianuarie.
Indictul era la Romani timpul de 15 ani în care să facca repartiția tributului și să numește Numărul roman. Indicturi sunt mai multe, însă biserica noastră primi în anul 312 Indictul împărătesc sau grecesc carele începe cu 3 ani înainte lui Cristos și să află pentru oricare an dacă adaugem anului 3 și suma împărțim cu 15, apoi restul care rămâne e Indictul. Exemplu

pentru anul 1882: $1882+3=1885$:
 $15=125$ și rămâne $10=$ indict.)
Înjunmătăirea praznicului — Mezul părăsimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul postului mare, 24 de zile înainte Paștilor.
Întăia și a două aflare a cinstitelui cap al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.
Întempiarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.
Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolomeu 25 August.
Întrarea în biserică a Prea Santei Născătoare de Dumnezeu 21 Novembre.
Întunecimea lunei — Eclipse să întâmpla numai la luna plină, pe timpul acesta să află pământul între soare și lună și umbra pământului acopere luna ori total, ori partial ori inelar.
Întunecimea de soare să întâmpla numai la Luna nouă pentru că atunci să afla luna între soare și pământ și ne acopere vederea soarelui ori total, ori partial ori inelar.
Întunecimi de soare și de lună sunt în 18 ani și ceva mai bine 70, dintre care sunt 41 de soare și 29 de lună, dar întrun an poate să fie 7 întunecimi, dintre aceste sunt mai puțin 2 de lună.
Învieria Domnului — Paștile. Sărbătoare mare să serbează 3 zile și poate cădea pe Duminecele dela 22 Martie până la 25 Aprilie dar totdeauna în Dumineca prima după întâia lună plină a ecuinocului de primăvară, adică întâia după 8 Martie. Dacă cade Învieria Domnului într'o Dumineca cu Pasha jidovească atunci să serbează cu o săptămână mai târziu.
Învieria lui Lazar totdeauna Sămbătă înainte Florilor.
Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.
Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului 24 Februarie, 25 Maiu.
I. Botez. Nașterea lui Sânzi-lana 24 Iunie.
Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.
Ioan Botez. Taerea capului 29 August.
Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembrie.
Ioan Chrisostomul, gură de aur arhiepiscopul Constantinopolei 13 Nov.
Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.
Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.
Ioan Colibașul și Pavel Tebeulcuv. 15 Ian.
Ioan Damaschin 4 Decembrie.
Ioan dela peșterea cea veche 19 Aprilie.
„ milostivul 12 Novembre.
„ vezi Alexandru 30 August.
„ Scărarul cuvios 30 Martie.

— vezi Chir 31 Ianuarie.
 — Aducerea moaștelor 28 Iunie.
 — Grigorie 28 Aprilie.
 — Iezechil 21 Iulie.
 Ioan, vezi Arsenie, 8 Maiu.
 — Teolog., Evang. și Apost. 26 Sept.
 Ioachim, vezi Ana 9 Septembrie.
 Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.
 Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.
 Iona, vezi Foca 22 Septembrie.
 Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.
 Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.
 Iov s. și dreptul 6 Maiu.
 Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu de minuni 31 Martie.
 Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.
 Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.
 Irina mare martiră 5 Maiu.
 Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel nou martir 28 Novembre.
 Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.
 Isaia profetul 9 Maiu.
 Is. Hs. Ni. Ka era mai painte cu slove IC. XC. HI. KA. și înseamnă: Iisus Hristos a biruit.
 Isachie marturisitoriu 30 Maiu.
 Isachie, vezi Dalmat 3 August.
 Isidor Pelusiotul marturisitor 4 Februarie.
 Isidor martirul 14 Maiu.
 Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.
 Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.
 Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.
 Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.
 Iuliana din Nicomidia martiră 21 Dec.
 Iulie, Cuptoriu, a șaptea lună în an are zile 31.
 Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.
 Iunie, Cireșar, a șasa luna în an are zile 30.
 Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.
 Iustina, vezi Chiprian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.
 Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânză (Zăpostitul) e mutabil, septe săptămâni naintea Paștilor, dela Dumineca aceasta începe Postul mare sau Postul Paștilor.
 Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru adeca pentru:
 — Paști, Dumineca opt săptămâni înaintea Paștilor.
 — Sân-Petru sau s. s. Apostoli, Dumineca după Rusalii sau Dumineca Turor Sântilor, e mutabil.
 — Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.

Laurentie arhidiaconul martir 10 August
 Lavru, vezi Flor 18 August.
 Lazar, vezi Învierea lui Lazar.
 Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.
 Leon papa Romei 18 Februarie.
 Leontie cuviosul martir 18 Iunie.
 Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Litera Duminică arată în calendariul bisericesc Duminicile de peste an și sunt șapte: În calendariul Iulian începe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D, E, F și G. În anul bisect Duminicile după 29 Februarie au două litere. Calendariul Gregorian schimbă Litera Duminice de la anul 1583 până 1700, dela 1701 până la 1800, dela 1801 până 1900 și dela 1901 până la 2100 așa de când e în calendariul iulian A e în calendariul gregorian G.

După calendariul ortodox să iau slovele

inderept
 adeca:

2, 5, e, g, z

b. și a. și începe dela 1
 Mart. cu slova

Litera (Slova) Păscăliei e cheia cu carea se află Paștile și toate serbătorile mutabile și sunt 35 pentru că atâtea zile sunt în care poate cădea Paștile.
 Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.
 Luca apostol și evangelist 18 Oct.
 Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps. 7 Februarie.

Lucia, vezi Axentie 13 Decembrie.
 Luchian martirul 15 Octombrie.
 Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.
 Lucinul, vezi Luca evang. 18 Oct.
 Luna. Anul are 12 luni: Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Novembre și Decembrie.

Luna de zile 30 e numai pentru socoată
 Luna de patru săptămâni are 28 zile și sunt în an 13 pentru ca aceste luni sunt cu 2—3 zile mai mici.

Luna nouă să vede după apunerea soarelui la apus (vest) în forma unei secere.

Luna plină la 14 zile dela Luna nouă să vede după apunerea soarelui la răsărit (est) ca un fond rotund).

Luni, vezi Săptămâna.

Lunia curată după Dumineca Lăsatului de brânză.

Lunia morților după Dumineca Tomei (Mătcălu). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomană.

Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsegie arhiepiscop. 19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins. Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.

Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

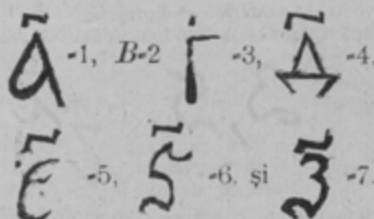
Măhrama Domn. și Diomid martir. 16 Aug.

Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.

Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Mâna anului în calendariul românesc e Slova Duminecei a calendariului ortodox adecă:

Măncarea de carne, vezi Carneval.

Manuil, Emanuil, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axentie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalina purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Într. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstului brâu 31 August.

Maria Născ. Soborul a doauă zi de Crăciun 26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Mart, vezi Săptămâna

Marta, vezi Atanasie 5 Iulie.

Martie — Mărțișor — Germănar luna a treia în an are zile 31.

Martin papa Romei martirul 14 Aprilie.

Martinian pusnic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă dela 1 până la 3 Febr.

Martinii de toamnă dela 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martiri și Martirii să tipureau în cărțile vechi Mucenici și Muceniții.

Martirii din Hersova, vezi Efrem, 7 Martie
Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de.
mii 28 Decembre.

Mart. noave d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzeci 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei 1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombrie.

Măsălariu, luna lui August.

Mătcălu, vezi luna morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August, 16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie 9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit 21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiohiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri nouă 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămâna.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24 zile înainte de Rusalii și 24 zile după Paști.

Mercurie și Ecaterina mare martiri 25 Nov.

Metăniile încep totdeauna în primă Joie din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și profet. Elisei 14 Iunie.

Mezul Păresemilor, vezi Injumătățirea praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratigul minunea lui în Colose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihail Sinadon mărturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Mioiu) vezi Chir ac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misacl unul din cei trei coconi cu Daniel 17 Decembre.

Mitrodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moastele s. Atanasie, vezi Aduc. 2 Maiu.

Moastele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moastele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Iau.

Moastele s. Ioan Chrisostomul. vezi Aducerea 27 Ianuarie.

Moaştele s. s. celor din Eugenia 22 Feb.
Moaştele s. Stefan, vezi Aducerea 2 Aug.
Mochie preotul martir 11 Maiu.

Moise Arapul 28 August.

Moisie şi Vavila martiri 4 Septembrie.

Moşii sunt pomenile date morţilor şi sunt preste an mai mulţi adevă :

Moşii de iarnă, Sâmbătă înaintea Lăsatului de carne pentru Paşti.

Moşii de Rus. Sâmbătă înaintea Rusaliilor.

Moşii de Să Medru Sâmbăta înainte de Să Medru.

Apoi mai sunt :

Moşii de Crăciun 25 Decembrie.

Moşii de Părăsimi 9 Martie.

Moşii de Joi mare să fac „Focurile”.

Moşii de Paşti în ziua de Paşti.

Moşii de Săn Georgiu 23 Aprilie.

Moşii de Ispas, în ziua Înălţării Domn.

Moşii de Sănză-lane 24 Iunie.

Moşii de Săn-Petru 29 Iunie.

Moşii de Săn-Ilie, 20 Iulie.

Moşii de Schimbarea la faţă 6 August.

Moşii de Sănta-Maria-mare 15 August.

Mucenicii, vezi Martirii.

Mutarea s. Ioan evanghelistul 26 Sept.

N.

Narcis, vezi Ample, 31 Octombrie.

Născătoare de Dumnezeu, vezi Maria.

Naşterea Domnului, vezi Crăciunul 25 Dec.

Naşterea s. Ioan Botez, vezi Ioan 24 Iun.

Naşterea Născătoarei de D-zeu 8 Sept.

Natalia, vezi Adrian 26 August.

Naum, vezi Filaret 1 Decembrie.

Neofit, vezi Maxim 21 Ianuarie.

Neomila şi Terentie martiri 28 Octomb.

Nestor martirul 27 Octombrie.

Nicandru, vezi Ermen 4 Novembre.

Nicanor, Prohor, Timon şi Parmena diaconi 28 Iulie.

Nichifor martirul 9 Februarie.

Nichifor patriarhul Constantinopol. 2 Iun.

Nichita, vezi Aducerea moaştelor 13 Mart.

Nichita episcopul Halcedonului 28 Maiu.

Nichita egumenul Michidichiei martir 3 Ap.

Nichita şi Visarion martiri 15-Septembrie.

Nicolae arhiepiscopul dela Mira Lichiei 6 Decembrie.

Nicon Metanoite, vezi Alipie 26 Nov.

Nicon şi învăţelei lui martiri 23 Martie.

Nifon, vezi Euplu 11 August.

Nil izvoritoriu de mir 12 Novembre.

Nimfodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Nouă martiri, vezi Memnon 29 Aprilie.

Numărul de aur e numărul, carele arată al câţalea an e fiecare an în Crugul lunei, şi era în Calindarul roman tipărit cu litere aurite. Să aflu, dacă adaugem anului 1 şi suma împărţim cu 19. Restul e numărul de aur. Exemplu : Numărul de aur pe anul 1904 e 5, pentru că $1904 + 1 = 1905 : 19 = 100$ şi rest 5.

Numărul în cărţile bisericeşti să înseamnă cu slova şi anume :

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

12, 13, 20, 21, 23, 30, 40, 50, 60

70, 80, 90, 100, 200, 300, 400, 500, 600

700, 800, 900, 1000, 2000, 10.000, 500.000

Exemplu
Anul 1908 să
serie.

7 5 4 3 2 1

Numirea Domnului, vezi Anul nou, 1 Ian.

O.

Octombre—Brumărel e a zecea lună în an, are zile 31.
Olimpa, vezi Erast 10 Novembre.
Olimpiada e cuvânt grecesc și însemnează 4 ani.
Olimpie, vezi Adormirea Anei 25 Iulie.
Onesim apostolul 15 Februarie.
Onisifor, vezi Matrona 9 Novembre.
Onufrie cnv. și Petru martirul 12 Iunie.
Orest, vezi Erast 10 Novembre.
Orest, vezi Axentie 13 Decembre.
Osie, vezi Andrei 17 Octombre.

P.

Pahomie cel mare 15 Maiu.
Pamfilie martirul 16 Februarie.
Pancratie episcopul Tavromeniei 9 Iulie.
Panteleimon (Pantilie) Marele martir și tămăduitor 27 Iulie.
Papie și Savin martiri 16 Martie.
Papii, vezi Carp 13 Octombre.
Paramon, vezi Filumen 29 Novembre.
Parascheva-Vinerea mare 14 Octombre.
Părăsimele, vezi Postul Paștilor.
Părinții cei ucis în monas. s. Sava 20 Mar.
Părinții cei ucis în Sinaia și Rait 14 Ian.
Parmena, vezi Nicanor 28 Iulie.
Paștile, vezi Învierea Domnului.
Pașcalia e Crugul lunei, Măna anului.
Temeția, Numărul de aur, Slova Pascallei și Slova Duminecei.
Partenie, vezi Luca 7 Februarie.
Patapie cuviosul 8 Decembre.
Patrichie episcopul Prusiei 19 Maiu.
Petrusprezece mii de prunci uciși de Irod 29 Decembre.
Patruzeci femei, vezi Amun 1 Septembrie.
Patruzeci martiri, Sămții 9 Martie.
Patruzece și 5 martiri din Nicopoli 10 Iul.
Patruzeci și doi martiri din Amorea 6 Mart.
Pavel, vezi Alexandru 30 August.
Pavel, vezi Elefterie 15 Decembre.
Pavel mărturisitorul 6 Novembre.
Pavel Tebeul, vezi Ioan Colibașul 15 Ian.
Pavel și Petru-Sân Petru 29 Iunie.
Pelaghia cuvioasă 8 Octombre.
Pelaghia din Tars martiră 4 Maiu.
Pârhele, 20, 21 și 22 Iulie.
Petru, vezi Onufrie 12 Iunie.

Petru apostolul, vezi Închinarea lanțului 16 Ianuarie.

Petru, vezi Climent 24 Novembre.

Petru și Pavel, vezi Pavel și Petru 29 Iunie.

Pigasio, vezi Akindin 2 Novembre.

Pimen profetul 27 August.

Pistis vezi Agapi 17 Septembrie.

Planetele sunt corpuri cerești, încungiură soarele în diferite îndepărtări, primesc lumina dela soare, unele au una, altele mai multe luni care să numesc și traibanș sau satiliț. Calindariul cunoaște șapte planete: 1 Soarele, 2 Venus, 3 Mercur, 4 Luna, 5 Saturn, 6 Jupiter și 7 Martie. În tot anul să numără cătră una din aceste planete ca Regintele anului și să afle pentru ori care an dacă împărșim numărul anului cu 7 apoi restul e numărul planetei. Exemplu: Regintele, anului 1908 e Luna, pentru că 1908: 7=272 și rămâne rest 4. Platon și Roman 18 Novembre.

Pogorârea Duhului Sânt-Rusalile e sărbătoare mutabilă și cade totdeauna la 50 zile după Paști sau la 10 zile după Înălțarea Domnului.

Policarp, vezi Ieronim 23 Februarie.

Poliect martirul 9 Ianuarie.

Pomana morților, vezi Mosii.

Pompie, Terentie și cei cu dânsii 10 Apr.

Porfirie episcopul Gaziei 26 Februarie.

Porfirie, vezi Matrona 9 Novembre.

Postul—secul. După legea bisericii noastre avem aceste posturi:

— Postul Paștilor, (paresimilor, postul mare) dur ază șapte săptămâni fără săptămâna albă, e mutabil.

— Postul s. s. apostoli Petru și Pavel începe totdeauna Luni după Dumineca Tăturor Sânilor (8 zile după Rusalie și durează mai mult 42 și mai puțin 8 zile. E mutabil.

— Postul s. Mariei-mare 14 zile dela 1 până la 15 August.

— Postul Crăciunului 6 săptămâni dela 15 Novembre până la 25 Decembre.

— Mercurile și Vinerele preste tot anul afară de săptămâna între Paști și Dumineca Tomei, între Rusalie și Dumineca Tăturor Sânilor și între Crăciun și Anul nou.

— Postul înaintea Botezului 5 Ianuarie.

— Postul Tăerei Capului s. Ioan Botezătorul 29 August.

— Postul de untdelemn în timpul pregătirii spre cuminicătură și în săptămâna patimilor, afară de Joi Sămb. și Dum. Vezi deslegarea Postului.

Praznic, vezi Sărbătoare.
 Prier luna lui Aprilie.
 Primăvara anutimpul durează 92 zile
 20 $\frac{1}{3}$ oare, dela 8 Martie până la 9 Iun.
 Priveghiu, vezi Denia.
 Prob, vezi Andronic 12 Octombrie.
 Probajia vezi Schimbarea la față 6 Aug.
 Proclu vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.
 Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.
 Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.
 Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.
 Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.
 Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.
 Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.
 Punerea cinstului brâu, vezi Brăul Născătoarei 31 August.
 Punerea cinstit. veșmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie,
 Reîntoarcerea moaștelor s. apostol Vartolomeu 25 August.
 Roman, vezi Amania 1 Octombrie.
 Roman, vezi Platon 18 Noiembrie.
 Roman și Xenie cuviosul 24 Ianuarie.
 Ruf, vezi Agap 8 April.
 Rusaliile, vezi Pogorârea s. Duhi.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.
 Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembrie.
 Să-Mioiu, vezi Chiriac 29 Septembrie.
 Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.
 Salmona, vezi Aviv 15 Noiembrie.
 Sămbătă a șasea zi după Duminecă să serba mai înainte și să serbează și azi la Jidovi ca la noi Duminecă. Dela Învierea Domnului părăsire creștinii serbarea Sămbetei și primiră serbarea Duminecei.
 Sămbăta lui Lazar, vezi Învi. lui Lazar.
 Sămbăta mare e Sămbăta Paștilor.
 Samson primitor de străini 27 Iunie.
 Samuil profetul 20 August.
 Săn-George, vezi George 23 Aprilie.
 Săn-Medru, vezi Dimitrie 26 Octombrie.
 Săn-Petru de iarnă 16 Ianuarie.
 Săn-Petru de vară 29 Iunie.
 Săn-Toaderii încep totdeauna în prima Marț după Duminecă lăsatul de brânză și țin 7—8 zile.
 Sânta-Maria mare, vezi Adormirea Născătoarei 15 August.
 Sânta-Maria mică, vezi Nașterea Născătoarei 8 Septembrie.

Sânții-Sânții, vezi 40 martiri 9 Martie.
 Sântu-Arangel de vară, vezi Soborul Arhangel. 13 Iulie.
 Sănzii-Iana, vezi Nașter. s. Ioan 24 Iun.
 Sava cel sântit 5 Decembrie.
 Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.
 Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie.
 Schimbarea la față a Domnului nostru Isus Chr., vezi Preobrajnia, 6 Aug.
 Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.
 Savin, vezi Papie, 16 Mart.
 Scoaterea cinstitei Cruci și Maca. 1 Aug.
 Secul, vezi Postul.
 Seculul — Veacul un period de 100 ani, începe dela Isus Christos.
 Săptămâna are șapte zile, pe carele le numerau păgânii după cele șapte Planete; la Romani era: Dumineca — dies Solis, Luni — dies Lunae, Marț dies Martis, Mercuri — dies Mercuri, Joi — dies Jovis, Vineri — dies Veneris, Sămbătă — dies Saturni.
 La franțezi: Dimanche, Luni, Mardi, Mercredi, Jendî, Vendredi, Samdi.
 La Italieni: Domineca, Lunedi, Martedi, Mercoledì, Jovedi, Venerdì, Sabatto.
 — La Spanioli: Domingo, Lunes, Martes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.
 Săptămâna e cea mai veche socoată a timpului, pentru că singur Dumnezeu a pus măsura această făcând lumea în șase zile și a șaptea se odihni.
 Săptămâna-albă — a brânzei — dela Lăsatul de carne până la Lăsatul de brânză.
 Săptămâna mare, — Săptămâna Patimilor — între Florii și Paști.
 Săptămâna mistreța înaintea săpt. albe.
 Septembrie — numit Răpciune e a nouă lună în an, are 30 zile.
 Sărbători avem: imobile, mutabile, mari sau împărătești și mici bisericesti.
 Sărbătorile imobile sau nemutabile nu schimbă nici când ziua lunei ci numai ziua săptămânei și sunt 21 adevă: 1. Tăcerea împrejur, 2. Botezul, 3. SS. Trei Ierarhi, 4. Măntăpina Domnului, 5. Bunavestire, 6. S. George, 9. SS. Petru și Pavel, 10. Ptoftul Ilie, 11. Schimbarea la față, 12. Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăcerea capului s. Ioan, 14. Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, 15. Înălțarea cinstitei Cruci, 16. Cuvioasa Parascheva, 17. Marele Martir Dimitrie, 18. Arhang. Mihail și Gavril, 19. Întrarea în biserică 20 S. Nicolae și Nașterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua unei însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânii; așa cade Duminică: Florile, Paștele și Pogorârea Duhului sânt. Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sunt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu, toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericești sunt însemnate în Calendarul anual cu † neagră.

Serghe și Vach martiri 7 Octombrie.
Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.
Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.
Silvan, vezi Sila 30 Iulie.
Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.
Simeon dreptul și sântitul 3 Februarie.
Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.
Simeon, vezi Iezechiel 21 Iulie.
Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.
Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.
Simeon Stilit 24 Maiu.
Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.
Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.
Sisoe cel mare 6 Iulie.
Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.

Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).
Soborul Arhangel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.
Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.

Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Novembre.

Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasine 1 Septembrie.

Soborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.

Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.

Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.

Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie

Sofronie profetul 3 Decembrie.

Sosipatru, vezi Iason 28 Aprilie.

Sozont martirul 7 Septembrie.

Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie

Stachie, vezi Ample 31 Octobrie.

Staulele, vezi Floriile.

Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.

Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.

Stefan cel nou, vezi Irinarh 28 Nov.

Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.

Stilian, vezi Alipie 26 Novembre.

Stratonic, vezi Ermil 13 Ianuarie.

S.

Șapte-Macavei 1 August.
tineri din Efes 4 August.
-zeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassa mart. 21 Aug.

Tăerea cinstului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.

Tăerea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.

Talaleu martirul 20 Maiu.

Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.

Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.

Tațiana martira, 12 Ianuarie.

Tecla întâia martiră 24 Septembrie.

Temelia Lunei după Calendarul ortodox.

e Epacta Calendarului Iulian.

Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.

Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.

Teodor, Sântitul martir 16 Maiu.

Teodor și Ianuarie martiri 21 April.

Teodor Sicheotul, episc. Anastasiopolei

22 April.

Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.

Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor

8 Iunie.

Teodor Tiron mare martir 17 Februarie

Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.

Teodora prea cuvioasa 11 Septemb.

Teodosia prea cuv. martira și Visarion

29 Maiu.

Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.

Teodot episcopul Anechirei mart. 7 Iun.

Teodot episcopul Chirinei mart. 2 Martie.

Teodot martirul 18 Maiu.

Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.

Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.

Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.

Teofan mărturisitorul 12 Martie.

Teofania, vezi Botezul 6 Ian.

Teofil, vezi Foca 23 Iul.

Teofilact mărturisitorul 8 Mart.

Teona și Teopempt martiri 5 Ian.

Teopempt, vezi Teona 5 Ian.

Terapont martirul 27 Maiu.

Terentie, vezi Pompie 10 Apr.

Terentie, vezi Neomila 28 Oct.

Tihon episc. Amat. făcăt. de min. 16 Iun.

Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.

Timoteu, vezi Alexandru 10 Iunie.

Timoteu, vezi Anastasie 22 Ian.

Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.

Timoteu, vezi Macra 3 Maiu.

Tinerii șapte din Efes, 4 August.

Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.

Tit apostol și Reintoarcerea moaștelor

ale s. Vartolomeu, 25 August.

Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.

Toaderii cad totdeauna Sămbătă în săptămâna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept.

și durează până la 9 Decembrie adică

89 zile.

Todorusele — Todorusăile cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusaliu, sau 24 zile după Paști.

Toma, vezi Acachie, 7 Iulie.

Toma apostolul, 6 Octombrie.

Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.

Trei Ierarhi: Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.

Trifon martirul, 1 Februarie.

Triodul e a zecea Duminecă înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Dumineca Vameșului și a Fariseului și durează până în Dumineca Paștilor.

Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novembre.

Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.

Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.

Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombrie.

Var, vezi Ioil, 19 Octombrie.

Vara anutimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.

Varlaam, vezi Avdie, 19 Novembre.

Varnava și Vartolomeiu apost. 11 Iun.

Vartolomeiu, vezi Tit, 25 August.

Vartolomeiu, vezi Varnava, 11 Iun.

Varvara mare martiră, 4 Dec.

Vasilie, vezi Capiton, 7 Martie.

Vasilie arhiep. Căsariei și Capadochiei 1 Ianuarie.

Vasilie, vezi Basileu, 26 Aprilie.

" Tri Ierarhi, 30 Ian.

" mărturisitorul, 28 Febr.

" mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.

Vasilie preotul martir, 22 Mart.

Vasilisc, vezi Basilisc, 3 Mart.

Vasilisc martirul, 22 Maiu.

Vassa, vezi Tadeu, 21 Aug.

Vavila, vezi Moisie, 4 Sept.

Veacul, vezi Seculul.

Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.

Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.

Victor, vezi Mina, 11 Nov.

Vineri a cincia zi după Dum.

Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.

Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.

Vinerea tinăra după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.

Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.

Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.

Vlasie vezi Blasiu, 11 Febr.

Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.

Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.

Xenofont cu ce ta sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.

Zaharie profetul, 5 Sept.

Zămislirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana 9 Dec.

Zămlislirea s. Ioan Botez, 23 Sept.

Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.

Zece martiri din Crit, 23 Dec.

Zinovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.

Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până mâinezi la miezul nopții.

Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea.

Ziua cea luminată e ziua Paștilor.

Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.

Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Cruci, 14 Sept.

Ziua ursului, 2 Febr.

Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.

Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac brăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna intră soarele într'un semn acestor zodii, așa intră în Ianuarie în semnul Udatorului, în Febr. în al eștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Săgetătorului și în Dec. în semnul Câprioarei.

Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.

Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

VISUL

l-a salvat!!

O adevărată povestire de **Ioan Schultz** din Comloșul-mare.

„Așadar tu nu crezi, că un vis poate salva viața cuiva?

Așa m'a întrebat amicul meu Carol, când l-am cercetat la Crăciunul trecut și când mi-am clătinat capul, în semn că nu cred, începu astfel:

„Ascultă dar! Azi este tocmai anul, când mă aflam la Iosif, pe care tu îl cunoști și care acum e cantor și el mi-a istorisit, cum l-a salvat pe el un vis. Întraga lui familie era bolnavă, el însuși avea podagră, reumă, dureri de membre, junghiuri, sgârciuri, dureri de mâni, de picioare și de cap, era schiop și avea influența. Soacră-sa avea sgârciuri de stomach, junghiuri în coaste, vărsare de venin, greață, vânturi, răgăieli acre, arsură continuă în stomach și diaree o chinuiau. Copii aveau dureri de grumazi, orbanț, pojar și erau anemici, tușeau tare, aveau flegmă și totdeauna erau răgușiți, aveau dureri de piept și tot felul de friguri. Cantorul însuși era așa de bolnav, încât s'a spovedit și seara când adormi, nu mai credea nime, că se va mai deștepta. Și totuși s'a deșteptat a doua zi și a povestit femeii sale următoarele:

„Marie, eu am visat, că am cumpărat în târg un Calendar și după aceea am devenit sănătos“.

Femeia lui Iosif credea în visuri, a cumpărat deci îndată un Calendar și când începu să cetească, dădu îndată de istoria „Secretul unui om bătrân“, unde erau descrise vindecarea miraculoasă a tuturor boalelor cu fluidul Elsa a lui Feller. Maria procurase și mai înainte diverse fluide, dar' aceste n'au folosit nimica, fiind-că erau toate imitații și abia acum afla ea, că Elsa fluidul lui Feller numai așa să capătă veritabil, dacă se procură direct dela farmacistul Eugen V. Feller în Stubica Marktplatz, Nr. 226 (comitatul Agram).

Ea a procurat astfel numai decât telegrafice 12 sticle de Elsa-fluide de al lui Feller cu 5 Coroane, mai puțin nu să trimit. A doua zi fluidul Elsa a și sosit și spesele de poștă le-a plătit dl Feller. Bolnavul n'a voit însă să ia nimic, iar preotului și Mariei, cari l-au rugat totuși a proba încă cu veritabilul fluid Elsa, le zise:

„Mie nu-mi mai folosește nimic, lăsați-mă să mor liniștit“.

Când însă sărmana femeie îl conjura a cugeta totuși la băiați, să facu îngăduitor și îi dădu odată pe zi câte 20 de picuri pe zahar, apoi i-se freca tot trupul cu Elsa-fluidul lui Feller și îndată să simți mai bine. El comanda îndată iarăș 48 sticle, cu 16 Cor. din fluidul Elsa al lui Feller pentru sine și copii sei, pe când pentru soacră-sa procurase 6 șatule din escelentele pile Elsa ale lui Feller cu 4 Cor.

După 3 săptămâni el, copii lui și soacra erau cu toții deplin sănătoși.

„Vezi tu“ îmi zise prietinel meu Carol, „așa a salvat un vis viața unei familii întregi. Când să afla în sat despre puterea vindecătoare miraculoasă a fluidului Elsa al lui Feller și a pilelor Elsa ale lui Feller au procurat toți bolnavii aceste veritabilul Elsa-fluid al farmacistului Eugen V. Feller din Stubica, Marktplatz Nr. 226 (comitatul Agram) vindecă deplin și repede tot felul de dureri de nervi, muschi și de dinți, durere de șele și de spate, scrintituri, delătură și slăbia, oboseala, aprinderile, greutatea de respirat, băterea inimei, țiuirea urechilor, amețelile. Un om din sat își perduse aproape vederea din cauza bătrânețelor, El avea ochi așa de slabi, încât aproape nu vedea nimic. Dupăce își spăla ochii câteva săptămâni cu fluidul Elsa al lui Feller, a văzut așa de bine, ca în tinerețe.

Și cei mai săraci oameni din comună și-au procurat, de oarece aceste două medicamente minunate sunt foarte ieftine. Costă 12 sticle mici sau 6 duple 5 Coroane. 24 sticle mici sau 12 duple 8 Cor. 60 fil., mai departe 36 sticle mici sau 18 duple 12 Cor. 40 fil. și 60 de sticle mici sau 30 duple 20 Cor. În curând nu mai era în satul întreg nici un copil bolnav, scrofulos. Fluidul Elsa al lui Feller a vindecat copiilor toate rănile, gâlcile, umflăturile, bubele, galbinarea și boalele de gură.

Mi-a părut bine, că amicul meu mi-a povestit aceasta, căci eu însumi sufeream de mulți ani de slăbie și sudori de noapte, lipsă de apetit, constipație, apăsuri la stomach, anemie, greață, vărsare, boale de rărunchi și amețeli, prin aceste eram iritat, nervos și nu puteam dormi. Eu folosi fluidul Elsa al lui Feller și totodată și pilele Elsa ale lui Feller, din cari 6 șatule costă 4 Cor. franco și 12 șatule 7 Cor. 60 fil. și fiecine poate spune cu conștiința cea mai curată, că fluidul Elsa al lui Feller și pilele Elsa purgative ale lui Feller sunt cele mai bune medicamente populare și de casă contra celor mai multe boale, și pentru acele, cari aci nu sunt înșirate. Cine e bolnav, să cerce a procura îndată dela farmacistul Eugen V. Feller din Stubica, Marktplatz Nr. 226 (comitatul Agram). Să ne ferim de imitații. Fiecine îmi va fi mulțamitor pentru aceasta recomandăție.

Consemnarea târgurilor din Ungaria.

NOTĂ. În acest conспект s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
Zilele sunt însemnate după calendariul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.
Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembre st. n.
Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembre.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (têrg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembre.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).

Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombre și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).

Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.

Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct. Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.

Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombre. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.

Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.

Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.

Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n.

Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembrie c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întimplarea Domnului; Taierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.

Cacova, 1—2 Maiu, 2 Novembre.

Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombre dacă 15 cade pe Luni, atunci în această ziua și Luni înainte de 8 Decembrie. c. n.

Canija-turcăscă, 29 Apr., 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.

Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Aprile nou, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

- înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă. Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov. Ceffa, în prima Joie din Aprilie. August și Dec. Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie. Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec. Chișineu, 6 Ianuarius, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail. Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela amédi până Duminecă. Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecile din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; sêu dacă numitele zile nu cad Dumineca, atunci în Duminecile premergătore. Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov. Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, târgul se țină în Dumineca premergătore. Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov. Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre. Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.
- Dalboșeț**, 10 Martie, 23 Octombre.
- Deliblata 6 Aprile, 10 Septembre.
- Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.
- Dézna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore târgul se ține în Lunia următore.
- Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Sept.
- Dognacica, 8 Septembre.
- Dobrițin, 17 Ianuarius, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor zile.
- Dolóve, 21 Martie, 11 Octobre.
- Domașnia, a 5-a diuă după Sân-Petru cal. v.
- Élesd**, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. zilei de 21 Septembre și 13 Decembre.
- Făget**, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iulie și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Mai și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octombrie.

Gorua, în 25 și 26 Aprilie, și în 6 și 7 Septembrie st. n.

Gurahonț, Luni în săptămâna zilei de 11 Mai și 20 August și dacă acesta diuă ar fi S. Stefan, atunci ziua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Noiembrie; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Mai și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Mai, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Mai și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sânta Maria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Mai, 2—4 Iulie și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbetele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Noiembrie.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iulie și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova- nouă, 5 Mai și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Mai și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24 Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din

urmă cad pe sêrbătore sau pe Vineri, atunci sê țin în Sâmbăta sêptemânei premergêtore.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele sêptemâni, în care cad ȗilele de 12 Martie, 21 Iuniu, 8 Septembre și 8 Decembre.

Oravița, în tótă Sâmbăta têrg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembre.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembre.

Pecica-magiară, Sâmbăta, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembre.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombre, dacă aceste ȗile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premerg acestor ȗile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembre, și dacă aceste ȗile nu cad pe Joi, atunci în Joia următore acestor ȗile, duréză patru ȗile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombre.

Periamoș, 24 Aprile, 15 Iunie și 24 Septembre.

Perlas, 27 Iuniu, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iuniu, 1 August și 14 Octobree.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembre.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbăta, Duminecă, Luni sêu Marți, atunci Vineri înaintea acestor ȗile, la din contră Vineri după aceste ȗile; în Septembre ȗiua s. Mihail la apuseni, dacă acêsta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbăta, Duminecă, Luni sêu Marți, atunci têrgul se ține Vineri înainte de aceste ȗile; la din contră Vineri după aceste ȗile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iuniu, 13—14 Septembre, 15 Novembre; dacă însă pe aceste ȗile cade vr'o sêrbătore împêrătêscă romano-catolică, sêu greco-orientală, atunci cu o sêptămână mai târȗiu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembre; dacă aceste ȗile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premergêtore.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Silinghia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.
 Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari
 cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov.
 Sigetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți
 din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți
 în sept. sânt. Ilie, dacă însê St. Ilie cade. Duminecă
 atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni
 și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octobre n.,
 dacă 13 Octobre cade pe Duminecă, atunci aceleași
 zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg
 de vite, celalalt duréză întreaga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.
 Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.;
 13 Maiu și 13 Sept.

Timișóra, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iu-
 niu; 14—18 August; 25—29 Septembre; 18—22
 Decembre. Têrgul duréză 5 zile. Joi târg de vite
 cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri
 și Sâmbătă târg de cai. Têrgul pentru ceialalți ar-
 ticlii (póme, lemne, instrumente agricole, articlii de
 negoțiu și industrie) se ține în toate 5 zilele. Têrg
 de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de
 porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuariu, Vineri după Pascile rom. cat.,
 6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu,
 Sept. și Decembre.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octobre c. v.

Varadia, 22 Aprile, 2 Septembre,

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumi-
 neca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima
 Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după
 c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după
 Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembre.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare,
 Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecile înainte de

st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile tîrg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în cas de sărbătoare tîrgul se ține în ziua următoare.

Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iulie și 24 Octombrie, câte trei zile.

Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardeal.

Abrud, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Luni în sept. primă din Maiu, Luni înainte de Sf. Mihail și Luni înainte de Crăciun.

Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.

Alamor. 5 Martie, 4 Septembrie, c. n., câte o zi înainte tîrg de vite.

Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iulie și 17 Sept. c. n.

Baia de Criș, 2 Ian 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.

Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene.

26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.

Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu tîrg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.

Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iulie, 6 Dec.

Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.

Câmpeni, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iulie 28 Aug. și 5 Nov. c. n.

Cetatea de baltă, Luni după bobotéză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Luni înainte de Pasci, 21 Aug. Luni înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare tîrg de vite.

Cic-Sân-Georgiu, Luni înainte de Pasci și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sărbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare tîrg de vite.

Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsării de post, séu Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Lunia, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.

Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.

Cluj-Manastur, 5 Maiu.

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, era în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul. era în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., era în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și înainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.

Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.

Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.

Făgăraș, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.

Felviș, Lunia „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprilie, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombrie.

Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.

Halmagiu, 12 Aprilie și 16 Octombrie.

Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Săn-Petrului, Sâmbătă în sept. născerei Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembrie.

Hateg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Feb. târg de vite, și în 21—26 asemenea.

Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.

Ibașfalau, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuăriu, 6 Apr. ȕiua a d  ua după Rosaliile nóstre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., tóte după c. nou.

Lapu  ul-românesc, Sâmbetele dint  iu din Februarie, Apr., Iunie, August   i Octobree după cal. nou,   i S  mb  t   după 1. Dec. nou, t  rg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu,   i 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Media  , cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iuniu   i 11 Novembre; în dóue   ile premerg  t  re t  rg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuăriu, 20 Maiu, 13 Octombree.

Mure  -O  orheiu, 17 Ianuăriu, Joi   nainte Floriilor catolice, Luni după   iua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei   ile precedente t  rg de vite.

Năsăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., t  rg de vite cu 2   ile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou;   iua după   n  l  area Domnului, Luni după 16 Octobree c. nou.

Odorheiu, Mercuri   i Joi după jumătatea postului mare; Luni   i Mar  i după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3   ile înainte t  rg de vite; dacă   iua primă a t  rgului de vite, s  u a celuiialalt t  rg cade pe s  rb  t  re, atunci t  rgul să începe în   iua următóre; (datele după cal. nou).

Or   tia, cal. n. 14 Martie, 4 Iuniu, 4 Octobree, 6 Nov.; în trei   ile premerg  t  re t  rg de vite.

Ormeni  , 18 Ianuăriu, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2   ile înainte t  rg de vite; apoi   ncep  nd cu 15 Aprile nou în trei   ile t  rg de oi,   r     ncep  nd cu 10 Dec. nou în trei   ile t  rg de porci.

Paraid, 19 Martiu, 26 Iuliu, 15 Oct.   i 17 Dec. nou; câte 2   ile înainte t  rg de vite.

Prundul-Burg  ului, 14 Aprile nou, t  rgul de vite începe cu 2   ile înainte; 30 Oct. nou t  rgul de vite cu 3   ile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprile, 24 Iuniu   i 21 Sept. o   iua mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombre; tot cal. nou.

Reşinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.

Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembre, cal. nou, câte trei zile înainte târg de vite.

Saşciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeşul-şăsesc, 29 Ianuarius, 24 Aprile, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Şeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Şeica-mică, 12 Iuniu, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri şi Joi după s. George, Mercuri şi Joi după 12 Iuniu şi Mercuri şi Joi după 8 Oct. nou; Marţi înainte de târgul din Iuniu e târg de cai.

Sereda, (Mureşului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe sârbătoare sau Duminecă, atunci târgul se ţine în ziua următoare.

Sighişoara, 16 Martie, 24 Iuniu, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Şomcuta-mare, Miercuri şi Joi după Dumineca Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde şi în Joia verde, Mercuri şi Joi înainte de 20 Aug. şi de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Şomărtin, 14, 15 şi 17 Aprile; 3, 4 şi 6 Nov. nou.

Şimleul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iuniu, 25 Septembre şi 18 Dec. nou totdeauna Joia şi Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuş, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iuniu, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martiu, 20 Septembre nou.

Zam, 28 Ianuarie nou, Mercuri în 4-a sept. / a părese-
milor noastre, 2 Iunie, 20 Iulie, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în sept. cea dintâiu a lunilor.
Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iunie, 30—31 Aug., 1 Sep,
c. nou; trei zile precedente târg de vite.

Mici publicațiuni

Chestiunea de incredere este cumpărarea mărfurilor cosmetice, a pomăzilor și săpunilor de față, precum în genere a medicamentelor de înfrumșetare. Atragem atențiunea stimabilelor noastre dame cu deosebire la cea mai mare firmă de export și anume la farmacia lui Schneider József, Resicza, Fő-tér 804 sz. Délmagyarország. — Firma aceasta corespunde pe deplin încrederii de care se bucură și pentru aceea nu putem, decât să o recomandăm cu toată căldură. Mijloacele ei de înfrumșetare sunt recunoscute de cele mai cu efect în întreagă lumea. Vă rog să citiți în partea anunțurilor referitor la firma aceasta.

Acesta a pățit-o !

Aceasta stă în adevăr ! Dar cine-i de vină ? Sigur, că el însuși ! De ce se lasă să fie sedus de vecini ? Tot așa o pătesc și mulți alții, cari sunt creduli și cari comandă diferite preparate imitate. Pentru a scuti pe

cetitorii noștri de pagube, repetăm și în anul acesta, că numai „Lichidul Elsa” este veritabil, despre a cărui efect sigur la diferite boale s’au convins deja mii de familii și recomandăm și acum ca și în alți ani, ca aceia, cari nu cunosc încă „Lichidul Elsa” al lui Feller, să-și procure și a ține la casă acest mijloc escelent. Duzina de probă se capătă cu 5 coroane la producătorul, apotecarul E. V. Feller în Stubica (comitatul Agram) Marktplatz Nr. 226.

Este interzis a strică propriei sănătății, când ai posibilitatea să te păzești de boale. Să ia deci fiecare la cunoștință, că tusa, dureri de piept, îmbolnăviri cataralice, răgușală, flegmă, asudare de noaptea rece și caldă, răsuflare grea, astma și alte neregularități ale organelor de răsuflat se pot cu efect sigur vindeca cu veritabilul sirup zagorian de piept și tusa al farmaciei E. V. Feller. 2 sticle costă franco 5 coroane. Ca luată cu mâna trece durerea omului bolnav, dacă cumpără și folosește veritabilele picături șvediane ale farmaciei E. v. Feller; căci experiența, că acest eminent mijloc cunoscut și sub numele de Balsam și esență de viață folosește la toate greutatețile organelor de mistuit, lipsă de apetit, junghiuri, vomare, gălbinare, incuiare și la multe alte boale. Împedecă și așezarea grăsimii. Cine vrea să se păzească cu acest mijloc de casă, să comande imediat 3 sticle cu 5 cor. Atât mijlocul acesta cât și cel susamintit sunt a se comanda la fabricantul E. V. Feller, farmacist în Stubica, Marktplatz Nr. 226, (comit. Agram).

În atenția bolnavilor de plămâni! Spre paguba și înșelarea bolnavilor zi de zi să afle oameni fără suflet, cari imitează *Sirupul de brad cu fier calcaros al lui Bastillo*, renumit în toată lumea, și vând sub asemenea nume tot felul de medicini neprețioase. Deci atragem atenția fiecăruia în interesul său propriu, că efect bun numai dela *Sirupul de brad cu fier calcaros al lui Bastillo* să poate aștepta. Veritabil să capătă la preparator: Hoffenreich L. Carol, farmacist în Budapest, IX./12 Ferenc körut 29. Mai amănunțit vezi anunțul!

În țara întreagă sunt foarte căutate garniturele de motor ale lui Ludovic Kállai, pentru că dintre toți motorii existenți acești motori sunt cei mai simpli și mai ușor de manuat. Din cauza aceasta motorii lui Ludovic Kállai au fost distinși la toate expozițiile cu primele diplome de onoare și cu medaile de aur și de argint. Facem băgători de seamă pe stimații agricultori, că mai multe sute de garnituri de motori din fabrica Ludovic Kállai sunt răspândite și lucrează în țară. Fiecare face bine în propriul interes, dacă cere catalogul de prețuri și informațiune asupra acestor mai simpli, mai escelenți și probați motori de benzin dela fabrica de motori Ludovic Kállai, Budapesta, VI. Gyár-utca 28, căci motorii veritabili și renumiți ai lui Ludovic Kállai nu se capătă decât în Budapesta, VI. Gyár-utca 28. În propriul interes să fie atent fiecare la adresa fabricii de motori Ludovic Kállai și îndeosebi la numele de botez „Ludovic”, ca fabrica de motori Ludovic Kállai să nu fie confundată cu alte firme de numele Kállai.

200 coroane premiu

primesce acela, care pentru prima dată arată pe un imitator de spirt galic al farmacistului Vértés de așa, ca să se pôtă urmări judecătorește.

Nici renumitul spirt galic al farm. Vértés, care în Londra, Roma, Paris și alte locuri a fost distins cu primele premii, nu a scăpat de sôrtea preparatelor emnente, că ômeni fără scrupuli, cari vreau să trăiască din ostenéla altora, caută a-și face câștig ușor prin aceea, că — incapabili de a face ceva mai bun — copiază bine-râu ceea ce este mai bun, și cărcă să impună publicului imitația prôtă în locul originalului, în butul pedepselor aspre, cu cari legile și ordinațiunile mai noué amenință pe producétorii și revéndetorii de falsificate.

Pentru a scuti pe consumenți de asemenea falsificate, cari numai la părere sémână cu veritabilul spirt galic al farm. Vértés, în realitate însă nici pe departe nu-l ajung și de aceea au dat deja anză la număróse plângeri, tot omul e rugat, ca la cumpérare să fie cu băgare de sémă la semnele veritabilului spirt galic al farm. Vértés, cari sunt indicate pe instructiunile de întrebuințare puse lângă fiecare sticlă, și fabricatele, pe cari nu se véd aceste semne, să le respingă ca fasificate și să facă arétare numai decât.

Acolo, unde nu s'ar afla renumitul spirt galic veritabil al farm. Vértés, se trimite franco în tóte părțile, deja dela 7 cor. 20 fl. în sus, de L. Vértés, farmacia Vulturului Lugoș, Nr. 361.

Marca de fabrică.

Marca de fabrică.

SPIRIT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului

Vértes,

este la întrebuintare cel mai cu efect,

ca cea mai bună fricțiune alinătoare de podagră, reumatism, răceli, dureri în toate membrele, dureri de cap, dinți și nervi, la paralisări, scinteli, dureri interioare precum cărcei în stomac, tot felul de indispozițiuni, un plăcut mijloc recoritor pe drum ș. a. Din singurul efect al acestui vinars în diferitele casuri de bătă, în urma căreia și găsește o așa răspândită întrebuintare cu adevărat **remediu popular** ca nici unul altul, se explică neîntrerupta urcare simpatică al acestui vinars; este însă luat în seamă că numai vinarsul apotecarului **Vértes** are efectul susnumit și se se păzească de contrafaceri fără efect. Veritabil numai cu marca de fabrică alături.

1 sticlă simplă 1 cor 20 fil, 1 sticlă dublă 2 cor. 40 fil., sticlă de probă 36 fil. Dacă se comandă 3 sticle duble, 6 sticle simple sau 20 sticle de probă, pachetul se trimite prin totă Austria, Ungaria și Germania, franco pentru 7 cor. 20 fil. dela **L. Vértes farm. Vulturului Lugoș Nr. 361.**

Scrisori de mulțumită sosite în timpul din urmă:

Venerabilul părinte
dl preot Ernest Moczkovosák

scrie din Majerka în 2 Ianuarie 1903 următoarele:

După ce foarte des m'am convins de **efectul bun al spiritului galic** al D-Văstre, și mulți s'au obicinuit cu el, Vă rog să-mi mai trimiteți o ladă, spre a o împărți între credincioșii mei.

Vă rog să-mi trimiteți iarăși 100 sticle de Spirit galic de câte 30 fil. Trebuie să mărturisesc, că acest Spirit galic de un **efect miraculos** are căutare foarte mare în prăvălia mea, deoarece fiecare cumpărător, care a luat mai întâiu numai o sticlă de probă, în scurt timp a comandat iarăși, așa că lumea cumpără Spiritul galic al D-Văstre ca pe un mijloc de casă cu efect miraculos.

Timișoara, 1/III. 1903.

F. Iosif Paulansky, neguțătoriu
Timișoara.

Deja de mai mulți ani întrebuintez **spiritul galic Vértes** al D-Văstre și am dat mai multor amici de probă, cu rezultat foarte bun, de orice el a vindecat **urături în cap, dureri de oase și alte bătă**; ar cuprinde prea mult loc a le descrie pe toate și deci îi exprim cea mai sinceră mulțumită atât în numele meu cât și în al amicilor mei.

Anton Vona, Francisc Czako, Mihail Béliteki, L. Orosz, Stefan Mészáros
în Deák-Egyház.

Spiritul galic, pe care mi l-ai trimis până acum, cu tot dreptul se poate numi **leac universal**. Îmi exprim deci mulțumita mea cea mai caldă.

St.-Pölten (Austr. de jos).

Franz Hahn

c. și r. conducător de carte fund. i. p.

Traducere și retipărire rezervată.

La fiecare Damă se trimite cărticica „Consultator pentru conservarea frumseții”
gratuit și franco, prin
Ludovic Vértess, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă
edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Ei-i rușine?

pentru că fața ei de altfel drăguță este de
mai mult timp scârbă și o aflat numai de
scurt posibilitatea a putea depărta necură-
tențiile pelei prin în genere cunoscută
pomadă lugoșană de față din apot. Vértess
Aceasta este cel mai bun mijloc pentru delătu-
rarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți,
coși de pe, sgrăbunțe precum și în contra
tuturor necurătențiilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil. —
1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor. — 3 și 6 lei.
La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se espe-
deză franco 1 dosă mare.

O
musteață
frumousă

și o barbă tare și fâioasă se pôte căpăta nu-
mai prin întrebuințarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nestrăicios pentru
pele, ba prin folosirea și efectul escelent
capătă și tineri o barbă plină și musteță
frumousă. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil., 1 dosă 4 cor.
— 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil.
— 6.50 lei se espedeză 1 dosă franco de la
L. Vértess, farmacia la „Vultur” în Lugos.
Nr. 361.

Cel mai ieftin, cel
mai bun

RUM

se pôte face, pe lângă o
procedură rece, fără foc,
în timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértess.

Tot așa se pôte face slivovici, cognac, rachiu de trevere, de drojdii, benedictin
chartreuse, curacao, maraschino, precum și ori-ce altfel de licori, bitter
pentru stomac, oțet și o beutură de casă excelentă și gustosă iute și, ieftin
de cea mai fină calitate

cu licorurile dovedite de foarte bune, nestrăicicioase, scutite prin lege
ale apot. Vértess.

(Licorurile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu).
1 dosă de likol, dejuns pentru 5 litre de beutură costă, 1 cor. 45 fil., 4 dose, dacă se cere
pentru 4 beuturi deosebite, costă 5 cor., trimise franco, dacă se trimit banii înainte, dela

L. Vértess, farmacia la „Vultur”, Lugos Nr. 361.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot așa liste pe prețuri și îndrumări
pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost
pe deplin mulțămît și sper a fi tot așa și
cu cele de acum.

Nico Zderic, Livao, Bosnia

Vă rog a-mi trimite pentru 6 corone
esență de rum. Cuba 2, dar din solul
cel bun trimis diu Sauffuss.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marein.

Trebuie să vă mărturisesc, că sunt foarte
mulțămît cu esență de cognac, ce mi-ați
trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocam-
dată 1 chlg. tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Ajungend la convingerea, că esențele
d-tale sunt într-adevăr foarte bune, vă rog
să-mi trimiteți o sticlă destilată de rum în
preț de 3 corone.

Johann Müller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea esențelor d-văstră vă co-
munic, că sunt foarte mulțămît cu acelea și
vă rog a-mi mai trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor căpătate în luna această,
vă exprim deplina mea mulțămire.

Georg Balluch, Hohenau.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia
de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Veste bună pentru **OFTICOȘI**

bolnavi de piept

astmatici

scrofuloși

bolnavi de plămâni

anemici

săraci de sânge.

În sfârșit s'a aflat un mijloc, care bolnavilor amintiți le aduce mult dorita ușurare și vindecare a bolii lor, în

Sirupul de fier calcaros al farmacistului VÉRTES.

Acesta s'a *adeverit* deja, *splendid* la sute de mii de bolnavi și de aceea cei mai distinși profesori și medici îl recomandă și aplică ca mijlocul *cel mai efica*ce la bôlele amintite mai sus, precum și la: *tusă măgărească, rachitis* (bôla englezescă), *slăbiciune, bôle femeiești* precum și la *stări de slăbiciune* și de *eșofare* de tot felul.

Prin conținutul său de fier și fosfat de var ușor mistuibil, *sirupul de fier calcaros* al farm. *Vértés* e de cel mai mare avantaj, adesea chiar de *efect surprinzător* pentru formarea și diregerea sângelui la toți cari sufer de bôlele amintite, la persoane slabe, reconvalescente, macre. El potențază întregă activitatea vitală, întărește întreg organismul, contribuie la formarea de ôse puternice, bolnavii capătă poftă de mâncare, somn liniștit, se domolește tusa, se desface flegma, dispar sudorile de noptea și obosela generală, bolnavii se simțesc mai vioi, mai tari și capătă față veselă. În acelaș timp contribuie la creșterea greutateii corpului, deci e un *mijloc excelent* contra *slăbiciunii* (macrositate).

Din cauza gustului și mirosului său plăcut *sirupul de fier calcaros* al farm. *Vértés* îl iau bucuroși și cei mai întrecuți derbedei, chiar și copiii. La copii scrofuloși, la cei ce au rămas înapoi în creștere și sunt de constituție slabă, bolnăvicioși, urmăză o îmbunătățire rapidă a stării generale și delăturarea aparițiilor bolnăviciose. La fete tinere în periodul dezvoltării precum și la femei în etatea critică, la menstruații neregulate, s'au ajuns rezultate eminente.

E cu mult ușor mistuibil și se ia mai cu plăcere decât oleul de ficat de pește, de aceea se ia cu predilecție în locul acestuia.

1 sticlă, ce ajunge timp mai mult, 2 cor. 50 fil., trimisă prin poșta franco 3 cor. 50 fil. — 4 sticle franco 10 cor. — Singur veritabil se află la producentul:

L. Vértés, farmacia Vulturului Lugos, Nr. 361.

Retipărirea și traducerea oprită. — Cliseurile scutite prin lege.

Ludovic Vertes, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 361 lângă edificiul gimnazial, înființată la 1879.

Mijloc excelent, totdeauna prospăt, preparat după ordin medical:

Pilule CuO al farm. Vertes,

mijloc probat în contra limbricului cordelat (panglică) deja în nenumărate rânduri, care e de un **efect sigur cu desăvârșire** și care față cu alte mijloce în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijlocele. Ba din contra acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în casul că nu se află limbric. Limbricul iese cu **cap cu tot** afară, astfel că

nu mai este posibil, ca să se desvôite din nou.

De unde eunoscem noi că cineva are limbric cordelat? O cunoscem asta din faptul, că cel care se simte tare rău, are colici, sgârșiri (spasmuri) de stomac vomază și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca-și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată fôme prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăe acrelă, simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albeță curioasă în rețina ochilor, coloră palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă 7 cor.; a se trimite prețul anticipat, iar 7 cor. 65 fil.—10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc contra **Asudărei** și mănăririi de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea piciorilor, mânilor și subsuorilor, precum și la ori-ce fel de mănărire. 1 dosă 3 cor.—4 lei.

Mijloc contra durerii de **Cap** precum nervositate, reumatism și migraine, sunături ș. a. încetă grabnic prin folosirea pravurilor pentru migraine a lui Hill, 1 cutiă 1 cor. 60 fil. și 3 cor. Dacă se trimite 3 cor. 40 fil.—4.50 lei, anticipative se expediază 1 cutiă mare franco.

Extract de **Sassaparilla.** Mijloc excelent pentru curățirea sângelui în cazuri de sifilis, podagră, gușă, la scrofula tuberculose, la bôle de pele învechite, peste tot la tot felul de bôle ce-și au temeiul în sângele stricat. O știclă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc contra **Epilepsiei** (fras), leșinării, durerilor de nervi și isterice ale mamelor se folosesc cu cel mai bun succes. O dosă 5 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei se expediază franco.

La comenziile postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fruct (declarațiune) și împachetarea 40 fil. De la 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 kilo împachetarea este gratuită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vêrtes, farmacia „La Vultur” partea nemțescă Nr. 361, lângă
edificiul gimnasial, înființată la 1789.

In contra

infertilității, palidității, lipsei
de sânge, slăbiciunii puterii,
sgârbiurilor histericale, onaniei,
slăbirei nervilor, ca și în ge-
nere contra ori și ce spe-
cie de slăbiciuni, este cel
mai bun și eficace medicament

Impotența

Prav întăritoriu

de Dr. Hill

1 Dosă 5 cor. 60 fil. La trimiterea înainte de 6 cor. — 9 lei 50 bani
expedarea se face franco. — **Depositul pincipal la**

Ludovic Vêrtes, apoteca „La Vultur”, Lugoș, Banat 361.

BEȚIA.

Cine voiesce a se mântui de această patimă infamă, să întrebuințeze *reme-
diul în contra beției* care în cele mai multe casuri cu *succes strălucit* s'a
probat și pe baza receptului medical în *Apot. „La Vultur” în Lugoș, Nr. 361* s'a
gătit. 1 dosă 5 cor. 1 dosă dublă care se recere la patima cerbică 8 cor.
80 fil. — 8 Mărci — 10 franci.

Remediul D-Tale în contra beției a fă-
cut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat
total de beție, și este tréz și diligent, acesta
o putem mulțămi numai D-Tale. Dumnezeu
se ți-o respălătescă.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțămi pentru remediul
în contra beției trimis, bărbatul meu nu
bea de 2 luni rachiu și eu sunt fericit.

Elise Unterlercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a
avut succes miraculos la un bețiv, vă rog
încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în con-
tra beției a avut rezultat minunat, te rog
a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hütter, Auschowitz.

Pentru remediul contra beției donta
mie, îți exprim cea mai profundă mulțămire,
acesta m'a vindecat de beție; încă odată vă
mulțamesc și vă rog a-mi trimite o dosă
dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul
în contra beției, a-și voi să mântui pe
un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani
m'am mântuit pe mine de această patimă
imorală și de atunci nu mai beau.

Mathias Hauswirth, Rausenbruk.

Îți exprim mulțămire pentru remediul în
contra beției trimis mie.

Franz Burian, Idrbitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă dublă
din remediul D-Tale în contra beției și
pentru sticlă întâia vă mulțamesc.

Josef Gaszner, Sonntagsberg.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de
aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Traducere și retipărire rezervate.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugoș, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: **gălbănirea** ș. a. se curază grabnic prin **Hydropin**. 1 sticlă 2 cor. 50 fil. = 3.50 lei.

Alifia **Îngrețoșare**, contra tuturor îngrețoșerilor, și la pentru **Stomac**, cas dacă morbul e învechit, se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Morburii **Stomac**, cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, de catarul și aprinderea de stomac, grăța și vomarea, cărceii, și preste tot greutățile și slăbițiunile stomacului se delătură repede și sigur prin **Esența pentru stomac** al farm. Vértés după ordinațiunea **Drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

Năsip și **petră în beșică și catarul țevei și beșicei**. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**, 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Apă **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința conser- de vării și recăstigării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fil. și 2 cor. = 3 lei.

Pilu- **lele depurative** al farm. Vértés, laxativul cel mai avan- tagios, plin de efect și pe lângă aceea cu totul nestricăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, se capătă zacharicate sau nezacharicate. Una cutie 42 fil., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fil. La trimiterea 2 cor. 40 fil. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Tusa, răgușala, durerile de pept și de grumazi, natha, influența tusa măgărească, catarul, organismul respirațiunei se vindecă repede și sigur prin **sucul de ierburi banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătoare și aromatice ale Alpilor în Ungaria și méză-și, este un mijloc excelent contra tuturor inflama- șiunilor pielei bălăse. Pentru gustul lui plăcut și copii îl ieu foarte bucurosi. Prețul unei sticle pentru oameni mari și copii dela 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fil. = 2 lei.

La morburii cerbicioase, îndelungate cura o înainteză **Thea de ierburi bana- tice**. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Oleu Urechi de Dr. Brown la dureri reumatice și sunatul pentru urechilor la asurđire este cel mai excelent mij- loc. 1 sticlă 3 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expedeză franco.

Unsóre de casă din Lugoș. Mijloc probat în contra tuturor ranelor precum sunt: bube, umflături, arsuri ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc **Urinărei în pat**. Medicament probat cu contra efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

La comanda postale sub 10 cor. să socotește pentru epistola de fracht (declarațiune) și impachetare 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo impachetarea este grătuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, Londra și Paris distins cu medalia pe aur, cruce de onóre și diplomă de onóre.

Cum câștigăm mai mulți bani cu vitele noastre?

Așa se vor întreba nenumărați economi, cari pe lângă toate silințele în economia de vite, nu au putut produce îndestulitor.

Un remediu distins — pentru a spori venitul economiei — este praful de vite dietetic, recunoscut de eminent și încuviințat de ministerul reg. ung. de agricultură.

„Bucuria economului“ (nume scutit prin lege)

Dacă se amestecă zilnic o cwantitate mică praful pentru lapte și îngrășare „Bucuria economului“ în nutrețul vitelor tinere, le ațită pofta de mâncare.

„Bucuria economului“ face cel mai excelent efect stomacului, înainteză mistuirea, curăță sângele, face carne bună și ajută vitelor cornute, porcilor, oilor precum și tuturor animalelor folositoare spre a le face grase și grele ca în nise săptămâni se se potă duce la tîrg spre vîndare. Îmbunătățesc laptele vacilor și al caprelor și îl înmulțesc enorm. Dacă dăm regulat din praful acestor vitelor tinere, li-se întăresc oșele mai iute, și promovează dezvoltarea grabnică a vitelor tinere în mod surprinzător, le ține sănătoase și le apără de morburii. Vite vor fi tari și vișă. La vitele feminine întrebuițind, nu folosesc nimic așa ca praful acesta spre întărirea fătului din pînțe și tot așa de bun pentru fătii sugători. Căi în poziție rea, mai cu seamă animalele decădute, se fac bune în scurt timp, dacă le dai regulat din praful „Bucuria economului“. Pretutindena de 100 de ori se plătesc.

Păreri dela economi practici asupra „Bucuria economului“ !

Aveți bunătate a-mi trimite încă 10 pachete „Bucuria economului“ că e într-adevăr excelent.

Karl Liebmann, Pihl.

De, ôrece am o șvîterie (văcărie) mică, și am cercat mai multe feluri de praful nutritiv, aflu că „Bucuria economului“ este cel mai bun. V'am trimis ați 8 cor., rog încă opt pachete.

Anton Breinich, Fiume.

Trimiteți-mi imediat 10 pachete de praful de îngrășare „Bucuria economului“ că e de mare efect la toate vitele.

Fritz Rudolf, Weinbergen.

Un pachet de probă 30 fl., 1 pachet întreg 1 cor. Să capătă în farmacia, drogeriei și spițerii — anume acolo, unde se capătă spiritul galic al farmacistului Vêrtes. Acolo, unde nu este depot, să trimit mai puțin 20 pachete de probă sau 6 pachete întregi, la trimiterea înainte a 6 cor. franco. Pentru îngrășări mari sunt oferte speciale.

De ôrece praful D-Tale nutritiv „Bucuria economului“ este minuat pentru îngrășatul porcilor, și încât l'am folosit au mîncat porcii orice nutreț, vacile mele dându-mi în decursul folosirii prafului lapte foarte bun și îndestulat, nu pot a nu Vê aduce adîncă mea mulțumită.

Ignatie Kramer, Uj-Bessenyô.

Cu „Bucuria economului“ am făcut o încercare și trebuie să Vê spun adevărul. Eu am porci la îngrășare, și înainte de a-le da praful nutritiv — nu au voit să mînce, de cînd însă le dau „Bucuria economului“ mîncă în totă ziua mai bine, drept acea Vê mulțumesc de 1000 de ori. Rog a-mi trimite încă 10 pachete, banii încă sunt trimiși.

Jacob Kuhn, Szakálháza.

L. Vêrtes, apoteca la „Vultur“, Lugos Nr. 361.

Fluid restituțional, de un efect excelent spre înțepenitura musculilor și a nervilor (vênilor). Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după ștrapațe mari
O stică 1 cor.

Motor!

Motor!

Distincțiunile cele mai noue: Distins în 1902, -3, -4, -5 și 7 cu 18 premii, diplome de onoare și medalii de aur și argint.

LUDOVIC KÁLLAI fabricant de motoare
BUDAPEST, VI. Gyár-utca 28.

Deplină garanță

pentru cea mai perfectă imblătire

Mășină de imblătit cu motor cea
mai simplă și mai perfectă din lume.

Aceste mașini se pot diriga cu ușurință de
cătră oricine, fără mașinist, chiar și între clă-
diri acoperite cu pae.

Ventil-control pentru siguranță!

Prețuri ieftine în rate! Folosința cea mai ieftină! Prețurent să trimită la cerere gratis și
franco! — Mașinele de imblătit cu motor ale lui **Ludovic Kállai**, cari sau valorat în
țeară cu cel mai bun succes, să recomandă economilor

Recomandă cu garanță:

Mașinele sale de imblătit cu
motor de benzin sau electri-
citate și aparat de curățit.

Unica noutate de acest fel!

Locomobile de benzin și imblătitoare
patentate dublu curățitoare să pot vedea
oricând în lucrare în str. Gyár nr. 28.

Pentru lățirea acestor motoare,
primese în schimb mașini cu abur,
folosite.

Mașini economice separat: ca va-
poare, mori, țiglarii, imblătitoare,
sămănătoare, tăietoare de nutreț
și de napi.

Pentru sezonul de vară

Camere ieftine

la

Villa Dănilă Valușescu

Băile-Erculane
(Herkulesfürdő).

Urmașii

Dusan Pavlovits,

Karânsebes.

Își recomandă binesortatul său
depozit de lampe de masă și de
atârnat, de sticlă și de porțelan,
apoi de oglinzi, de iconi și de
toți articlii din specialitatea sti-
clăriei precum și mărimi de por-
treuri pe porțelan și pe sticlă.

Boala de piept și de plămâni,

oftica e cel mai primejdios dușman-al omenirii.

O vai! Cum mă chinăște
groaznică tusa!

pe bolnav. De aceea nici un bolnav să nu intrelase între-
buințarea acestui mijloc, care în scurtă vreme aduce vin-
decarea mult dorită și așteptată.

Atenție! Fiecare sticlă veritabilă e provăzută cu
breveta ce se vede aci: „Leu cu cruce dublă”.

Prețul unei sticle K. 2.40.

Trimis pe poștă, împreună cu împachetarea și cheltuielile postale, costă
K. 3.35, 3 sticle K. 5.92, 3 sticle K. 8.32, 4 sticle K. 10, 5 sticle K. 12.—

Câteva scrisori de mulțumită din cele ce ne sosesc zilnic:

Mulțumita mea cea mai adâncă pentru
Syrupul-Bastillo. Să vă trăiască Dumnezeu
la mulți ani fericiți! Poroszló *Mihai Rezső.*

Boala de plămâni mi-a trecut cu desă-
vârșire de Syrupul-Bastillo.
Marchendorf. *Adalbert Göttlicher.*

O sticlă de Syrup mai mult mi-a ajutat
decât toate celelalte leacuri...
Vasvár. *Gh. Székely.*

Oamenii bolnavi, cărora le-am recomandat
Syrupul-Bastillo, nu știu îndestul să-mi mul-
țumească, într'atâta le folosește.
Gara. *Iosif Schmidt.*

Minutat efect a avut Syrupul-Bastillo al
Diale... Tisza-Polgár. *Ioan Deli sen.*

Nevasta-mi a fost foarte bolnavă; s'a
vindecat pe deplin de admirabilul Syrup-Ba-
stillo, tot așa un alt om care suferea de un
an de oftică; pe calea asta dăm mulțumită
inventatorului... Marcziháza (Kistanya).
Dimitrie Pupuș, păzitor de câmp.

După-ce am folosit Syrupul-Bastillo, slavă
Domnului, m'am tămăduit de tot. În vecl re-
cunoscător.

Ó-Dombóvár. *Anna Lenner Misolevics*

Trăiască Syrupul-Bastillo!
că m'a scăpat de rău.

Să poate cumpăra leacul veritabil numai la fabricantul:

Farma- **HOFFENREICH X. KÁROLY** Budapest IX/22,
eia lui Ferenc-körut 29.

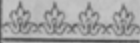
Breveta.

Iosif Eperjesy

KARANSEBES, strada „Matia Corvin“

oblic vis-à-vis de casa de măfuri
M. STEINSCHNEIDER & COMP.

Specialități de haine de bărbați și de băieți

Noutăți de cravate, de pălării,
de cămeși și rufe, de batiste,
umbrele și corturi, precum și
de tot felul de articlii de modă
de bărbați. Totfelul de ghete
❖❖ și de galoși ❖❖

Afaceri reale și solide.

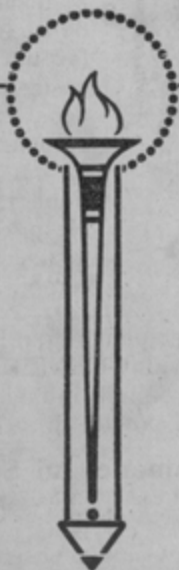

BANCA POPORALĂ

Institut de credit și economii, societate pe acții
în Caransebeș

efectuește toate operațiunile
- - de bancă și primește - -
depuneri spre fructificare
cu interese de 5—6‰.

===== DIRECȚIUNEA.

Farmacia lui **IOSEF SCHNEIDER** în **REȘIȚA**,
Piața-principală 582

Peste un milion de fete și femei dătoresc **POMADEI** lui **SCHNEIDER** că au dispărut de pe față, mâni, grumazi și alte părți ale corpului alunițele, petele roșii, gălbue, sbîrciturile, mitesseri, petele de fcat, sgrăbințele, bubițele, roșeața nasului și tot felul de necurătenii.

Comandele resolvă discret și direct dela fabrică.

Cel-ce numai o singură încercare face cu pomada lui **SCHNEIDER** acela se va convinge în scurtă vremea despre efectul admirabil al aceleia. Nume-roase scrisori de recunoștință ne stau la dispoziție.

Este cu desăvârșire inofensiv și nu conține unsoare; nu face fața lucitoare ca altă pomadă.

Copii autentice de ale câtorva scrisori originale:

O subretă din Viena scrie : D-le farmacist ! Te rog trimite-mi cu întoarcerea poștei încă 3 duzine de pomadă și săpun de al lui **SCHNEIDER**, căci eu fac din aceste aici mai mare câștig decât mi-e plata anuală, deoarece domnișoara Contesă cumpără dela mine atât pomada cât și săpunul pentru parale bune; și apoi face cadouri cu ele prietenelor sale, ieri seara a fost aici și fata Excelenței Sale cerând 3 borcanele de pomadă.

Cu desăvârșire inofensiv.

Soția unui proprietar de pământ din Prag scrie : Decând întrebuințez eu și fata mea pomada **SCHNEIDER**, de atunci amândouă vă datorăm cu cea mai profundă mulțumită. Vă rog a-mi trimite îndată 12 borcanele, ca să pot da din ele și cunoscutelor mele.

Prețurile pomadei lui Schneider:

1 borcanel	1 cor.	1 borcan	2 cor.
6 borcanele	5 "	6 "	10 "
12 "	10 "	12 "	20 "

bucată de săpun 1 coroană. 1 cutie de pudră de viorele 2 coroane.

Pomada lui **SCHNEIDER** se poate căpăta prin poștă singur numai dela **Farmacia lui Iosef Schneider, în Reșița, Piața-princip. 582.**

80

50

130

130

68

62

▲▲ STABILIMENT GRAFIC ▲▲

mai mare și bine aranjat în Comitatul Caraș-Severin este

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ

Telefon Nr. 30.

CARANSEBEȘ.

Telefon Nr. 30.

La expoziția etnografică și istorică-
culturală în Sibiu distinsă cu
„Diplomă de recu-
noștință”.

TIPOGRAFIA

primește tot felul de tipărituri aparținătoare
branșei spre executarea simplă, cu gust și
în mai multe colori, pe lângă condițiuni
foarte favorabile.

LIBRĂRIA

este aranjată cu tot felul de recvisite de scris
și de desen, pentru cancelării, școale, pentru
biserici și pentru partide singuratic. Aici se
pot comanda foi beletristice, cărți de știință
și de școală în limba română, maghiară și
germână, charte de părete ș. a.

Ce nu se află în depozit se comandează
imediat și sosește în timpul cel mai scurt.

Cu deosebită stimă

Tipografia și Librăria diecezană
Caransebeș.

Cine dorește a fi foarte bine și cu zel servit acela meargă la

R. GRAU și FIUL, CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar

Telefon 47.

(la cizma roșie)

pentru că numai aici e asortimentul și depozitul cel mai mare în ghete de o eleganță, fașon și durabilitate extraordinară.

Ghetele cele mai fine și moderne se fac după măsură și din pielea cea mai bună, procurată din Budapesta și Viena.

Reparaturi se efectuează grabnic și ieftin.

Se tălpuesc ghete: pentru domni cu K. 2.60
" dame " K. 2.20